

NAGYSZÉKELY ISTVÁN

LELKED RAJTA

ELSŐ KÖNYV

KEREKES ERNŐ SZABOLCS

I. A HÁROM TESTŐR

1.

A Három Testőr jelen esetben nem ama híres regény címe, bár bizonyos összefüggést fel lehet fedezni, és a legkézenfekvőbb gondolat az, hogy a vendéglő tulajdonosának valamikor kedves olvasmánya lehetett a romantikus regény. A Három Testőr tehát nem egy könyvespolcon található, hanem a kisváros foci pályájának – mondjuk így: – szurkolói kocsmája, bár a kocsmá szó ebben az esetben igen degradáló, mert ez a helyiség inkább egy tiszta és családi hangulatú étterem, ahol az egész család az IMSE fanatikus szurkolója. A falakat zömmel amatőr fotók borítják, csapatképek, jelenetek az emlékezetes mérkőzésekről, de akadt újságkivágás is, és egy naptár a csapat tagjainak portréjával, mezek, a sarokban két kupa. Meg kell valla-nunk az olvasónak, hogy több szó nemigen lesz – hacsak nem érintőlegesen – a labdarúgásról, mivel egyáltalán nem témája könyvünknek. Mindössze a véletlen hozta úgy, hogy a helyi ének-zenei általános iskola igazgatója, egy bizonyos Arácsiné Schmidt Anna itt szervezte meg volt gimnáziumi osztálytársainak harmincéves érettségi találkozóját.

2.

– Erre, erre gyertek... – integetett Schmidt Anna, a találkozó háziasszonya. Egyszerű, sötét, anyagában mintás ruhát viselt, de kiegészítőkkal, egy tarka kendővel, egy színes kitűzővel egyénivé varázsolta. Arácsiné valami titkot tudott, mert nem őszült. Vörösésbarna haja pontosan olyan volt, amilyent a gimiben megszoktunk. Természetes, hogy mindenkinek Panka maradt, nem számít most, hogy igazgató, hiszen mi nem látjuk egymáson a kort, illetve ha igen, nem szólunk róla. Az együtt öregedők úgy gondolják, hogy az ő kompániájuk mindig fiatal marad, miként az egyén is úgy éli az életét, mintha öröklétre lenne kárhozható, sosem gondol arra (egy bizonyos kor előtt), hogy az ő földi tartózkodása is véges. S akinek léte nincs időkorláthoz kötve az minek siessen (bár mindenki tudja, hogy ez csak önámítás, de mégis: mindenki más halálában a saját halhatatlanságának bizonyítékát véli felfedezni, minden séta a temetőben ezt az érzést erősíti).

Így aztán Pincehelyi Attila is ráérősen ballagott. Kerekes Ernő Szabolcs zsebre dugott kézzel sétált mellette, és szemmel láthatólag igyekezett arra koncentrálni, amit elég régen látott osztálytársa mesélt. Az, hogy nem teljesen sikerült ebbéli igyekezete, az a szemén látszott. Semmi különös nem volt a két férfin. Mindketten sötét öltönyben, Pincehelyi krémszínű ingéhez barna nyakkendő kötött, Kerekes világoskékben, selyem nyakkendője csálén állt, meleg volt, meglazította. Az osztálytalálkozókon kötelező volt a fiúknak – pardon, a férfiaknak – az öltöny. Nem írott törvény volt, de mindenki betartotta amit a belső kényszer diktált. Délután már mindenki lazábban öltözött. Lusták voltak elmenni a szállodába, így aztán nem is cseréltek ruhát, lehet, nem is vették a fáradságot, hogy hozzanak magukkal. Mindamellet Kerekes öltönyén messziről látszott, hogy a férfinak van mit a tejbe aprítani. Pincehelyi valószínűleg nem tudta volna megfizetni. Nem voltak kövérek, de mindketten pocakosodtak. Ezt a véleményt persze magukról alakították ki, egy semleges szemlélő esetleg mást mondott volna, de ezt most ne firtassuk.

Már csak ők, ketten hiányoztak az osztályból, legalábbis azok közül, akik a délelőtt megjelentek a patinás iskolában, a hajdani osztályteremben. Ez volt az osztálytalálkozó szokásos menetrendje: délelőtt az osztályban, mindenki a padjában, névsor, esetleg a hajdani ülésrend szerint haladva elmondták az elmúlt öt év eseményeit. Mára már van szomorú kötelességük is: megemlékeznek azokról, akik már többet nem jöhetnek. Sajnos négyen már fentről figyelik a névsorolvasást.

Kerekes hirtelen focizni kezdett egy kavicsal. Pár métert futott vele, kicselezett két láthatatlan ellenfelet, aztán gölt lött az étterem utcafrontján álló két kuka közé. Ezzel már az ajtónál is volt.

– Na, látod Panka, itt is vagyunk – mondta a sportteljesítménytől erősen lihegve.

– Kihűl a kaja! – válaszolta Schmidt Anna.

Az elegáns asszonyt követve léptek be a Három Testőerbe. Ma délutánra kibérelték, a szurkolók most csak a teraszon sörözhetnek, de a nyár végi melegben nem is bánták (augusztus utolsó hete persze főleg a pedagógusoknak jelentette a nyár végét).

3.

A belépőket zsbongás fogadta. Pincehelyi egy pillantás alatt felmérte a helyzetet. Nem is lepődött meg azon, ahogyan a hajdani osztálytársak az asztalnál ültek: pontosan felismerte a harminc évvel azelőtti baráti csoportokat. A kollégisták az „U” alakban összetolt asztalok egyik végében, a másik oldalon, szimmetrikusan

velük szemben a helyiek. Közöttük a hajdani bejárók. És persze a csoportok tagjai vándoroltak, de mindenki oda tért vissza, ahonnan indult.

A pincérek már felhordták az ételt, csak az ő terítékük várta a gőzölgő levest.

Pincehelyi Attilának jutott az asztalfő, Kerekes mellé ült. Azonnal nekiláttak az evésnek. Nem csoda, ha éhesek voltak, meglehetősen rég volt reggel.

Kerekes megbökte Pincehelyit.

– Figyeld... – intett fejfel Vaskútira.

– Na, mit? – kérdezte Pincehelyi.

– Mennyire más, mint hajdanán.

– Nekem ugyan nem. Ugyanolyan kopasz, mint volt. Te, hol lehet ilyen tökéletesen sima bőrféjhez jutni? Ez azért elképesztő, nem? Biztosan nem kell borotválnia. Érdekelne, okoz-e neki valami lelki gyötrelmet, mint annyi hulló hajú férfinak.

– Beszélj vele, és kérdez meg tőle. Ne most és ne itt, túl sok a mondanivalója... a története annyira... annyira...

– Annyira micsoda? Érdekes? – kérdezte Pincehelyi az orra alatt somolyogva, amit Kerekes nem vett észre.

– Hát igen, valahogy úgy... de ha azt mondom, hogy titokzatos, misztikus és hihetetlen, elképesztő és rendkívüli akkor csak közel járok a valósághoz.

– Nocsak! – húzta fel szemöldökét Pincehelyi. – Tudjuk: a legjobb sztorikat az élet írja... – sütötte el a közhelyet. – Azt tudod, hogy együtt érkeztünk Pistával?

– Igen? – nyúlt meg Kerekes arca egy picit. – Hol találkoztatok?

– Éppen nála pihenek, öt napja mentem le hozzá, s együtt jöttünk a találkozóra. Vissza is hozzájuk megyünk.

– Te akkor ismered a Pista sztoriját, igaz?

– Igaz, hogy már elmesélt belőle elég sokat, de nem mindent. Alig várom, hogy folytathassuk...

– És?

– Hát, öregem, ez valami fantasztikus...

– Na ugye! – mondta Kerekes diadalittasan, mintha az ő érdeme lenne.

4.

Vaskúti István pont az „U” betű sarkánál ült. Így jobbra is, balra is belátta a szimmetrikusan elhelyezett asztalokat. Gesztikulálva magyarázott, a látó- és hallókörében levők többé kevésbé rá figyeltek. Délelőtt, az osztályteremben sorban elmondta mindenki, mi minden történt vele az utolsó találkozó óta, és Vaskúti volt az, aki a legnagyobb változáson esett át az elmúlt öt éves időszakban. Ahogy Pincehelyi már korábban megállapította, a napbarnított fejbőre csillogott, enyhén izzadt. A harcsabajusza se változott. A férfi le volt barnulva, jó kötésű, szikár fajta, olyan, akiről lerítt, legalább hetente egyszer focizik a barátaival, hogy tartsa a kondíciót és a jó viszonyt, no meg a kapcsolatokat. Sok osztálytársnak tűnt úgy, hogy Istvánt valami titok veszi körül, valamit nem akar elmondani a többieknek, így kérdések maradtak bőven, nem csoda, hogy most is szóval tartotta a közelében lévőket.

– Ugyan, mi van rajtam olyan érdekes? – kérdezte Vaskúti, egy érdeklődő kérdésre. – Egy hülye pechvogel voltam, ahogy elmondtam és ezt mindenki tudta is. Éreztem a találkozón, bizony ám, nem is tagadhatjátok, hogy lenéztetek... vagy inkább úgy mondom: kinéztetek... A legutolsón egy valamire való ruhám se volt. Azt azonban a javamra kell írnotok, hogy akkor is eljöttem, nem húztam ki magam, pedig a hátam közepére se kívántam a soron következő beszámolót magamról... De úgy látszik a szerencsétlenségi sorozatom – hál' Istennek – véget ért, s most szerencsefeli lettem. Megvallva az igazat, rám is fért. Mit lehetne ehhez ugyan hozzátenni? Mindenki tudta, hogy tönkrementem. Azt is hogyan. Az a rohadt játék... az automaták... Felkötném, Isten bizony mondom, gondolkodás nélkül felkötném, aki kitalálta, meg azt is aki engedélyezte őket! Az asszony otthagytott, a gyerekeim nem láttam, még jó, hogy volt hol meghúznom magam, a lakás szerencsére nem úszott el... És egyszer csak jött egy váratlan fordulat, bár ebben utólag már nem vagyok teljesen meggyőződve, mármint a fordulat váratlanságában. Visszakaptam a családom... Ma már nem igen hiszek a véletlenekben. Az elmúlt évek alatt megváltoztam, tudom, szembetűnő. Nem a véletlenül múlt, hanem mert ez a sorsom.

Vaskúti kipécézte magának Laurenti Magdát és őt nézte beszéd közben. Az asszony szemében érdeklődést látott megcsillanni a legutolsó mondat hatására. A szőke, sima hajú nő letette a desszertes kanalat, éppen gyümölcssalátát kanalizott, és Vaskútira nézett. Amikor Vaskúti kimondta a sors szót, bólintott. A férfi közben persze folytatta.

– Tudom. Mindenki magában hordozza a sorsát, és senki nem tehet ellene. Megvan a döntési lehetőség, te persze azt hiszed, szabadon dönthetsz, és valamennyire ez így is van: az a szabadságod foka, hogy az ellenpólusok közül választhatsz. Abban dönthetsz, hogy a rád szabott feladatot hogyan valósítod meg: aktívan, vagy passzívan?

Vaskúti Laurenti Magdát figyelte. Az a jin és a jang jelét firkálta egy szalvétára, ezzel mintegy illusztrációt adva a férfi mondanivalójához.

– Ez a két ellenpólus, ez a döntési lehetőség van, de a cél ugyanaz, az utat választhatod meg, amely-

ken eljutsz az eredményhez. És persze a döntésed magában hordozza a kudarc lehetőségét is, hiszen a választott út lehet rossz is, már ami a végcélt illeti. Azt hiszem, a legutóbbi döntési helyzetemben jól választottam. Az aktív, a cselekvő útra tértem, s nem hagytam, hogy az úgynevezett sors „döntsön”. Persze ehhez a felfedezéshez nem egyedül jutottam, igaz? – Vaskúti az asztal végében ülő Kerekesre nézett, meglehetősen szúrós szemmel, úgy, hogy Ernő kicsit zavarba is jött. – Az volt a sorsom, hogy Ernő segítsen. És jól választottam, amikor megbíztam benne. – Vaskúti elhallgatott, ezzel mintegy átadta a szót Kerekesnek:

– Tessék barátom, folytasd!

– Jaj, de titokzatosak vagytok! – mondta Macskássy Irénke, aki a valamikori bejárók csoportjában foglalt helyet, és valóban úgy érezte, hogy a hideg végigfut a hátán. – Biztosan ennek is köze van ahhoz, amit Ernő délelőtt említett. Az a „hihetetlen” dolog. Biztosan nemcsak én vagyok rá vevő, igaz Vali? – kérdezte Irénke a mellette ülő nőt.

Irénke alig változott. Pincehelyi azonnal megismerte, pontosan látta benne azt a 18 éves kislányt akit utoljára az érettségi banketten látott, (aki akkor komoly nagylány lehetett, igazi nő...). Macskássy Irénke volt padtársa mellett ült a vendéglőben is, Sószóró Valival beszélgetett. Egy pillanatra látszott, nem ért el még tudatához Macskássy mondata, ám hamarost felderült az arca:

– Persze, ez engem is érdekel – megfogta a poharát: – de előbb egy keveset a vörösborból, ha szabad kérnem.

Kerekes töltött mindenkinek, aki elérhető távolságon belül volt. Látta az érdeklődő arcokat. Mesélni való kedve kerekedett.

II. Xenoglossis Rióban

1.

– Egyszerűen el nem tudom képzelni, hogy újdonsült barátomat Augusto Jose-Maria da Perreirát ki nevezte el „el honduriánnak”? – kezdte Kerekes a maga történetét. Amikor beszélni kezdett, valami nyugtalanság vett erőt rajta, de ezt hamar sikerült legyőznie. A többiek figyelme nyilván nemcsak a titokzatos bevezetésnek szólt, hanem neki is, akit évtizedek óta nem láttak. Az ilyen ember beszámolója mindig érdekes. Bár most kicsit más a helyzet, mert amit most vártak tőle, annak Vaskúti története folytatásának kellene lenni, de nem az, óh, egyáltalán nem az. Ez egészen más, ez valami teljesen más történet, ami találkozik majd Pistával, de ezt az osztálytársak nem tudhatták. Folytatta:

– Mert az egy dolog, hogy Augusto szakasztott olyan, mintha fehér és indián keverék lenne, azaz mesztic, minthogy az is. A másik az, hogy egy született brazilt miért hívnak a barátai hondurasinak, azaz el honduriánnak, ráadásul spanyolul. Rio de Janeiróban az lenne a minimum elvárás, hogy honduresa legyen, de nem, mindenki következetesen a spanyol névvel illeti. Ne kutassuk a miérteket, hanem fogadjuk el a megváltoztathatatlant, és hogy a buktatókat elkerüljük, én csak Augustónak fogom nevezni.

Tehát Augusto váratlanul – és első alkalommal ismeretlenül és eléggé bátran, bár én ezt akkor nem tudhattam – felhívott, így kezdődött barátságunk.

Ez jutott az eszembe, amikor a hatalmas paksamétára ránéztem az asztalon. Könyvek, füzetek, dossziék egymásra halmozva, és természetesen legfelül a legnagyobb, legalul a legkisebb, kapnék is a feleségemtől a fejem búbjára, ha meglátná. Mindig rendcsinálási roham tör rá, ha leteszek két-három dossziét, mondjuk öt darab videokazetta tetejére. Meg kell jegyezni, hogy bennem semmi esetre se kelti az ingatagság látszatát, nem bántja a szemem, és határozottan jól tudom érezni magam, és nem parázom attól, hogy ledől az egész. Én mindig pontosan tudom, hogy hova kell nyúlnom, ha a kulcscsomómat keresem, vagy a kedvenc szivaromat, sose zavar, ha könyvek mögé, az újságok alá kell csúsztatnom a kezem érte. A lényeg, hogy a fejemben rend legyen, és ott aztán van!

A hatalmas halom – ámbátor ahogy így elnézem, mégis lehet, hogy Zsukanak van némi igaza, és könnyen ledőlhet az egész – legtetején egy barnára porosodott újság. Nem, azt hiszem, jobb ha magazinnak nevezem, vagy esetleg folyóiratnak kellene? Nem igazán tudom, hogy akkor, amikor ezt nyomtatták, hogyan hívták? Ugyanis olyan régi. Tekintettel az összehasonlítási alapra – és ez nem más, mint a könyvtárban láttott Vasárnapi Újság bekötött évfolyamai – azt hiszem az újság kifejezés találó.

Tehát egy napszitta, rongyos szélű és repedezett papírfedelű, több mint százéves újság hevert az ingatag paksaméta tetején. Soha nem felejttem el a napot, amikor először megláttam.

2.

Vannak dolgok – akár higgyen benne az ember, akár nem –, nem lehet szó nélkül elmenni mellette. Most nem akarok a hitemről, vagy világnézetemről beszélni, hanem egyszerűen egy nap eseményeit szándékozom elmondani. Azt viszont előre kell bocsátanom, hogy nem vagyok se a szavak embere, se az írás művésze, tehát ha kissé zavarosnak fogalmaznék, akkor kérem, ennek tudják be.

Nem tudom, érdemes-e arra szót vesztegetni, hogy magamról, akit Augusto Jose-Maria da Perreira névre kereszteltek jó negyven évvel ezelőtt, bővebben meséljek? Ugyan mi érdekes van egy riói tanárban, főleg, ha olyan tantárgyat oktat, mint a földrajz? Akkor persze érdekes, ha még kezdő, és arról mesél, milyen kéte-

lyek gyötrik az első órák előtt, vagy amikor már nyugdíj előtt állva hatalmas gyakorlattal a háta mögött tartja szóval hallgatóit, ha a téma a tanítás. De most nem erről lesz szó. Egy unalmas téli vasárnapról, amikor hideg szél fúj, és nem volt kedvem a családdal felmenni a Corcovadóra, amint azt a fiamnak megígértem. A srác meccsre ment – őrlt nagy Flamengo drukker, mindent tud a klubról, a kezdeteiről, az alapítókról, mint ha az lényeges lenne az aktuális csapat szempontjából –, a feleségem a barátnőjéhez, én pedig úgy döntöttem, hogy kimegyek apámhoz.

Az ipanemai ház már tatarozásra szorult. Valójában ezért is jöttem, hogy megbeszéljük a munkálatokat, és rábeszéljem a szüleim, hogy amíg be nem fejezik, jobb ha hozzám költöznek. Nem lesznek többet nálunk, mint negyven, legfeljebb ötven napig. A dolog kulcsa, hogyan szervezik meg a munkálatokat. A legfőbb adu majd Leandro lesz, a fiam, és az, hogy meccsre járhatnak együtt. A fiam az apámtól örökölte a Flamengo iránti örületét. Tegnap is a vasárnapi meccsről vitakoztak órák hosszat, már amennyire két azonos tébolyban szenvedő vitakozni tud „szerelme” tárgyán. Abban megegyeztek, hogy a Botafogo ellen Gilmar fog védeni, addigra kiheveri a sérülését, de abban nagy veszekedés tört ki, hogy Júlio Cezart ki fogja majd a Botafogóban, Odemilson vagy René? Ezt sose tudtam megérteni, hogyan lehet ilyen dolgokon ilyen szenvedélyesen vitakozni. Ezt az utóbbi megjegyzést persze csak nagyon halkán mondom, nehogy bárki is kétségbe vonja brazil hazafiúi mivoltomat.

Ezen morfondíroztam miközben a Chevi a Botafogo öböl partjára kanyarodott. És persze azon, hogy anya vajon mivel vár? Mert hiába jövök váratlanul, ő mindig megérzi, és finomat főz, s mint később kiderült, igazam volt.

– Tudtam én, hogy jössz, Augustinho, de hogy váratlanul toppantál be, hiszen én „rádióztam” hogy gyere, nézd csak, mit készítettem?

Mondanom se kell, hogy vatapá illata hívott a konyhába, s mint köztudott a halért élek halok, de a vatapát csak a mamától fogadom el, mert így elkészíteni senki se tudja.

3.

Azt nem szeretem, ha a kertben dolgozom, és akkor csörren meg a telefon. Egyrészt az ember ilyenkor pihen, a gondolataim mindig a lehető legtávolabb kalandoznak a mindennapok gondjától, a munkától meg ha lehet, akkor még messzebb. A páciensek és a gondjaik ilyenkor ezer mérföldnél is távolabbra kerülnek. Másrészt szeretem a virágaim, szeretem a fáim, bokraim, és ilyenkor bizony sokszor nagyon piszkosan teszem le a gereblyét vagy a metszőollót, esetleg a kis kapát. Most is Zsuka vette fel, és zavarodott tekintettel, táncstalanul mondta:

– Brazíliából keresnek...

Arra gondoltam, hogy a Pszichiátriai Kongresszus szervezői, pedig a legutóbbi beszélgetésünkör úgy tűnt, hogy mindent elredezünk, nincs más hátra, mint az utazás. Nem érttem, hogy miféle gond adódhatott? Nem csoda, ha izgatott, ki telefonál.

Közben igyekeztem valahogy megmosni a kezem a kerti csapnál, mert a kitartó csöngetésből – amíg Zsuka fel nem vette, legalább tízet csengett a készülék –, biztos volt, hogy a hívó nem hagyja magát. Amíg a kis, téglákból rakott ösvényen ballagtam, igyekeztem kitalálni, ha esetleg nem a kongresszusról lenne szó, vajon ki hívhat engem a világ másik végéből? Amíg bementem a házba mindenféle abszurd gondolatok kergetőztek az agyamban, de megvallom fel se mertem tétélezni még valami hasonlót se, mint ami várt.... Senkit nem ismerek arra, és egy kollégámnak, ismerősömnak, páciensemnek sincs – tudtommal – brazil kapcsolata. Hamarosán kiderül, vontam meg a vállam, és nyúltam a kagylóért.

– Angolul beszél – mondta a feleségem, és figyelt, mint aki az arcvonásaimból akarja kiolvasni ismeretlen beszélgetőpartnerem szavait.

– Augusto Jose-Maria da Perreira vagyok – hallottam egy kellemes bariton hangot. Az volt az első benyomásom, hogy ezzel az emberrel jól ki lehet jönni.

– Azt hiszem, nem ismerjük egymást – mondtam, és kíváncsian vártam, vajon mit is akarhat egy vadidegen ember a világ másik végéből.

– Valóban, uram. Engedje meg, hogy egy két kérdést minden magyarázat nélkül feltegyek. – A férfi hangján éreztem valami furcsát. Ideges volt... Nem, nem ez a jó kifejezés, izgatott, igen, remegett az izgalomtól, mintha valami hallatlanul fontos dologra derülne fény a válaszom kapcsán...

– Ha óhajtja, és persze ha tudom a választ... – nem fejeztem be a mondatot, éreztettem vele, hogy számomra ez a beszélgetés egyelőre nem fontos. Ez akkor és ott persze igaz volt, de nem tudtam, hogy mennyire sorsdöntő telefonbeszélgetést folytatok az ismeretlen, hosszú nevű férfival.

– Csak ön tudja a válaszokat... Az első: ha megmondaná a teljes nevét...

– De hát uram, hogyan hívhatott, ha nem tudja a nevem?

– Kérem...

– Kerekes Ernő – mondtam, mert nem akartam hiába fecsérelni a hívó idejét.

– Ez biztos?

Na, ez meglehetősen furcsa kérdés volt, majdnem azt mondtam, hogy szemtelen, ilyet kérdezni valakitől... hallatlan!

– Na, nézze uram, higgye el, hogy van némi tapasztalatom a nevémet illetően. Biztosíthatom, hogy ebben hihet nekem – mondtam kissé ingerülten.

– Igen, persze, ez nyilvánvaló – hebegett kissé a hívó – de itt egy nehezen kimondható név van nekem

felírva, nem az, amit az előbb említett, ha engedi betűzném: sz, a, b, o...

Gyorsan közbevágtam:

– Ne is folytassa, Kerekes Ernő Szabolcs a teljes nevem, de a Szabolcsot nem használom, csak az Ernőt. Valóban vannak barátaim, akik Kerekes Szabolcsként ismernek.

Mintha az ismeretlen hívó sóhajtott volna. Egyre érdekesebb lett a beszélgetés. Ki a fityfene lehet, és valószínűleg mit akarhat? Kezdtém gondolatban végigvenni a gimnáziumi osztálytársaimat, ki kerülhetett olyan messze Budapeستől, aki most meg akar tréfálni, de senki nem jutott az eszembe. Most persze kérdezhettek, hogy miért rögtön egy volt osztálytársra gondoltam, de másfelé nem is tapogatózhattam, ugyanis a gimiben hívtak Szabolcsnak, hogy a közvetlen családról ne beszéljünk.

– És ön Budapesten lakik, de milyen utcában? Ha jól mondom: Varomb dulo?

– Majdnem, uram, majdnem jó: Várdomb dülő... Negyvenegyes szám.

– Te jó ég, még ez is..., azaz majdnem...! – mondta a hívó, és nem értettem, hogy mi van ebben különleges, ha valakit megkeresünk, akkor a minimum, hogy tudjuk hogy kivel beszélünk... bár a lakcím sok esetben nem tartozik másra... – Tudja Mr. Kerekes –, Kerekesznek ejtette a nevem, de ezt valami lágy akcentussal tette, és olyan módon, hogy már-már kezdtem sajnálni, hogy mi nem így mondjuk. – Tudja uram, én valószínűleg egy újságban olvastam önről... Azt írja, hogy van egy úszómedencéje és a kertből egy folyóra látni...

– Nocsak – mondtam, de ezt magyarul, mert igen meghökkentem azon, hogy én újságcikk témája lettem a távoli, kontinensnyi országban. És ez persze hízelgő is volt rám nézve, bár nem tudom, milyen cikk, mivel kapcsolatos? – Hát a medencét most fejezik be, de a kertből valóban a Dunára lehet látni... – mondtam elbizonytalanodva, hiszen itt bizonyos fokú gondolatolvasásra kellett gyanakodnom a szerző részéről, és éppen rá akartam kérdezni, hogy nem láthatnám-e a cikket, amelyik a megjelenése idején tudta, hogy éppen medencén gondolkodunk a feleségemmel, de a brazil pofa megelőzött:

– Nem gondolja, hogy a legjobb lenne, ha elküldeném az írást?

Igen, ez jó lenne, gondoltam, és türelmetlen lettem.

Megadtam a címem pontosan, meg az ímélt is. Ebben maradtunk, később írt is a brazil egy „próba ímélt”, a válaszban megemlítettem, hogy hamarosan Rióba repülök a férfi később azt válaszolta, hogy akkor inkább személyesen adná át.

A telefont befejezve Zsukára néztem.

Az asszony végig ott állt, néhány szóval kiegészítettem a beszélgetést, hogy teljesen képben legyen, aztán ránéztem:

– Na, mit gondolsz, Zsuka? – nem volt ez elméleti kérdés, mert az asszonynak remek megérzései voltak. Azonnal válaszolt:

– Meglátod Ernő, ebből valami szokatlan, és nagyon furcsa történet kerekedik... igen, nagyon, nagyon furcsa történet...

4.

A vatapá fenséges volt. A hal húsa omlós, a kalamári enyhén roppanós, a caju, a friss gyömbér és a mandula pedig valami rafinált ízt adott a szósznak amit a kókusztej tett krémessé, amiben a hal és a tintahal megpuhult. A caju ringlószilva nagyságú, pirosas-narancssárga színű gyümölcs, a magja is nagyjából hasonló mint az említett Európában honos gyümölcsé. Az íze gyengén édeskés... Előtte Pitu ittunk a papával, utána pedig kávét, illatos, gőzölgő feketét. A Pitu cukornádpálinka, és ha alkalomadtán hozzájut valaki, inkább a caipirinha nevű – kristálycukor, lime, azaz vadcitrom leve, pitu és sok jég – koktélt készítse belőle.

Az apám elszívott egy hatalmas szivart. Én nem dohányzom, de ha őszinte akarok lenni, akkor meg kell, hogy mondjam, nincs ellenemre a kékesen kavargó szivarfüst. Inkább még egy kávét kértem a mamától, és nem törődtem szemrehányó tekintetével. Azt szoktam mondani, hogy ha nem innék kávét, akkor nem lenne magas vérnyomásom, és akkor mire szedem a gyógyszert, de a mamám nem vevő az efféle humorra, ehelyett szívesebben aggódik. Egy picit mérgesen tette elém a csészét, egy csepp ki is lötytyent a fehér abroszra, ettől még rosszabb lett a kedve, hát nem volt ellenemre, amikor a papa felszólított: menjünk fel a padlásra.

Csodálkoztam, hogy ott akarja kezdeni a készülődést a költözéshez, de azért engedelmesen követtem. Szeretem a padlásokat. Különleges illatuk van, a múlt lengedez a pókhálók között, a beszűrődő napfény megvilágítja a ritka látogatók talpa által felkavart finom port. A padlásokat mindig finom por borítja, van ideje leülepedni, hiszen a leggondosabb háziasszony is jó, ha évente felmegy körülnézni, rendet csinálni, ha egyáltalán volt valaki fent, aki széthányja a gondosan leraktározott kacatokat. A padlások legnagyobb vonzereje a kacat. Ami évtizedekkel ezelőtt az azóta elment öregeknek az életet jelentette, a sok-sok személyes, apró tárgy, és amit az unokáik nem akarnak kidobni, hát felcipelik a padlásra, és egy ládába süllyeszti, ki tudja hány évre, s ki tudja, lesz-e valaki, aki egyszer majd átböngészi őket, mielőtt a tűzre kerülnek, hogy véglegesen eltűnjön a nyoma is ebből a világból a valamikori tulajdonosának.

Apám hátrament a homályba, és egy ládára ült. – Tele van újsággal, magazinnal, képeslappal... – mondta nevetős szemmel.

– Ezt nem mondod komolyan, papa! – mondtam. Apám tudta, hogy mindenem a régi sajtó, a száz éves, vagy annál is régebbi könyvek, iratok, írások, szóval, anyám szavaival élve: a régi kacatok.

Gyengéden eltoltam a papát, és kinyitottam a ládát. Elvesztettem az időérzésem.

5.

Zsuka nem találta helyét. Otthon ült a telefon mellett, és a hívásomra várt. Idegesen dobolt az ujjával a telefonasztalka márványlapján, majd felugrott, kiszaladt a kertbe. Lesietett a kis medencéig, és leült a padra. Felnézett az égre, mintha a gépemnek valahol ott, a pesti felhők közül kellene kibukkannia. Dél régen elmúlt, rekkenő volt a hőség. Rövid ücsörgés után vissza a nappaliba, ledobott pár képeslapot a szőnyegre, a telefont a keze ügyébe helyezte, és úgy tett, mint akit lekötnek az oldalas hirdetések és a bányai hírek a társasági rovatban. Közben a perceket számolta. Kiszámolta, hogy ha a gép mondjuk fél órát késett, akkor is le kellett szállnia Rióban. Amíg átvereksem magam a vámon, és taxit szerzek arra egy órát számolt. Fél órát a reptérről a szállodáig.

Nagyjából igaza volt.

Kora reggel volt, amikor megláttam a „csodák városát”, mert magamban így neveztem el Rio de Janeirót. A gép északkelet felől közelítette meg a várost, így az óceánból nem sokat láttam. De a Guanabara öböl látványa sok mindenért kárpótolt. A karjait kitaró Krisztus mintha az egész világot, közte persze engem is ölelésre hívna... A Cukorsüveget vékonyka köldökzsinór köti össze a várossal, és azon ingatagnak tűnő kocsik libegnek. A belváros északkeleti csücske a kikötő... ahogy láttam, már megindult az élet. Elképzeltem, milyen nyüzsgés lehet. Egy sziget felé érkeztünk, később megtudtam, hogy ez az Ilha do Governador, itt szálltunk le.

Hétkor állt a gép az Aeroporto Galeão-n a kijelölt állásra, öt perc múlva kinyitották az ajtaját, huszonöt perc alatt kijöttem, taxit szerezni könnyű volt.

Ekkor otthon fél egyet mutattak az órák.

Amint ráhajtottunk az Avenida do Brazilra kényelmesen hátradőltem, és érdeklődve figyeltem... khm... szóval a nemzetközi tájat, a sztrádát és a szembejövő forgalmat. Lélekben a kongresszusra készültem.

A sztráda a magasba emelkedett és itt már Avenida Rodrigues Alvesnek hívták, amint Rio belvárosához közeledtünk. Jobbra a város, balra a kikötő, na ez már érdekesebb volt. Megbámultam a hatalmas tengerjárókat. Egy közepes nagyságú szürke hajó valamiért – és azt hiszem, ez a jó kifejezés – valahogy fontosnak tűnt. Van úgy az ember, hogy a pillantás egyszerre mindent felfog, de később nem képes felidézni a részleteket. Nekem se sikerült, és akkor még nem tudtam, hogy vajon mi lehet számomra a fontos abban a hatalmas hajóban?

A Praca Mauánál hajtottunk le a sztrádáról, hogy ráforduljunk az Avenida Rio Brancóra.

Ettől kezdve zavaros a kép, nem emlékszem tisztán arra, hogy mi történt.

Azt is mondhatnám, hogy a valóság és egyfajta „valami”, valami meghatározhatatlan dolog, amit átéltem összekeveredett.

Azzal kezdődött, hogy valami furcsa szagot éreztem...

6.

A régi újságok szagát élvezettel szívtam be, bár az orvosom biztosan nem lelkesedne, látván, mennyi por jut a tüdőmbe. Egyenként vettem ki őket, leporolgattam, szortíroztam.

Apám hangja riasztott fel, nem tudom mennyi időt pergett le a láthatatlan homokórán?

– Ha egyenként végignézed, sose készülünk el. Tedd a kocsiba a ládát, és otthon búvárodd a sok régi kacat között.

Beláttam, igaza van az öregnek. Lecipeltem, besuvasztottam a combi Chevi hátuljába, és segítettem anyámnak.

Késő délután leültünk megpihenni. Ez természetesen kávéval járt, és mivel a hívó hang a kocsinál ért, kinyitottam a ládát, és találomra kivettem egy régi magazint. Hogy legyen mit olvasni, amíg a papa és a mama azt beszélnek meg, hogy mi legyen a felújítás menete.

Kényelmesen elhelyezkedtem a bambuszról font kerti székben. A ház távol van a tengerparttól, jóval közelebb esik a Lagoa Rodrigo de Freitas, amit egyszerűen csak Belső tónak hívunk, a Cukorsüveg pont jobb kézre esett, logikus tehát, hogy előttem a Corcovado magasodott, tetején a megunhatatlan látvánnyal, a kiterjesztett karú Krisztus szoborral. A hátam mögött a nap már közelítette a horizontot, hát ragyogóan megvilágította a Megváltót. Nem messze a szobortól egy apró pontot fedeztem fel, a napfény megcsillant egy pillanatra rajta, a turistákat szórakoztató helikopter közelített a Flamengo és a Botafogo öböl felől. A hegy lábánál nem dzsungel van, ezt minden iskolás tudja, főleg ha az én osztályomba jár, hanem a botanikus kert – minden osztályt elhozok ide –, ez már közelebb van hozzánk, mint a híres tengerparti strand a Copacabana folytatása: az ipanemai plázs.

A magazin barna volt, nem az idő vasfoga miatt, hanem a régi technikának köszönhetően. Nem fekete-fehér, hanem barna-fehér nyomású.

A címe: *Histórias Estranhas*. Nahát, nem is gondoltam volna, hogy az *Estranhas* ilyen régi... Ma is ott van az újságosok pultján, persze korszerű formában. Sajnos nem tudok mélyreható elemzésbe bocsátkozni a régi és az új között, mert a mai lap a bulvár kategóriába tartozik, s azt csak elvétve olvasom, ha valaki mondjuk a vonaton felejt, vagy hagyja, akkor át szoktam böngészni.

De most nem a modern kiadásról akarok beszélni.

Kíváncsian nyitottam ki, vajon a régiben milyen hírekre, cikkekre bukkanok?

7.

Fogalmam se volt, hogy mi ez a szag? Talán akkor közelítem meg a legjobban, ha édeskésnek írom le, de ez távolról se az. Bajban van az ember, ha valami sose érzett ízt, vagy illatot kell leírnia, elmesélnie, szinte biztos, hogy lehetetlen. Ugyanis az ember szókinccse meglehetősen szegényes. Alaposan körbe kell járni, hasonlatokat mondani, és a végén biztos hogy semmit se mondott róla, legalább is bizonyos, hogy a hallgató egészen másra gondol majd, mint amit el akarunk mondani. Ennek a szagnak a megjelenése meglehetősen furcsa volt: egy sebesen közeledő autóbusz és a sofőrjének eltorzult arca kíséerte, szinte ugyanabban a pillanatban a mellemen valami puha nyomást, vagy talán csak egy lágy tenyér enyhe taszítását éreztem. És azt, hogy nem tudom megnézni, mi tart vissza, miféle nyomás ez a mellemen, és a homlokomat mi tartja? De az efféle érzésekről gyakran kiderülhetnek, hogy súlyos fizikai sérülések, amiről az első pillanatban nem is vesszünk tudomást, és **ezért** nem jár fájdalommal. Amikor az agyban tudatosul, akkor veszt el az ember az eszméletét az irtózatosságtól.

Velem ez nem történt meg.

Nem éreztem kint, és nem fájt semmim.

Csak az a szag, furcsa mód csak ez kötötte le a „figyelmem”. Úgy látszik, agyam számára ez volt a leglényegesebb feldolgozandó információ abban a pillanatban.

Ezután hallatlanul érdekes dolgok történtek.

Velem is, ez természetes, és „magammal” is...

Muszáj így fogalmazni.

Most elmondom, ami **velem** történt:

A taxi ahogy rá akart fordulni a Rio Brancóra hirtelen egy autóbusz – nem városi tömegközlekedési járat, hanem turistabusz volt – átsodródott a szembejövő sávba. Mint később megtudtam, elromlott a fékje, és majdnem frontálisan ütköztünk. A taxim megpördült, majd a Praca Maua egyik fájának vágódott. A busz ellenkező irányban rohant le az útról, és a legközelebbi házfal fogta meg.

Természetesen másodpercek alatt hatalmas csődület támadt. A közeli Florida bár nyitott teraszán kávézók közül egy mulatt nő ocsúdott fel először. Mobilján intézkedett, mentőket hívott, majd a taxinkhoz rohant. Orvos lehetett, mert szakavatottan „nem engedte” hogy a bábéskodók közül bárki is bármelyikünkhöz nyúljon.

Négy perc múlva szirénázva érkezett meg két mentő. Az egyik kocsit a buszhoz ment, a másik a taxinkhoz. Orvosok, mentősök ugrottak ki, egyikük a taxisofőrt vizsgálta, a másik engem. Hamarosan kiderült, hogy a taxisofőr azonnal meghalt. Óvatosan kiszedték a mentőből, hamarosan hordágy állt mellettem. Feltettek és begurították a hordágyat a sínen.

A másik mentőbe egy nőt tettek be hordágyon, két férfi a saját lábán ült be. Egy kisfiú keservesen bőgni kezdett, az anyja megvigasztalta. Az engem szállító mentő szirénázva elindult. Menet közben elkezdték az újraélesztésemet.

8.

Kesernyésen elmosolyodtam: a magazin már akkor is a „szenzációs” és a „különös” történeteket szállította az olvasóknak. Úgy látszik, nincs új a nap alatt... Minden lapon volt valami, ami fantasztikus, ami hihetetlen, amitől megáll az ész, vagy borsózik az olvasó háta, kéjesen elengedve magát, hogy ezek a dolgok, hála a jó istennek, nem vele történtek meg, és az újságíró vagy a cikk szerzője csak az *Histórias Estranhas* olvasóit avatta be ezekben a módfelett izgalmas sztorikba.

Némelyik cikknél elidőztem, a több mint száz évvel ezelőtti világ különös és furcsa eseményei azért érdeklék a ma emberét.

Az egyik azonban valahogy megfogta a szemem, azon keresztül a lelkem, a földrajztanári énem nem engedte, hogy továbblapozzak, muszáj volt először csak bele- majd elolvasnom.

Egy szó, egy igencsak egzotikusan hangzó ország neve fogott meg: Húngria.

Húngria, vagy másképpen Magyarország – valahogy különös képességem van arra, hogy az országok nevét megjegyezzem a lakóik nyelvén – bár nem tudom, hogy pontosan miként kell ejteni. És ott volt a fővárosának a neve is: Budapest.

Elmondhatom, hogy bizonyos fajta vonzódást érzek ehhez az országhoz. Ne is találgassák, hogy miért inkább elmondom: a fiam miatt. Azt említettem, hogy örült Flamengo drukker, meg a papa is, és ők számon tartják, hogy a focicsapatot magyarok alapították, akik a közeli és akkor magyar tulajdonban levő malomban dolgoztak.

Az *Estranhas* cikke érdekes volt.

A magazin, az *Histórias Estranhas* (ejtsd: Isztóriasz Esztranyasz) magyarul a *Különös Történetek* címet viseli, s nem nehéz kitalálni, hogy miféle olvasmányok lehettek benne.

Mára az *Histórias* elmaradt, csak az *Estranhas* üvölt vevőcsalogatóan, vörös alapon fehér betűkkel a

címlapról. Bulvárlap a javából. Mindig vannak, akik csak a szenzációra éhesek, hát az erre szakosodott „újságírók”, akik jóformán a portugál helyesírással sincsenek tisztában, megfelelően fogalmazzák meg a semmitmondó híreket, feldobják az archívumból válogatott fotókkal, a címlapra tesznek egy meztelen leányzót, és a lapot veszik, mint a cukrot.

A korabeli lap merőben más volt. Itt nem voltak meztelen hölgyek, nem volt színes nyomás, de szenzáció az igen! Mint ez a cikk is, amit olvastam. Természetesen ez a tény jótékonyan járult a lapszám növekedéséhez, amiben nem kis része volt a szerkesztőségnek is, mivel a hozzászóló levelek egy része kétségtelenül az ő megrendelésükre – ha nem általuk! – íródtak, ami persze a mai világban se ismeretlen.

A lap fejléce szerint 1897 májusi szám volt, és az eset, amit közzétett pár héttel azelőtt történt.

Nem volt elég egyszer, újra elolvastam, most már hangosan. Anyám és apám hüledezve hallgatták. Anyám tiltakozni akart, de apám leintette:

– Nem kell mindent komolyan venni... Ez az újság is olyan mint a maiak: szenzációhajhász, az újságírók eladják a lelküket egy jobb sztoriért. Ki hiszi el, amit ez itt összehordott? Nem igaz, fiam? – fordult felém.

– Azt hiszem, egyszerűen le lehetne ellenőrizni, mennyi az igazságtartalma – válaszoltam. – Mit gondolsz, mi lehet itt ez a szám?

Apám többször is kiolvasta, persze kicsit nehezen, mert hétjegyű volt, és hadilábon állt a milliókkal... Aztán megrázta a fejét.

– Nem, fogalmam sincs, mi ez a szám... Te, nagyokos, mit gondolsz? – kérdezte, és megbökte a mellem.

Nem válaszoltam. Elővettem a tenyérynyi világotlaszt, amit állandóan magamnál hordok. Hamar kiolvastam belőle amit akartam, és zsebre tettem. Nem, gondoltam, most biztosan nem jó, hiszen az időzóna különbség... Majd holnap, holnap mindenképp megteszem.

Igen, holnap mindenképpen meg kell tennem.

Végére kell jánom ennek a furcsa, és valóban különös cikknek. Igaz-e amit ír? Magamban nulla egész nulla százalék esélyt adtam, de ott motoszkált bennem a kis ördög, a mindig, mindenre kíváncsi, aki a hihetetlennek is képes esélyt adni, amíg nem győződött meg az ellenkezőjéről.

9.

Most akkor azt mesélem el, ami *magammal* történt. Nem tudom elmondani, hogyan éltem át a karambolt. Mert abban a pillanatban, amikor azt éreztem, hogy a mellemen valami puha nyomás van, és a homlokom valami tartja, akkor meglendültem. Mintha egy tsunami hullám tetején feküdnék, szinte éreztem a feltartóztathatatlan víztömeg erejét, ami kiszakított a taxi roncsából, és felrepített. Nem, nem jó... nem szakított ki a roncsból, hanem inkább..., valahogyan fellendültem..., nem, jaj lstenem, hiszen nem tudom elmondani, mert... Felemelkedtem, és ott is maradtam. Ez valami csodálatos érzés volt.

– Sajnos – mondta Kerekes Szabolcs, amikor a történetet elmesélte –, nem lehet, egyszerűen képtelenség szavakba önteni, ami akkor velem történt, és azt, hogy mit éreztem. Ugyanis ismeretlen élményekre, soha nem tapasztalt dolgokra nincsen szavunk. Hiába vagy író, hiába gondolod, még akkor is, ha mosolyogsz, azt mondom, nem tudod, megközelítően se leszel képes ezt leírni...

Valahol voltam. Nem tudom hol. A közeget nem tudom meghatározni, földi mértékkel meghatározhatatlan. Láttam mindent, ami a karambol pillanatában, és azután történt. Ha azt mondom, hogy ez olyasmi érzés volt, hogy felülről láttam rá az eseményekre, akkor közelítem meg leginkább az igazságot. Azt most, amikor elmesélem nektek ezt az egészet, tehát most mondom, hogy olyan érzés volt, amit a legjobban a: „nem érdekel semmi”, nem érdekel, hogy „mi történik a testemmel”, valamiféle kellemes, örömteli belenyugvásként határozhatnék meg. De, hangsúlyozom, nem ez volt. Valami nyugalom. Határtalan, végtelen megnyugvás, a boldog cél előtt „levés” érzése, amikor azt érzed, hogy egy lépés, és átszakítod a célszalagot, és tudod, hogy győztél, TE vagy a győztes, senki más nem számít... semmi más nem számít...

Egyszerűen fantasztikus volt!

És emellett láttam! Mindent láttam! A roncsok belsejét, a mentőautó belsejében saját magamat és nem éreztem „részvétet” magam iránt, sőt, azt mondom, hogy az iránt az érzéketlen hústömeg, az iránt a tehetetlen test iránt amelyik ott feküdt a mentőben, sőt! Inkább valamiféle örömet, mert meghaltam. Láttam, hogy újraélesztenek, láttam, hogy a mentőautó majdnem elütött három gyalogost és egy anya egy piros gyerekkocsit rántott hátra, amiben ikrek voltak, amikor a szirénázó mentőnknek utat adott.

És közben, – mondjuk így –, mosolyogtam. Magamban, az egész lényemmel. És tudtam, hogy minden, de minden, amit láttam, az lényegtelen. Mert ami igazán fontos, az csak most kezdődik számomra.

Megláttam azt is, ami a sztrádán, a kikötő mellett érdekes volt.

Azt a szürke hajót.

Most láttam, hogy miért „éreztem fontosnak”

A farán el tudtam olvasni a feliratot: M/S Radnóti, és alatta az anyakikötő neve: Budapest. Magyar hajó volt. Ezt megéreztem, amikor elhajtott a taxi mellette. És azt is láttam, hogy a kéménye körül matrózok szorgoskodtak, festették, rozsdá, vagy inkább narancsszínű foltokkal volt tele...

Ha átteszem az „élő” világ nyelvére, akkor azt mondom, hogy mindent szinte egyszerre láttam.

Olyan volt, mintha kiléptem volna az időből, kiléptem volna a világunk kötöttségeiből, a jövő zárt ajtaja megnyílt, a múlt bilincse megszűnt, nincsenek meg azok az erkölcsi gátak, amik elválasztják a jót a rossztól, amelyek meghatározzák, hogy mi a bűn, hogy mi hasznos a társadalom vagy az egyén szempontjából...

minden ilyen eltűnt, és helyette maradtak a tények. Megszűnt az oka annak, hogy valakit gyűlöljek, minden, amit akkor átélek inkább valamiféle bensőséges kapcsolatot jelent valamivel vagy valakivel. Nem tudom, hogy ki az a valaki de éreztem, hogy valahol ott van. Ezt a valakit fény vette körül. Először nem látod, csak a fényt érzed, messziről jelentkezik, mintha feneketlen mélységben lenne a fénypont, valahol egy alagút végében... De érzed, hogy ott van, érzed, hogy... érzed, hogy közeledik, hogy ott van, de mivel itt nincs idő, mivel itt nincs tér, itt valójában semmi olyan nincs, amit „itthon” a „valóságban” tapasztalunk, hát nem tudom leírni a „jó”, a „megfelelő” szavakkal.

Egyszer csak a fény ott van, és éreztem, hogy ez a fény nem az, amit mi látunk, mert ennek a fénynek más a minősége. Ez súlyos fény, olyan, amiben minden benne van ami számít, minden benne van ami jó és... és... és szeretném, ha én is ilyen fény lehetnék de legalábbis valami ehhez hasonló...

Hallatlan erős ez a vágy.

Hallatlan erős a vágy, hogy beleolvadjak, hogy ott maradjak... nem... nem.. nem ott akarok maradni, hanem „otthon” – ez egy borzalmasan rossz szó ennek a vágnak, ennek a minőségnek a kifejezésére...

És akkor megláttam valakit.

Ez a valaki egy mosolygós néger asszony volt.

Az asszony felemelte a kezét. A bal kezén a kisujja hiányzott. Tudtam, hogy négyévesen, machetével vágta le amikor kókuszdiót akart lefejezni, ahogyan az apjától látta.

Haragudtam rá, ha lehet ezt mondani. Mert ahogy Jocienét megláttam – hogy így hívják, az bennem volt –, rögtön éreztem, hogy a fény távolodik tőlem. A keze tiltást fejezett ki, és tudtam, hogy üzenete van a számomra. Nem mondta, mert ott nincs szükség szóra. De csak így lehet megfogalmazni, mert ez áll a legközelebb ahhoz, ami ott történt: a „fejemben” megjelent a „vissza kell menned” érzése, hiába tiltakoztam minden porcikámmal, hogy maradni akarok, a taszítás erős volt, a fizikai kellemes érzés villámgyorsan eltűnt, helyette valami sötét zuhanás következett, amíg a néger nő arca el nem tűnt, és... és... megérkeztem valahova ahol rossz volt, ahol minden nagyon rossz volt... ahol fáj a fejem, nem mozdult a lábam, a mellem szorított és szemembe vágott a fény... a bántó fény... az időt éreztem... azt, hogy nagyon sok idő eltelt... és hangokat hallottam...

– Ébredszik... – mondta valaki. – Hívd be – mondta ugyanez a hang. És hamarosan meghallottam Zsuka hangját...

És megéreztem ugyanazt az illatot is. Azóta rió illatnak hívom, ezt a jellegzetes, semmihez nem hasonlítható szagot. Később persze rájöttem, hogy a brazil autók alkoholt tankolnak, és az elégett alkohol – nem tudom, jár-e hozzá valamilyen adalék vagy se – meg a benzin és gázolajjal járó autók által kibocsátott füst összekeveredik, és aki ezt még soha nem szagolta, abban mély nyomot hagy.

Egy kutya nagyságrenddel több illatot érez, mint az ember. Ha tudna beszélni... Vajon le tudná írni? Úgy véljük, hogy kutya agyában az illat hatására kép generálódik, hasonlóan mint az embernél, ha meghall egy szót, és mindkét inger beindít egy bonyolult élettani folyamatot.

A soha nem tapasztaltak leírása szinte lehetetlen, és nem véletlen, hogy meglehetősen bajban vagyok, amikor szavakba kell önteni az illatot.

Kerekas végignézett a hallgatóságon, mosolyogva vette tudomásul, hogy mindenki lélegzetviesszafojtva figyel. Úgy döntött, hogy egy kis kitérőt tesz:

– Természetesen tisztában vagyok azzal, hogy a halálközeli élményt nem mindenki fogadja el. Vannak szaktekintélyek, akik egyszerű (persze bonyolult) agyi és hormonális tevékenységnek tekintik, s nem fogadják el azt, hogy a „lélek elhagyja” a testet. Felhívják a figyelmet arra, hogy mindenki a civilizációjának megfelelően írja le élményeit, tehát a mohamedán „Allah” közelében jár, egy indiai számunkra ismeretlen „istenekkel” találkozik.

A mai legjobb magyarázó elmélet az ún. ketamin teória. Mindenkinek szíve joga, hogy eldöntse, melyiket fogadja el. Persze mondhatom azt, is, hogy melyikben hisz, mert a ketamin teória se ad teljes választ, és persze éppen a lényegre nem tudja, hát a teória se áll biztosabb lábakon, mint a hit. A ketamin egy régi műtét altatószer, amely mellesleg megvédi az agyat oxigénhiányos állapotban, s ennek kapcsán kiderült, hogy a ketamin tulajdonképpen csak utánozza az endopszichozin vegyületcsoport hatását, amely az agyban termelődik a neurokémiai izgalmi hatások kivédésére. A ketamin gyakran okoz halálközeli élményeket, ezért ha alkalmazzák, erős nyugtatót is szoktak adni mellé. Ez, hogy úgy mondjam, szakmai körökben eléggé közismert. Egy férfi ketamint adott be magának, s élményeit azonosnak találta az egy héttel azelőtt átélt halálközeli élményeivel.

Mivel a halálközeli élmények pozitív változásokat indukálnak a személyiségben, kísérleteket tesznek arra, hogy a ketaminnal előidézett halálközeli élményekkel kezeljenek más módon már befolyásolhatatlan beteget, pl. alkoholistákat.

Persze mindent nem tudunk megmagyarázni vegyületekkel és az agyműködéssel; mindig lesz egy fehér folt, amelyet mindenki azzal népesít be, amivel akar: majdani még pontosabb tudományos magyarázatokkal vagy miszticizmussal.

De mint látjátok, az átélt eseményeket szinte nem lehet szavakkal leírni, tehát csak a civilizációs környezetből vett kifejezéseket használhatjuk. Az, hogy egy (földi létben) sose tapasztalt lényt minek írunk le, az teljességgel lényegtelen. A lényeg a jelenség. És persze az említett tudományos magyarázat nem tud mit kezdeni azokkal a „megfigyelésekkel”, amiről a halálközeli élményen átesettek beszámolnak. Az én esetemben például a piros gyermekocsi, amit később bizonyítottak. Most nem beszélek a magyar hajóról, aminek a nevét csak ebben az állapotban láttam meg. Szóval aki elfogadja a ketamin teóriát, az próbáljon meg ezekre

a felmerülő kérdésekre is jó választ adni. Mert nem fogadható el az, hogy ezek lényegtelen apróságok, mert ez az egész lényege. Nem az a fontos, hogy tudunk-e találni olyan szert, ami hallucinációt hoz létre, hanem az, hogy a keltett élmények azok hordoznak-e valós információkat?

10.

Letettem a telefonkagylót, és megkövülten bámultam. Nem, ez nem lehet igaz! Megráztam a fejem, mintha ki tudnám rázni belőle mindazt, ami az előbb lejátszódott.

Apámnak nem mondtam el tegnap, de rögtön arra gondoltam, hogy az a hétjegyű szám egy telefonszám, mégpedig magyar.

És most felhívtam.

És ami hihetetlen, hogy válaszolt, de ez lehetett volna a véletlen játéka, mert egy kétmillió nagyvárosban nem túl nehéz egy létező telefonszámba „beletrafálni”. De azért ehhez azt mindenképpen tudni kell, hogy hány jegyűek az adott város telefonszámjai. Tehát amennyire valószínű, annyira valószínűtlen is. Hiszen próbáljon bárki leírni egy new yorki számot. Sok amerikai filmet látunk, szinte mindegyikben telefonálnak. De azért arra nagyon kíváncsi lennék, hogy tízből hány hívható szám lenne?

A cikket előtte kijegyzeteltem.

Az Estranhas cikke egy médiumról szólt. A médium egy fehér férfi. Ez az ember transzba tudott esni, és ebben az állapotában a megjelölt személyekről információkat adott.

A cikkben egy néger asszonyról, egy bizonyos Jocienéről beszélt, gyermekei kérésére.

Ez természetesen nem is lett volna érdekes. Felidézte Jociene gyermekkorát, házasságát, gyerekeit, a médium válaszolt mindazokra a „banális és semmitmondó” kérdésekre, ahogyan ez lenni szokott.

Akkor lett az írás igazán mehökkentő, amikor ennél is továbbment. A hölgy halála után nem fejezte be az információk közlését, hanem kérés nélkül folytatta.

Ez volt aztán az igazán megdöbbentő!

Jociene így folytatta: „Most férfi vagyok. Fehér férfi...”

Az újságot letettem, és leültem, hogy a cikket angolra fordítsam. A cikk ahhoz túl hosszú volt, hogy egy ültő helyemben végezzek vele, meg aztán ez úgy van, hogy ha beszélek, akkor nem érdekel a nyelvtan. De ezt ki kell adnom a kezemből, hát igényes fordítást akartam készíteni. Ez pedig lassan megy. Azért próbálva írtam egy ímélt a magyar férfinak.

Másnap jött a válasz, nem jó az ilyen nagy időkülönbség. Nem szeretem, ha a számomra fontos üzenetre a címzett nem azonnal válaszol. Persze ha az ember a Föld „túlsó” oldalával áll kapcsolatban bizonyos nehézségek felett szemet kell hogy hunyjon.

Kerekas úr azt írta, hogy kedves tőlem, ha elküldöm a cikk fordítását, de egyúttal azt is megírta, hogy két hét múlva Rióba jön egy valamilyen pszichológiai vagy pszichiátriai kongresszusra. Akkor személyesen is kezébe venné a magazint, ha lehetséges.

Ez természetesen lehetséges, és ez a tény jótékonyan elaltatta lelkiismeretemet, és a fordítási buzgalmam. Hiszen ha átadom neki a cikket, most nem kell egy igényes fordítással bajlódnom.

12.

Tulajdonképpen most Zsukáról kellene mesélnem. Hogy mennyire meghatott, hogy iderohant Rióba, hogy itt ült az ágyamnál, nem tágitott, és imádkozott értem, persze szegény mást nemigen tehetett. Meg bízott abban, hogy az orvosok visszahoznak onnan, ahol annyira jól éreztem magam. Hát elmondhatom: visszahoztak, összeraktak, összevarrtak, új embert faragtak abból a szerencsétlen roncsból, abból a kupac hús-csontbőr masszából ami a hordágyról a műtőasztalra került. Ezért csak köszönet és elismerés illeti az orvosokat.

Itt most a történet szempontjából a legfontosabbat mesélem csak el.

Augusto egy hét múlva jött be, amikor már eléggé megerősödtem ahhoz, hogy el tudjam viselni az izgalmakat, ahogy az orvosaim mondták. Az mindig idegesített, amikor azt hallottam, hogy orvosok valakit eltiltanak az „izgalmaktól”. Hiszen a mindennapokban élni kell, tudni kell mindenről, és mi izgalom lehet abban, ha a barátom, még ha ismeretlen is, meglátogat.

A hondurián – lám én is így hívom, nyilván azért, mert később elég sok barátjának bemutatott, és átvettem tőlük a megszólítást – első látásra tipikus brazil: a bőrszíne meghatározhatatlan, ha be akarom suvasztani a fő kategóriákba. Nyilván volt benne afrikai vér, erre kissé lapos orra és az erős, durva szálú, gyapjas haja utalt. Indián őszöket idézett a szeme, a bőrszíne világosbarna volt. Arca mosolygós, napszemüvegét az inge zsebébe akasztva viselte. Farmerben, világoskék ingben és bőrdzsekiben lépett a betegszobába. Az ágyam közepén volt, bal oldalamon egy éjjeliszekrény, mellette egy szék, a másik oldalt, a szimmetria kedvéért szintén egy szék, de a lábnál, és attól mintegy másfél méternyire az ablak, most szélesre tárva. A szoba ajtaja mellett, de az ajtó hatósugarán kívül dohányzóasztal két fotellel.

A brazil férfi egy irattartót szorongatott.

Bemutatkozott. Keze markolásán éreztem, hogy betegségemre, illetve állapotomra való tekintettel visszafogta szorítását. Zsukának is bemutatta magát. Az ágy fejrésze mellé helyezte el a székét. A feleségem ká-

vét készített, a miénket a kis fehér szekrényke tetejére tette, és helyet foglalt a karosszékében az ablak mellett. Aprókat kortyolva figyelt minket.

A beszélgetés nehezen indult. Illetve eleinte Augusto beszélt. Elmondta, hogyan akadt a magazinra. Viszonylag jól bírta az angolt, minden szavát értettem. Bizonyára Zsuka is tudta követni. A szemén láttam, hogy élvezte az elbeszélést.

Végül újdonsült brazil ismerősöm elővette az irattartót, akkurátusan kinyitotta. Már éppen neki akart látni a fordításnak, amikor intettem, adja ide, hadd vessek rá előbb egy pillantást. A férfi becsukta, és átadta az Estranhast. Olyan volt, amilyennek elképzeltem. A címlapon valami színésznő illegette magát, hatalmas kalapban, fodros fehér blúzban és a fenekére feszülő, bokáig érő, hosszú szoknyában. Kinyitottam a magazint. Rögtön kiszúrtam a cikket a tartalomjegyzékben. Gyorsan odalapoztam, és elkezdtem olvasni.

– Nahát, Zsuka, ezt figyeld... – mondtam, és hangosan olvastam. És elejétől a végéig felolvastam, hogy az asszony is elképedhessen, ahogyan én is. Amikor befejeztem, letettem a lapot a takaróra.

– Fantasztikus nem? – kérdeztem meglepedetten.

– Elképesztő... – dadogta a feleségem. – Ez egyszerűen hihetetlen... hogyan lehetséges ez? Hallottam már ilyenről, de hogy te is... ez..., Ernő... mondd hogyan lehet, nem hiszem... nem hiszem... – a feleségem tekintete zavart volt. Augustóra néztem. Ő is megnyúlt pofával bámult rám, és magában motyogott. Valami olyasmit, hogy ez nem lehet igaz, ez hihetetlen.

Biztos, hogy valami hasonló hatást vártam, de az „eredmény” még engem is meglepett. Nem is a feleségem zavartsága, hanem Augustóé. Ő ugyanis mindent pontosan ismert, hát ugyan miért motyogta, hogy hihetetlen, hogy nem igaz...

– Augusto, nagyon meg vagy lepve, mi ütött beléd? – kérdeztem.

– Voce fala portugues?¹ – kérdezte hülye képpel.

Nem értettem.

Illetve értettem, amit kérdezett, de nem érttem, hogy miért kérdezi?

Zsukára néztem újra. Láttam rajta is a megdöbbenést.

Ugyanis Zsuka nem beszél portugálul. Ő nem értette amit Augusto kérdezett.

Ekkor, ha lassan is de leesett a tantusz. És azt hiszem, ebben a pillanatban hármunk közül én voltam legjobbban elképedve.

És megértettem Zsukát, hogy elképedt, hiszen az én válaszomat se értette!

Az ember persze tudja, mi az a xenoglossis, de arra senki se gondol, hogy vele is előfordulhat...

Kivert a víz, elkezdett a kezem remegni, alig tudtam felemelni a lapot a takaróról, és rápillantani, persze teljesen feleslegesen, hiszen tudtam, hogy portugálul van. Szédültem, kóvályogtam a felismeréstől. Hirtelen olyan érzésem támadt, mintha egy mély kútba szédülnék: egy pillanatra megláttam Jocienét, a mosolygó fekete arcot, a vastag karját, a hiányzó bal kisujját... És láttam a házat... a *mi* házunkat – Kerekkes megnyomta a „mi” szócskát –, a kis bakot, ahol a papa fát szokott hasogatni, és a machetét. Odamentem a bakhoz, rátettem a kókuszdiót, és rácsaptam a machetével. Persze a dió legurult a fatuskóról. Ekkor megfogtam a bal kezemmel, a nagy, zöld dió megint elfordult, ekkor megint odacsaptam, de a bal tenyerem már alatta volt, és a lecsúszó éles kés lemetszette a kisujjam. Visítva rohantam be a házba... Ezek az emlékek egy pillanat alatt toltak fel, de el is tűntek, amint a cikkekre pillantottam. És tudtam, miért néz mindenki olyan megkövülten: az elejétől a végéig felolvastam a portugál szöveget, és mindez nem elég, a tetejében még értettem is.

– Como se pode? Como posso falar portugues?² – kérdeztem tanácstalanul, Augustóra pillantva, mintha ő tudhatná a választ, és azt hiszem, most leköröztem a megkövülten rám meredő társaságot, már ami a tekintetet bambaságát jelenti.

– Akkor most magyarul, ha lehetne – kérte Zsuka – hogy én is tudjam, miről van szó!

Erre megtört a „varázs”, Augusto is hitetlenkedve rázta a fejét, és kiment, mint később kiderült, azért, hogy becsődítse a doktorokat, ápolókat.

13.

A cikk egy szeánszról szólt. Egy médium felidézte egy bizonyos Jociene életét. De ami a megdöbbenő volt, hogy amint befejezte Jociene földi pályafutását, így folytatta:

– ...fehér férfi vagyok. Messze van a hazám. Európában, Húngria... Budapest. Orvos vagyok és a lelket gyógyítom. Nagy házban lakom a domboldalon. A kertből látni egy nagy folyót. Az utca neve Varomb dulo. A nevem... valami Sabolti a nevem. Van feleségem, van két gyerekem. A kertben úszómedence is van. Ott dolgozom... a kertben dolgozom... és csengetnek. Valami csenget. Nem tudom, mi csenget... Egy hosszú doboz van a kezemben, az csengetett, és annak van egy száma... a száma... 8781231. Valaki beszél a dobozban... én is beszélek ebbe a dobozba... Az a másik, aki beszél benne, az nincs itt, azt nem látom, az messze van...

Zsuka teljesen elképedt.

¹Voce fala portugues? - Te beszélsz portugálul?

²Como se pode? - hogyan lehetséges?

Como posso falar portugues? - Hogyan beszélhetek portugálul?

– A telefonszámunk... a vezetékes...

– Igen. És nyilván nem tudja másképpen magyarázni a médium, csak mint „hosszú dobozt” aminek van száma...

– Még az a szerencse –, mondta Zsuka – hogy nemcsak a tényeket sorolta fel, hanem hibázott is, hiszen az utcát is rosszul mondta. És a neveddel is gondjai voltak, de azért összességében követhető... Teljességgel hihetetlen lenne, ha mindent pontosan „tudna”. Hihetetlen... hogyan lehetséges ez Ernő? Magyarázd ezt meg nekem! Képtelenség... képtelenség! Ez nem igaz, egyszerűen nem igaz!

– Én is ezt mondanám, ha Augusto nem a telefonszámot tárcsázva talált volna meg. Képzeld el az ő meglepetését, amikor rájött, hogy élő, igazi a szám, és az van a Föld túloldalán a vonal végén, aki ebben a több mint száz éves újságban szerepel!

– De akkor is! Ha valaki azt mondja, hogy visszavisz valakit egy előző életbe, azt se hiszem el, de esetleg, úgy-ahogy hajlandó vagyok elfogadni. De a jövőbe? Egy elkövetkező életbe betekinteni? Ez nem képtelenség?

Nem válaszoltam Zsukanak, hanem a takarót bámultam. És azon töprengtem, hogyan is van ez? Az ember életéből hiányzanak bizonyos események, nem érdekli őt valami, és amikor a véletlen az útjába sodorja, akkor hirtelen rájön, hogy a „jelek” már gyülekeztek.

Ebben az esetben egy újságcikk egy ezoterikus lapban volt a „jel” (az egyik páciensem hagyta a váróban, és a végén beleolvastam). Ott azt fejtegette valaki, hogy az ő világszemlélete szerint a jövő már megtörtént. A jelen, a múlt és a jövő csak együtt létezhet, csak ez alkot egységet, s az ember, a három dimenziós világ nyomorult teremtménye, kénytelen az idővektor mentén haladva szekvenciálisan megismerni az egyidejűleg létező eseménysort.

III. MOSOLYGÓÉKNÁL

1.

Kerekes Ernő története, legalább is az, amit az osztálytársainak tartogatott, itt ért véget. Nem vette észre, de mire befejezte, mindenki őt figyelte, közelebb húzódtak, végül egy gyűrű közepén találta magát. Sokat beszélt, hát megszmjazott, s egy szót se szólt, amíg egy korsó sört meg nem ivott. Amíg a sörével volt elfoglalva a többiek zsbongani kezdtek.

– És mit váltott ki belőled ez az élmény? – kérdezte Laurenti Magda. – Ezek nyilván más megvilágításba helyezték addigi életed, szükségszerű, hogy bizonyos következtetéseket vonj le belőle. Én is ismerek jó pár, fogalmazzuk így, sorstársadat, akiknek gyökeresen megváltozott az életük, hogy visszatértek a halálból. Ha másban nem, abban biztosan, hogy teljesen másképp vélekednek a halálról. Más a hozzáállásuk. A te elbeszéléseidben is benne volt az, hogy nem akartál visszajönni, és ott, abban a közties létben, negatív élmény volt az, hogy nem maradhattál. Ezekben az emberekben ott marad örökre az élmény, és ha nem is várják a halált (bár sokuk igen), de egy biztos, nem félnek tőle. Ők azok, akik békességben, hallatlan lelki nyugalommal fognak elmenni. És még valami: ők többnyire szószólói lettek az „ügynek”.

Kerekes meghökkenve nézett Magdára.

– Miféle ügynek?

– Arra gondolok, hogy legtöbbjük behatóan kezdett foglalkozni az ezoteriával. Tudod szoktam írni egy ilyen lapba, biztos nem hallottál róla, az Új Világ a címe.

– Magdi, ha most megválaszolnék neked, az reggelig tartana...

– Nosza, rajta! – Mosolygó Éva, egy meglehetősen filigrán asszony lépett melléjük. – Gyertek át hozzánk. Nem messze lakunk, kertes házban, kiülünk az udvarra, van egy demizson remek borunk, amíg az elfogy, szabadon beszélhetsz.

– Én benne vagyok – mondta Laurenti Magda.

Schmidt Anna azonnal kezébe vette a szervezést:

– Ki jön át Mosolygóékhoz? A maradékot becsomagoltatjuk, azt is elvisszük.

– És azt meg se kérde, hogy nekem alkalmas-e? – kérdezte Kerekes.

– Te mondtad, hogy a szállodában laksz. Oda nem sürgős „hazamenni”.

A találkozót meghosszabbító estére vagy tízen jelentkeztek. A bejárók, akik ide is busszal jöttek, sajnálták, hogy haza kellett menniük. A volt kollégisták kocsiba ültek, hogy hazaérjenek. Kerekes mellett Pincehegyi és Vaskúti, mindannyian kollégisták voltak, szállodát foglaltak, hát nekik is alkalmas volt a meghívás.

2.

A kertes ház hátsó bejáratánál volt egy terasz, oda hordták ki a lakásban található székeket, de még így is Vázsonyi Kollár Gusztinak csak a járda mellett levő terméskő falon jutott hely. A fehér műanyag asztalra élénk színű tálca került borospoharakkal. Éva férje töltött mindenkinek, és a későbbiekben is gondoskodott mindenkiről, akinek a pohara kiürült.

Az első koccintások után Kerekes azt vette észre, hogy csend van, és mindenki őt figyeli. Nyilvánvaló, az övé a szó, és most válaszolnia kellene Laurenti Magda kérdéseire.

– Csalódást kell, hogy okozzak neked, Magdi. Nem foglalkozom ezoteriával, így aztán szószólója se tudok lenni az ügynek.

A kissé alacsony, filigrán asszony csalódottan nézett rá:

– De hát az élményeid... A HKE, ahogy a szakirodalom nevezi a halál közeli élményt, az a tény, hogy kiderült, hogy valamikor Brazíliában éltél, neked bizonyosságod van a lélekvándorlásról... Meg a xenoglossis... Ne mondd, hogy nem foglalkozol ezekkel!

– Persze, hiszen én is csak egy gyarló ember vagyok, de nem foglalkozom ezoteriával.

– Na, álljon meg a menet... – szólt közbe Vázsonyi Kollár Guszti. – Tisztázzunk valamit. Itt olyan fogalmakat hallunk, amik magyarázatra szorulnak. Azt hiszem, mi vagyunk többségben. Szóval: mi az hogy ezoteria, mi az a xenoizé...?

Kerekes Magdára nézett, mint aki átadja a szót. Az asszony kissé zavarba jött. Nyilván nem készült rá, hogy ilyen kérdésre kelljen felelnie.

– Ez nagyon nehéz. Nem lehet pár szóban meghatározni. Mindenképpen érdemes azzal kezdeni, hogy megnézzük a különbséget: a tudomány kizárólag funkcionálisan, míg az ezoteria tartalomban gondolkodik. Ez azt jelenti, hogy a valóság „miért”-jére és nem a „hogyan”-jára kérdez rá. Ez a miért a dolgok értelmére vonatkozik, s így nem más, mint a tulajdonképpeni összekötő kapocs a megjelenési formák világa és az ember között. Egy hipnoterapeuta, bizonyos Thorwald Detlefsen írt egy tanulmányt a témában. Ő azt mondja, hogy az ezoteria egy út, „és ennek az útnak a célja az emberi teljesség, a bölcsesség megtalálása, a polaritás legyőzése, az Istennel való egyesülés; az Unio Mystica, a kémiai menyegző, a kozmikus tudat elérése. Ezek a fogalmak az emberi út végcélját próbálják körülírni. Ahhoz, hogy ezt a célt elérjük, meg kell ismerünk az univerzum törvényeit, s meg kell tanulnunk, hogyan értsük meg őket. Hasznos, ha vannak tájékoztató pontok, útmutatók és útjelző táblák, amelyek az egyes kereszteződésekben felvilágosítanak, eligazítanak bennünket, hogy merre is menjünk tovább. Ilyen segédeszközök az ezoterikus technikák és diszciplínák,

sok van mindkettőből. Említsük meg példaként itt a legfontosabbakat: asztrológia, kabbala, tarot, alkímia, mágia, jóga, meditáció, Ji Csing. Ezek a dzsziplínák azonban semmiképpen sem öncélúak, hanem a tájékozódásban segítenek, útmutatók utunkon.”

– Hát... igazán köszike, most már sokkal okosabb lettem... – Guszti tanácstalanul nézett szét. – Szinte minden szó magyarázatot érdemelne. Ez olyan, mint egy tudományos hadova, amit a tudomány művelői is előszeretettel alkalmaznak, amikor nem tudják a választ valamely kérdésre, és akkor szakkifejezésekkel árasztják el a mit sem sejtő hallgatóságot, akik neveltetésük, és civilizációjuk folytán elhiszik amit el akarnak hitetni velük. Mert a *tudós*, a *szakterület*, és a *tudományos levezetés* szavak olyan mumusok, aminek mindenki, aki nem szakértő megadja magát, és elhisz mindent. De nem szóltál a xenohogyishívjákról...

– Xenoglossisról. Ezzel a névvel illetik azokat az eseteket, amikor valaki tud egy olyan nyelvet, amire nincs magyarázat, honnan ismeri, miért ismeri, egyszerűen elkezd beszélni rajta. Szabolcs esetében a portugálról van szó, de több olyan esetről is tudunk, amikor egy kihalt nyelven tudott valaki. Igen híres eset volt, amikor 1932-ben egy hatalmas vihar után a Reale spanyol gőzös horgonyt dobott Evsztrátiosz szigeténél, útban Isztambulba, mert géphavariája volt. A tengerészek partra mentek csónakon, és végül – ki hinné? – egy kocsmában kötöttek ki. Legnagyobb meglepetésükre – hiszen addig senkit nem találtak, akivel szót érthettek volna – a kocsmáros tizenhárom éves lányával spanyolul beszélhettek. A nagyobb meglepetés a szülőket érte, hiszen nekik addig fogalmuk se volt a lányuk nyelvtudásáról. Az eset az újságok címlapjára került, de hamar lekerült onnan, az olimpiai készülődés fontosabb volt. Nos ennyit a xenoglossisról.

– Azt hiszem, nem járunk messze az igazságtól, ha azt mondjuk, hogy az ezoteria a gyűjtőneve mindannak, ami a természettudományos gondolkodással ellentétes – folytatta Laurenti. – Mondjuk úgy, hogy az ellenpólusa. Az tény, hogy a tudományos eredmények ismeretében úgy tűnik, ez utóbbi gondolkodásmód helyes. De csak tűnik...

Ugyanis arra a kérdésre, hogy a természettudományos gondolkodásmód és az alkalmazott tudományok közelebb vitték-e az emberiséget a teljesebb emberi lét felé, arra egyre kevésbé tűnik helyes válasznak az igen.

Nem arról van szó, hogy a technikai csodák megkönnyítik-e az emberek egy kisebb csoportjának a létét vagy sem. Nem a számítógép csodájára, az interkontinentális repülőgépekre gondolunk, amelyek hihetetlenül kicsivé tették a távolságokat az üzletemberek, a turisták számára. Nem a mobiltelefonra, amivel mindenki elérhetővé válik bármikor – még akkor is, ha ennek nem mindig örülünk. Hanem olyanokra, hogy a fejlődés azt hozta magával, hogy ma több a pszichés beteg, mint a történelem folyamán bármikor. Hogy sose volt ilyen magas az öngyilkosok aránya... A fiatalori alkoholizmus és drogfogyasztás semmiképpen se a nyugati civilizáció sikertörténete. Ez egy bizonyos fokig a szellemi kilátástalanság fokmérője egy adott társadalmon belül. Vajon boldogabb lett-e az emberiség a természettudomány által? Azt hiszem, egyre nagyobb az úr, amit az ezoteria tudna betölteni, ha nemcsak a technika, hanem az ember is fontos lenne a mai gondolkodásmódban. És itt arra gondolok, hogy amire egy technikai civilizáció nem képes a maga ateista, materialista gondolkodásmódjával ott segítséget jelenthet az ezoteria azzal, hogy befelé fordul, többet törődik a lélekkel, és megtanít uralkodni a test felett.

Én úgy mondanám, hogy a fejlődés két pólusa a természettudomány és az ezoteria, és semmiképpen se összeférhetetlenek.

3.

– Menjünk vissza Pitagoraszig – mondta Kerekes, és megkocogtatta körmével a borospoharat. Majd a mutatóujját a peremére helyezte, és körkörös mozdulatokkal hangokat csalt elő a pohár-bor hangszeregyüttesből. Nyilván tetszett neki, mert ezt még jó párszor megismételte.

– A görög gondolkodó tanait két részre osztotta: ezoterikus és egzoterikus tanokra. Az előbbieket a legközvetlenebb tanítványainak szánta, míg az exoterikusok, azaz a kívülállók számára volt elérhető a többi. Én úgy gondolom, hogy amit ma tudománynak (és ekkor a nyugati világ által létrehozott tudományról beszélünk csak) hívunk az az exoterikus tudománya. Ami nem ide sorolható, az, amit ma ezoteria alatt értünk. Ez nem hivatalos, nem egzakt, nem elfogadott meghatározás, ez csak az én véleményem, de nem áll messze attól, amit Magda mondott.

Úgy gondolom, az ezoterikus ismeretek nem úgy tanulhatóak, mint a tudományok. Ezekhez kell adottság, kell valami – nem biztos, hogy különleges – képesség. Azt mondják, a civilizáció előrehaladtával ezek a képességek megkoptak az emberben, régebben erőteljesebben éltek mindenkiben. De újra éleszthetőek. Fejleszthetőek. Bizonyos technikák elsajátíthatóak, és akiben van tehetség, az kidolgozza a saját módszereit, a saját tapasztalatai alapján. Nyilvánvaló, hogy egy ezoterikus tanítás, módszer kidolgozása is van akkora szellemi teljesítmény, mint egy fizikai törvény felismerése és bizonyítása.

Természetesen a braziliai élményeim nagy változást hoztak az életemben. Ez először magamba fordulást jelentett. Próbáltam kitalálni, hogy ami velem történt az valójában micsoda? Hogyan történhetett meg, van-e rá magyarázat? Mivel megtörtént, kell, hogy legyen válasz, és ezt megtalálni, elmondhatom, nem volt valami könnyű. És a dologban az rettenetes, hogy igazából nem tudom, hogy amit megtaláltam, az-e a helyes válasz?

Az első, a mindent elsöprő gondolat a lélekvándorlás nagyszerűsége volt.

Azért mondom, hogy nagyszerűsége, mert meggyőződésem, hogy minden emberben felmerült már a

gondolat: milyen nagyszerű lenne, ha a lélek újjá tudna születni. A baj az, hogy én alapján véve elfogadó, tekintélytisztelő alkat vagyok. Az életben persze talákoztam már a reinkarnációval. De a professzoraim, idősebb, tanult kollégáim azt mondták, hogy nem tudományos dolog, tehát nem foglalkozunk vele, így én se kerültem közelebbi ismeretségbe a lélekvándorlással.

Gondoljátok el, hova lenne a világ, ha a tudósok olyanok lennének mint én: ha Kopernikusznak azt mondták volna, hogy ne foglalkozzon a heliocentrikus világgéppel, mert nem tudományos, és abbahagyta volna... Ma is abban gyönyörködne, hogy a Nap kering a Föld körül.

Most így látom a reinkarnáció kérdését is. Az tény, hogy nincs rá tudományos bizonyíték. Akkor ne is foglalkozunk vele? Az tény, hogy tudományosan nem lehet alátámasztani. Akkor ne is próbálkozzunk meg vele? Akkor ne keressünk bizonyítékot?

Sajnos nem vagyok egy küzdő típus. Az ismereteimet feldolgoztam, és kialakítottam a magam kis életét, sikerült egy komfortos világot építenem magam köré, a tudomány meg ücsöröggjön az elefántcsont tornyában és várjon a kutatással, amíg a lélek tömegét, vezetőképességét és a fényvisszaverő képességét meg nem határozzák, addig pedig nyilatkozza ki: nem tudományos. Nem baj. Engem nem befolyásol. De ez azért nem volt ilyen egyszerű, ahogy pár mondatban elmondtam.

Nem volt egyszerű, mert problémák garmadájával kerültem szembe.

Az első a halálközeli élményem volt. Persze, tudjuk, hogy vannak vegyi anyagok, amikkel ki lehet váltani hasonló élményeket. Ha ez az indoklás megnyugtatta a tudományos tudósokat, akkor kérdelem én, milyen tudósok? Hiszen ezek a kiváltott élmények mindössze *hasonlók*, és a minimális eltérésekben van a lényeg. Azt mondják, hogy az a keskeny rés ad utat a fantáziának, a misztikának, a képzelet beindulásának. Azt nem veszik észre, hogy a minimális eltérés hordozza a lényegét. Amire nem tudnak magyarázatot, azaz, hogy nem elképzelt, nem látomás, és nem hallucinogén anyag hatására vagy halántéklebény ingerlésének eredménye az, hogy látja és hallja a műtőasztalon fekvő beteg az orvosok beszélgetését, leír olyan dolgokat, amikről nem lehet tudomása.

Most mondjátok meg, képzelet volt az, hogy a halálhoz közel megláttam a riói kikötőben a Radnóti tengerjárót? Ha valaki azt akarná most nekem bebizonyítani, hogy a tudatom legmélyén ott volt eltemetve az információ a magyar hajókról, azt minden bizonnyal körbe röhögném.

Határozottan tagadom, hogy a tudatom felfogta, csak nem emlékeztem rá. Elmentem a baleset után taxival ugyanoda, végigmentem, és ráadásul sokkal lassabban. Így nyugodtan ki merem jelenteni, onnan nem lehet a hajók nevét elolvasni, takarja őket a raktárépület, csak azt az izét, a tetejét annak a doboznak, ahol laknak, azt lehet látni, meg néhány póznát kötéllel vagy mi a csudát. Egy hatalmas hajó állt azon a helyen, annak se láttam a nevét, persze hajók nagyságának meghatározásában nem vagyok mérvadó. Gondolom nem adtam szakszerű leírását egy tengeri hajónak, de hát soha az életben nem volt tudomásom róla, hogy Magyarországon van tengerhajózási cég, van magyar tengerjáró meg tengerészek...

Az első volt, hogy ennek utánajártam.

Felhívtam Kenyeres Pistát, tudjátok ő a cébe járt, vele néhanapján találkozom. Újságíróként nem volt nehez kiderítenie az igazságot. Még aznap, pár óra múlva visszahívott: igen, a Radnóti akkor ott volt Rióban, éppen acélárút rakodott. Azt is kiderítette magánszorgalomból, hogy a matrózok a kéményen dolgoztak, előkészítették festésre, a piros-fehér-zöld kéménygallérról a festék teljesen le volt kaparva, így azt se láthattam, arról nem jöhettem rá, még tudat alatt se, hogy magyar a hajó.

Aztán kiderítettük, mi a helyzet a piros gyermekkocsival, amiben egy asszony ikreket tolt. Ez is így történt, jól tudtam, azaz jól láttam. A mentőautó sofőrje pontosan így mondta el Augustónak. Az, hogy a járókelet nem sikerült megtalálni, azt jelentette, hogy nem történt komolyabb sérülés, hála Istennek. Tessék erre magyarázatot adni: ha a ketamin ezeket a valóságnak megfelelő információkat elő tudja idézni, akkor én vagyok a hathúszas esztergomi személy mozdonya...

Volt időm eleget elmélkedni a dolgokról amíg a kórházban feküdtem. Sokszor esett meg, hogy a feleségem azt mondta a doktornak, aki benyitott, hogy érdeklődjön:

– Alszik, vagy két órája alszik...

Én meg csendben megszólaltam:

– Nem, Zsuka, nem alszom, csak gondolkodom, elmélkedem, jár az agyam. Keresem a választ a kérdéseimre.

És ez valóban így volt. A „hogyan lehet?”-re nem találtam választ. Akkor még nem. Ez nem azt jelenti, hogy most van, de legalább mára kialakítottam valami sajátos világgépet magamnak.

Na, azt gondolhatjátok, hogy mennyire elképesztő érzés volt az is, hogy portugálul tudtam az orvosokkal, ápolókkal beszélni. Ezzel kapcsolatban még azt is elmondom, hogy Vitalino Lima do Matosinhos, az egyik orvos, egy napon beállított egy látogatóval. Ez az asszony látszólag minden elképzelés nélkül kezdett velem, beszélgetni, s amikor „látszólag” végzett a látogatással, valami elképesztőt mondott, bár akkoriban már nem nagyon tudtam ezen se meglepődni.

A hölgy a portugál nyelv professzora volt, valamilyen kacifántos nevű „istituto”, azaz intézet munkatársa. Szóval ez az asszony legalább fél óráig elemezte a beszédemet, és azt a következtetést vont le, hogy igazán érdekelné hol tanultam ezt a nyelvet, amit a tizenkilencedik század végi Rióban beszéltek. Kiemelt pár szót és nyelvtani formulát. Így például azt, hogy én „még” használtam, ha ritkán is az igék második személyű alakjait, ami azóta teljesen kikopott a Rióban beszélt brazil-portugálból.

4.

Eleinte ezek a magányos órák, amikor senkit nem engedtem magamhoz, még a feleségemet se, az Isten keresésével telt. Hát nem voltak könnyű órák, az biztos.

Nem vagyok egy könnyű eset, ez nyilván az eddigi életemből következik, és nyilván ezért volt az eddigi létem olyan, amilyen, mert a két dolog összekapcsolódik, összefonódik, nem lehet megállapítani már az okozati összefüggéseket.

Nekem kell valami fogódzkodó az élethez. Egy olyan szilárd pont, amihez a hívó ember gyerekkorában hozzájut, mert megkapja a szüleitől.

Én ezt soha nem kaptam meg. Az édesanyám halála után tudtam meg, ugyanis az egyik pap a templomban, ahova Zsuka jár a gyerekekkel, elszólta magát, hogy a halála előtt két évvel visszatért a katolikus egyházba, meggyónt, és úgy halt meg, hogy bízott benne, és tudta: az Isten szívesen fogadja megtért bányát. Mert ő megkapta a szüleitől a hitet, amit el lehet hagyni, de nem lehet elfelejteni! És ezt ő fiatalasszonyként – a fiatalok világmegváltó, lehengető mindentudásával –, megtagadta tőlünk, gyerekeitől. Honnan vette a bátorságot ehhez? Hisz nem az ő élete, a miénk felett nem rendelkezhetett olyan módon, ahogy a sajátja felett. S vannak bizonyos kötelességek, ha egy életet a világra hozunk.

Hogy megtért, azt nyilván nem merete bevallani nekünk, a gyermekeinek. Mert akkor ugyan mit mondhatott volna? Hogy látjátok fiaim, nekem van hitem, van végső fogódzkodóm, de nektek nem adtam meg, elvettem még a lehetőségét is tőletek, hogy hihiessetek. Játékot űztem az Istenből, kinevettem, és ti buta, oktondi gyerekek velem kacagtatok. Azt mondtam, mint a felelőtlen ateista szülők: majd ha tizennyolc éves lesz a gyerek, akkor eldönti, hogy miben hisz, melyik valláshoz akar csatlakozni. Csak az ilyenek azt nem veszik, nem vették figyelembe, hogy ha nincs hit, akkor nem is lehet döntés... Hogyan dönthetne abban, hogy miben hisz az, akinek nincsen hite? Nem a választás lehetőségét adják a gyerekeknek, hanem ellenkezőleg, megfosztják őket még a lehetőségtől is. Mert akinek nincs miből választani, az ugyan hogyan dönthet majd?

Ezek a szülők még nem tudják, hogy egyszer majd a gyerekük eléjük állhat, és megkérdezheti: miért vetétek el tőlem a lehetőséget is ahhoz, hogy hihiessék?

Én ezért, hogy kilábaljak ebből a gödörből, kitaláltam magamnak egy elméletet. Ha elmondanám, elképzelhető, hogy közröhej tárgya lennék, ezért egyelőre semmit se mondok róla. De hiszitek, nem hiszitek, működik a dolog, és számomra ez az egyedül fontos.

Hogy miért kellett mindezt kitalálnom?

Szükségből.

Aki gondolkodó ember, az nem élhet kételyek között, legalábbis nem sokáig. Előbb utóbb a kérdéseire választ kell valamiképp kapnia, és ha nincs kítől, akkor magának kell megkeresnie.

Én is lélekkel dolgozom.

És számomra nem hit kérdése, hanem tapasztalat, a saját magam élménye az, ami alapján elmondhatom, hogy pontosan tudom, hogy a lélek hordozza magával az előző életek emlékeit. És az is saját tapasztalatom, hogy nemcsak az elmúlt életek, de az elkövetkezők is ott lappanganak valahol a tudat mélyén. Igaz, ez nem az én személyes élményem, mert ezt Jociene élte át... de a tapasztalat mégis az enyém! Tehát nekem mindenképpen szükségem van arra, hogy megtudjam, hogy mi is a „lélek”? Nos, töprengéseim során furcsa következtetésre jutottam. Nyilván azért, mert nincs hitem, és így nem is kerestem az ő irányában, valami affélét, amibe befér a teremtett, és Istentől kapott öröklétű lélek.

5.

– Akkor most miben hiszel? Istenben? Egy teremtőben? A lélekvándorlásban? Az is az istenhiten alapszik, ha jól tudom... Mintha valami olyasmit hallottam volna, hogy a lélek a Teremtőhöz, vagy Istenhez akar hasonlatos lenni, a tökéletességre törekszik, és ezért születik állandóan újjá... – Vázsonyi Kollár Guszti csak úgy ontotta a kérdéseit. – Persze ezek afféle félinformációk, sose érdekelt a téma túlságosan...

Kerekes felemelte a tenyerét, és mutatta, lassan a testtel.

– Jó felé kapiskálsz, Guszti, de azért némileg más a helyzet. Mert egy dolog hinni abban, hogy a lélek részese egy ciklikus körforgásnak, és megint más hinni az ehhez kapcsolódó filozófiai és vallási tanításokban. Mert amit te itt elmondtál, az egy frappánsan megfogalmazott egyveleg.

Tetszik, nem tetszik, ha tudományos bizonyíték nincs is rá, ami ugye a tudomány mai állása szerint azt jelenti, hogy nem mérhető se milliméterben, se elektronvoltban, se mikroszekundumban, se lóerő per dioptriában, tehát semmiféle fizikai mértékegységgel nem fogalmazható meg, de azért bizonyos tapasztalatok arra engednek következtetni, hogy a lélek nem pusztul el a fizikai testtel. A lélek az én világképemben jól meghatározható, az is, hogy a földi lét köztes periódusaiban hol tartózkodik, ehhez nincs szükségem Isten léteire. Ugyanis az, hogy a lélek miként viselkedik, amikor nem benned van, az bizony csak spekuláció, arra nézve nincsenek és nem is lesznek közvetlen ismereteink... a tudomány mai állása szerint! Ez a filozófia, a vallás körébe tartozik, és mint említettem, én nem kaptam meg a hit lehetőségét, és nem kerültem olyan helyzetbe, hogy „megtérhettem” volna.

Ebben a kérdésben tehát nem is akarok állást foglalni, még akkor se ha elismerem: megfontolásra érdemes elgondolásokat, téziseket, elméleteket, filozófiai tanításokat olvastam a témában, mert ezt ugye mondanom se kell, hogy amint hazajöttem, belevetettem magam mindabba, ami ma itthon elérhető, elolvasható.

Végül amit én biztosan tudok, hogy az a lélek, ami benned lakozik, elmondhatja, hogy ideiglenes lakcímem: Vázsonyi Kollár Guszti. Amint Vázsonyi Kollár úr majd valamikor, reméljük minél később kileheli lelkét, egyszer s mindenkorra megszűnt. Majd valaki másban újjászületik az a lélek, aki földi tartózkodási helyül erre az időintervallumra a te testedet választotta. De az nem te leszel. Ahhoz az emberhez mindössze annyi közöd lesz, hogy evilági tapasztalataid valahogyan hatni fognak annak a valakinek az életére. Hogy hogyan, nem tudjuk. Ha negatívan, akkor majd elmegy egy lélekgyógyászhoz, s az lehet, hogy elővarázsolja annak az embernek a tudatából a te életed pár mozzanatát, és tudatosítja majd benne, hogy nem felelős a te cselekedeteidért, és kigyógyítja majd gátlásai alól.

Az, hogy kimaradt a magamnak alkotott világképből az Isten, az is az élményeimnek köszönhető. Az ütött szöveget a fejembe, hogy nemcsak a múltba vezető lélekvándorlást tapasztaltam meg. Persze az én esetemben Jocienével való azonosulás az volt, de amit abban az újságcikkben olvastunk, egyértelmű bizonyíték arra nézve, hogy valóban létezik kapcsolat a jövőbeni inkarnációkkal is. Ez pedig csak akkor lehetséges, ha a jövő már megtörtént.

Ha a jövő, a jelen és a múlt együtt, valahol egyidejűleg létezik! És ez a létezés természetesen állandóan jelen van, valamilyen módon, amit mi nem vagyunk képesek elképzelni, felfogni, megérteni, de legfőképpen nincs módunk megtapasztalni, nem tudunk feldolgozható információt, adatot szerezni róla. De mi a mi világunkban élünk, ahol ez elképzelhetetlen, illetve abból a látószögből, ahova mi vagyunk kényszerítve, ki van zárva az együttes érzékelés. Még abban se bízhatunk, hogy közvetett bizonyítékok gyűlnek, mert nagy valószínűséggel képtelenek vagyunk ezeket érzékelni. Hacsak az efféle élmények nem jelentenek bizonyosságot, de a tudomány szempontjából ez sajnos nem bír semmiféle jelentőséggel, hát itt állunk megfűrödve...

Nos, hogy ez hogyan lehetséges, mármint a jövőbeli inkarnáció megismerése, mint már mondtam, arra megvan a magam sajátos elmélete, amit a magam megnyugtatóra találtam ki. Semmi misztikum, semmi tudományosság, semmi filozófia... Egy teória. Ennek a kialakításakor semmiféle tudományos tény nem akadályozott, egyáltalán nem bír jelentőséggel, hogy a kvantummechanika és a relativitás elmélet egymást kizárja, nem kellene hozzá húrok, membránok, húrelmélet, ősrobbanás, két univerzum érintőleges találkozása, 10 másik dimenzió. Elég egyetlen másik... Jó, egyet megengedek: lehet, hogy ez az egész amúgy egy nagy marhaságnak hangzik, de hát ennek csak egy a célja: úgy működjön, ahogyan elgondolom. És úgy működik is...

Kerekas elhallgatott. A borospohár széle halkan felsikoltott a mutatójára alatt, amint köröket rajzolt a peremére. Aztán egy hajtásra kiürítette. Kicsit megborzongott, kezdett hűvös lenni az este. Felállt, megmozgatva elgémberedett tagjait, az asztalhoz lépett, magasra emelte a demizsont.

– Kinek tölthetek?

6.

– Azt azért nem igazán értem, miért volt szükséged kialakítani magadnak egy új teóriát? Hiszen nyilván azonosulni tudnál valamelyik vallással, világnézettel, legyen az akár Zen buddhista, vagy Krisna hívő, vagy mit tudom én? Miért kell mindig valami újat kitalálni? – Vázsonyi Kollár Guszti csak beszéltetni akarta Kerekast, mert úgy látszott befejezte.

– Számomra ezek szóba se jöhetnek. Ezek más kultúra szülöttei, idegen testnek hatnak az európai kultúrában. Más, ha akarja, persze kövesse őket, de én azt mondom, hogy egy vallásba bele kell születni, mert az nemcsak a hitélettel kapcsolatos, hanem a tanításai a mindennapokat át-, meg átszövi. Mutass tíz valamirevaló európai festményt mondjuk a tizenharmadik századból, és nem valószínű, hogy abból hetet bárki is megért a Biblia ismerete, azaz a keresztény gyökerek nélkül. A másik kettő meg a latin-görög műveltségre vezethető vissza, ami megint csak feltételezi az ókori mitológia, azaz a vallás ismeretét. Nem, Guszti, a keleti bölcsesség és vallás, olyan formában és úgy, ahogy ők művelik, keleti embernek való.

– De hát oly sok európai ember szegődik hívőül ezeknek a tanításoknak. Hányan mennek Indiába tanulmányozni a keleti filozófiákat, szegődnek híres guruk tanítványául! Régebben Tibetbe is... manapság meg Nepálba...

– Igaz, megengedem. De ők elmennek! Ők odamennek, és helyben vannak, ott, ahol él az adott kultúra. Azért ez lényeges különbség. És mondjuk így: ott ők a jövevények idegenek, amíg itt a tanításuk az, ami idegen.

– Lehet, Szabolcs, de valamikor lényegében így működtek a misszionáriusok is. Így került például Kínába is a kereszténység.

– Nem is vert igazán gyökeret. Tudom, vannak kis közösségek, de azok ott mindig is idegenül hatnak. Mint itthon a Krisnások a hosszú klepetusokkal. Mert ha Krisna tudatúvá leszel, akkor úgy kell étkezned, ahogyan Európában szokatlan, gyökértelen kultúra hordozójává válsz. Indiában pedig a hívő beleszületik az évezredes kulturális környezetbe, ami magában foglalja a kulináris szokásokat is, ez az életeleme, itt pedig csak valami furcsaság, különbség. Ha elmész egy, mondjuk, reiki mesterhez aki azt mondja neked, hogy a csakráid teljesen eltömődtek, meg kell tisztítani, mielőtt bármihez hozzáfogna, akkor Pesten te csak nézel, és halvány dunsztod nincs miről beszélni, mi az a csakra, eszik-e vagy isszák, és egyáltalán hogyan lehet megtisztítani. Ahhoz, hogy ez a szó eleve megindítson egy tisztulási, öngyógyítási folyamatot, ahhoz hindunak, indiainak kell lenned. Az ő számára ez egy köznapi szó, ami több ezer éves kultúrát hordoz. És hallatán beindulnak olyan folyamatok, amelyek megnyitják a lelküket a megtisztuláshoz. Ők egyszerűen tudják, hogy

mit mondanak, miről beszélnek. A génjeikben hordozzák az ismereteket, és Európában csak hosszú-hosszú évszázadok múlva lehet valami hasonlót elérni... Ez a szó pillanatnyilag egy átlag magyarnak nem jelent semmit. Nekünk sokkal többet ér, ha az orvos azt mondja: nézze van egy új antibiotikum, felírom magának, és a beteg máris kezdi jobban érezni magát, mert az európai a vegyszerekben, a pirulákban bízik. Ezzel persze nem azt akarom mondani, hogy ez jó, csak azt, hogy így van. Es azt se, hogy nincs szükség ezekre a tanításokra, mert biztosan vannak erre fogékony emberek, és van rá igény. De sok víznek kell lefolyni a Dunán, amíg ezek a keletről jött bölcsességek, tanítások valahogyan integrálódnak a mindennapi életünkbe. Mert erről van szó: el kell érniük, hogy a mindennapi élet részeivé váljanak, másképp nincs értelme a dolognak...

Ez tehát számomra nem járható út. Nem akarok én semmit adoptálni, magamhoz igazítani. Természetesen olyan megoldásra van, illetve volt szükségem, ami könnyen elfogadható, érthető...

A keleti filozófia tanításait szívesen meghallgatom, hajlok rá, hogy az egyik lehetséges útnak elfogadjam. De teljesen magamévá nem tudom tenni. Az alapkérdésben nincs vita, de ami ráépül... Persze lehet, hogy eljön az idő, amikor azt mondjuk: igazuk van, mert mi bebizonyítottuk. De az távol van egyelőre. A nyugati természettudományos gondolkodásmódnak kézzelfogható, mérhető, kísérletileg igazolható, bármikor megismételhető bizonyítékra van szüksége, és ez alól én se vagyok kivétel. Mi a tényeket csak mérhető formában vagyunk képesek elismerni. És engedtessek meg: erre soha, semmilyen körülmények között nem kap az ember bizonyosságot. Már ami a köztes létet, a két inkarnáció közöttit illeti. Adjunk annyi engedményt, hogy tegyük hozzá még egyszer: a tudomány mai állása szerint.

Tudod, még a kórházban feküdtem, amikor Augusto behozott egy magazint. Természetesen efféle dolgokkal foglalkozott. Magyarán ezoterikus szaklap volt.

Ott olvastam egy bizonyos pálmalevél könyvtárról. A könyvtárban van egy „hivatásos” pálmalevél olvasó. A látogatótól elkéri a születési adatait, majd az archívumból két pálmalevelet hoz. A bangalore-i könyvtár 3665 kötetet foglal magában, amelyek mindegyike 365 pálmalevelet tartalmaz. Az olvasás külön művészet, és családi hagyomány, amely mindig az apáról a legidősebb fiúra száll. A leheletvékony pálmalevelek 6 cm szélesek és 48 cm hosszúak. Az élettartamuk kb. 800 év, ami után előregednek, törékennyé válnak. Tartalmukat ezért periodikusan újramásolják.

Eddig a dologban nincs semmi elképzelhetetlen. De: a levelekre olyan emberek életrajzát karcolták bele több ezer évvel ezelőtt, akik ma élnek és egy napon majd felkeresik ezeket a könyvtárakat! Azért ez nem piskóta! Aki nem fog idejönni, hogy megismerje a sorsát, arról nincs pálmalevél – mondjuk így: – nyilvántartás, vagyis a pálmalevelek írói tudták előre, hogy a könyvtárakat kik keresik fel. Az emberek sorsa versformában, sűrű sorokban van leírva. Az írásjelek nagyon aprók, így pusztá szemmel nehezen ismerhetők fel. Minden embernek két pálmalevele van, az egyik a múlt, a másikon pedig a jövő eseményei vannak feltüntetve. A múltat tartalmazó levélen többek között szerepel az illető neve, foglalkozása és korábbi megtestesülései, azaz életei. Adatok olvashatóak emellett az érintett szüleiéről, testvéreiről, feleségéről és gyermekeiről. Külön fel vannak sorolva a látogatás napján még élő hozzátartozók. Az esetleges testi ismertetőjegyek is le vannak írva. Gyakran közlik a látogatás napját, sőt a látogatót fogadó pálmalevél-olvasó nevét is. Az életrajzok nagyon élethűek, az illető gyakran úgy érzi, mintha azok írója személyesen is részt venne az életében.

Természetesen ezt mint egy érdekességet olvastam, és így is mondom el. Nem akarom minősíteni, mert úgy tudom, hogy a pálmalevél olvasás része a Shuka Nadi elnevezésű keleti filozófiai irányzatnak. Mivel vannak, akik hisznek benne, hát őket ne sértsük meg azzal, hogy minősítjük a mi szempontjaink szerint, innen a távolból... De persze kérdés, hogy csak hitről van-e szó? Hiszen ha ez igaz, akkor ez valóban valami fantasztikus. A bizonyításnak nyilván van egy meglepően egyszerű útja: el kell menni, és kikérni az anyagot.

Mindezt arra mondtam el, ahogy a reinkarnációval kapcsolatban keleten foglalkoznak, az felülmúl minden európai elképzelést. És ugye ott egymilliárd ember követi ezeket a tanításokat. Sületlenség szembeállítani a keresztény tanításokkal, mert nincs igazságtéves a kettő között...

– Te, Szabolcs, én elmennék abba a könyvtárba, és kiképném az anyagomat – mondta Vázsonyi Kollár Guszti és kajánul nézett Kerekesre.

– Tedd azt, Gusztikám – mondta a beszélő, és a mindig keze ügyében levő táskában kezdett kotorászni. Egy noteszt vett elő, és onnan kiolvasta amire szüksége volt. – Nos, menj Bangalore-ba, az ötödik főutcán találsz meg a könyvtárat. Charmarajpet, 5th Main Road 33 a pontos cím. A Shastri család tulajdonában van a villa. Látod, minden eshetőségre felkészültem – mosolygott Kerekes, s a noteszt megpaskolta.

– Úgy gondolsz, hogy készültél, számítottál a kérdésre, és elhoztad a noteszt a címmel?

– Nem, dehogy. Hanem úgy, hogy ha esetleg Bangalore-ba vet a jó sorom, kéznél legyen a cím! Mert akkor nekem is ott a helyem a könyvtárban. Fordítsuk meg a sorrendet: jó lenne tudni, van-e rólam pálmalevél, mert akkor tudnám, hogy eljutok-e valaha ebben az életben India e városába.

*** 7.

– Szabolcs, foglalkozol regressziós hipnózissal? – kérdezte Laurenti Magda. – Azért kérdezem, mert azt mondtad, hogy távol tartod magad az ezoteriától.

– Ravasz, fogós kérdés. Visszakérdezek: elképzelhetőnek tartod, hogy ne foglalkozzam veled? És nem tartom magam távol...

– Nem, természetesen elképzelhetetlen. De akkor ezt hogyan egyezteted össze...

– Amikor a regressziós hipnózisról beszélünk, akkor az emberek zöme, már aki ismeri a kifejezést, arra gondol, hogy visszaviszed valakit előző életébe vagy életeibe. Ilyen formán nem foglalkozom, illetve általában nem vállalkozom ilyesmire.

De ha jön egy beteg, akinek a lelki problémája megoldásához hipnózisra van szükség, akkor nagyon gyakran eljutunk az előző életébe. Sokszor a beteg eleinte nincs is tisztában azzal, hogy mi történik veled, és lassan-lassan jön rá, hogy amiket elmond, az nem a mostani életének eseménye... És sokan ekkor lepődnek meg igazán. Ugyanis ezek az élmények ugyanolyan én-jellegűek, mint minden, ami megtörtént ebben az életében. Próbáld ki: találj ki egy történetet, amit úgy mesélsz el, mint ami megtörtént veled. Nem fogod érezni ugyanazt az én-élményt, mintha valóban megtörtént eseményről mesélnél.

– Én azért ezt csak kipróbálnám... – mondta a házigazda, Mosolygó Éva. – Szabolcs, tegyél velem most kivételt...

– Hogy gondolod?

– Itt ülök a karosszékben, te ideülsz mellém, mindenféle hókuszpókuszt csinálsz, elaltatsz, és elviszel az előző életembe. Csak úgy próbaként. Ki voltam előző életemben? Erre nagyon kíváncsi lennék.

– Éva, azt hiszem, fogalmi tévedésben vagy. Az nem a te, Mosolygó Éva életed volt. Az egy másik ember szuverén élete, ami egyszeri, és megismételhetetlen. Csak az a „nem tudjuk hogyan hívjuk” személyiség, vagy nevezzük így: lélek, használta azt a testet és most a tiedet használja egy földi életre. Ha erről beszélünk, akkor a legjobb, ha nagybetűs ÉN-nek nevezzük az újjászülető lelket, és kisbetűs ének, amikor rólad beszélünk.

– Rettenetesen izgat, milyen lehet ez az érzés – mondta Éva.

Kerekes látta azt a furcsa csillogást a szemében, amit sok páciensnél felfedezett, amikor megbeszélték, hogy a kezelésen belül hipnózist alkalmaz.

– Mi milyen érzés?

– Hát hipnotizálva lenni. Megtudni, hogyan kényszerítod az akaratodat a hipnotizáltra.

– Fogalmi tévedések vannak, hölgyem... – mondta Kerekes, és halkán felnevetett. – Amiről te beszélsz azt cirkuszi csepűrágók csinálják. Meg médiasztárok... Azt hiszem, magad csodálkoznál a legjobban, ha megtudnád milyen állapot hipnózisban lenni.

– Hát olyan öntudatlan, alvó, és később semmire nem emlékszik az ember... nem?

– Nem. Nagyon, nagyon nem ilyen. Ha érdekel, akkor pár szóban...

– Az kevés, ha lehet, akkor több szóban... – szolt közbe Vázsonyi Kollár Guszti.

8.

– Elsőként egy kis fogalmi magyarázat, mert látom, hogy jó közelítéssel dunsztja nincs senkinek, hogy mi is zajlik le ilyenkor. Az emberi agy hosszú fejlődés eredménye. Nem fogok mélyreható biológiai, tudományos előadást tartani. Csak annyit tudunk, hogy a fejlődés lépcsőzetes, a filogenetikai... – Kerekes felnézett, és látta, hogy épp az ellenkezőjét éri el, amit akart. A tekintetek kezdtek elkalandozni. Módszert váltott. Nem, mondta, beszéljünk magyarul: az agy fejlődése során az egyes részek egymásra épültek, legalsó szint a gerincvelő, legmagasabb az agykéreg. Mivel a legkésőbbben kifejlődött rész az agykéreg, itt kaptak helyet az ember, mondjuk így legfiatalabb, tulajdonságai, azaz azok, amelyek legkésőbb alakultak ki. Az agykéreg a felelős a civilizációs ismeretekért. Példának okáért a beszédnek és a gondolkodásnak, mint olyan tevékenységnek, mely csak az ember sajátja az agyköpeny a központja.

– Tanár úr kérem, feleltetés is lesz? – kérdezte Mosolygó Éva teli szájjal vigyorogva. Kerekes rajta felejtette a tekintetét. Megint olyannak látta, mint a gimiben: nagy, kerek szeme és az egész lényé vidám volt, harsány és jókedvű.

– Nem, mint mondtam, csak azzal terhellek, ami feltétlenül szükséges a hipnózis megértéséhez. Nincs is más választásom, hiszen mára könyvtárnyi anyag gyűlt össze, pár percben képtelenség elmondani mindent, ami fontos.

Szóval az nyilvánvaló, hogy az agy ősből részei az ősből, de egyszer s mindenkorra „egyszerűbb” bár a létezés szempontjából alapvető fontosságú funkciókért, tulajdonságokért, működésért felelnek. A létfenntartást, ezt nyilván nem az agykéreg ellenőrzi... És gondolkodni, meg beszélni se szükséges a szaporodás érdekében, amint ez köztudott.

– Hát persze – szolt közbe Gesztenyés Laci, aki eddig hallgatásba burkolózott. Kerekesnek úgy tűnt, mintha kicsit félrehúzódná a társaságból. – Ha feláll, az ész megáll, még a szólás is ezt mondja...

Többen nevettek. Vázsonyi Kollár Guszti ajkbiggyesztve nézett Gesztenyésre, de nem szolt. Kerekesnek úgy tűnt, nem a legjobb a viszony a két férfi között.

– Most pár mondatot a hipnózisról. Nem leszek hosszú. A hipnózisbeli állapot átmenet az alvás és az ébrenlét között...

– Azt akarod mondani, hogy aki hipnózis alatt van, az nem alszik? – kérdezte Mosolygó Éva meglepve.

– Pontosan. Nem alszik, persze abban a fajtájában, amit én művelek. Mert van, amikor szükséges, de erre általában a súlyos esetekben van szükség, amikor bizonyos nyomást gyakorolunk a tudatra, beavatko-

zunk bizonyos pszichés folyamatokba, de ilyenkor szinte kötelezően el is felejtetik a pácienssel, ami a tudatában maradt volna a kezelésről. Én nem szoktam élni a mélyhipnózis módszerrel, de nem kizárt, hogy fognak.

A hipnotikus állapot eléréséhez többféle módszer van. Ehhez általában nyugalomra, a külvilág lehetőség szerinti kikapcsolására van szükség. A telefont melléteszem, a mobilt kikapcsolom a kezelés alatt, és valamilyen, a páciens által is kedvelt zenét teszek fel. Ebből nagy gyűjteményem van, a lényeg az, hogy olyan legyen, amit a kezelt személy érez kellemesnek, megnyugtatónak, nem pedig én.

Egyszerű relaxációs technikát alkalmazok. A halk, enyhén monoton beszéd már sok esetben célt ért.

– De ahogyan elmondtad, abból az derül ki, hogy... hogy... semmi különös érzés... akit hipnotizálsz az kapcsolatban marad a külvilággal...

– Pontosan.

– De akkor például beszélgetni is lehet közben?

– Hát mit gondolsz, hogyan megy a kezelés?

– Te kérdezel, a páciens válaszol?

– Istenem, hát persze! Ne felejtsd el, hogy most arról beszélünk, az a kiindulópont, hogy olyan a hipnózis, ahol a páciens múltjába kell visszamenni. Hát hogyan lenne lehetséges ez, ha nem beszélgetünk közben?

– De hát a hipnotikus állapot... nem ilyennek képzeltem el...

– Sajnálom, ha csalódást okoztam. De azért azt se felejtsd el, hogy ez egy különleges tudatállapot, még akkor is, ha hétköznapi. Ezen azt értem, hogy a mindennapi életben mindenki gyakran kerül olyan állapotba, amilyent a hipnoterapeuta előidéz.

– Nocsak! – ez megint Gesztenyés Laci volt. – Ezt hogyan kell érteni?

– Utazol a vonaton. Kinézel az ablakon. Hallod a kerekek monoton csattogását, zakatolását. Egyszer csak arra eszmélsz, hogy jókora távolságot megtett a vonat, s észre se vetted. Te azt mondd: elbambultam. Én azt: módosult tudatállapotban voltál, pontosan ugyanabban, mint a hipnózis alatt. Vagy mondjuk készülj fel arra, hogy megnézel egy jó filmet. Kicsit felfszpanolod magad, a moziba nagy várakozással érkezel, beülsz a nézőtérre és átadod magad a film élvezetének. Azt mondja a téged szemlélő: se látsz, se hallasz... Igaza van. Te most hipnotikus állapotban vagy. A legtökéletesebb hipnózisban nézed a filmet. Hiszen minden külső körülmény adva van!

– Már azt mondd, hogy amikor mondjuk zajlik az űrháború a Star Warsban akkor adottak a körülmények? Hát nem csend és nyugalom kell?

– Igen, adottak. De ha meg akarod érteni, akkor egy kicsit mélyebben... Magyarázzam?

– Mondjad, ne kímélj...

– Nem hiszed el, de a hipnotikus állapot eléréséhez a tizenkilencedik században még erős ingereket, hirtelen fényvillanást, vagy erős hanghatást is alkalmaztak. Az a módszer nagyon közel áll az állatok hipnózisához.

– Na, ne! Ne etess Szabolcs! Ki hallott ilyenről? Hogy hipnotizálni az állatokat? Azoknak te mondhatsz bármit, nem értik... Nem tudod relaxálni őket! – Gesztenyés hitetlenkedő arccal nézett körül. A többiek arca is megnyúlt.

– Ha lenne kéznél egy tyúk, bemutatnám! – Kerekes mosolyogva nézett végig a társaságon.

Mosolygó Éva széttárta a karját.

– Sajnos nem szolgálhatok vele, nem tartunk.

Vázsonyi Kollár Guszti felugrott.

– Hozok! Én hozok egyet, megfogunk most, barátom! – mondta sajátos, kissé pösze hangján, és elviharzott.

9.

– Akkor most állapotdjunk meg a feltételekben. Ha az állat nem szalad el, hanem nyugalomban marad, képtelen bármiféle védekezésre, ellenállásra, azt az állapotot hívjuk hipnotikus állapotnak. Rendben? – kérdezte Kerekes, amikor Vázsonyi Kollár lihegve beállított egy kendermagos tyúkkal. Tedd le Guszti a földre, egy pillanatra engedd el, de vigyázz el ne szaladjon. Ez arra kell, hogy lássuk: most el akarna szaladni, hogy az irháját mentse.

Vázsonyi Kollár óvatosan leengedte a tyúkot, az azonnal kapálózni kezdett, amint megérezte a lába alatt a talajt. A férfi egy pillanatra elengedte, de rögtön el is kapta, mert a tyúk rohant volna.

– Na, itt van, hipnotizáld! – mondta, és felemelte Kerekes orra elé az állatot. – Mondd neki, hogy nyugi nyugi, relaxálj kedves tyúkanyó... – és körülnézett, mint aki jó viccet mondott. A többiek mosolyogtak is.

– Add ide egy pillanatra – mondta Kerekes, és kivette Vázsonyi Kollár kezéből az állatot. Mindenki visszatartotta a lélegzetét, úgy figyeltek.

A férfi jobb karjában tartotta a tyúkot, a ballal lassan közelített felé. Azt várták, hogy valami hókuszpókust csinál a szeme előtt, de nem. Kerekes ballal megragadta a tyúk két lábát, felemelte az állatot, jobb kézzel elkapta a fejét, és hirtelen bedugta a szárnya alá. Majd párszor meglóbálta az állatot. Ezután egykedvűen letette a földre.

Azt várták, hogy a tyúk felugrik, és elrohan, de nem. Ott maradt, mozdulatlanul, olyan helyzetben, aho-

gyan a „hipnotizőrje” letette.

– Úgy mondjuk, hogy kataplexiás állapotban van. Tedd rá a kezed – mondta Vázsonyi Kollárnak, aki megkövülve bámult. – Érezheted, hogy egész testében remeg. Fokozódik a szívverés, gyors a légzés, vérszegénység a fejben... Minden állat hipnotizálható. Ehhez hasonló állapotba kerülnek azok az emberek, akikkel azt a trükköt csinálják meg, hogy a tarkójuk alá és a sarkuk alá tesznek egy székelt, és ők merev testtel minden nehézség nélkül áthidalják a távolságot. De nem erről akarunk beszélni, ugye? Ez csak egy látványos illusztráció volt. Onnan indultunk ki, hogy a moziban sokszor hipnotikus állapotban nézzük a filmet, ugye? Nos, tudjuk azt is, hogy a természeti népek sámánok segítségével gyógyítottak, de még napjainkban is ezt teszik.

– Na, na! Az csak afféle hókuszpókusz...

– Tévedsz. Tapasztalati orvoslás. Amit te körítésnek, hókuszpókusznak látsz az a páciens hipnózisba viszi, a monoton gajdolás, vagy az ütemes dobszó, de akár két fadarab összeütögetése is alkalmas erre. A magyar hipnóziskutatás úttörője dr. Völgyesi Ferenc is leírja, hogy hipnózissal súlyos szervi elváltozásokat is tudott gyógyítani, hát nem kell lebecsülni a sámánok képességeit ám!

Kerekes körülnézett a társain. Csendben voltak, de pár pillanat múlva egymással kezdtek beszélni, mert úgy látszott, hogy Kerekes, ha időlegesen is, befejezte a mondókáját. Érdekes, a mozgolódás mindig úgy kezdődött, hogy valaki megemelte a poharát, koccintottak... Amíg beszélt, az alatt inni is elfelejtettek. Ezt úgy értékelte Kerekes, hogy nem volt unalmas.

10.

– Most én mit csináljak ezzel a tyúkkal? – kérdezte Guszti, és a földön fekvő jószág mellé guggolt. Megsimogatta, majd az egyik lábát meghúzta. A tyúk nem húzta vissza a végtagját előbbi állapotába.

– Vidd haza, tedd be az ólba. Persze előbb vedd ki a fejét a hóna alól, hogy magához térjen.

Mosolygó Éva elnézte a földön fekvő tyúkot, és vigyorogva megszólalt:

– Hagyjuk ezt az egész hipnózist, Szabolcs. Elképzelem, hogy a fejem a hónom alá teszed, a lábamnál fogva meglóbálsz, és lefektetsz a földre, s mozdulni se tudok... brrr... inkább ne!

– Jó, akkor ebben megegyeztünk – nevetett Kerekes, mert meglehetősen vizuális alkat volt, s látta Évát, amint fejével lefele lengedez...

– Elkísérsz? – kérdezte Vázsonyi Kollár Guszti Kerekest. – Nem lakom messze...

– Jó, menjünk. A többiek most emésztik a látottakat. Érdekes, nem? Mekkora hatással volt rájuk. Azért mert semmit se tudnak, valójában a hétköznapi, az átlagember alig tud valamit a hipnózisról. A franc aki megeszi... – mormolta.

– Miért egye őket a franc? – kérdezte Guszti, aki a tyúkot simogatta, miközben bandukoltak.

– Nem... nem őket. Általában gondoltam. Tudod-e Guszti – fordult Vázsonyi Kollárhoz Kerekes és mellbe is bökte a társát – hogy milyen veszélyes hely a mozi?

Vázsonyi Kollár kérdően nézett rá.

– A Multiplex és a hasonló többi vetítőterem nem más, mint egy korszerűen felszerelt, tömeghipnózisra alkalmas terem! Nézd meg, minden ezt szolgálja: viszonylag kis méretűek, de örült dübörgéssel megy a zene, a kísérő szöveg. Ez a sámánok dobja... Agyat rezegtető a hangerő... A reklámok fényeffektusai, de a filmek se maradnak ám le ebben! A tűz körül táncoló sámán arca villan fel ebben a modern kori rituáléban! A rettenetes az, hogy ezt a moziba járók nem, csak azok tudják, akik megépítették. Óriási hatalom birtokában van az, aki a műsort összeállítja, a filmeket forgattatja, forgalmazza, vetíti...

Hiszen a hipnózis lényege, hogy a terapeuta vagy Afrikában a sámán kikapcsolja az agykérget, és közvetlenül mögé tud nyúlni, ahol az működik, amit a tudatalattinak hívunk. Ezen a „szent” helyen sokkal aktívabban működnek a reklámok! És leginkább azok, amiket a filmbe ágyaznak. Ugyanis a filmet sokkal jobban átéli a néző, míg a reklámfilm ellen úgy-ahogy tud védekezni! De amit a történetbe ágyaznak, az beivódik. Ha egy szimpatikus főhős Riccs-Reccs Csipszet zabál, akkor kimutathatóan fellendül a kereslet iránta a film hatására. Hatvan-hetven százalékkal hatásosabbak ezek a reklámok!

Az alapvető baj, azonban nem a reklám. Azt úgy-ahogy hajlandó vagyok elfogadni, mint a fogyasztói társadalomban szükséges rosszat, mert a termelésnek menni kell, és az ugye a fogyasztás következménye. Sokkal nagyobb bajok is vannak!

Láttam két filmet.

Az egyikben a rabló, aki lemond a rablott érték egy részéről, meg tudja tartani a zsákmány másik részét, ami persze így is rengeteg pénz. Ez a film hatalmas erkölcsi rombolást végez a moziba járók tudatában. És ugye tudjuk, hogy a moziba a fiatal korosztályok járnak. A másikban a gyilkos megmenekül az akasztófától, és élheti vígan az életét Miami-ban, amíg az ártatlan életfogytig való börtönt szenved el. Mi az üzenete ennek? Mondd Guszti, milyen erkölcsi mocsár felé közeledünk? Beleüvöltik a mozizó gyerekek tudatalattijába, hogy ölhetsz is, csak ügyes legyél, és élvezheted a bűn gyümölcsét is, ha találsz magad helyett balekot, bűnbakot...

Látod, ez az, ami rettenetes veszélyt jelent. Mert a romboláshoz elég egy pillanat, az újjáépítés pedig évtizedeket vesz igénybe!

Nemcsak itthon. Szerte a világon. Globalizálódunk, és úgy tűnik, a jól működő multinacionális cégeknek nincs szükségük tiszta erkölcsű, értelmes alkalmazottakra. Nekik modern rabszolgák kellene. Olyanok, akik eladják magukat testestül-lelkestül, és két végén égetik a gyertyát, és akiket ha negyvenéves korukra kiégetek

ki lehet hajítani, mert az ifjú titánok ott tolonganak a fejedelmek cégek kapujában.

Kerekes most kérdést szegezett Vázsonyi Kollárnak:

- Tudod, mi a hajdani, a görögök által kitalált demokrácia és a mai között a különbség?
- Na, mi? Mondjad!
- Csupán annyi, hogy a mostani demokráciában a rabszolgák azt hiszik, hogy szabadok.

Vázsonyi Kollár csak hümmögött.

– Így működik az egész világon, ahova beteszik a lábukat. Tönkreteszik a népeket, nemzeteket, globalizálják... a lelkeket is...

– Te nem vagy kibékülve a világgal, igaz?

Tompán kongott a kérdés. Csak ők ketten bandukoltak a kihalt utcában egy hosszú téglakerítés mellett.

Kerekes csak rövid hallgatás után felelt.

– Nem. Nagyon nem tetszik, ami körülvesz.

Közben visszaértek Mosolygóékhoz.

– Már azt hittük, sose értek vissza! – fogadta őket harsány hangon és egy-egy pohár borral a házaszszony.

11.

A teraszon megterítve, a villany főleg a kerek asztalt világította meg. Az éttermi maradék mellé kenyeret tett Mosolygó Éva, a férje pedig valahonnan elővarázsolt egy újabb demizsont. Kerekes Schmidt Anna mellé telepedett.

– Hát hallod, neked aztán mozgalmas életed volt. Kár, hogy nem jöttél el az előző találkozókra. Biztosan élveztük volna a beszámolókat az életről.

– Ne hidd. Hiszen ezek az élmények, amik oly nagy változást hoztak az életemben, nem túl régiek. Nem is tudom, hogy én valójában mióta vagyok fogékony a misztikumra... Mert az is nyilván kellett ahhoz, hogy azonnal és fenntartás nélkül elfogadhassam: a lelkem reinkarnálódott. Semmi törést nem okozott bennem. Persze sokat gondolkodtam, de a gondolataimra sosem a kétely volt jellemző. A miértekre kerestem választ, hogy ami történt, az hogyan és miért történt, sosem azt próbáltam elhíttetni magammal, hogy ez az egész egy pszichodráma lenne. Ez fel se merült bennem. A pácienseimmel kapcsolatban tudom alkalmazni, de a magam vonatkozásában szóba se jöhet.

Tudod, van olyan nézet, hogy az, amit regressziós hipnózis során felhozunk a felszínre, az nem más, mint szimbólumdráma.

Kerekes már megint az egész társaságnak beszélt. A villák lassan szúrtak a sült húsba, a bal kézzel tört kenyérfalatok lassan vándoroltak a szájukba.

– Nem, nem kaptok kacifántos szakmai magyarázatot. Akik ezt állítják, azok azt mondják, hogy az agy az élet során feldolgozott ismeretekből előállít egy – és ez fontos: a páciens számára teljesen ismeretlennek tűnő – jelenetsort, amit az úgy fogad el, mint egy megelőző élet eseményeit, mert ez az egész képsor akkor magas fokú realitásértékkel bír. Az efféle képsorok pergetése közben szintén megvan az én-tudat. És a tudat ebbe az eseménysorba, mintegy megoldandó kvízként becsomagolja azt az okot, amire a terapeuta éppen kíváncsi. Hogy érthetőbb legyen:

Valaki asztmatikus nehézlégzésben szenved. Nem gyógyul, elmegy egy hipnoterapeutához. A páciens „tudata tudja” hogy az asztmatikus tünet egy olyan gyermekkori élmény miatt van, amit az emlékezésből kitörölt. Ekkor a ravasz „tudat” előad egy szimbólumdrámát, ami egy korábbi inkarnációszerű élménynek tűnik. Ebben azt mondja el, hogy a spanyol inkvizíció megfojtotta a páciens egy előző életében, mint boszorkányt. Így mondják a reinkarnációban nem hívők. Ebben a jelenetsorban a lényeg benne van. Valamikor átélt egy olyan élményt, mint a fuldoklás. A terapeutának tudatosítani kell a beteggel, hogy ez a nehézlégzése egy trauma eredménye, nincs értelme tovább fenntartani. A pszichológus beavatkozik, az agykéreg megkerülésével, hipnotikus állapotban korrigálja az emléket, aminek eredményeképpen az asztmatikus nehéz légzés viharos gyorsasággal megszűnik.

Így lehet, hogy szervi megbetegedéseket is lehet hipnózissal gyógyítani, függetlenül attól, hogy reinkarnációs utazásnak vagy szimbólumdrámának fogja fel a kezelőorvos.

Ezért aztán a módszer hatásos, és teljesen mindegy, hogy hisz-e a terapeuta a reinkarnációban vagy se. Az egyik újjászületési élménynek, a másik szimbólumdrámának fogja fel, amit a páciens elmond, de gyógyítani mindkét esetben azonos módon kell.

– Azért a te eseted kissé más – mondta Anna. – Hiszen te egy halálközeli élményen is átestél, és ez az élményed hozott magával valamit az előző életedből. A portugál nyelvet.

– Stimmel. És ez az, amivel a szimbólumdráma nem tud mit kezdeni. Csak nagyon kacifántos magyarázatokat lehet kiagyalni... Ez az én egyik ászom. A másik az *Histórias Estranhas*. Mert Augusto barátomtól elkunyeráltam a számat.

És tudod Panka – Kerekes úgy szólította Schmidt Annát, ahogyan a gimiben mindenki – nemcsak ez a változás történt az életemben.

Aki tapasztalati szinten hisz a reinkarnációban, az nem élhet bele a vakvilágba. Annak felelőssége van. Felelőssége az életeiből adódóan, és abból a tudatból következően, hogy valamikor újra e földi létbe tér vissza.

Én már nem élhetek úgy, hogy: egy életünk van, azt teszek, amit akarok, utánam az özönvíz! Az ilyen embereket nem a keresztény félelme a pokoltól, a bűnhődéstől tart meg az erkölcs útján. Én, ellentétben sok más halálból visszatérrel, nem érzek semmiféle hivatástudatot ebből fakadóan. De az is igaz, hogy sokkal békésebb lettem. Sokkal megértőbb és elnézőbb embertársaimmal szemben. A tudat, hogy egyszer majd újjászületek nem engedi, hogy most úgy viselkedjek, úgy éljek, aminek majdan a levét issza az, akibe a lelkem költözik. Mert amit rosszul teszek én, annak az a valaki lesz a kárvallottja. És ha elfogadom azt, hogy a léleknek fejlődnie kell, és minden életben van feladata, amit ha jól megold, akkor továbblép, ha nem, akkor ismét, ha ezt elfogadom, akkor pedig még inkább nagy a felelősségem.

Ez a fajta felelősség szükségszerűen hiányzik az ateistákból, a materialistákból, akik elvetik a lélek létezését. Ők ilyen szempontból teljesen szabadok. Az egyszer élünk bizonyossága felmenti őket minden erkölcsi gát alól, persze csak akkor, ha olyanok, hogy hajlanak felrúgni a korlátokat. Ez a vélemény nem jelent semmiféle beskatulyázást, besorolást. Tudod, ők az én szememben a legsajnálattal teltebbek. Hiszen, ha minden kötél szakad, nekik még hitük sincs, amibe kapaszkodhatnának szükség esetén. És nem tudják, hogy ők is csak egy vallásban hisznek, mert az ateizmus is dogmákon nyugszik. Nem bizonyított tételeken.

12.

– Hát most felkeltetted az érdeklődésem. Ha a többi kollégád is ilyen fafejű, a fafejűt zárójelben mondom, nem kell mellre szívni, akkor keresek valakit aki megcsinálja velem ezt az utazást az előző életembe – mondta Éva, a háziasszony. – Hiszen ha valaki akar valamit, akkor megtalálja a módját. Igaz? – kérdezte Laurenti Magdát, aki bólintott.

– Ismerek is olyat, aki foglalkozik ezzel – mondta.

– És amikor Brazíliából hazajöttél, mit csináltál? – kérdezte Kerekest Éva.

– Az volt az elhatározásom, hogy megtanulom a hipnózist. Természetesen nem volt ismeretlen előttem, bizonyos dolgot tudtam is, de ha van az emberben egy parányi becsvágy, akkor azt, amit csinál, a legjobb tudása szerint akarja tenni. Két lehetőség volt: az egyik, hogy az ezoteria felé fordulok, és ott keresem a megoldást. Vannak akik gyakorolják a regressziós hipnózist. Tartanak tanfolyamokat, bárkit megtanítanak. De ők valamit nem tudnak, amit viszont én igen: itthon, ha szabad így mondani, akkor nemcsak szabályozva, hanem túl is van szabályozva a hipnotizőrök tevékenysége. Hivatalosan – laikusok számára – tiltott tevékenység.

Vajon tudják-e, hogy a monarchia „mágusai” közé tartozott Neukom Ferenc. Ő igazán szakképzett – ma így mondanánk: ezoterikus – volt. Kútfúró az eredeti szakmája, s lélekbúvár lett. Aztán egy alkalommal olyan mély hipnózisba vitte médiumát, Salamon Ellát, hogy soha többé nem tudta fölébreszteni. A hölgy az előadás közepén meghalt. Ez volt az első olyan hazai dokumentált eset, melyben a halál okaként a hipnózist jelölték meg. Annak ellenére, hogy a boncolásnál kiderült, hogy a hölgyet bármelyik pillanatban elvihette volna súlyos tüdőbaja, de halálának speciális helyszíne és körülménye egy belügyminisztériumi rendeletet eredményezett 1884-ben. Ez a rendelet megtiltotta a hipnózis használatát nem szakembereknek. Hozzáteszem, hogy egy orvos pszichológus nem járt volna így. A veszély abban rejlik, hogy a hipnózisban traumatikus emlékekbe ütközünk, és ezeket szakszerűen kell kezelni, lezárni, és úgy hozni vissza a páciens a teljesen aktív tudatállapotba. A szakember tudja, hogyan kell befejezni, miként kell lezárnia, de ha szükséges, akkor feloldja, azaz kerek egészé teszi a hipnózis által beindított lelki folyamatokat.

Tehát az első dolgom volt, hogy az Integratív Pszichoterápiás Egyesületnél beiratkoztam a szaktanfolyamra. Elismerem, mi jóval hosszabb ideig tanultunk, és sokkal hosszabb gyakorlat várt ránk, mintha egy ezoterikus tanfolyamra iratkoztam volna be. A gyakorlatot diplomás hipnoterapeuta felügyelete, úgynevezett szupervízor mellett végezzük, és amikor minden feltételnek megfeleltünk, kapjuk meg a működési engedélyt.

És innen semmi érdekes. Dolgozom...

– És nyilván gyűjtöd az adatokat... – mondta Laurenti Magda.

Kerekes elnevette magát.

– Hát persze! Több kötetnyi esettanulmányom van.

– Mert érdekel a dolog, és foglalkozol reinkarnációs kutatással, ne is tagadd!

– Ez nem publikus Magdi. Magam szórakozására csinálom. Hiszen izgat, rettenetesen izgat a dolog. Na, annyit azért elmondok, hogy szeretnék valamit találni, egy módszert, vagy bármit, amivel ki lehetne szűrni a páciens emlékei közül, hogy mi kapcsolódik ehhez és mi egy előző életéhez.

Ugyanis már nem elég, hogy tanult kollégáim azt mondják: nem tudományos, nem foglalkozunk vele. Ők elfelejtik, hogy a modern hipnózis nem létezne Mesmer nélkül, pedig az ő módszerei semmi esetre sem nevezhetők tudományosnak. Viszont a mesmerismusból fejlődött ki a hipnotizmus. Mesmer egész jó eredményeket ért el betegeinél, akiket egy vasreszelékkel teli kádba állított, megérintette őket egy vasrúddal, és azt mondta, hogy helyreállította a test magnetizmusát.

Ha ezt ma valakinek elmondod, azt mondja: lehet, hogy van benne valami, biztosan ezoterikus módszerekkel dolgozik a pasas. És elmondhatjuk, hogy van benne valami, mert Mesmer mintegy hatvan százalékos gyógyulási eredményt ért el. Egy reklámfilmben így fogalmaznának: Mesmer nélkül ez a film nem jöhetett volna létre, ahol a filmet a modern hipnózis jelenti

– Akik ma reinkarnációval foglalkoznak ezoterikusnak vallják magukat. De lehet, hogy a tevékenységük egy eljövendő tudományág alapjainak lerakásához járul hozzá.

Valami ilyesfajta remény éltet, amikor összegyűjtöm az eseteket, és kísérletezgetek bizonyos technikákkal, amikkel rendszerezni lehetne a regressziós hipnózisban feljövő emlékeket.

– Na, Szabolcs, te mint szakember, mondd meg nekem, hogyan szerezhetek ismereteket a hipnotikus állapotról, ha te nem vagy hajlandó hipnotizálni és elvinni az előző életembe? – kérdezte Mosolygó Éva.

Kerekes elnevelte magát. Szemével Vaskútit kereste. Egy szemöldökrántás, arra egy alig észrevehető bólintás volt a válasz.

– Kérdezd ki Vaskúti Pistát – mondta Évának.

Az asszony olyan kerekre nyitotta szemét, hogy ha nincs a szemüvege, akkor kiesett volna.

– A Pistát? Most?

– Hát persze, gyerek még az idő, és tudom, senki se fog unatkozni.

13.

Mosolygó Éva odaállt Vaskúti István elé, aki kissé a sötétbe húzódva Pincehelyivel beszélgetett inkább, mint arra figyelt volna, amit Kerekes elmondott.

– Na, Pista, gyerünk! – Éva belekarolt, és odahúzta maga mellé. – Ide szépen, középre, hogy mindenki hallhasson. És mesélj!

– De gyerekek! Én nem vagyok jó mesélő...

– Mindenki az, csak a megfelelő témát kell megtalálni... Igazam van picológus úr? – nézett Kerekesre.

– Úgy viselkedsz, mintha én lennék az etalon... Mintha amit én mondok, az a szentírás volna... Egyébként Pistának az a feladata – az én szereposztásomban – hogy elmondja, hogyan talált meg.

– Kit? Téged? – kérdezte Gesztenyés

– Persze.

– Nyilván elővette a tablóképet... ilyen egyszerű.

– Laci, ki tudta közületek, hogy hipnoterapeuta lettem? Na, ugye? De azért Pista megtalált.

MÁSODIK KÖNYV

VASKÚTI ISTVÁN

1.

– Hát... most akkor nekem... el kellene mesélnem, ugye a kezdeteket, igaz Szabolcs? – Vaskúti teljesen anyámasszony katonája módra viselkedett. Pedig nem volt gátlásos. De valószínűleg szokatlan volt számára ez a helyzet. – Na, jó. Csak ne engem okoljatok, ha nem lesz túl érdekfeszítő a történet.

– Nem kell efféle körítés, gyerünk, mesélj...

– Mesélnék is, csak kissé kellemetlen a dolog. Olyan, mintha nyilvános gyónást kellene tartanom.

– Figyelj Pista – szólt közbe Kerekes. – Azt már a vendéglőben elmondtad, hogyan kerültél a lejtőre, kezdjed ott, amikor elhatároztad, hogy kiutat keresel.

– Te csak ne vedd el a sztori sava-borsát! – mondta Gesztenyés savanyú arccal.

– Mert a más baja a legérdekesebb, mi? – nézett szúrós szemmel Gesztenyésre Vázsonyi Kollár.

– Hát persze. Abban nincs semmi érdekes, hogy boldogan éltek, amíg meg nem haltak. A mesékben nem véletlenül ez az utolsó mondat. Az érdekes, az elmondandó események lezajlottak, innen már ebben az egy mondatban összefoglalható a sorsuk.

– Na, jó, akkor mondom... – Vaskúti a borospoharát a házigazda elé tartotta.

– Egy kis finom nyakolaj – mosolygott a férfi.

– Hát annyit, hogy ne a közepén kezdjem: a rendszerváltás után, hogy engedélyezték a félkarú rablók behozatalát, elkapott a játékszenvedély – kezdte Vaskúti a történetét. A férfin látszott, hogy izgul. – Nem tudom, mi fogott meg benne? Talán a csillogása, a géphangok, talán a szomszéd gép pénzvályújának csörgése? Nem tudom. Csak azt, hogy eleinte hetente jártam le, aztán egyre gyakrabban, míg hamarost mindennapos vendég lettem. Fél napokat töltöttem el az automaták előtt. Gyakorlatilag addig ültem ott, amíg pénz csörgött a zsebemben. Sokszor nyertem. Így aztán a zsebpénzem sokáig kitartott. Később már nem volt elég, a fizetésemet is oda hordtam. Teljesen elvesztettem az eszem. Nem érdekelt semmi. A család, a barátaim, ismerőseim, a munka, semmi... A legrettenetesebb az volt, amikor a feleségem a gyerekekkel elköltözött. Ott hagyott egyedül a lakásban. Pedig tudtam, hogy szeret. De nem családi élet az, amikor az ember nincs otthon, a gyerekek hétszámra nem látják az apjukat, és amikor otthon voltam, akkor meg a plafonon voltam az idegességtől, hogy nem mehetek, mert azt mondanom se kellett, hogy otthon csak akkor voltam, amikor üres volt a zsebem. Amikor a feleségem elment, nagyon megijedtem. Persze ígértem én fűt-fát, mindent, hogy ne hagyjon el.

Hát hogyan használhatott volna, amikor már eljátszottam, nem is egyszer, hogy abba hagyom. Sose bírtam egy hétnél tovább. És az az egy hét is pokol volt a család számára.

Jó fél évig tartott ez a helyzetet. Ha nyeresben voltam, valahogy rávettem magam, hogy ugorjak át a szemközi piac kifőzdéjébe, megettem egy üres főzeléket, a kajára is sajnáltam a pénzt!

Még az a szerencse, hogy nem ittam.

A rettenetes az egészben az volt, hogy viszonylag normálisnak éreztem magam, és állandó lelkifurdalásom volt, mert tudtam, hogy amit teszek, az marhaság, abba bele fogok hülyülni, kikészülök. És mégis, valami ott motoszkált bennem. Egy érzés, amit tiszta szívemből gyűlöltem. Egyrészt hallatlan vágyat éreztem arra, hogy nyerjek, másrészt pedig valamiért, valami megfoghatatlan érzéstől vezérelve tudtam, hogy nem lehet pénzem. Pontosan ezt: nem lehet pénzem, nem lehetek sose gazdag, nem lehet sose vagyonom. Tudtam, halál biztosan éreztem, bármekkora nyeresémet ütné a markomat, azt itt hagynám a gépekben!

Azért, mert itt *kell* hagynom, azért, mert sose lehetek gazdag.

Ez maga volt az örület.

És lehet, hogy bele is diliztem.

2.

– Egy nap úgy éreztem, kész, vége, ez nem mehet tovább... Valamit tennem kell. Igazándiból nem tudom, azaz nem emlékszem arra, hogy mi történt. Nelli, a feleségem mesélte el később... Én annyit tudok, hogy a padlón ültem, és ő vizet adott meg hideg ruhát tett a homlokomra.

Később megpróbáltam kibogozni, hogy mi történhetett velem?

Arra jutottam, hogy választást adtam magamnak.

Nelli az erkélyen talált rám, egy széken állva. Tudnotok kell, a tizediken lakunk. Egyik kezemben a mobilom, bebillentyúzve egy szám, és a kezem a hívásindító gombon volt.

Azt gondolom, így utólag, azon meditáltam, hogy kiugorjak-e, és ezzel pontot teszek mindenre, vagy hívjak-e fel valakit.

Később felhívta Nelli. Valaki, a nevére se emlékszem már, szinte nekitámadt, hogy adjon már egyenes választ, eladó-e a lakás, és mikor lehet megnézni? Szóval azon gondolkodtam, hogy eladom, de erre, megmondom őszintén, nem emlékszem. Mint ahogyan arra se, hogyan kerültem az erkélyről a lakásba. Csak azt tudom, hogy Nelli azt mondta: szeret, és megpróbál normális embert csinálni belőlem.

Kapva kaptam rajta.

Az ajánlaton, hogy elfogadjam a segítségét, és az asszony felkínált szerelmén is, hiszen több mint kilenc hónapja nem öleltem.

3.

– Nehéz, rohadt nehezek voltak az első napok, nekem elhíhetitek! – Vaskúti hirtelen felállt, megkerülte a széket, és a támlájára támaszkodott. Kissé előrehajolt, mintha a szemben ülő társainak a szemébe akarna nézni. – És annak ellenére, hogy nehéz volt, mégis, valami megkönnyebbülés vett erőt rajtam. Hogy mi adta a bizonyosságot, nem tudom, talán az én Nellim hallatlan elszántsága, de tudtam, most nem szabad feladnom, megtaláljuk a megoldást...

A feleségem nem hagyott magamra. Hazavitt. Nem engedte, hogy a lakásban maradjak éjszakára. Úgy sunnyogtam utána, nem mertem az apósom szemébe nézni, mert ő nyitott ajtót. Ott tornyosodott az ajtóban, széles válla most is mutatta, hogy valamikor sportolt. Frizurája is sportos, azaz rövidre nyírva, alig egy centis. Házikabátot viselt. Ez biztos jele volt, hogy a számítógép mellől állt fel. Azon kevesek közé tartozott, akik a számítógéppel és az internettel nyugdíj után ismerkedtek meg. Ezt egy kicsit nekem is köszönheti, mivel a gyerekek is a nagyszüleikhez költöztek Nellivel, itt is szükségük volt az internetre, mint otthon, s ők vezették be a nagypapát a világháló titkaiba. S egy nagyapa mit meg nem tesz az unokák kedvéért!

Egy szót se szólt, de amikor bementünk Nelli szobájába, utánunk jött, és kérdően nézett ránk. Egy rohadt szót se szólt, csak nézett, amíg zavarba nem jöttünk.

– Apuskám, segíteni kell Pistának, egyedül nem tud kikecmeregni ebből a helyzetből.

– Ezt, kedvesem, én legalább százszor elmondtam, és töletek is legalább ennyiszor hallottam. Valami újat, ha szabad kérnem, valami újat mondjatok, amit még nem hallottunk unalomig az anyáddal.

– Itt van. Eljött. Most leülünk, és valamit kitalálunk. Ezt még nem hallottad.

– Valóban nem. De innen ki nem teszed a lábad fiam, amíg nem tudom, hogy mi az elképzelés, és mit csinálsz... – ezzel Kálmán bácsi, azaz Nelli papája kiment.

Tapintatos volt, sokáig nem nyitott ránk ajtót.

Csak amikor Katika, a kisebbik lányunk hazajött. Ő vezette be, és rám mutatott:

– Itt van... szüksége van a segítségre...

Kati a nyakamba ugrott.

– Jaj, papa, de jó hogy itt vagy! Megyünk haza? Mikor megyünk haza?

Nem mondhattam meg, hogy egyelőre nem lehet, mert viszonylag üres a lakás, a bútorok zöme az ócskánál van, az áruk meg a játékgépekben.

Így ott maradtam, azt hiszem Kálmán bácsi ragaszkodott az állandó felügyelethez.

Azt találta ki, hogy együtt internetezünk.

Nem volt ellenemre.

Így találtuk meg néhány óra múlva Alfrédot.

4.

Alfréd egyszerűen Alfréd volt. Semmi vezetéknev, semmi más ismertető, csak ennyi. A www.alfred.alfred.hu oldalon találtunk rá, az ímé címe is ennyi: alfred@alfred.alfred.hu. Alfréd maga a megtestesült misztikum. A fényképen, ami a sötét tónusú oldal tetején arra hivatott, hogy a látogatót maradásra bírja, egy szúrós szemű férfi volt, sötétvörös köpenybe burkolózva, fején kámzsa, karját a mellén keresztbe fonta.

Amiért a honlapon maradtunk, az volt, hogy Alfréd azt hirdette, hogy regressziós hipnózissal és egyéb korszerű ezoterikus módszerekkel gyógyít. Eredményesen kezel mindent, bármivel is forduljanak hozzá, szervi vagy lelki bajokat. Úgy tűnt, számára nincs lehetetlen.

Kálmán bácsi el akart menni az oldalról, de egy belső sugallatra lefogtam a kezét.

– Felírom a telefonszámát...

– Csak nem *ehhez* akarsz elmenni? – kérdezte annyi lenézéssel a hangjában, amennyi az „ehhez” szóba belefért.

– Hátha tud segíteni? Különleges helyzet különleges kezelést igényel.

– Nem szeretem az ilyet. Ha azt mondja, hogy bizonyos területen otthonosan mozog, és sikeresen gyógyít, az sokkal meggyőzőbb, de aki mindenhez ért, az semmit se tud igazán... nem, ezt a pasast én nem keresném meg, semmi pénzért.

– Ha én azt tudnám, papa, hogy mi az, ami megfogott benne... De az biztos, hogy ha ránézek, akkor már nincs annyira kedvem a játékhoz se.

Ez hatott. Pedig higgyétek el, valóban így volt. Hallatlan szuggesztív volt a pasas. Így a képernyőn, csak fotón is. Miért ne tudna segíteni, kérdeztem magamtól. Ne kérdezzétek, hogy miért nem kerestem orvost, mint később azért mégis megtettem, erre nincs válasz. Az ember cselekedeteit sokszor nem lehet megmagyarázni, és értelmes indokot maga se tud felhozni.

5.

– Hát, nem mondom, hogy túlzottan nyugodt lettem volna. De ha már belekezdtem, akkor végigmegyek az úton... – Vaskúti István mosolyogva mesélte találkozását Alfréddal.

– Az első nehézség akkor adódott, amikor Nelli közölte, ő is jön velem. Ennek igen ellene voltam, mert nem tudtam, hogy Alfréd mit szól, meg valahogy úgy éreztem, hogy ami itt történik, az csak kettőnkre tartozik, az asszonyra nem. Aztán persze beleegyeztem, amikor azt mondta, hogy csak a kapuig kísér. Ekkor rájöttem, hogy valójában azt ellenőrzi, hogy a kezelési honoráriumot hova viszem, és biztos akart lenni, hogy nem a rohadék játékgépeket zabáltatom meg vele. Ez kicsit rosszul esett, de nem lehetett egy szavam se.

Nelli viselkedése teljesen logikus volt.

Hát együtt mentünk. Mivel kíváncsi voltam, hogy mi van kiírva a kapucsengőre, rögtön megkerestem a kaput. Persze ehhez tudni kell, hogy ha valahova időre megyek, akkor legalább öt perccel előbb érkezem, csak azért, hogy másodperc pontosan csengethessek. A kapura is Alfréd volt írva, semmi több. Szerettem volna kikérdezni a leveles postást, milyen névre érkeznek a küldeményei, persze a hivatalosak. Nem hinném, hogy a népesség-nyilvántartóban is megelégednek egy Alfréddal. Kivártam az időmet, tíz előtt két perccel csöngettem. Az ajtózár berreg, beléptem a földszintes ház kapuján. Mintha börtönben lennék! A ház U alakú, a lakások előtt emelt folyosó, derékig érő fal fut körbe. Egyszerűen nyomasztó, rettenetes érzés: mindenütt vasajtóval, ráccsal lezárva a lakásokhoz vezető folyosószakasz, a lakásajtók is rács mögött. Fantasztikus! Csak ott, ahova éppen igyekszem, ott nincs. Odaérek, és az ajtó rögtön nyílik, mintha odabentről figyelték volna az érkezésem.

Aki ajtót nyit, első látásra kissé meghökkentő: majd két méter magas, szinte óriás, ha nem lenne szikár a pasas, kicsit púpos, vagy csak inkább hajlott hátú, bozontos hajkoronát visel, ahogy jobban megnézi az ember olyan érzése van, hogy „boszorkányos” vagy kissé „egzaltált” külsőt kellene keltenie, de számomra nem az, inkább azt látom, hogy kicsit ritka a haja, és a természetes sötétszőkébe belefestve, elől kékes, a homlok mellett kissé zöldes-vöröses árnyalatú. Mindez jó magasra fésülve, nyilván a pasi nem érezte elégnék a természetes két méter, hát magasságát volt hivatva növelni.

Ahogy rám nézett kissé kancsalnak tűnt. Csak annyira, hogy észrevettem, de nem zavart. A férfi az utcán teljesen jellegtelen lenne, de itt a lakásban jelenség!

A bemutatkozásnál nem tudott meglepni.

– Alfréd... – nyújtott kezét. Elrebegtem a sajátom, amit úgyis tudott a telefonbeszélgetésből. A kézfogás nem hinném, hogy úgy sikerült, ahogyan elképzelte, mert a vasmarok szorítását viszonzni tudtam, pár pillanatig szorítottunk, aztán szinte egyszerre neveltük el magunkat.

Valamilyen ázsiai ruhát viselt, narancsszínű klepetust, fényes anyagból szabva. A kínai boltban nyilván nem számítottak ekkora vevőre, mert a vádlijáig ért mindössze, ahelyett, hogy a földet söpörte volna, gondolom annak is örült, hogy nem volt szűk, a lábán pár vékony szíjból kötött szandál, vagy talán csak papucs.

A lakás viszonylag nagyknak tűnt, de nem a hallba mentünk, hanem az előtérből egy kis szobába tessékelt, aminek nyitva volt az ajtaja. Ahogy beléptem rögtön éreztem a számomra hallatlanul kellemes illatot: füstölőt égetett. Halk zene hallatszott, ezt is szeretem, valamiféle indiai zene duruzsolt a mini hifiből. A kis szoba zsúfolt és tágas egyszerre. Tágas, mert a falak mentén polcok, és egy íróasztaltól egy foteltől és egy heverőtől eltekintve nincs más berendezési tárgy. Zsúfolt, mert a polcok tele mindenféle „árucikkkel”. Amit ismerek: kínai szobrocskák, füstölők, és mindenféle „kultikus” szobor, gondolom a reikiség külső megnyilvánulásai. Sok-sok könyv, mind ezoterikus. Lehet, hogy azt illenék sugallni, hogy Alfréd maga a megtestesült keleti tudás...

Az íróasztal mellett a fal „tacepaókkal” teli. Nyomatott képek, egy csajról nem tudtam levenni a szemem. Ismerős, de nem tudom, hogy honnan? Biztosan nem a sarki boltban eladó. Barátok közt?, nem, nem hiszem... Honnan a fenéből ismerős? Nyilván Alfréd „nagyságát” hivatott hirdetni, mert az egyik képen ölelkeznek, szigorúan baráti ölelés, a nő pofijáról lerí, hogy örül a találkozásnak... Aztán hopp! Megvan! Az egyik kereskedelmi tévé műsorvezetője.

Innentől legalább nem idegesít, és tudtam arra figyelni, amit Alfréd mondott.

A többi falragasz különböző „oklevél”, szigorúan nem magyarul, valami Umbulda szöveg a tetején, meg Alfred, az egyiken egy elemlámpa a háttérkép, és a német Licht szót kiveszem, hát úgy látszik ő a fény a sötét magyar éjszakában. Azt hiszem, az Internetről száz ilyen le tudnék tölteni, hiszen egyiken sincs se pecsét, se aláírás, csak dicshimnusz...

Közben beszélgetünk. Hangja ellentétes a megjelenésével. Ércesen cseng, ellentmondást nem tűr. A beszélgetés úgy zajlott, hogy ő „kinyilatkoztatott”.

A bajommal a legjobb helyre jöttem, mert ennek a szenvedélynek valami múltban gyökerező oka van, ezért utazást teszünk előző életeimben, hogy kideríthesse, vajon mit követett el az a valaki, aki ugyanazt a lelket hordozta, mint én most.

Ez teljesen váratlanul ért.

Meghökkentem, de egyben lelkesedtem is, és a jó fenébe kívántam Alfrédot. Utólag már nem csodálkozom, hogy milyen érzelmi vihart váltott ki belőlem a szó: újjászületés.

Elmondja, hogy mi történik majd: levisz alfába.

Erről hallottam valamit, amikor valaki azzal fűzte az agyam, hogy agykontroll meg minden, és akkor képes leszek uralkodni a játékszenvedélyemen. Az egészről annyit jegyeztem meg, hogy a három ujjam össze kell tennem, és alfában leszek, ahol minden könnyen megy, mint a sicc!

Magyarán dunsztom nem volt a dolgokról.

Alfréd mondja a tudnivalókat: hipnózis alatt a tudatomnál leszek, érzékelem a környezetet, de bármi történik, semmi esetre ne ugorjak fel, mert akkor baj lehet. Csak ő hozhat vissza a múltból, ahova ebben az állapotban kerülök. Az eseményre két példát mond: csöngetnek, vagy valami trauma ér az egyik előző életemben.

Megígértem, de ez szöveget ütött a fejemben: miféle trauma? Hát ez nem olyan, hogy ülök a lelki moziban, és figyelem, hogy mi zajlik a vásznon? Hogyan peregnek az életeim?

– Valóban nem így megy? Mert valami ilyesmire gondoltam én is... – szólalt meg Mosolygó Éva, akin lát szott, hogy feszült figyelemmel kísérte az elbeszélést.

– Hát nem. Mindjárt rátérek – mondta Vaskúti István, és kiitta a borospohár alján összegyűlt pár cseppet, amit folyamatos rázogatóással sikerült beszéd közben összeterelnie.

Még néhány technikai jellegű információ: magnófelvétel nincs, majd leírja, amit mondok, később letisztázza, és elküldi – megegyezünk, hogy – íméiben.

Aztán kikérdezett, mennyire hiszem a reinkarnációt.

Megnyugtattam, hogy igen, pedig nem. Mindenesetre jó lenne, ha így lenne, de ezt nem kötöttem az orára.

6.

Elkezdtek. A fotelban foglaltam helyet. Húsz perc alatt levisz alfába, ígérte. Meglehetősen monoton hangra váltott, és utasításokat adott ilyenformán:

– Érzi, hogy elnehezül a lába... ez kellemes érzés..., hagyja, hogy ellazuljanak az izmai... Kellemes melegeket érez... Csukja be a szemét, úgy könnyebb, mert a pillái is nehezülnek... Majd egyre feljebb és feljebb kúszik ez a kellemes érzés..., már a keze..., karja... nehéz, elnehezül minden...

Persze ez nem ilyen gyorsan megy, biztos eltartott vagy húsz percig, csak amikor közölte, hogy nem tudom mozdítani a végtagjaimat, akkor éreztem, hogy valami nem stimmel, mert miért ne tudnám?

Igaz, nem próbáltam, mert ez az állapot hallatlanul kellemes volt. Totális lazasság, valamiféle oldottság, de ugyanakkor valami rezignáltság is vegyül bele. Ezt nem tudom jobban fogalmazni, ez egy kicsit olyasmi, hogy most hagyom magam, bármi történik.

Ugyanakkor vártam, hogy mikor kerülök ki magamból, de végig bent maradtam. Oly annyira, hogy nem tudtam különválasztani a gondolkodást, és az előző életben tett utazást...

Alfréd kérdezgetett, és én nem értettem, hogy most mi a baja? Azt ígérte, elvisz az előző életembe, és nem hagy elmenni, hanem azt kérdezi, hogy mit látok? Hát mit? Semmit! Nagy feketeséget, olyan állapot, amikor az agyad néhány másodpercre ki tudod kapcsolni, és sikerül nem gondolni semmire. Olyan fekete függöny... Jelzem ezt nem sokszor sikerül megcsinálnom. Hiába akarok nem gondolni semmire, az agyam állandóan jár, mint a motolla. Képtelen vagyok semmire se gondolni, mert a gondolatok elkalandoznak, a képsorok peregnek, nem tudom kordában tartani őket. És most ez a pasi azt kérdezi, hogy mit látok, és kiderül, hogy semmit. Érthetetlen. Teljességgel érthetetlen.

Alfréd meg közben erősködik, hogy mondjam el, hol vagyok? Meséljem el, mit láttam.

Nem értettem, hogy mit akar valójában, hiszen úgy éreztem, azt mondok, amit akarok. Hiszen nem képes ellenőrizni. Közben gondolkodtam, biztos tudom, hogy tudatos magamnál voltam, semmit, de semmit nem tudott volna rám kényszeríteni, mert azt mondják, aki hipnotizálva van, az nem tud ellenállni.

Vajon ez a fajta hipnózis valami más?

Ezt nem tudom elképzelni. Még azt se igazából, hogy most hipnotizált állapotban vagyok.

És ekkor jött egy olyan érzés, hogy nem szabad ezt a szegény pasast cserben hagyni, hát mondani kelletne valamit. De mit, a fene egye meg, mit mondjak neki? Valami duma kell...

És akkor elkezdtem mesélni neki. Hogy miről beszéltem? Elmondtam neki, azokat a képeket, amik az elhatározás után felvillantak előttem. Mert természetes, hogy ha működik az agy, akkor képek villannak fel. De hát Alfréd utazást ígért a múltamban, az előző életemben, sőt életemben...

Az első, amit láttam: egy óriási tér, messze hegyek, kristálytisza égbolt, és én nem látok semmit, mert valami sötét gomolygásban vagyok, amiből kilátok, de sem magamat, sem a fejemtől lefelé nem láttam semmit.

Ez egy villanás volt, hát el se mondtam Alfrédnek.

Aztán sokat nyüglődtem egy kisváros képével: egy terméskőből épült templomtorony élesen kirajzolódik a kék égbolton, messze havas hegylanc... Hát azért nem hiszem, hogy ez előző „életkép” mert közben azon filóztam, hogy pont ilyennek képzeltem el Pulát, amikor Salamon király megérkezik önkéntes száműzetésébe. És tépelődtem, hogy ezen a vonalon folytassam-e?

Viszont volt egy kép, ami a felvillanása után egy jópofa sztorivá „fajult”, és olyan környezetben, ahol nem voltam még: Erdélyben a havasokban egy hegyi fogadó lett volna az apám, de hát az igazság az, hogy olvastam Tamási Áron könyveit, és Ábel a rengetegben volt... szóval erre is van magyarázatom...

Amikor már rohadtul elültem a fenekem, és nem mertem akartam mondani, hogy már jó lenne befejezni, végre közölte: most fel fog ébreszteni. Nyilván látta, hogy a mozdulni képtelen lábam igencsak mocorog, és

a súlyos, ólom nehéz kezemmel hol itt, hol ott simogatom a fotel karfáját.

Nem akartam elkéséríteni, hogy felesleges, köszike, de teljesen magamnál vagyok, mégiscsak kiszámolt a „hipnózisból”, és mire azt mondta, hogy ki tudom nyitni a szemem, láss csodát, ki is nyitottam!

Sajnálom, hogy azzal az érzéssel jöttem el, hogy: na, ide se jövök többet a gyógyulásom érdekében!

Az azonban tuti: úgy elfáradtam az ücsörgésben, hogy az valami fantasztikus! És egész nap agyilag kiütve éreztem magam!

És még valami: el tudom képzelni, hogy ez a pasas komolyan hisz abban, amit csinál. Ha pedig hisz benne, akkor nyilván nem szélhámós... a maga szempontjából... Lehet, hogy én nem vagyok jó alany a hipnózisra.

Mondta azt is, hogy: aki túlzottan akarja, azt általában nem lehet hipnotizálni.

Nem tudom...

Alfréd nem egyetemen tanulta a tudományát, neki „jó könyvei” vannak, és szorgalmas, és volt egy mestere, aki megtanította mindenre, és aki már Nepálban él.

Ez egyébként aranyos: ez a „Nepálban élés” nyilván azt hivatott sugallni, hogy mennyire de nagyon, de teljesen-totálisan, szőröstül-bőröstül keleti és misztikus, és felsőbbrendű ez az egész és mennyire nagy embertől tanult. Lehet, hogy hamarosan ő is Nepálba megy? Jó lenne tudni, hogy a Mester mit csinál a himalájai királyságban? Lehet, hogy jól fizetett sherpa? Vagy a helyi Mekiben szedi össze a tálcákat?

Később viszont már bizonytalan lettem, miután átolvastam pár pszichológiai oldalt az interneten. Elképzelhető, hogy valóban „alfában” voltam.

Ugyanis, ha ezek a képek azonosak lettek volna a tudatos állapot képeivel, akkor lettek volna hangok, lettek volna arcok... de nem. Itt minden tök süket és csend volt, talán a természet zaja volt az egyetlen, de erre most nem vennék mérget. Mondjam így: minden bizonytalan volt, egyedül én voltam biztos az egészben, az, hogy mindez velem történik.

A másik: akiket „láttam”, azok mind-mind arctalanok voltak. Egyet sem tudtam kivenni, még a közelikét se! Volt egy képem, amikor ott ültek az asztalnál a „szüleim” és az arcuk helyén egy-egy ráncos folt volt.

Hát oda lyukadtam ki, hogy semmire se jutottam. Már kezdtem arra hajlani, hogy „valami van, de még nem az igazi”.

7.

Az alábbi jegyzőkönyvet Alfréd megküldte Vaskútinak. „K” betűvel a kérdést jelölte, „V” betűvel a választ. Alfréd – általában Vaskúti fizikai állapotával kapcsolatos – kommentárjait zárójelbe tette és vastag dőlt betűvel szedte. Ehhez István később kommentárokat fűzött.

ESETTANULMÁNY

Regressziós hipnózis: Vaskúti István – kora: 45 év, Budapest, 199.. 06. 09.

K: Oda menj, ami fontos és jelentős a mostani életed szempontjából és mondd el, hogy mit látsz.

V: Nem látok semmit...

K: Milyen színt látsz?

V: Csak sötétséget... azt érzem, hogy egy piacon vagyok..., de nem látom, csak érzem...

K: Milyen minőségben vagy ott? Vásárló vagy, vagy eladó, vagy csak nézelődő?

V: ...inkább nézelődő..., nagy nyüzsgés van... dél van... ilyen... kék az ég, messze hegyek és van valami terméskövekből rakott... olyan mint egy középkori kisváros.

K: Látod önmagad?

V: Nem... lökdösődés van... de nem látom... előttem egy ló vagy szamár van, nem látok tőle.

K: Jó, most arra kérek lépj ki a ló vagy szamár mögül és nézz körül. Milyen ruha van rajtad?

V: ...nem tudom...

K: Milyen érzés itt lenni?

V: Valamiért ide kellett jönni... olyan mintha csizma lenne... furcsa, hogy csizma van a lábamon...

K: A ruhád milyen?

V: ...változik... nem..., úgy érzem, hogy nem az a ruha van rajtam, amit szoktam viselni. Valami fehérés nadrágnak kellene lenni... és bocskor-szerűségnek kéne lenni, de nem ilyen van rajtam... barna nadrág.

K: Jól van. Most indulj el ezen a piacon valamerre.

V: ...egy keskeny sikátor... a torony mellett... ott hűvös van.

K: Látsz ismerősöket?

V: Senkit nem látok, egyedül vagyok.

K: Milyen nemű vagy?

V: Férfi.

K: Hány éves vagy?

V: ...nem tudom... nagy fekete bajsom van... kucsma van rajtam...

K: *Mi ez a hely ahol vagy? Milyen ország? Milyen város?*

V: Hegyek vannak körülöttem.

K: *Mekkorák?*

V: Magasak. Kék az ég... dél van..., egészen biztosan.

K: *Milyen jelentősége van annak, hogy dél van?*

V: A fényből gondolom, hogy dél van, de nincs melegem... fel vagyok öltözve...

K: *Milyen évet írunk?*

V: ...nem tudom...

K: *Jól van. Most arra kérlek, hogy ugorj előre egy olyan eseményhez, amely fontos és jelentős volt ebben az életedben... és mondd el, hogy mit látsz.*

V: ...nem látok semmit...

K: *Látod önmagad?*

V: Nem...

K: *Jól van, akkor most arra kérlek, hogy ugorj előre ebben az életedben a halálod napjáig. Még nem halál meg, nem mentél át a szellemvilágba, de ez életed utolsó napja... és mondd el, hogy mit látsz.*

V: Nem látok semmit, csak a vállam fáj.

K: *Mi történt a válladdal?*

V: Nem tudom... valami harcmezőn vagyok... és mindent a földről látok. Valami lovas van a közelben, de nem látom, illetve... időnként... ilyen sisakos lovas... valami forgója van a sisakon... Már nem fáj a vállam... már nem fáj semmim... A lovas valami olyasmi, mint egy vértés... páncélos... a lován is páncélok vannak... mint a nehéz lovasság.

K: *Veled mi történik közben?*

V: Fekszem a földön... olyan mintha könyökölnék és úgy néznék... tulajdonképpen semmi sem tiszta, csak az az egy lovas.

K: *Jól van, most menj bele a halál-élménybe és figyeld meg, hogy mi történik, amikor a lelked elhagyja a testedet.*

V: Látok egy falut... ahol gyerek voltam....

K: *Mekkora gyermek vagy most?*

V: Olyan 8-9 éves.

K: *És mi történik?*

V: Valami nyájat őrzök, szaladok egy domboldalon fölfelé.

K: *Hogy érzed magad közben?*

V: Semmi különös, jól.

K: *Látod-e az állatokat, amiket őrzöl?*

V: Nem.

K: *Nézz körül erről a domboldalról. Mit látsz?*

V: A völgyben van egy falu... nádtetős kunyhók és karókból készült kerítések vannak...

K: *Látsz embereket?*

V: Nem látok..., fönny vagyunk a hegyen... félek egy medvétől.

K: *Találkoztál már ezzel a medvével?*

V: Nem... nagy, hatalmas és vörös a szeme..., valaki megöli a medvét. Lehet, hogy az apám... nevet rám. Megyünk föl a hegyre és fogja a kezem. Ott van a házunk a hegyen, egy tisztáson..., nagy fenyvesek vannak körülötte.

K: *Csak ketten éltek itt?*

V: Az anyám is ott van és egy baba van vele. Az anyám fiatal és szőke.

K: *Milyen a családi kapcsolat közöttetek?*

V: Szeretem őket. Az apám valamilyen sípon vagy furulya-szerűségeen játszik... szekér jött a házhoz és rajta zsákok vannak... és lerakják a zsákokat.

K: *Mi van a zsákokban?*

V: Malomból jött a kocsi... szekér... valamit öröltek.

K: *Mivel foglalkozik a családotod?*

V: Nem tudom.

K: *Mi a falu neve?*

V: Nem faluban vagyunk, egy egyedülálló házban.

K: *Mi a terület neve, ahol vagytok?*

V: Erdély.

K: *Milyen évet írunk?*

V: Nem tudom... apámnak van egy puskája.

K: *Miért tart az apád puskát?*

V: Amikor elmegy, mindig elviszi.

K: *Vadászik valamire?*

K: A szobánkban vannak... ilyen... izé... állatszarak... ilyen szarak a falon. Az anyám valamilyen nagy húst süt. Kiviszi az udvarra, és leteszi az asztalra. Én meg viszek egy kancsót oda ahhoz az asztalhoz. Ott ketten ülnek és esznek.

K: *Ismered őket?*

V: Az egyik az a... aki jött a szekérral... (**izgatottá válik a légzése**) ...meg akar szidni az egyik... én meg elszaladok... az meg kiabál... én meg kinevetem... mert vizet vittem neki nem bort. Az anyám megfenyeget, hogy majd kikapok, és ő ad nekik bort, de az anyám is nevet. Az apám is leül oda hozzájuk és isznak, meg nevetnek, meg beszélgetnek.

K: *Most 8 éves vagy. Miről ábrándozol, mi szeretnél lenni, ha felnőtt leszel?*

Itt rögtön beugrott egy város képe, amiről tudtam, hogy Krakkó, de hogy honnan, ez számomra is rejtély volt, de erről hallgattam Alfréd előtt. És ebben az állapotban valahogyan nagyon furcsán jöttek az információk: nem hallottam, nem emlékeztem, hanem „éreztem”, „megéreztem” őket. És ettől kezdve egyszerűen tudtam.

V: Egyszer fel kéne ülni az egyik ilyen szekérral, amelyik megáll a fogadónál.

K: *Miért olyan vonzó ez a fogadó?*

V: Az a fogadó az apámé. Szerettem hallgatni, amit... akik... megállnak nálunk... amit mesélnek. Arról mesélnek..., hogy... merrefelé járnak...

K: *Mi a legfontosabb számodra ebben az életben?*

V: Valahonnan hazajöttem...

Itt megint mást mondtam, illetve nem válaszoltam a kérdésre. Mert az igaz, hogy a következő kép, amit láttam az, hogy hazaérek, de igenis tudtam, hogy a számomra a legfontosabb az életben az utazás. A megismerés, a más országokba való eljutás... És ezeket azért tudtam később elmondani, mert az „érzés”, ami a felvillanásnál is rövidebb ideig tartott, mindent tartalmazott ezzel kapcsolatban, és ez a furcsaság végigkísért: mindig komplex ismeretekhez jutottam, ha egy kérdésre „megéreztem” a választ. De az is igaz, hogy ezeket legtöbbször megtartottam magamnak, és teljesen bizonytalan voltam abban, hogy ez tudatos elhallgatás volt, vagy csak akkor az érzés nem tudott megfogalmazódni, elszűnt, s később, amikor felidéztem ezeket, akkor meglepve tapasztaltam, hogy sokkal többet tudok elmondani, mint amit akkor ott éreztem.

K: *Most hány éves vagy?*

V: Férfi vagyok, olyan... kardom van és katonacsizma van rajtam... meg olyan valami... köpenyféle... ők az apám meg az anyám öregek... és egy asszony jön ki a házból és nevet... ő a húgom... örül, hogy hazajöttem olyan messziről. Azt hitte, hogy nem fog majd látni... és én nagyon jól érzem magam...

K: *Hol voltál?*

V: Nagyon messze... valahol... katona vagyok. Olyan a ruhám, mint... amit... a spanyol vagy francia képeken lehet látni...

K: *Harcoltatok valaki ellen?*

V: Nem tudom... pénzt teszek le az asztalra... ilyen... izé... ilyen bőrzacskóban. Az egyik kezem fából van, csak a balt tudom használni...

K: *Mi történt a kezeddél?*

V: Nem tudom.

K: *Hogy hívják a húgodat?*

V: Olyan, mintha valami RUSZKA lenne, nem tudom... Ülök egy lovon... és az ágaskodik. Éjszaka van... erdőben... ilyen... fúj a szél... meg a lovam patkója csattog a köveken... és érdekes... ágaskodik... és jönnek... farkasok. Most legurulok... (**izgatottá válik, az arcán látszik a félelem**) le... legurultam a hegyoldalon... sziklákon (**izgatott légzés**), ráestem egy sziklára... hegyes... éles sziklára... hanyatt estem rá, és ott fekszem a sziklán. Eltört a gerincem... de nem fáj, mert az arcom sima (**utalás arra, hogy kívülről szemléli önmagát**) Éjszaka van... a hold... felhők között... fenyvesek... szép a vidék. Nincs szél. Minden... nagyon nyugodt minden... ez nagyon kellemes... a farkasok is elmentek... csönd van... sötétedik...

A húgom a neve „ruscă”-ra végződött. Tudni kellene (esetleg) olyan román női nevet, ami így végződik? Olyan „érzésem” volt, hogy körülbelül Petruscă a név.

K: *Veled mi történik? (feszeng, izgatott) Mit érzel? Mit látsz? (nagyot sóhajt, feszeng) Mi történik most?*

V: Píactéren vagyok... kisvárosban.

K: *Ez ugyanaz a píactér, ahol az előbb jártál?*

V: Ugyanaz... és sokan vannak... mindig látok egy alakot, aki egyik kezét felemeli... és nem tudom, hogy fenyeget, vagy nem fenyeget... vagy hív... nem tudom... valamilyen várfal mellett vagyok...

K: *Hány éves vagy?*

V: Felnőtt vagyok... azt hiszem, valaki keres...

K: *Miért keresnek?*

V: Azt nem tudom, csak... nem olyan ruhában vagyok, mint szoktam lenni...

K: *Esetleg álcázod magad?*

V: Nem tudom... sokan meg akarnak találni...

K: *Milyen évet írunk?*

V: Nem tudom.

K: *Mi ennek a városnak a neve, ahol vagy?*

V: ESZPULA. Temetőben lakom.

Alfréd itt nem értette amit mondtam. Az eredeti mondat így hangzott: „Ez Pula”, de nyilván ebben az állapotban nem ejtettem tisztán a szavakat.

K: *Miért laksz ott?*

V: ...olyanok, mintha kicsi kő házak lennének... és oda be lehet bújni, ha esik az eső.

K: *Akik keresnek téged, üldöznek?*

V: Valamit akarnak, csak én nem akarom, hogy megtaláljanak. Nem félek tőlük.

K: *Most mi történik?*

V: A temetőben vagyok... valamiből iszom... és várok valakit.

K: *Ki azt, akit vársz?*

V: ...Egy nő jön lefelé a temető útján... ott valahol lefelé... odajön a... ahol én vagyok.

K: *Kicsoda neked ez a nő?*

V: Ad nekem pénzt... én meg adok neki valamit... valamit..., egy zacskót. Gyógyfüvek vannak a zacskóban.

K: *Mivel foglalkozol?*

V: Gyógyítom az embereket. Gyógyfüveket szedek. Az emberek nem mondják meg, hogy hol vagyok.

K: *Ott van még a nő?*

V: Elment. Elvitte az orvosságot.

K: *Jól van. Akkor most arra kérlek, hogy ugorj előre ebben az életedben egy olyan ponthoz, ami fontos és jelentős volt, és mondd el, hogy mit látsz. Most hány éves vagy?*

V: Öreg vagyok, ősz vagyok és fehér a szakállam. Hosszú fehér szakállam van... **(idegesen rángatózik a szája, mintha rázna valamit)**...jaj nekem... **(alig hallhatóan, suttogva mondta)**

K: *Mi történik?*

V: Meg akarok halni... mert börtönbe vagyok... igen, börtönben vagyok... nyirkos is... valami várnak a börtönébe vagyok... már rég... már régen bezártak ide a börtönbe.

K: *Miért zártak be?*

V: Mert nem tudtam meggyógyítani... és börtönbe záratott. Mert a gyógyfüvek nem használnak, de én mondtam, hogy én nem... és csak gyógyítani tudok.

K: *Ki ez, akit nem tudtál meggyógyítani?*

V: Egy... nőt... asszonyt... nem tudtam őt meggyógyítani...

K: *Most mi történik?*

V: Börtönben vagyok... odakint... lekiabál nekem, hogy csodadoktor... de én mondtam neki, hogy ... én csak gyógyítani tudok.

K: *Jól van. Most arra kérlek, hogy ugorj előre a halálad napjáig. Még nem haltál meg, de ez életed utolsó napja, és mondd el, hogy mit látsz.*

V: A börtönben vagyok. Nem tudok enni... éhes vagyok, de nem tudok enni.

K: *Hány éves vagy?*

V: Nagyon öreg vagyok.

K: *És milyen évet írunk?*

V: ...a múlt hónapban volt az ünnep... akkor még tudtam enni...

K: *Fájdalmaid vannak?*

V: Nincsenek, csak éhes vagyok...

K: *Mióta nem ettél?*

V: Az ünnepen még ettem...

K: *Mi az, ami miatt nem tudsz enni?*

V: ...katonák... beszélgetnek...

K: *Miről beszélgetnek?*

V: Királyról beszélnek... menekül... elmenekült otthonról a király...

K: *Hogy hívják ezt a királyt?*

V: ...hát ez... a mi királyunk... menekül... aki szigetéről menekül... hajóval...

Alfréd itt megint nem értette a választ. Biztosan tudom, hogy azt mondtam, hogy a király a szigetre menekül. Elképzelhető, hogy a király IV. Béla, és akkor a tatárjárás korában történt volna az esemény?

K: *És veled mi történik?*

V: Én csak fekszem a földön, és éhes vagyok... szomjas vagyok...

K: *Most engedd, hogy elérkezzen a halál pillanata és figyelj meg, hogy mi történik a lelkeddel.*

V: **(nagyot sóhaj)** ...ez jó... kitágul a világ...

K: *Mit érzel? Mit látsz?*

V: Meghaltam. Elviszik a... izét... a katonák... ez valamilyen nagy ház volt, ahol voltam a börtönben. Nagy ház volt... nem, ez inkább egy vár... pincében... templomtoronyból látni a tengert... messze...

K: *Mi történik a lelkeddel?*

V: Olyan, mintha csend jönne felém... csend és a nyugalom jön...

K: *Mit látsz magad körül?*

V: Nem látok semmit...

8.

Amikor kimentem az utcára Nellit a közeli parkban találtam meg. Töviről hegyire elmeséltem neki, hogy mi történt. És azt is, hogy mennyire szkeptikus vagyok azzal kapcsolatban, hogy Alfréd lesz az igazi, aki a bajomtól megszabadít. Ugyanis azzal váltunk el, hogy ugyan most nem találtuk meg az okát ennek a játékszenvedélynek, de biztosan előjön pár ülés után, nem kell elkeseredni.

Hát nem keseredtem el, de úgy döntöttem, hogy valami más után nézek.

– Akkor a következő volt Szabolcs? – kérdezte Mosolygó Éva. – Tudod Pista, azt hiszem, más lett volna a véleményed arról, amit átéltél, ha előtte tájékozódsz... Ha nem úgy mész oda, hogy dunsztod nincs, mi történik majd veled.

– Igazad lehet. De akkor esetleg nem találok meg Szabolcsot!

– És tényleg, hogyan sikerült ráakadnod?

– Internet... ez a bűvös szó manapság, nem? Ha valamit keresel, akkor először nézz körül a világháló magyar sarkában. Egyre inkább igaz az, hogy aki nincs az interneten, az valójában nincs, nem is létezik... Nyilvánvaló, hogy egy pszichológushoz kell elmennem ezután a szerencsétlen kitérő után. Én legalább is akkor így gondoltam. És hogy ez egy nagy átverés volt, dühös is voltam.

Ja, most Szabolcsról kellene elmondanom, hogyan találtam rá.

9.

– Nem tudom, ki mennyire hisz a véletlenekben? Én egyre kevésbé. Ugyanis ehhez tudni kell, hogy amikor Alfrédétől bandukoltunk haza, szoba kerültek valahogyan az osztálytársak. Csak úgy általában. Mindketten megpróbáltuk felidézni az osztálynévsort. Nelli lett a győztes. Ő folyékonyan fújta a saját osztálynévsorát, nekem meg úgy kellett összeszedni, és még így se ugrott be mindenki neve. Így aztán a véletlen, vagy a sors hozta, de a felidézett nevek élénken éltek mindkettőnkben.

Nelli ült a számítógép elé, én ledőltem a heverőre, és a délutánt rágtam magamban. Egyszerűen nem akartam elhinni azt se, hogy volt valami köze az előző életeimhez a felvillant képeknek, és azt is egyre inkább éreztem, hogy „valami van”, egyre több furcsaságot fedeztem fel, így például az emberek arctalansága volt feltűnő. És a teljes hangtalanság, a legkisebb zaj hiánya, amit ma úgy mondunk, hogy tök süketség. Volt min gondolkodnom.

Arra riadtam, hogy Nelli szólít:

– Pista, figyelj, találtam valami érdekest! Na, Pista, figyelj már! – Nelli odajött, leült a heverő szélére, megsimogatta a homlokom. – Négy napja nem játszottál... nehéz?

Ránéztem. Erőt öntött belém a nézése. – Miért nem tudtunk előbb összefogni? – kérdeztem.

– Lehet, hogy most jött el az ideje.

– Nem nehéz, Nelli. Ha továbbra is mellettem állsz, akkor kigyógyulok, meglátod!

Csókolóztunk egy sort.

Az apósom egy tálcán kávé hozott, láttam, hogy elégedetten somolyog a bajsza alatt. Letette, szóltanul kiment. Őszintén szólva, nem bántam, hogy „lebuktunk”.

Az asszony lelkesen magyarázta, hogy mit talált a világhálón:

– Körülnéztem a neten. A Házipatika.hu-n találtam sokféle orvost, szakértőket, specialistákat, mindenféle bajjal hozzájuk lehet fordulni. Van pszichiáter is. Előbb arra gondoltam, hogy ímélt írok neki, de aztán némi keresgélés után megtaláltam a Pszichológia.hu oldalt. Itt annyi pszichiáter van, hogy Dunát lehet velük rekeszteni. És kereső szempontok szerint lehet válogatni. Olyat akartam találni, aki a szenvedélybetegekkel foglalkozik. És találtam valakit... – itt egy pillanatra bizonytalan lett a feleségem hangja. – Mondd Pista, volt neked ugye Kerekes Ernő nevű osztálytársad a gimiben?

– Volt, Kerekes volt, de nem Ernő, hanem Szabolcs.

– Mégis, nézd meg, találtam egy Kerekes Ernőt.

Felvillanyozódtam. Ez biztosan Szabolcs lesz! Általában az Ernőt szerette használni, hát mi a suliban csak azért is a Szabolcsot erőltették, és nyilván neki kellett beadni a derekát. Így felelteteskor Kerekes Ernőt hívták ki a tanárok, de többen is Szabolcsoták felelés közben. Biztosan ő lesz!

Nelli a gép elé húzott.

A képernyőre mutatott.

Picit csalódtam, mert azt vártam, hogy fénykép is lesz róla, de nem.

– Nézd, ő is foglalkozik hipnózissal, és többek között szenvedélybetegeket, szorongásosokat, fóbiáktól szenvedőket kezel.

Vaskúti az órájára nézett: – késő van – mondta – ideje befejeznünk. Éva megtudta, amit akart, hogy milyen egy hipnózis élménye, azt is megtudtátok, hogyan találtam Szabolcsra. Az én történetem itt befejeződik,

már ami a publikusságát illeti.

– Ezek szerint van folytatása... – mondta Gesztenyés kissé fancsali arckifejezéssel. – Csak ebből minket kihagytok!

Pincehelyi odalépet Vaskúti Pistához, és a mutatóujját István szájára helyezte, ezzel is jelezte, hogy ma radjon csöndben.

– Te csak ne szólj közbe, még ha jelbeszéddel is... – háborgott Gesztenyés.

– Elővételi jogom van a sztorira! – nevetett Pincehelyi.

– Mid van neked? – kérdezték többen is.

– Remélem, a következő találkozásunkra elhozhatom a könyvet, amit ebből írok.

– Miért, ilyen lassan írsz? Öt év kell egy regényhez?

– Nem tudom, mikor készülök el vele. Azt előre sose lehet tudni. Karinthy mondta: a legnagyobb ihlet a határidő. De manapság szerződést szerezni, ami határidőhöz köti az embert... nem könnyű tészta!

10.

Kerekes elégedetten vette tudomásul, hogy Pincehelyi ráharapott a horogra. Azt persze nem tudta, hogy a volt osztálytársa már írja a könyvet. Honnan is tudhatta volna. Hiszen senki sem mindenható, az emberek bizonyos összefüggő dolgokat se kötnek az ismerőseik, barátaik orrára. Mert az a tény, hogy Vaskúti kezelésre járt az egyik barátjához – hiszen a kezelés közben a „volt osztálytársi” viszony újra a régi barátsággá alakult – még nem vonta maga után, hogy Vaskúti elmondta volna neki, hogy a másik osztály és kollégiumi társ, Pincehelyi, az ő elbeszélését már rég meghallgatta, és nekiállt megírni a könyvét.

Azt hisszük, itt a kedvező alkalom, hogy elmondjuk a három férfi, illetve akkor még diák viszonyát.

Mindhárman „vidékiek” voltak, és a vidéki szó azért van idézőjelben, mert Vaskúti Pesten lakott. A vidékiség csak nézőpont kérdése... A kollégiumi hálóban 38 ágy volt, emeletesek, tehát egy beugróra négy diák jutott. Az alsó ágyas Kerekes volt, felette Pincehelyi aludt, ők osztoztak a két személy részére kiosztott éjjeli-szekerényen is. A másik oldalon Vaskúti volt alul. Most az olvasó nyilván megkérdezheti, hogy mi van a negyedik diákkal, aki Vaskúti felett aludt, mert óhatatlanul bele kellett tartozzon a baráti társaságba. Ez így is volt. Róla csak egy mondatot: Tóth László harmadik végén másik gimnáziumba ment, és mindörökre eltűnt három társa szeme elől.

HARMADIK KÖNYV

PINCEHELYI ATTILA

Első nap

1.

Ami régebben mindennapos volt, mondjuk húsz éve, mára kissé furcsa lett. Levelezőlapot kaptam a barátomtól. Idejét nem tudom, mikor hozott a postás utoljára rövid levél írására alkalmas nyílt lapot? Felbotorkáltam a sötét lépcsőházban, előkerestem a kulcscsomót, közben megláttam a résen át, hogy kézzel írt lap lapul benne. Hallatlan kíváncsiság vett erőt rajtam. Kinyitottam a postaládám, s a lap lehullott a földre, de esteben is, ahogy megláttam a kézírást, rögtön tudtam, hogy Vaskúti Istvántól jött. Annyira jellegzetes szépírása volt, hogy kiállításra lehetne vinni. Szokásához híven csak pár sort írt. Nyilván lényegre törő a fogalmazása, mint mindig, gondoltam, miközben megtapogattam fájó derekam, amint felegyenesedtem.

Nem vártam meg, hogy felérjek a lakásba, s kényelmesen elhelyezkedve kedvenc fotelomban sorra vegyem a borítékokat. Pincehelyi Attila, író úrnak, így szólt a címzés. Ez az író urazás kicsit furcsa, de Vaskútinál sose lehet tudni, hogy hülyéskedik, vagy komolyan gondolja, amit mond. Még be se csuktam a postaládám, már tudtam, hogy megvan az elkövetkező napok programja. Ennyi állt a lapon:

„Kedves Barátom! Szeretném, ha meglátogatnál. Természetesen hozzád alkalmazkodom, akkor jössz, amikor neked jó, de szeretném, ha a lehető leghamarabb leutaznál. Több napra készülj. Valami hihetetlen történetem van a számodra. Telefonom: – itt egy vidéki szám volt, és – Üdvözlettel ölel barátod: István.”

Ennyi.

A barátságunkról tudni kell, hogy az a szétszakíthatatlan fajta. Gimnáziumi osztálytársak voltunk, azóta is tartjuk, hol szorosabban, hol ritkábban találkozunk, de mindig ott tudjuk folytatni a beszélgetést, ahol abba hagytuk. Ha két évig nem jelentkezik egyikünk, nincs sértődés, nyilván megvolt a jó oka a hallgatásnak, még akkor is, ha tudjuk, csak lustaság miatt nem nyitottunk egymásra ajtót, vagy hallgatott a telefon. Most a ritkább periódusban vagyunk, és ennek István az oka. Ugyanis jó pár éve eltűnt a szemem elől.

Annyit tudtam róla az utóbbi években, hogy úgy, ahogy megvan. Pár éve ő is beállt a kényszervállalkozók sorába, amikor a rendszerváltás után, szinte azonnal, még '90-ben elbocsátották a munkahelyéről. Belevágott egy vállalkozásba, de szinte azonnal belebukott. Elúszott a megtakarított pénzecskeje, így mondta. Hamarosan bankkölcsönt vett fel, hogy újrakezdje, akkor én is kiségittem egy nagyobb összeggel, ez volt a készpénze, amit a banknak fel tudott mutatni. A kölcsönt vissza is fizette tisztességgel, de nem sokra ment, mert valamikor felhívott, azzal, hogy úgy néz ki, befuccsolt. Pár hét múlva már megint ott állt, mint a kezdetekkor: nem volt semmije. Ezután hosszú ideig, hogy pontosan meddig, nem tudnám megmondani, nem hallottam róla. Az ember nem tartja számon, mert ugyan minek? Aztán a következő üzenet másfél éve jött, számomra teljesen váratlanul. Ugyanis Olaszországból érkezett egy képeslap, a város, vagy falu nevére nem emlékszem. De ha az ember valakiről úgy tudja, hogy rossz passzban van anyagilag, akkor mindenhol vár tőle hírt, csak nem külföldi nyaralásról. De aztán innen kezdve valóban semmit nem tudtam róla. Mintha egyszerűen megfeledkezett volna rólam. Vagy csak sok dolga volt, nem tudom.

Érthető, ha felfokozott kíváncsisággal ültem kocsiba, hogy meglátogassam. Felhívtam, elmondta merre találom meg, már ez is furcsa volt, mert egy jó száz kilométerre levő település nevét adta meg, pedig tősgyökeres pesti volt.

A feleségem azt mondta, hogy rám fér a kikapcsolódás, a vidéki levegő csak jót tesz. Ugyanis egy kisebb meghűlés után voltam, a műtétet már el is felejttem. Ám a feleségem ezt a meghűlést mereven elutasította s azt mondta, hogy kétoldali tüdőgyulladásom volt, majdnem rámentem, s csak az ő gondos ápolásának köszönhető, hogy ma még élek, de ő mindent szeret eltűlozni, kitalál mindenféle betegséget, hogy aztán kedvére ápolhassa az embert. Nem mondom, nem volt rossz, amikor kiszolgált, de néha fásasztó tud lenni. Én pontosan tudom, mikor szorulok az ápolására, mikor kell ágyban maradnom, de nem mindig vagyunk egy véleményen. És ha annyi mindent megúsztam, mint az elmúlt két évben, akkor egy kis meghűlésre csak nem megyek rá? Mondjuk a klausztrrofóbiám majdnem teljesen eltűnt, ha egészen enyhén el is kap, nem vészes. Annyiban persze igaza volt Valinak, hogy a „kis meghűlés” is komollyá fordulhat, főleg akkor, ha figyelembe vesszük, hogy alig több, mint három hónapja műtöttek.

Természetesen nem én vezettem, mert ilyen betegség után a reflexeim nem működnek még rendesen, mondta a nejem, így aztán ő vitt le. Ahhoz képest, hogy mennyire tud aggódni másokért, a saját életét pillanatonként kockára teszi, amikor volánhoz ül. De arról hallani se akar, hogy egy férfi jobban vezet, pláne én, és főleg ilyen állapotban. Pedig van neki munkája elég, ideje se nagyon volt, hogy elkísérjen, mégis megtette értem. Igaz, hogy mondtam, inkább pihenjen, nem hajlott rá. Nyilván furdalta az egészséges női kíváncsiság, hogy milyen ügyben hívott István...

Utközben gondosan elmondta, milyen időben milyen inget, szvettert, pulóvert, kiskabátot vegyek fel, minden öt fokos hőmérsékleti különbségre külön ruhatárat csomagolt be, mondván, a kocsit elbírija. Lelkemre kötötte, mikor igyak forró mentateát, mikor hársfateát és mikor kell a kamillához folyamodnom jobbulásért... Amíg az utasításokat kaptam, addig én a teát meghallva rögtön boros teára gondoltam, mert azt igen szerettem. Persze ezt szóba se hozta, és ez igencsak jellemző Valira.

– Aztán nekem nehogy bepálinkázz, vagy besörözz! – jött a következő ukáz. – Esetleg egy pohárka vö-

rösbort ihatsz, de többet nem... Azt is étkezés után, hogy segítse az emésztést.

Erről rögtön eszembe jutott a kérdés: vajon István még mindig boros? Az a fajta különc volt, aki mindig bort ivott, a sört meg se kóstolta. Vajon most, hogy leköltözött falura, van-e sajátja? A barátom biztos boldog, mert ahogy ismertem, minden vágya egy vidéki ház volt. És persze ez a ház legyen valahol ezen a tolnai vidéken, ahol a nagyszülei laktak, és ahol a nyarakat töltötte, nem messze tőlünk, a szomszéd faluban. Kíváncsi vagyok, Nellit hogyan győzte meg a vidéki élet szépségeiről, mert a felesége mindig azt mondta, hogy a város nyújtotta előnyöket és főleg a komfortot nem hajlandó felcserélni a sáros falusi étellel. Az is megfordult a fejemben, hogy István egyedül él itt, s télre megy fel Pestre a feleségéhez. Hamarosan meglátjuk...

– Mondd, figyelsz te rám? – kérdezte Vali kissé ingerülten. Semmi nem hozza ki a sodrából, csak az, ha nem figyelek a szavára teljes odaadással.

Hevesen bólintottam.

– Akkor mondd meg, mit mondtam utoljára!

– Hát... izé... a sört, hogy sört azt ihatok...

– Ugye, hogy nem figyelsz! – a feleségem hangja sértődős volt. – A szalonna előtt beszéltem az italról, és bort mondtam, nem sört!

Akkor nyilván már a könnyű ételeknél tartottunk, és a „vigyázz a súlyodra, Attila!” című monológ közben kalandoztak el a gondolataim.

Szerencsére elértük az elágazást, ahol a bekötőútra kell fordulni. Eddig ismerős volt a terep, innen Vali fokozottabb figyelemmel hajtott. Dombok közé kanyarodott az országút, a sima aszfaltutat felváltotta a köves makadám. Jobbról szőlők, balról szántó. Majd erdő. Szeretem a színesedő erdőt, de ki az, aki nem? Egy irtáson felhalmozott farönkök. Dombgerincen kanyargott az út, időnként messzebbre lehetett látni a nyiladékokban. Éles kanyar, s megérkeztünk. Dombtetőn hajtottunk, pirosodó levelű eperfák vigyázták az utat, amikor a lejtő végében megláttuk a falu névtábláját. Két hosszú utcán is végigpásztázott a szemünk. Közöttük patak, mely a portákhöz tartozó veteményeskerteket elválasztotta egymástól, a faluvégi foci pályával melletti érkezett a faluba a domboldalról. A pálya végében egy gémeskút, és a dombok lábáig legelő. Nyilván buszmegálló is volt a pálya mellett, mert egy kis, üvegét vesztett szomorú bádogbódé állt a végében.

Az utca viszonylag tisztességes, betonút, nyilván csak a főutcat burkolták le. Könnyedén gurultunk, szinte a központig lejtőn hajtottunk.

A falu afféle poros, dunántúli, völgyek közé ékelt utcák, a főutca a patakparton, főtér a kocsmával, nem messze a templom a világháborús emlékművel... Amire nem számítottam, az az volt, hogy szabályos kockaházak helyett régi, hosszú tornácos, gangos parasztházak sorakoztak szinte minden utcában. Első pillantásra látszott, nem gazdag a település. Nyilván ez volt az oka, hogy a szocializmus alatt elvesztette a falu lakosságának négyötödét, ide senki nem jött, itt senki nem építkezett, bezzeg a szomszédos nagyközségben, ott büszkén sorakoznak a randábnál randább kockaházak. Iparnak semmi nyomát nem láttam, és pizzéria se volt. Talán egy kilósruha butik lehet, de még az se valószínű. A falu közepén – nyilván az lehetett, ez csak megérzés volt – nagy tér. Egy valamikori, mára már nem használt itató, hosszú vályú, nyilván a hazatérő gulya számára. Nem messze bekerített kis park egy hosszú épület mentén. Az épület végében rozsdás redőnyű üzlethelyiség. Alig olvasható, ócska tábla az ajtó fölött, talán Húsbolt, és mellette egy feketére festett szarvasmarhafej cégérként, vagy csak az idő sötétítette meg, ki tudja? A következő intézmény egy italbolt, ajtaja nyitva. A vegyesbolt a következő, az zárva.

2.

Annak ellenére, hogy augusztus közepe felé járt, kissé szeles és főleg szokatlanul hűvös volt az idő. A menetiránnyal szembe, az útpadkán egy idős bácsi kerekedett. Sötétkék munkásnadrágot hordott, arra kötényt kötött. Régen elnyűtt zakó, lábán valami kötött papucsféle, azon hatalmas faklumpa. Mint később láttam a faluban, erre felé ez afféle egyenruha a svábok között. Kerek, sildes sapkát viselt. Kihajoltam, hogy megállítsam. Rá akartam kérdezni a barátunkra, de az öreg megelőzött. Amikor látta, hogy a kocsis lassít, megállt és odatolta az ócska kerékpárt.

– Azokat keresik, akik a Schillingék házába költöztek, ugye? – nem várta meg, hogy mit válaszolok – Azok Pestről jöttek kérem. Finom uraknak látszanak. Meg gazdagnak! A férfi kicsit bolond, de nem vészes, sokszor csak úgy mászkál a faluban, mint akinek nincs semmi dolga, és magában motyog. Máskor meg kiül a kocsmára előtti padra, oda ni, kihozta magának egy korsó sört, ott ücsörög órákon keresztül, és nézelődik. De azt meg kell hagyni, ha valaki odaül mellé, mindenkivel elbeszélget, nem néz az le senkit!

Tudják, a Schillingék éppen kiköltöztek, csak a szép bútort vitték magukkal, a jószágot, a veteményt, a bort a pincében, de még a pálinkájukat is megvették. Hogy az ócska, sváb bútor mire kell az efféle finom népeknek, azt én nem tudom. Ilyenek ezek, kérem! Amint üres lett a ház, lejött a kopasz úr Pestről, s máris hozatták a munkásokat a városból. Hát milyen dolog ez, tessék nekem megmondani! Itt a faluban sok mindenki ráér, értenek is a házakhoz, van itt kőműves, meg ács, meg minden szakember, ezek meg a városból hozatnak munkásokat! Na, szép kis bemutatkozás volt, mondhatom... Bár, ami igaz, az igaz, a földmunkához a Básti fiúkat hívták, azok ki is takarították a kertet, meg az udvart szépen, meg a Némethék is segítettek elszállítani a sok sített, és azt mondják, rendszeren megfizette őket az István úr. Mert azt mondta a kopasz férfi kérem, hogy így hívjuk őt: István úr. Ha akarja, akkor legyen, nem igaz?

Na, ha őt keresik, akkor itt menjenek a főúton még egy kicsit, ott balra befordulnak, ha a dombtetőn meglátják a templomot. Ha hiszik, ha nem az a kistemplom nagyon régi! Árpád kori, így mondják! Amíg az új katolikus templom nem épült fel, a kistemplomot használtuk. A nagyobbik az református, mert a faluban vannak katolikusok és reformátusok is kérem. Magam katolikus volnék...

Aztán annál a nagy, egyemeletes sárga épületnél, az iskolánál forduljanak jobbra, a templomkert mögött. Nincs ám már annyi gyerek, mint régen! A fiatalok elköltöznek, bár az utóbbi években hazaszállingóznak, így aztán két osztályt indítottak az idén is. Van két, nagyon rendes tanítónk is. Ha nem jönnek pár éve, akkor bizony már az iskola se lenne, az alsósok is buszozhatnának a szomszéd falusi iskolába.

A Rákóczi utcában laknak, a harmadik ház... Nem téveszthetik el kérem, mert nagyon szépen rendbe hozták. Persze én másképp csináltattam volna meg, ha van rá pénzem, de engem ugye ezek a pesti népek nem kérdeztek. Meg tessék kérem megmondani: mi közöm van nekem az ő dolgukhoz, hát nem igaz? Én, kérem, szép, új házat emeltettem volna, de ezek csak meghagyták parasztháznak, de meg kell mondani, azt igazán szépen megcsinálták a városiak. Na, Isten áldja magukat... Útbaigazítást mindig szívesen adok, de főlegesen beszélni nem szeretek, értik, ugye? Szófukar ember vagyok kérem, tudja ezt mindenki falu szerte, meg a kocsmában... – mondta az öreg, s fejébe csapta zsíros peremű sapkáját, amit eddig a kezében szorongatott, s elkarikázott.

– Vajon mit mondott volna el, ha kérdeznék is valamit? – mondta az asszony mosolyogva.

A szófukar bácsi útmutatása után a házat valóban nem tévesztették el.

Az utcai fronton, a kerítés mellett virágágyás, és olyan, amilyen befejezett építkezés után lenni kell: frissen felásva, elgereblyézve várta a tavaszt, hogy értő kezek beültessék hatalmas, sárga virágú dáliával, tarka török szegfűvel, piros paprikavirággal, s a közepébe, mint királynő az udvarhölgyei között, világoskék virágú, terebélyes bokrú nemes szarkaláb kerülhessen. Az ablak alatt metszett rózsatövek, a hosszú gang árkádjait kívülről magasra futott szőlő borította, oszlopokkal megtámogatva, kifeszített drótokba kapaszkodva. A fűtőket már itt-ott leszedték, a tőkék bánatukban elhullajtottak egy-egy korán megbarnult levelet. A hosszú folyosót középen lépcsősor szakította meg. A szőlő itt megmutatta a fehérre meszelt lábazatot és a barnára pácolt faoszlopokat. Az egyikbe szög verve, azon fényes lopótök himbálózott, ahogy engedelmeskedett a szélnek. A ház végében vadonatúj drótkerítés választotta el az első udvart a középsőtől, a gazdaságitól. Pár kacsát láttunk eltotyogni, de egyébként csak egy fekete szörgomolyag csaholt mérgesen, neki-, nekiugorva a kerítésnek. Pár hónapos puli volt. Ez jellemző a barátomra: azt mondta, neki nem kell kutya hacsak nem puli. Így aztán sose tartott Most úgy látszik, teljesült régi vágya. A gazdasági udvar mögött kert látszott. Pár fa, vélhetően gyümölcsfa terebélyesedett a végében. Meg egy löszfal.

A ház nagykapuja elé kanyarodtunk. Megálltunk. Kiszállás után nyújtózkodtam egyet, elgémberedtem a hosszú ülésben. Közben az utcát is szemügyre vettem. Széles volt, a házak előtt téglából rakott járda, majd kisebb gyepes rész, akadt aki virággal ültette be, István háza előtt csak zöld gyep csábított a leheveredésre. Ebben minden porta előtt vastag törzsű eperfák álltak, árnyékot adva az ablakoknak. Azután következett az árok, majd az úttest. A túloldal az innenső tükörképe. Nem láttam az utca végét, kicsit elkanyarodott. Mindenesetre jó hosszúnak tetszett.

A gépkocsi hangjára az ajtó kinyílt, és egy negyven-negyvenöt körüli, magas, szikár férfi jött ki a gangra. Farmernadrágot viselt, sárga, hosszú ujjú póló, márkás edzőcipő. Teljesen kopasz, fejbőre leburnult, hegyes orra előreugrott az arcából. Kissé mulatságos látvány, de már régen megszoktam. Korán kezdett kopaszodni, és a viláért se növesztette volna meg oldalt a haját, hogy aztán kemény munkával elrendezze kopasz feje búbján. Egyszerűbb volt leborotválni azt, ami megmaradt. Hogy kopasz fejét ellensúlyozza, harcsabajuszt növesztett. Karját ölelésre tárta, úgy jött ajtót nyitni: Vaskúti István.

3.

– Na, végre, hogy megjöttetek! Azt hittem, sose értek ide! – mondta, miközben szélesre tárta a kertkaput. A feleségem beállt az udvarra. Lassan odabicegtem a kerítéshez. Az asszony gondosan becsukta a kocsit, csak azután ment a házigazdához, hogy cuppanós pusztit nyomjon az arcára.

– István, te nem zárod a kaput? – kérdezte minden bevezető nélkül.

– Ugyan minek, itthon vagyok!

– Hát a közbiztonság...

István legyintett.

– Évek óta még lopás se volt a faluban... Legalább is ezt állítják a Polgármesteri Hivatalban. És a helybéliek is azt mondják... Na, gyertek. Hol a csomag, hadd segítsek!

Vali, a feleségem, persze nem engedte, hogy én, a betegségből felépült megterheljem magam a csomagokkal, István meg nem tudta kiragadni a kezéből a bőröndömet. Vali vezető ápolónő a kórházban, volt alkalma hozzászokni, hogy cipekedjen... A konyhában – a ház középső helyiségében –, letette a csomagot, és rögtön az utcai szobába ment. Megszakértette a falakat. Nem voltak nedvesek, a padló is száraznak tetszett. Úgy látszik megnyerte a tetszését.

– Ezek a régi épületek sokszor vizesek, nincs ártalmasabb, mint vizes szobában tartózkodni.

István a bajsza alatt halkán dörmögött:

– Nemrég lett felújítva...

Vali számára minden legártalmasabb, legveszélyesebb, lehidegebb, sőt: végzetes... legalább is, ami az egészséget illette. A kórházból hazahozta az aggodását...

– Még nem laktatok be teljesen, nincsen tapasztalatotok, hogy milyen ilyen hideg időben! – mondta el-lentmondást nem tűrő hangon a házigazdának. – Na, akkor én most kicsomagolok – mondta, és az utcai szobába vonult.

– Ne, Vali, ne oda, nem az lesz Attila szobája. – István a hátsó szoba zárt ajtajára mutatott. – Az emeleten készítettem elő.

Vali körülnézett, persze nem figyelte Istvánt:

– Hol lehet felmenni? Remélem nem kint, a szabadban? Attila most épült fel a tüdőgyulladásból, még az kell, hogy megfázzon! Te, István, tegyél fel teát, ilyen hidegben jólesik a forró ital.

Az „ilyen hideg” tizenkilenc fok volt, árnyékban.

István bement a hátsó szobába, annak a végében volt a csigalépcső, ami az emeletre vezetett. Megmutatta a feleségemnek. Emeletnek mondta, nyilván városi beidegződés, pedig csak beépítették a padlásteret.

– Erre, Vali.

– Ügyes! – mondta az asszony. – Szellemes, igazán szellemes megoldás. Akkor odafent kipakolok, ha kész a tea szólj, hozom a vitaminokat, hogy Attila bevegye. Jelzem rád is rád férne... Olyan sápadtnak tűnsz.

– Lassan a testtel, asszonyom! Attila barátom volt beteg, nem én.

– De még lehetsz! – emelte fel az asszony a mutatóujját, s belecsípett István pirospozsgás arcába.

– Szép a ház... – mondtam, amint Vali felment a padlásszobába vezető csigalépcsőn.

– Meghiszem azt! – büszkélkedett István. – Kívül mindenképpen meg akartam tartani az épület jellegét. De bent aztán minden komfort megvan! Nem tudom elmondani, mennyire jól érzem itt magam! Minden megvan, amire szükségem van, kigyógyultam a betegségemből, és most pihenek, azt teszem amit akarok... Csodálatos Attila, egészen egyszerűen csodálatos!

Körülnéztem a konyhában. Nem vagyok gyakorlott a főzésben, és a konyhai szerkezetek sose tudták megdobogtatni a szívem, de azért azt azonnal láttam, hogy mosogatógéptől a robotgépen keresztül, az olasz kávéfőzőn át minden a legmodernebb, és vadonatúj. István vizet töltött egy izébe... Olyan elektromos kancsó, vagy micsoda, mint mondtam, sose tudtam értékelné a konyhai eszközöket. Hamarosan duruzsolni kezdett, szinte pillanatok alatt felforrta a víz. A sima, fehér konyhaszekrényből fadobozt vett elő, és odakinálta. Többféle tea volt benne, mindegyik kis fémdobozban, valószínűleg légmentesen lezárva, hogy az aromák ne keveredjenek.

– Mielőtt Vali lejön, igyunk egy igazi teát.

Kivett egy dobozt, kinyitotta, s a csészébe ejtett egy filtert.

– A jázmin szeretem – mondta a világ legtermészetesebb hangján.

Találomra kivettem egyet magamnak, és odaadtam Istvánnak, készítse el a forró italt. Nekem túl komplikált feladat volt.

Szóltanul kortyoltuk, amikor Vali megjelent a lépcső aljában. Cipője sarka szaporán kopogott a keményfa lépcsőn.

– Ne haragudj, István, nekem rohannom kell. Nincs időm még egy teára se. Idejében vissza kell érnem Pestre.

– Akkor egy kávét...

– Nem, valóban sajnálom, rohannom kell, tudod az éjszakai műszakban helyettesíték egy kis kolléganőt... Attilám drága, nagyon vigyázz magadra – fordult hozzám. – Az ablakot becsuktam, nehogy kihűljön a szoba. Elég kényelmesnek látszik – hadarta. – A papucsot az ágy elé készítettem, nehogy mezítláb lófrálj nekem, még megfázol! Tudod, lábról lehet legkönnyebben meghűlni. Az lenne a legjobb, ha éjszakára zoknit húznál, mert mindig kidugod a lábad a paplan alól. A gyógyszeres és vitaminos dobozodat az éjjeliszekrényen találod.

A táskájában kezdett kotorászni.

– Ejnye, no, hova tettem? Hova tettem... – mormolta, míg nem diadalmasan kihúzott egy papírt és István kezébe nyomta. – Ezt majd add oda Nellinek, igaz is, merre van, még nem is találkoztunk a feleségeddel. Ments ki nála drága István, nem tudom megvárni... De feltétlenül add oda neki, erre írtam fel, hogy mit ehett Attila a betegség után.

– Nelli most Pesten van – bökte ki István, amikor szóhoz jutott. – A régi lakást hozza rendbe, ki akarjuk adni... Főzni egyelőre én fogok.

– Igen? Akkor Attilának csak könnyűt! Csakis! Csirkelevest, főtt mellet krumplival, kevéske főzeléket, húst minél kevesebbet, semmi kövéret, semmi fűszereset, a szénhidrátra vigyázz, a legjobb lenne, ha írnatok naponta mennyit esztek belőle, alkoholt ne igyatok, neked se árt, ha megtartóztatod magad, na jó, egy kis vörösbort, vagy egy pohár sört engedélyezek. Ha volna itthon valódi csipkebogyó, abból készíts Attilának teát. Inkább azt igya, mint a kútvizet. Ki tudja, mi van benne, jobb azt előbb felforralni, mint csak úgy meginni. Lá-tod, ha tudom, akkor hoztam volna valami jó fertőtlenítőszert. Esetleg palackozott vizet.

– Persze Valikám, hogyne, majd odafigyelek ennek az embernek az egészségére, nyugodtan bízd rám. – mondta István, és közben rám kacsintott.

– Tudtam, hogy rád mindig számíthatok! Esetleg kamillateát... – mondta Vali, miközben elbúcsúztunk.

István meghökkenve nézett rá, de aztán rájött, hogy a kamillatea az engedélyezett, talán az ajánlott italok egyike. Pusztit kaptunk mindketten, s már vágódott is be a kocsiba. – És éjszakára fűtsetek be! – mondta, de a választ meg se várta, indított. A kisautó kerekei hatalmas porfelhőt kavartak. Vali szeretett sportosan ve-

zetni. Volt önbizalma, ezt nem lehetett tagadni. Kiálltunk a kertkapuba, s hosszasan integettünk, amíg csak el nem tűnt a templom mögötti kanyarban a kocsi.

4.

István az utcai szobában hagyott, amíg valami harapnivaló után nézett. Hátra ment a kert végébe, ott löszfal magasodott, kifigyeltem, volt vagy hat-hét méter magas, a falba pincét vájtak, oda tartott. A pincéhez vezető út a veteményeskerten ment keresztül. Tiszta, gondozott, vajon ki tartja rendben?

Körülnéztem a szobában. A két ablak között egy íróasztal. Valamikor ebédlőasztal lehetett, volt alatta hely bőven a lábnak, masszív, jól el lehetett terpeszkedni mellette. A falhoz támasztva egy polc, az asztal sarkán számítógép. Az alsó polcon nyomtató és vagy három csomag írógéppapír. A felsőn műtűrök, képeslapok, magazinok. Több olasz nyelvű, nem is tudtam, hogy István beszél olaszul. Bár így, most egyből beugrott, hogy a gimiben járt külön olaszra. Volt egy nagyon tehetséges nyelvtanár, a Kovácsi tanár úr, mi csak Cibi bácsinak hívtuk, ő tartott olasz órákat, amikor másodikosok voltunk. Aztán harmadikban megszűnt a nyelvtanítás. Az iskolának nem volt kerete az órákat fizetni, ingyen meg nem engedték, hogy oktassa a csoportot. Az természetesen senkit nem érdekelt, hogy igényelték az első kurzust elvégzett diákok. Ha jól emlékszem, akkor az osztályból többen is jártak Vaskútival: Lidire, meg a Gyöngyire biztosan emlékszem.

A polc egyik végében érdekes tárgyat láttam: mártogatós tollat, meg egy üveg tintát. Megemeltem az üveget, csak üres, bezáradt lehet, gondoltam, de nem, megdöntöttem, az üveg félig volt. És a tollhegy is tintás, tehát barátom, legalább is néha, használja. Vajon miért? Az asztalon költői rendtelenségben floppy lemezek, CD-k, papír, könyv, írószer, kávéspohár, folyóiratok, egy szétszóródott csomag fogpiszkáló és egy kolbászos kenyér, két harapás hiányzott belőle... Az ablak mellett közvetlenül, magas, sötétkék színű, tarka virágokkal telefestett sváb ágy állt. Ugy gondoltam, hogy szalmazsák van benne. Ilyen ágyba nem illik semmi más. Megtapogattam, valóban az volt, a dunyha alatt és a vastag pehelytollpárnán biztosan jó fekvés esik még akkor is, ha nincs fűtés a szobában, vagy télen reggelre kihűl. A szoba közepén festett asztal, rajta porcelán ernyős petróleumlámpa, lehetett vagy százéves, körülötte négy szék, mindegyikének az ülőkéjét rafiából fonták, a támlájába mindegyiknek egy szívet vágtak, és azt körbeírták fehér és rózsaszín virágokkal, az asztal egyik hosszú oldala mellett szintén svábkékre festett lóca.

A bejárati ajtó mellett két kényelmes fotel és egy kis asztalként szolgáló, festett, kétfiókos, alacsony szublót, fényesre suvixszolt rézkarika fogantyúkkal, meg egy állólámpa. A két fotel kilógott a sváb bútorok közül, de színével és huzat mintájával harmonizált a kékre festett tarka virágmintás bútorokkal.

Az egyik falat könyvespolc borította. Jó volt nézni a könyvektől roskadozó polcokat. Szeretek más könyveik között kutakodni. Sok mindent megtudhatsz ám a gazdájukról. Természetesen az elsőként saját könyvesimemet kerestem. Ennyi hiúság engedtségék meg egy írónak. Mindegyiket ott találtam, szépen a megjelenés sorrendjében. Egyenként kivettem őket, belenéztem, a dedikációt keresve. Kettőben nem volt, ez azt jelentette, hogy rettenetesen trehány vagyok, mert ezeket nem én adtam a barátomnak. Letettem az asztalra, hogy majd ha bejön, írok bele valami szépet.

Egyik-másik könyvet a kezembe vettem, belelapoztam, majd visszatettem, igyekeztem oda rakni, ahonnan elvettem. Az egyik polc felkeltette az érdeklődésemet. Először is a polcon, a könyveknek támasztva egy fénykép volt. Igencsak régi lehetett. Ismeri mindenki a század eleji fényképezési stílust: egy görög oszlop mellett a fényképezendő páciens, elegánsan rákönyököl az oszlop tetejére, a háttérben festmény, vagy csak egyszerű drapéria.

Ez is ilyen volt. A férfi alig lehetett negyven. Magasabb az átlagnál, kerekfejű, brillantinozott haja gondosan lenyalva, középen elválasztva. Húsos ajka, kissé vaskos, karvalyszerű orra volt. Fehér inge kiemelte arca vonásait, csokornyakkendőt, és sötét öltönyt viselt. Kezén fehér kesztyű. Ez meglepett. Miért visel egy férfi fehér kesztyűt? Nem illik az öltözetéhez. A kezében tartott keménykalap inkább. A képről figyelmem a könyvek felé fordult. Több, a címéből ítélve, a reinkarnációval foglalkozott. Találomra levettem az egyiket, Langley könyve volt, egy bizonyos Cayce-ről szólt. Megmondom őszintén, sem a szerzőről nem hallottam eddig, se erről a Cayce-ről, de a címe érdekes volt: Edgar Cayce a reinkarnációról.

Azt hiszem, mindenki hallott már a lélekvandorlásról, van némi elképzelése a dolgról, és ez a legtöbb. Ha valaki nem foglalkozik a témával, akkor alig-alig tud valamit róla.

Belelapoztam a könyvbe. Amire felfigyeltem, hogy „reading”-ekről írtak benne. Igazlításnak fordították az angol szót, de bárhogy is erőltettem az agyam, a szónak ezt a jelentését nem ismertem.

Ahol a könyv kinyílt Órigenésről szóló fejezet volt. Belepillantottam, érdekesnek tűnt, ezért az egyik széket az ablak mellé húztam, és leültem, úgy olvastam. Nem tudom mennyi idő telt el, de István harsány hangja riasztott meg:

– Gyere komám a konyhába, elkészült a leveske gyenge pipi húsból – gügyögte és harsányan nevetett közben –, és a finom főtt krumplicska s hozzá illatos gyógyteát hoztam. – Odajött hozzám, kivette a könyvet a kezemből rápillantott. – Fantasztikus, hogy milyen érzékeny van a dolgokhoz... Rögtön a lényegre tapintottál.

Nem értettem, legalább is most még nem, hogy miért mondta.

– Na, gyere enni... – a könyvet ledobta a székre.

A konyhai asztal megterítve, piros-fehér kockás terítő, rajta fehér cseréptányérok, mindegyik mellett éles kés, középen egy tál, rajta majd egy méteres szál füstölt kolbász, barnára füstölt húsos és hófehér sós szalonna, bordó-fekete húsu sonka, és amit évtizedek óta nem ettem: füstölt véres és májas hurka. Amint meg-

láttam, összeszaladt a nyál a számban. Paprika és paradicsom pompázott egy másik tányéron, de rögtön kiszúrtam az apró fokhagymagerezdeket is. Úgy látszik István nem feledékeny, s tudja, hogy élek-halok érte. Ebben a kérdésben bírom Vali egyetértését, mert a fokhagyma jó a vérnyomásra, rendben tartja. A biztonság kedvéért két fej hagymát is tisztított. Egy párás oldalú kancsóban vörösbor, fehér üvegben pálinka várt ránk. Na és a kenyér, fehér kendőbe bugyolálva egy kicsi, szalma szakajtóban.

István jó bűdös törkölyt töltött féldecis poharakba.

– Isten hozott, Attila! Egészségedre! – köszöntött, s egy hajtásra kiürítette a sajátját.

5.

Derekasan nekiláttunk az evésnek. Rettenetesen ki voltam éhezve valami tisztességes ételre, és amit István elém rakott, az mind-mind ilyen volt! Szótlanul vágtunk hajszálvékony szeletet a sózott szalonnából, hallgattuk, hogy harsog a zöldpaprika a másik foga alatt, és sűrűn koccintottuk össze a pálinkás poharat. Szalonnázás közben jó a pálinka, a bor csak utána jön. Amikor megcsillant a sötétpiros bor a magas talpú poharakban István megtörölte lelógó, hatalmas bajuszát.

– Látom, beleolvastál a Cayce könyvbe. Érdekelne, miért pont ezt a könyvet vetted le a polcra. Mi a véleményed a lélekvándorlásról? – kérdezte. Érdekes volt, vártam valami hasonló kérdést, de én biztosan úgy tettem volna fel a beszélgetőpartneremnek, hogy hisz-e benne? De István úgy kérdezett, hogy nem tételezte fel a hitetlenséget. Úgy döntöttem, nem fedem fel a kártyáimat.

– Hát... tudod, nem is tudom, hogy mit is mondjak igazán. Azt hiszem, az emberek java elgondolkodott legalább egyszer azon, hogy milyen lenne, ha volna valójában reinkarnáció? A gondolat úgy vetődik fel mindenkiben, hogy jó volna ha lenne, mert ez ugye a mindenki által vágyott halhatatlanságot hordozza magában, de ugyanakkor azt is szeretnék, hogy emlékeik erről az életről átkerüljenek a következő létezésbe is. Vagy az előző emlékeit hozzák magukkal. És mivel ezek az emlékek hiányoznak, ezért nem is igen hisznek benne. Lehet, hogy az a bizonyos déja vu érzés valahol ebben gyökerezik, nem tudom. Azért valamivel több bizonyítékra lenne szükségem... A könyvet meg egyszerűen azért vettem a kezembe, mert olyan feltűnően volt a polcon elhelyezve, látszik: a legtöbbször forgatott könyved közül való, nem?

– De igen. Illetve régebben valóban naponta olvastam ezeket. Mára mindet kiolvastam. Szóval, több mint egymilliárd ember életét, mindennapjait, az élethez való viszonyát az újjászületésben való hit határozza meg. Indiában állami intézetek foglalkoznak a kutatásával. Hatalmas pénzeket költenek rá.

– Lehet, de az indai ember nem európai. Alapjaiban más civilizáció, más kultúra, más gondolkodásmód... És azt hiszem, hogy ez a fajta filozófia igencsak alkalmas az uralkodó osztály számára uralmának fenntartásához. Él nyugodtan, tűrj, mert a következő életdben megleled a jutalmadat. Aki pedig most a csúcson van, az most is élvezi... Nagyszerűen fenntartható vele a kasztrendszer.

– Én nem mondanék ilyen sommás ítéletet arról, amiről igazából nincs sok ismeretünk. Mert ugye így van? De azt biztosan elmondhatjuk, hogy az nem lehet és nem úgy működik, hogy ott van újjászületés, itt pedig nincs reinkarnáció.

– Nekik sincs bizonyítékuk. – mondtam. Elbeszélünk egymás mellett.

– Tudod, vagy csak szeretnéd, ha nem lenne? Milyen bizonyítékra van szükség? Annak, aki hisz benne, nincs szüksége rá, aki pedig nem, annak a kétkedés a természetes hozzáállása. Én azt mondom: nem hitre van szükség. Tudásra. Aki tudja, hogy van, annak nem kell hinni.

– És te tudod, hogy van lélekvándorlás?

István nem válaszolt. Bement a szobába, és kihozott pár könyvet, az asztalra dobta őket.

– Ezek mind ezzel foglalkoznak. Persze mindegyik más és más kiindulópontból, más és más lelki beállítással, más és más kulturális környezetből jöve írnak róla, de a lényeg mindegyikben benne van.

Most ne keressünk válaszokat a miértre és a mikéntre. Úgyse tudnánk megadni, és ez igazán ingoványos talaj. Itt szabadon szárnyalhat a képzelet, és ezeket a válaszokat bizony lényegében az a kulturális környezet alakítja, ahonnan jöttél. Ha keresztény vagy, akkor hasonló választ adhatsz, mint Cayce tette. Vagy megmagyarázhatod hindu szemmel a miértet és a hogyanot. Hihetsz abban, hogy a jó élet jutalma egy könnyebb következő, a rossz pedig egy állati testben való újjászületés. Gondolhatod úgy, mint az egyik észak-amerikai indián törzs, hogy a lélek mindig a családban születik újjá.

Engem most az érdekel igazából, hogyan gondolod: van-e újjászületés vagy teljességgel tagadod.

Az a könyv, amelyiket forgattad, a Cayce-ról szóló igen érdekes. Cayce hithű keresztényként állította, hogy van újjászületés, pedig az egyház elveti a reinkarnációt. A pali minden évben elolvasta a Bibliát az elejétől a végéig (egyszer pont azért, hogy kimutasson részeket, amelyeket nem lehet másként értelmezni, csak mint reinkarnációt), ebben övé a Guinness rekord, tehát ha azt állítom, hogy a gondolkodásmódját és hozzáállását a keresztény vallásossága határozta meg, akkor ezt senki nem vitathatja. Ezért azt mondom: a következtetéseiről, az ő miéjtjeiről és a hogyanjairól mindenki gondoljon, amit akar. De a kivételes képességével, hogy képes volt a másik ember tudatára ráhangolódni nagyobb távolságról is, az igencsak hihető. És ha a tudathoz hozzáfér, miért ne férhetne hozzá azokhoz az emlékekhez, amit a testet öltött lélek hordoz a tudatalattiban, de elzárva tart a tudat elől. Cayce több száz embert gyógyított meg, mindenféle orvosi ismeret híján, azzal, hogy „egészségügyi igazlátásai” alapján megmondta a valódi betegséget, amit az orvosok nem tudtak felfedezni. Ne felejtse el, hogy a századfordulón élt, az 1870-es években született, és 1930 körül halt meg, ne haragudj, de az évszámok megjegyzése sose volt az erősségem. Ebben a korban nem volt nehéz

egy embert félrekezelni, hisz oly keveset tudtak a betegségekről. Cayce módszeréhez tartozott az is, hogy az előző életek alapján megmondta, hogy milyen képességek várhatók a gyermekektől, akik számára gyakran adott „igazlátást” és ez alapján afféle élet-irányvonalat határozva meg számukra.

István felugrott, és hevesen gesztikulálva folytatta:

– Nem mondom, hogy igaza volt, mert ezek az ő saját következtetései voltak, bár majd minden esetben az élet őt igazolta, és elenyésző számban tévedett. Tudod, a szkeptikusoknak elég egy tévedés, és máris azt mondják: na, ugye, nem mindig tudta „megjósolni” a gyermek jövőjét. Ehhez el kell mondani, hogy az ő esetében egyszer fordult elő, hogy a szülők „reklamáltak” mert nem az történt, amit Cayce mondott. Mindössze egyszer! És ki az, akinek ennyi tévedés nem engedhető meg? Még a komputerek is hibahatárral dolgoznak! Nem? Több mint hatezer esetben igaza volt! Ez szinte hihetetlen!

Azt hiszem, a nyugati világ, az európai civilizáció gondolkodása túlzottan materiális. Ha egy jelenséget nem tud beszuvasztani egy tudományágba, és azon keresztül vizsgálni, akkor hajlamos arra, hogy ne vegyen tudomást róla. Milyen jelenség az, ami nem mérhető, nem adható neki valamilyen mértékegység? Aura nincs, mert eddig nem mérhető műszerrel? Azért mert az emberek többsége nem látja? Pedig sokunknak megvan ez a képessége, a többiek meg elvesztették, és nem fordítanak rá energiát, hogy újra kifejlessék magukban. Amint megalkották az aura mérésére alkalmas technikai eszközt, attól kezdve vizsgálható, már belefér a nyugati típusú gondolkodásunkba? Innentől létezik?

Ez baj. Nagy baj, ugyanis azt mutatja, nem hiszünk magunknak, és magunkban. Nem az emberben, hanem a technikában bízunk. Azt isteníjük, attól, azaz a mérnököktől várunk mindent, ahelyett, hogy magunkba mélyednénk és a képességeinket fejlesztenénk. Bátorítjuk magunk, hogy le tudjuk győzni a természetet, de csak rotani tudunk rajta. Minek legyőzni azt, ami tökéletesen, a saját törvényei szerint, és kiválóan működik? Használni kellene mindazt, amit kínál. Nemcsak azt, amire – úgy gondoljuk – tudjuk a magyarázatot. Elfogadható annak a használata is, amelyről alig van ismeret.

Csoda, hogy a gondolat létezésében nem kételkedünk a fene nagy technikai civilizációnk közepette. Persze, mert megpróbáljuk összekötni az anyagias, földhözragadt technikánkhoz, és nanométerek és mikroamperek korlátai közé szorítani, de ez a képesség egyelőre még mindenki birtokában megvan – állítólag –, hát vizsgáljuk. Kénytelen kellelten elfogadjuk a telepátia létezését, de nagyon furcsán tudunk nézni azokra, akik rendelkeznek a képességgel. A legjobb esetben csodabogaraknak tartjuk őket, és hivatalosan csak a legnagyobb titoktartás mellett fordulnak hozzájuk segítségért. És persze nem lenne a mi nyugati kultúránk az ami, ha nem abba feccölnénk nagy pénzeket, hogy valaki ugyan bizonyítsa be, hogy csalás, nem igaz, nincs is efféle dolog, mint hogy a magyarázatokat keresnek?

Hát miért nem tudjuk elfogadni azt, hogy az, amit mi léleknek hívunk, az nem a fizikai testünkkel egyidős, hanem ősi. A lélek létrehozza a személyiségünket, ami aztán a földi létben alakul, és aszerint leéljük az életünket. Ez a személyiség aztán elpusztul, ahogy a test kihűl, és a lélek távozik. Hogy a testünket arra használja, hogy tapasztalatokat gyűjtsön, s azt elraktározza, s amit magával hozott az ideiglenes lakhelyre, azt a tudatalattinkban tárolja. Elzárva a mindennapi hozzáféréstől.

István töltött mindkettőnknek. A poharat a fény felé fordítottam, hogy jól lássam sötétpiros színét. A nap-sugár rubin színűvé varázsolta a kezem, ahova a bor fénye lecsorgott. Koccintottunk. A bor könnyű, fanyar és kissé savanykás volt. Ízlett. Biztosan nem vehette fel a versenyt egy borvidékről származó oportóval vagy kékfrankossal, bár jellegére nézve az utóbbihoz hasonlított.

– Az, hogy most a mi civilizációnk elveti a reinkarnációt, az részben emberi nagyravágyásnak köszönhető. – folytatta mondókáját a barátom. Az biztos, hogy jóval többet tudott nálam e témáról, hát érdeklődve hallgattam – A bizánci császár, Justinianus 553-ban összehívta az V. ökumenikus zsinatot. A zsinat célja az volt, hogy kiiktassa a Bibliából és a keresztény tanításból a reinkarnációt. A császár felesége, Theodora olyan befolyással volt férjére, hogy az mindenben engedelmeskedett neki. Gondold el, ha arra képes volt Justinianus, hogy megváltoztassa a törvényt, miszerint egy színésznő nem mehet férjhez egy bizonyos rang felett – egy császárhoz pedig semmiképp – mekkora hatással lehetett rá! És a császárné, ez a volt színésznő, aki a kor szokásai szerint prosti is volt, tanítója elveit követte, s azokat viszont akarta látni a vallásban is. Márpedig Eutükhész a monofizita irányzat fanatikusa híve volt. A monofiziták szektája vont kétségbe minden, a reinkarnációra vonatkozó utalást a korai evangéliumokban, és az egyházat két, egymással hadakozó részre osztotta.

A zsinat tizenöt átkot mondott Órigenészre, az egyik leginkább tisztelt keresztény tanítóra, aki a kor reinkarnációra vonatkozó ismereteket összefoglalta, és akinek munkája nyilván összhangban volt az addig elfogadott Evangéliumokkal.

Odaadással hallgattam a barátomat. Soha nem gondoltam volna róla, hogy ilyen kérdések foglalkoztatják.

Ezután István, a történelmi leckét követően, ismét a tényekről kezdett beszélni:

– Tudod, amikor olvas az ember valamiről, jelen esetben a reinkarnációról, engem is bosszantanak az olyan bizonyítékok, amik így kezdődnek: *egyszer egy ember* azt látta, hogy... vagy: *egyszer valaki* az előző életében... Ha valamit hihetően akarunk láttatni, akkor azt valahogy így kell tenni – mondta István, és felvette a könyvet. Kinyitotta egy résznél, de még nem kezdte el olvasni.

– 1966-ban megjelent egy kiadvány, Dr. Ian Stevenson: Húsz eset, amelyek reinkarnációra utalnak című munkája. A szerző a University of Virginia Orvosi Karán a Neurológia és Pszichiátria Tanszék professzora. – folytatta a barátom – És a dolgozata végén nem állapít meg semmit, az olvasóra bízva, gondoljon amit akar, amit kikövetkeztet, mert a kutatásainak eredménye mindössze az, hogy „a tények reinkarnációra utalnak”. –

István a konyhában fel-alá járkálva olvasni kezdte:

„Ebben a könyvben Stevenson olyan eseteket ír le, amiket maga tárt fel. Elmond egyet, ami 1964-ben történt meg Libanonban egy ötéves, Imad Elawar nevű arab fiúval, aki egy Kornajel nevű faluban élt. Még két éves sem volt, mikor célozgatni kezdett előző életére. Első szavai szeretetteljesen utaltak az előző életében szerepet játszott kedvesére. Szerencsére Imad szülei nem próbálták szigorral elfojtani a gyermeki csacsogást. A gyermek 1958. december 21-én született, és azt állította, hogy előző életében egy Khribi nevű faluban élt, huszonöt mérföldnyire onnan. Ibrahim Buhanzinak hívták, és 1949. szeptember 18-án halt meg tüdővészben. Imad pontosan elismételte Ibrahim utolsó szavait, tökéletes pontossággal azonosította Ibrahim családjának még élő tagjait, és mindig szeretettel emlegette Dzsarmilét, Ibrahim szerelmét. Ibrahim faluja és háza ugyancsak ismerős volt Imad számára. Dr. Stevenson Imaddal és családjával elutazott Ibrahim falujába, és a következőképpen csoportosította azt az ötvenhét tárgyat vagy részletet, amelyre a gyermek emlékezett: "Az ötvenhétből Imad tízet a kocsiban nevezett meg, útban Khirbi felé. Ebből a tízből három téves volt. A maradék negyvenhét részletben Imad csak háromszor tévedett. Eléggé lehetségesnek tűnik, hogy az utazás izgalmi miatt összekeverte az előző élet emlékeit mostani élete emlékeivel."

Amennyire egyáltalán lehetséges volt ellenőrizni a két családdal kapcsolatos bizonyítékokat, dr. Stevenson ezt aprólékosan megtette. A legtöbb bizonyíték azonnal magától értetődő volt. A két család nem nyert, nem is veszített volna a hazugságon, azt pedig nem lehetett letagadni, hogy a gyermek emlékezete ötvenhét alkalomból ötvenegyszer helyes volt."

István becsukta a könyvet. Ledobta az asztalra, két öklét rátette, rátámaszkodott, s egészen közel hajolt az arcomhoz, úgy mondta:

– Az a hihető, aminek utána lehet nézni, nem *valakiről* van szó, hanem Imad Elawarról, nem *valahol egy faluban*, hanem a libanoni Kornajelben történt az eset, tehát nevekkal, évszámokkal, nem általánosságban, nem igazolhatatlanul, hanem konkrétan itt és itt. Számomra ezek a meggyőzőek. Bár, ha belegondolok, senki nem fog utánajárni ezeknek a tényeknek se... Nos, nem tudom... igazán... de azért így hihetőbb.

És még valami: csinálj meg egy tesztet. Ötvenhét különböző tárgyat kell megjegyezned, és később felsorolnod. Az aki hatot téveszt, minden bizonnyal a legjobb eredményt fogja elérni!

Ezek olyan esetek voltak, amikor valaki tudatos állapotában emlékezik az előző életére. Vannak azonban olyanok is, amikor hozzáértők hozzák felszínre az emlékeket.

– Hipnózisra gondolsz, ugye? – kérdeztem. Élvezettel hallgattam Istvánt. Sose volt ellenemre, hogy filozófiai kérdésekről vitakozzunk. Ezt meg is mondtam neki.

– Itt nem filozofálgatásról van szó... és helye nincs a vitának! – mondta, majdnem sértődötten. – Tényekről van szó barátom, tényekről. A filozófiára tartozik a miért és a hogyan. Itt arról van szó, hogy létezik-e, vagy sem!

– Szóval azt gondolod, hogy van reinkarnáció?

– Nem gondolom, hanem pontosan tudom, és ez nagy különbség!

– És ha szabad kérdezni, mi bizonyítja, hogy a tudásod helyes, és igazad van?

Vaskúti István felállt a székről, és teátrális mozdulattal mutatott körbe:

– Ez itt, minden, amit látsz, azt bizonyítja. Ha nem volna reinkarnáció, akkor mindez nem lenne!

Ez a kijelentése magától értetődően magyarázatra szorult, de nyilván azért vagyok itt, hogy megtudjam István történetét. Lehet, sőt egészen biztos, hogy arra számít, hogy megírom. Erről egy szót se szólt, de az a meggyőződésem, hogy ebben igazam van. Vannak olyan helyzetek, amikor az emberek, ha írófajttá válnak, akkor felvesznek egy bizonyos beszédstílust és hangsúlyt, amikor azt mondják: „van egy jó történetem, ezt írd meg!”, tuti siker.

6.

Azt hittem, István azonnal leül, és elkezd mesélni a történetét, de nem így történt. Karon fogott, és körbevezetett a házban. Mint már mondtam, tipikus parasztház volt. Az első, az utcafronti szoba a tisztaszoba, ez a konyhából nyílt. A „hátsó szoba” volt a nappali, és egyben ott lehetett felmenni a padlásra. A feljáró mellett nyílt egy parányi fürdőszoba, inkább csak mosdó és vécé, ez a valamikori padlásfeljáró volt. A tetőtérben két szoba és egy jókora fürdőszoba volt. Az enyém volt az utcafronti helyiség, kilátással a falura. A biztonság kedvéért, kinyitottam az ablakot, amit Vali oly buzgón bezárt. Kellemes volt a beáradó hűvös levegő. A hátsó szobából a kilátás a birtokra nyílt, ahogy István a kertjét nevezte. A ház tövében, amit az utcáról nem lehetett látni, garázs, benne az új Audi.

Kissé elképedtem. Ugyanis nem ezt vártam barátomtól, akiről azt tudtam, hogy tönkrement, és a kétségbeesés szélén áll. Ezt valamikor Kerekes Ernő Szabolcs mondta, aki szintén osztálytárs volt, és most jó nevű pszichiáter.

Kisétáltunk az udvarra is, megvakartam a puli bozontos fejét, aki hangos csaholással köszönte meg, és azonnal megrágtam a cipőmet, majd körberohant és boldogan állapította meg, hogy az akciója sikeres volt, mert nem széledtem szét. A löszfalba vágott pince felé tartottunk. Kétoldalt a veteményeskert ágyásai, már csak a burgonyát kellett felszedni, na és a hatalmas káposztafejek trónoltak a kerti ösvény két oldalán. A pince ajtaján méretes lakat lógott.

– A bort zárom... – mondta István, és elővette a kulcsot. Amíg a zárba próbálta, megvizsgáltam a pince melletti, földbe vájt lépcsőt, ami a löszfalra vezetett fel.

– A hohstel feljárt nézed? Rendbe kell hozni, már málladoznak a lépcsőfokok. Fent gyümölcsös van, meg a szőlő. Felmenjünk?

Megráztam a fejem:

– Hagyjuk holnapra. Ha hamar végzünk mindennel, nem lesz látnivaló később.

István kitérte a pince ajtaját. A hosszú, boltíves helyiség, valamikor meszelt falú volt, hogy megkössék a finoman pergő, sárga lösz. Hordók sorakoztak az egyik oldalon, hosszan, hat darabot számoltam. A falra hosszú polcot erősítettek, rajta üvegkancsók, és tisztára mosott borospoharak. Egy kis asztalka is állt a legfelső hordó mellett, azon üveg, messziről megismertem, ki se kellett nyitni, a számban éreztem a finom, valódi törkölypálinka ízét.

Mindent átítatott a borospincék jellegzetesen kellemes illata.

– Megvan mindegyik vagy száz liter, igaz? – kérdeztem a hordókra mutatva.

– A legkisebb százötven, a legnagyobb háromszázhusz literes – mondta István mosolyogva.

– Nem veszélyes a pince? Tudod, a szénmonoxid, meg ilyesmi... Nemsokára jön a szüret, nyilván forr a must – fitogtattam szőlészeti ismereteimet, de magam se tudom, hogyan sikerült ilyen szabatosan összefoglalnom az összes tudásomat a borászattal kapcsolatban.

– A must a fenti pincében lesz. A présház a szőlő szélén áll, itt csak a tavalyi bor van.

Fütyentettem.

– Hát ez több hektó bor, ami itt van...

István megint nevetett. Úgy látszik, nem jön be semmi ma.

– Csak ez a hordó van, de ez még tele. Százötven liter. Kitart amíg az új kiforr, még akkor is, ha ajándékozom belőle bőven. Na, hozd csak a lopót ide. Ott van a pince végében, a kis beugróban.

Végigmentem a hordók között. A mennyezeten dróton lógott két villanykörte, az első igen, a hátsó nem világított. A pince végében egy ajtókereten kellett belépnem egy pici térbe. Itt szinte teljesen sötét volt, alig szűrődött be fény az első villanykörtétől. Egy pillanatra meghökkenem. Tisztán láttam, hogy a helyiség fala terméskőből van. Kinyújtottam a kezem, megérintettem a falat. Persze, meszelt löszfal. Honnan jött az a botor ötletem, hogy terméskő? Nevetséges. Elhessegettem a buta gondolatot, s egy pillanat múlva már nem is voltam biztos, hogy valóban kőnek láttam volna. A falán lopótökök – valódiak, nem üvegből készültek – lógtak, a földön különböző faedények, dézsák. Leakasztottam az egyik szimpatikus lopótököt, amikor rám jött...

Szédültem, émelyegtem. Tudtam, hogy ki kellene rohannom, de a lábam nem vitt. Mintha oda lettem volna cövekelve. Úgy éreztem, menten megfulladok. Futni szerettem volna, de a lábam ólomsúlyú volt. Rosszul lettem. Kivert a víz, izzadtam... az ingem pillanatok alatt csuromvíz lett. Már a fejem is hasogatott, nyilallt, mindig ez volt a legrettenetesebb. Majdnem elhánytam magam a fájdalomtól, amikor jött a rémület. Remegtem, kezem lábam szinte vitustáncot járt. Végre lábam kiszabadult a psziché kötelékéből, és újra engedelmeskedett a testnek.

Kirohantam, futtamban odadobtam Istvánnak a lopóját, és amilyen gyorsan csak tudtam kimenekültem a szabadba. A friss levegőn viszonylag hamar rendbe jöttem. Már megint rám tört a rettenetes klausztofóbia. Egyszerűen képtelen vagyok elviselni a szűk helyiségeket, úgy érzem, menten elpusztulok, ha nem menekülhetek ki. Ha van fény, csak-csak, de ha sötét van, akkor elviselhetetlen szorongás tör rám, és ha a roham súlyos, akkor fuldokolni is szoktam. Na, és az a rettenetes fejfájás, mindig ugyanazon a ponton, valahol a tarkóm közelében, hátul a koponyacsont szokott elviselhetetlenül nyilallni... Kerek Szabolcs azt mondja, megfelelő kezeléssel lehet rajta segíteni, ha nem is múlik el teljesen, jelentős javulás érhető el.

István hagyott csapot-papot, lopót, bort kiszaladt, láttam rajta, hogy rémült.

– Az Istenért, Attila, mi történt? Rosszul vagy? Mit kérsz? Várj, hozok vizet – mondta, de nem mozdult.

Nyilván fogalma se volt, hogy mi bajom. A kezemmel intettem, hogy nem kell semmi, nincs szükségem segítségre, már elmúlt. Nagyot lélegeztem, tudómet teleszívtam friss levegővel.

– Kösz, de már rendbe jöttem. A klausztofóbiám... nem tudom kinőni, pedig elég nagy fiú vagyok. A gyermekorvosok azt mondták, hogy valószínűleg kinövöm majd... Úgy látszik, még várni kell, még nem vagyok elég nagy! – mosolyogni próbáltam, de azt hiszem, nem sikerült a legjobban. Túlságosan megviselt a roham.

7.

Visszamentünk a házba. Nekem fel kellett mennem az emeletre, hogy tiszta inget vegyek, annyira rám izzadt a roham alatt. Le is mosakodtam, jól esett a hideg víz, s mégse inget, hanem csak egy pólót vettem magamra. Kényelmesebb. Lementem. István a lépcső aljában álldogált.

– Minden oké? – kérdezte, és láttam rajta, hogy még mindig aggódik.

– Persze. Nem mondanám, ha nem így lenne.

– Akkor rendben – mondta, és az első, vagy ahogyan a falusiak hívták, a tisztaszobában telepedtünk le. István az egyik fotelra mutatott, maga a másikba ereszkedett le. Borospalack került a kis asztalra, meg egy zacskó pirított sós mogyoró. Töltött. Aztán, mielőtt koccintottunk volna a könyvespolchoz ment, és kivett egy „könyvet”. Magasra emelte.

– A legolvasottabb könyv a házban! – mondta, és hangosan nevetett hozzá. Letette, kinyitotta, és megkí-

nált szivarral. Félkoronás szumátra volt, tehát nem mondhattam nemet, hiszen ha nem is cigarettázom, a jó szivart szeretem.

– A szomszédban lakott egy agglegény – kezdett István mesélni. – Ritka a falusiak között. Gazdag pasi volt, minden pénzén földet vásárolt, növelte a gazdaságot, ahogy tudta. Úgy spórolt, hogy az már nem is volt normális. De a módját megadta ám! A tisztaszobába vásárolt egy modern Varia bútort, ez még a hatvanas évek végén volt, nekem is úgy mesélték. A döngölt padlóra, mert ugye akkoriban nemigen volt parkett, vagy padló, egyszerűen ráfestette a szőnyegmintát, a sokablakos ajtóban egy üveget kivett, és ha valaki jött látogatóba, ott bedughatta a fejét, és megnézhetette a szobát. Ugyanis kulcsra volt zárva, senki be nem léphetett. Hát ez a szoba kissé másként funkcionál...

Mosolyogtam a történeten. Biztos nem azért hívott le Pestről, hogy efféle helyi anekdotákkal szórakoztasson.

– Na, akkor hol kezdjem? – kérdezte István, mintha megérezte volna, min jár az agyam. A kérdés persze teljesen felesleges volt. Azt hiszem, ez a kérdés mindig akkor hangzik el, amikor a legtermészetesebb válasz: az elejéről. Nem szóltam semmit, csak a kezemmel jeleztem, várom a történetét, kezdheti.

– Nem jegyzetelsz?

Aha, kibújt a szög a zsákból. István most elárulta, hogy azért meséli el nekem, mert szeretné a történetét könyv alakban viszontlátni. Persze az vesse rá az első követ, aki a helyében másként tenne. Megráztam a fejem:

– Szükségtelen. Ha érdekes, úgymint megmarad bennem. Ha nem, akkor meg kár a szóért. És tudod, hogy van ez? Te elmondod a saját történetedet, én pedig ha megírom, akkor az elmondásod alapján a magam verzióját vetem papírra. Kezdd el, nyugodtan. Ne félj, nem felejttem el. Ha pedig igen, akkor nem a világ végén élsz, bármikor kérdezhettek, vagy még egyszerűbb: merítek saját kútfőmből... – most rajtam volt a sor, hogy barátom szemébe vigyorogjak.

István megrántotta a vállát és mesélni kezdett:

8.

– Azt hiszem, legjobb lesz, ha röviden a rendszerváltásnál kezdem. Eufórikus hangulatban voltam, mint akkor sokan. Tüntetésekre jártunk családosan. Hősök tere, tévészékház, „demokráciát, demokráciát!” skandalizáltuk a Margit hídon, a nyakunkban ülő gyerekek papírból készült nemzeti zászlókat lobogtattak. Az örömet és a változás iránti várakozásomat bevittem a cégbe is, nem csodálkozom azon, hogy voltak, akiknek nem tetszett. Én magamnak ezzel magyarázom, hogy az első adandó alkalommal útilaput kötöttek a talpam alá. Az elsők között voltam, akit két lábbal rúgtak ki, pedig a munkámra nem lehetett panasz. Azt hiszem akkoriban majd mindenki ezt mondta magáról, akit elbocsátottak. És nyilván volt is benne igazság. Akkor még szokatlan volt, hogy két jól dolgozó ember munkáját meg tudja csinálni egy is... Ugyanazért a pénzért.

– Létszámléépítés, Vaskúti elvtárs... – mondta, s az elvtárs szót gúnyosan megnyomta a személyzeti előadó. Persze a főnök nem mert a szemem közé nézni, kiadták a koszos munkát a legalacsonyabb beosztásúnak az osztályon. Kaptam valami pénzt, akkoriban viszonylag jó volt. Mint annyi más sorstársam, én is azt vettem észre, hogy kényszervállalkozó lett belőlem. Üzlethelyiséget béreltem, beszereztem egy csomó barkácsfelszerelést...

– Most mondd meg, Attila, mihez értettem én? Se a könyveléshez, se az ügyvitelhez, se az adóelőíráshoz nem tudtam hozzászólni... De azért beindult a verkli – barkácsolni sokan szeretnek – egészen addig, amíg valami hibát nem vétettem, s az adóhatóság rám húzta a vizes lepedőt. Elúszott a barkácsbolt.

Akkor talán jobban a padlóra kerültem, mint amikor kirúgtak a volt cégemtől. Már-már azt hittem, hogy viszem valamire, s tessék... Az, hogy kidőltem a sorból természetes volt, hiszen nem vagyok vállalkozó típus. De mit lehetett tenni? Munkát nem kaptam, pedig akkor még csak a negyvenes éveimben voltam. És jó szakembernek számítottam. De úgy látszik, nincsen olyan jó szakember, akit ne lehetne helyettesíteni... – István keserűen felnevetett, s cigarettára gyújtott. Hatalmasat slukkolt, alaposan letűdözte, ha én ennyi nikotint építenék be a szervezetembe egy év alatt, belehalnék...

– Azonban engem nem olyan fából faragtak, hogy feladjam. – folytatta a barátom. – Ha vállalkozni kell, mert ez az új módi, akkor vállalkozunk. Megjött az ötletem, hogy kis élelmiszerboltot nyitok. Enni ugye mindenkinek kell, akkor fordultam hozzád kölcsönért.

Eleinte ment minden, mint a karikacsapás. De később megjelentek a vetélytársak. Jöttek a multik, a tökeerős nagyvállalkozók, s szupermarket nyílt a szomszéd utcában. Az olyan élelmiszerbolt mint én, kisöppörtetett az üzleti életből. Csak annyi kellett, hogy néhány alapvető élelmiszernak hihetetlenül levigyük az árát, máris mindenki átpártolt hozzájuk. Eleinte én is próbálkoztam ezzel, de nem jött be. Később elmagyarázták a lélektanát: más árucikk árát meg kell emelni, hogy a veszteséget kiegyenlítsse. Erre nekem nem volt se tehetségem, se megfelelő tőkém.

A lényeg a lényeg: tönkrementem.

Totálisan a padlón voltam. Anyagilag és lelkileg egyaránt.

Majdnem rámentem, sokáig az öngyilkosság gondolatával is eljátszottam. Nem kerestem semmit, élet-erős férfiként a feleségem tartott el, agilis emberként az unalom szinte halálos mérge... Nagyon sokat köszönhetek Nellinek ezekben a nehéz időkben. Vigasztalt, lelket öntött belém, biztatott. Ő fedezte fel Szabolcsot is. Tudod, Kerekes Szabolcsot, a gimis osztálytársunkat. Az interneten...

István itt megállt a meséjében. Izzadt a homloka, remegett a keze. Nem értettem, mi baja van? Aztán rám nézett, és lemondóan legyintett.

– Ne így kezdjük. Ne hazugsággal. Az első vállalkozás, a barkácsbolt igaz. Nem volt semmi adóhatóság, nem volt semmi... semmi... viszont játszottam. Elkaptam a gépszíj barátom, és rákaptam a félkarú rablókra. Mindenemet odahordtam... Teljesen tönkrementem. Nellivel martuk egymást, illetve én éreztem annak, amikor vissza akart tartani a játéktermektől.

El is költöztek. Vagy fél évig egyedül voltam, sikerült a lakás berendezését is eljátszani. A Jó isten vigyázott rám. Amikor azon voltam, hogy vagy eladom a lakást, vagy kiugrom a tizedikről, akkor Nelli megjelent, és rávett, hogy kezeltessem magam. És akkor nem üvöltöttem vele, hanem beleegyeztem. Lehet, hogy az életosztón erősebb, mint a játékszenvedély? Amikor tudatosan az életveszély, amit én jelentettem saját magamra, akkor a játékszenvedély lelohadt?

Szóval Nelli netezett, és egyszer csak megkérdezte:

– Mondd Pista, volt neked ugye Kerekes Ernő nevű osztálytársad a gimiben?

– Nem, nem volt. Bár egy Kerekes volt, de az Szabolcs volt.

– Mégis, nézd meg, találtam egy Kerekes Ernő Szabolcsot.

Felvillanyozódtam. Ez biztosan Szabolcs lesz! Általában az Ernőt szerette használni, hát mi a suliban csak azért is a Szabolcsot erőltették, és nyilván neki kellett beadni a derekát. Így feleletéskor Kerekes Ernőt hívták ki a tanárok, de többen is Szabolcsoták felelés közben. Biztosan ő lesz!

Nelli a gép elé húzott.

– Hívd fel... – tette elém a telefont a feleségem.

– Minek? Fel akarod venni vele a kapcsolatot? Kéthetente összejárunk majd, esetleg egy vacsora, s beszélgetés?

– Nem én akarom, hanem te. Rászorulsz. Segítség kell neked, hogy kilábalj ebből a lelki gödörből. Túl sokat foglalkozol magaddal, lebecsülsz magad, maga vagy a megtestesült, két lábon járó kisebbségi érzés és nagyra nőtt önsajnálát.

– Nellikém, drága, én ugyan nem... Nem akarok az osztálytársam előtt magamból bolondot csinálni!

– Már miért csinálnál bolondot magadból. És ha így is lenne. A szakmája a lélek orvoslása. Segít talpra állni. Meg kell próbálni.

– Hívd fel te, ha olyan nagyon akarod. Különben is, lehet, hogy ez a Kerekes nem az a Kerekes...

Nelli nem kérte magát, azonnal felhívta a számot. A szemem sarkából figyeltem. Szerettem volna ha Szabolcs lenne, hiszen vágytam rá, hogy valaki segítsen, mert éreztem, egyedül nem tudok a gödörből kikászálódni, túl mélyre kerültem a lelki mocsárba, s a spirál egyre húz, lejjebb és lejjebb.

– Halló, jó napot kívánok, Kerekes doktort keresem.

– Én vagyok, tessék, miben segíthetek?

– Vaskúti Istvánné vagyok – mondta Nelli, és halkán köhögni kezdett. Én persze tudtam, hogy időt akart adni Kerekesnek.

– Vaskúti István... Vaskúti István... volt egy osztálytársam a gimnáziumban, akit Vaskúti Istvánnak hívtak... – mondta Kerekes elég bávatag hangon. Érezni lehetett, hogy erősen kutatott az emlékei között.

– A felesége vagyok.

– Te jó Isten! Jaj, kezét csókolom. Mi van a Pityuval? Évtizedek óta nem hallottam róla? Otthon van? Tessék adni! Ezt a véletlent, nahát, a Vaskúti Pityu! A Vaskúti... előttem ült az osztályban. Jó széles háta volt, eltakarta a nyitott könyvet, ha felelni kellett.

Nelli olyan fensőbbes mosollyal adta át a kagylót, ahogyan azt csak egy diadalmas nő tudja akkor, ha valamiben neki lett igaz!

9.

Életem legnagyobb telefonszámláját akkor csináltam. Nem néztem az órát, csak dumáltam, dumáltam, panaszkodtam, ömlött belőlem a szó. Most, így utólag visszagondolva, talán Szabolcsnak is benne volt a keze, azt hiszem néhány célzatos kérdéssel hozta ki belőlem a szózuhatagot.

Az biztos, hogy nemcsak panaszkodtam, de nagyon örültem, hogy újra felfedeztük egymást. Ott melegében megbeszéltük, hogy felmegyünk hozzájuk a következő hétvégén. Szinte nem találtam a helyem otthon, annyira vártam a személyes találkozást. Többször lementem sétálni, Nellinek ezt mondtam, de valójában azért, hogy gondolatban eljátsszam a találkozást, kitaláltam a párbeszédet, érdekes, a végén mindig oda lyukadtam ki, hogy felajánlja a segítségét, de az a véleményem, hogy nekem annyi, ő se tud rajtam segíteni. De azért mindig másképp és másképp zajlott, és én nagyon élveztem ezeket a magam által kitalált helyzetjátékokat.

Sok mindenre kíváncsi voltam, főleg arra, hogyan néz ki? Előttem természetesen az a kép volt, amit a gimiben utoljára rögzítettem róla. Az emberben mindig meg lehet találni a korábbi önmagát, mindig hordozza a fiatalkori vonásait, de sose lehet tudni, milyen lesz évek múltán? A fiatalban nincsenek az öregkori arcvonások. Jó, mi még nem vagyunk öregek, abban a korban vagyunk, amikor az ember „stabil” és évekig nem változik jelentősen a fizimiskája, de valami mégis van...

A találkozás engem igazolt. Már ami a külsőt illeti.

Kerekes Ernő elől kopaszodik egy kicsit, persze engem meg se közelít – mondta Vaskúti és megsimogatta kopasz fejét –, hátul hosszabbra hagyja a keseszín haját, de nem fésüli fel a feje tetejére. Hagyja, hadd

gyönyörködünk benne, milyen fényes a feje tetején a bőr! A szinte lányos arcból markáns, bajszos férfiarc lett. Ha engem kérdezel, azt mondom, hogy meghízott, de ő csak testesnek mondja magát. Megtehetette volna, hogy a budai villájának kapuját bentről nyitja, de inkább lesietett, hogy személyesen fogadjon.

– Pityu, de jó hogy megkerestél! – mondta mindenfajta köszönés helyett. – Bőrfejúek vagyunk? Vén skinhead? – kérdezte teli szájjal röhögve, s megsimogatta, majd valami ritmusfélét paskolt ki a fejemen, hogy csak úgy csattogott. Válaszul beleboksoltam a hasába.

– Ha én ilyen vézna lehetnék... – mondtam, mire elkomorult a tekintete.

– Hagyd el, állandóan fogyózom, s tessék. Gondold el, mi lenne, ha ennék is!

– Keresz magadnak egy menő pszichiátert, aki kidumál az ehetségéből.

Erre újra röhögni kezdett.

– Menőnek itt vagyok én, de magamat nem tudom lebeszélni... Pedig de sok páciensen segítettem. Úgy látszik, rám is vonatkozik a cipésznek a cipője szakadt régi emberi bölcsességbe oltott közhely...

Annyit máris megállapítottam, hogy a humora nem változott, s nevetni is ugyanúgy szeret, mint hajdanán.

Nellinek, mint igazi úriember, kezét csókolt, hiába tiltakozott az asszony. De az arcára is kapott egy puszit, mert ott rögtön össze kellett tegeződniük, Nelli addig nem lépett be a kertbe.

Kicsit kényelmetlenül éreztük magunkat, mert hogy is mondjam? Szóval minden sokkal „menőbb” volt, mint amire számítottunk. Szabolcs drága öltönyétől kezdve a kertben rejtetten működő, de a kedvünkért bekapcsolt öntözőrendszeren át a lakás berendezésén keresztül a felesége, azt hiszem, számunkra vagyont érő brasság.

Mi a barátunkhoz készültünk, ezért nem vettünk estélyit. Ezt így kevésbé kényelmetlen mondani, mint azt, hogy nincs is...

De Kerekes teljesen természetesen viselkedett, mintha nem is vette volna észre zavarodottságomat. Azt is könnyen el tudom képzelni, hogy ők se öltöztek ki a tiszteletünkre, csak egyszerűen ez volt a különbség köztünk. Karon fogta az asszonyt, s előre mentek. Szabolcsnak szép formás karikalába lett az évek folyamán, és attól tartottam, hogy ez nem a sok lovaglós következménye. Bár ki tudja? A házba a teraszon keresztül mentünk be, azt hiszem a fő szempont az volt, hogy kellően el legyünk kápráztatva. A nappali valóban impozáns volt. Hatalmas ablakok a szárnyas ajtó mindkét oldalán, modern bútorok, és ennek ellenére igen kényelmesnek tűnt az ülőgarnitúra.

Lépteink zajára egy magas, karcsú, elegáns hölgy lépett ki a szomszédos szobából. Hosszú, sima szőke haja háta közepét verdeste. Diszkrétén volt kifestve, karcsú testére egybeszabott fekete ruha feszült, kiemelve az összes asszonyi domborulatot. Egyetlen ékszere egy pillangót formázó brass volt.

– Gyere Lukrécia, hogy bemutassam Vaskúti Pityut, gimnáziumi osztályunk legjobb hosszútávfutóját.

– Szabolcs, most nincs helye a hülyéskedésnek... – mondta a nő, kicsit durcás képpel.

– Dehogynem, ha Pityu itt van, akkor csak annak van helye... – mondta Kerekes rám kacsintva.

– De Lukrécia, én valóban hosszútávfutó voltam... – mondtam, hogy lássa az asszony, a férje nem hülyéskedik.

Kerekes hosszan felröhögött.

Az asszony mérges képpel mondta, de láttam rajta, hogy valójában nem haragszik.

– Kedves Pityu, egyszer, s mindenkorra: Zsóka vagyok, a férjemnek és a barátainknak Zsuka. Szabolcs hülyéskedése a Lukrécia volt. Lukrécia Borgiának szokott hívni nemes egyszerűséggel, utalva arra, hogy én vagyok a házi méregkeverő... Persze ez nem azt jelenti, hogy nagyon távol állna az igazságtól, de mint tudjuk, sokszor az igazságot a legnehezebb elviselni. – A mondat végén már mosolygott.

– Oppardon – mondtam nagy hülyén, mert rögtön kínosan éreztem magam.

Zsuka, gondolom, hogy oldja a hirtelen támadt feszültséget felajánlotta, hogy végigvezet a házon. Karon fogta Nellit, és intett nekem is. A nappaliból lépcső vezetett fel az emeletre. A feljáró mentén, viszonylag sűrűn, lépcsőzetesen, közepes méretű festmények voltak a falon. Lassan bandukoltam, és alaposan megnéztem őket. Tetszetek a képek. Mintha valamiféle vízió lett volna mindegyik, de kivétel nélkül aprólékosan megfestett, realista részletekkel. A festő lehet, hogy Csontváry hatása alatt volt, vagy csak őt utánozta. A színvilága azonban más volt. Sokkal sötétebb színeket használt. Egy tájkép előtt hosszabban elidőztem. Egy kastélyt ábrázolt. A kastély és a park gondosan, részletekbe menően volt megfestve, apró tornyok, a falak hatalmas kövei, minden, még a szélkakas a torony tetején teljesen valóságos volt, de körülötte a felhők elmosódott, eltorzult emberi arcot formáztak, sötétek voltak, szinte feketék, a vonagló felhőarc szájából pedig arany és ezüst madarak repültek ki, mindegyik gazdagon díszítve ékkövekkel. Az eltorzult arc szeme egy-egy lyuk volt a felhőn, melyen átsütött a nap, ezért úgy tűnt, mintha gyűlölettől izzott volna és körülötte a madaras vízió szinte hullámzott, lüktetett.

Vaskúti István nagyon érzékletesen festette le szóban is az épületet. Lassan bólogattam, mert elbeszélése alapján magam is láttam. Ezt meg is mondtam neki.

– Érdekes, ezt sose mondta még senki, pedig gondolhatod, nem először mesélem a sztorimat.

– Nyilván mindenkire másként hat. – mondtam elgondolkozva.

István folytatta a történetét. Ott tartott, hogy a festményeket nézte.

– Tessék Szabolcsnak néhány dicsérő szót mondani – hallottam a hátam mögött. Egy egész picit meg is ijedtem, váratlanul ért a hang. Összereztemem. Hátrafordultam. Zsuka és a feleségem álltak mögöttem. A háziasszony mosolygott. – Mi már régen végeztünk az emeleten, te meg csak bámulod Szabolcs festményeit – mondta.

– Nem is gondoltam volna róla. Nagyon tetszenek, különösen ez. Tudod valami furcsa érzés fog el, ha

ránézek. Nem tudom a magyarázatát, csak egyszerűen vonzódok hozzá.

– Ennyire tetszik az arc? – kérdezte Kerekes, aki halk, macskaléptekkel jött föl a három lépcsőfokon.

– Nem. – mondtam csendesen, szinte megilletődve. – A kastély. Csak nézem, és nem tudom levenni a szemem róla. Az arc egyszerűen ijeszt. Ha hiszed, ha nem, nem merek ránézni. Ha azt mondanám, hogy félek tőle, nem járnék messze az igazságtól...

– Jaj, Pityu, ilyet ne mondj egy pszichiáter füle hallatára – nevetett barátom felesége.

– De a festő szívesen hallgatja – mondta Szabolcs. – Na, csak nézelődjétek, addig én elviszem Nellit a konyhába, kell egy kis segítség.

– Nálunk Szabolcs a nagy szakács, én szinte alig tudok főzni. Néhány egyszerű ételt igen, de ha vendég jön, akkor a férjem szinte megtáposodik! Csak rá kell nézni: egyszerűen imádja a főztjét, és nincs olyan kaja, aminek neki ne állna, ha elolvassa a receptjét. Szereti a szépen terített asztalt, a márkás italokat, és az igazat megvallva, nagyon ért hozzájuk.

– Degeszre keresi magát Szabolcs, ugye? Klassz a házatok. – mondtam, és ebben nem volt semmi irigység, egyszerű ténymegállapítás volt.

– Én, kispofám, én keresek jól. Én vagyok az üzletasszony, én hajtok reggeltől estig. Gyógynövényekkel foglalkozom, már van egy kisebb üzlethálózatunk, többfajta fűszerkeverékem van a piacon, exportálok is nagy tételben, hát megkeresem a hideg vízre valót, amint látod. Szabolcs tisztességgel dolgozik, amit keres az a zsebpénze. – Zsuka elmosolyodott egy pillanatra. – Na, hogy ne ékeskedjek más tollával, a fűszerkeverékek Szabolcs esztétikáját dicsérik... És ugye a házban azért az apósomnak több része van, mint nekem.

– Gratulálok, az igazat megvallva, egyáltalán nem gondoltam volna...

– Köszike... – mondta az asszony kissé kényeskedve, de olyan hangsúllyal, hogy éreztem, most valami-be, amit úgy neveznek jobb körökben, hogy önérzet, nagyon beletrafáltam. – Netán „suksüköljek” is? Mert úgy látom, afféle bunkó, szőkecica-hálószobababának néztél Szabolcs mellett.

– Jaj, nem, dehogy – visszakoztam, pedig az igazat megvallva pontosan úgy gondoltam, ahogyan Zsuka feltételezte. – Csak tudod a filmek... meg minden... azt sugallják, hogy a dagadt, pénzes férj mellett a bombázó feleség csak afféle játékbaba...

– Hát igen, a filmek, meg minden... egy nagy marhaság... de a bombázó azért jól esett!

– Szabolcs barátom valóban irigylésre méltó! Tudod én fiatalemberként igazán racionális gondolkodású voltam. Láttam, hogy nem vagyok egy kimondott férfiszépség, így aztán ha egy olyan klasszis nővel találkoztam, mint te vagy – a nő teli szájjal mosolygott az újabb bókon –, én bizony szó nélkül elmentem mellette, meghagytam másnak, minek komplikáljam az életem egy túl szép nővel, nem igaz? Mindig tudtam, hol a helyem...

– A hülyék közt! Ott... – vágott Zsuka közbe –, hogy ti férfiak mekkora barmok tudtok lenni! Mi az, hogy túl szép nő, mi? Istenem, hogy ti milyenek vagytok! – meg kell mondjam, az asszony teljesen úgy kezelte, mintha évtizedek óta puszi pajtások lennének, de valahogy nem zavart. – Persze az ilyen, aki csak a külső alapján ítél, az egy Szörnyella de Frászt érdemel magának, nem egy normális feleséget mint a tied! Ne haragudj Nelli, de azonnal felmegy a pumpa, ha ilyen véleményt hallok. Sajnos nem először... – mondta durcás arckifejezéssel, mert a feleségem éppen belépett egy kerek salátástálat egyensúlyozva. Nyilván nem tudta pontosan miről is van szó, de a két nő összenevetett, láttam, hogy nincs baj. – Szegény Szabolcsom – folytatta Zsuka kissé mesterkélt, affektáló hangon –, hát minden osztálytársra ilyen lökött? Nem is hiszem, hogy meg tud javítani...

– Kiről van szó? – hallottuk a konyhából, ugyanis mint mondtam, Szabolcs a vacsorát intézte.

– Te Attila, én ilyen kaját addig nem ettem! – mondta István, és látszott, ahogy felidézte, megindult a nyálelválasztása. A pavlovi reflexek működnek. – Az valami fantasztikus volt. Azt rögtön eldöntöttem, ha visszahívjuk őket, akkor nem veszem fel a kesztyűt és nem kelek versenyre velük. Kaviár, kagyló, ráksaláta. Pezsgő, whisky, igazi ötcsillagos konyak, tejszínes narancsmártással készült isteni pulykasült, és végül márdártej. Erre Szabolcs külön engedélyt kapott a feleségétől, mert tudta, hogy élek-halok érte. Egyszer, még harmadikosak voltunk, versenyt ettünk, én nyertem... Én legalább büntetlenül ehetek mindent, nem úgy mint Kerekes.

– Na, legalább ebben nem viccelt a férjem – mondta Lukrécia, oppardon: Zsuka. – Már azt hittem, hogy csak ürügy voltál, mert megmondtam neki, addig nincs márdártej, amíg nem megy le száz kiló alá.

Úgy láttam, a nő szeretné, ha úgy tűnne: szorososan tartja a gyeplőt. Szabolcsot ismerve ez csak meddő próbálkozás lehetett.

Vacsora után kávé, szivar, és konyak. Elterpeszkedtünk a kényelmes fotelekben, és be nem állt a szánk. Illetve szinte csak én beszéltem. Tíz óra lehetett, amikor Szabolcs váratlanul felállt.

– Hétfőn tizenegykor várlak a rendelőmben – mondta, és átadott egy névjegyet – lesz nekem dolgom veled elég... Ne, Pityu, ne mondj semmit. Embert faragunk belőled, ha túlóránom is kell, akkor is. Az anyagiakra ne legyen gondod. Lépjünk vissza az időben, és fogalmazzunk így: társadalmi munkában csinálom, vagy kommunista műszak, hívd ahogy akarod. A te jelenlegi helyzetemben úgyse tudnál megfizetni, és a mi kapcsolatunk nem egyszerű barátság, mert, és ezt jól jegyezd meg: egy barátot mindig ki lehet rúgni, de az „osztálytársaság” nem lehet megszüntetni, az életfogytig tart!

Lehet, hogy nem jól adom vissza, de ezeket Szabolcs úgy mondta, hogy abszolút természetes volt, semmi okom nem volt, hogy szabadkozzam, vagy erőlködjek, hogy megfizetem, vagy nem akarok a terhére lenni, vagy valami hasonlóra hivatkozzam.

Abban állapotunk meg, hogy hetente kétszer megyek, nem volt nehéz időpontot egyeztetnünk, mert én

mindig tudtam alkalmazkodni hozzá, lévén időmilliomos munkanélküli. Nem tudom, egy másik pszichiáter mennyi időt szán egy-egy betegre alkalmanként, de Szabolcs legalább másfél, sokszor két órát is foglalkozott velem.

10.

István felállt, nagyot nyújtózott, nem zavartatta magát, ásított is hozzá.

– Tegyük el magunkat holnapra. – mondta, és letette az italokat. Segítettem, kiürítettem a hamutartót, kinyitottam az ablakot, hadd szellőzzön ki a szoba. A szivart szeretem, de a füstjét, ami beleivódik a függönybe, a bútorok kárpitjába már sokkal kevésbé.

– Nincs ellenemre – válaszoltam kissé megkésve barátom indítványára. Kimentünk a konyhába, megláttam az asztalon a vacsora maradékát.

– Egy kis füstölt véres hurkát, ha nem haragszol... – mutattam a tányérra.

Nevetés volt a jutalmam, és egy karéj kenyér. István is letelepedett, s mintegy megkoronázva a napot, néhány falatot ettünk. Igazán komótosan, alaposan megrágva mindent.

És persze azon járt az agyam, amit hallottam. Valami kezdett derengeni, de hagytam a gondolatot, mert ezek is olyanok, mint a gyümölcs: meg kell érniük, hogy használhatók lehessenek.

Egy pohárka bor természetesen lecsúszott kaja közben. Na, meg még egy.

Utána már szót fogadtam Valinak, és nem ittam aznap többet.

Elköszöntünk, és felballagtam a szobámba. Az ablakot természetesen nyitva hagytam, nem vettem figyelembe feleségem aggodását. Kihajoltam, kinéztem az utcára. A lámpák fénybúráit világítottak a levegőbe, s egy-egy fénykört rajzoltak az úttestre is, kissé párás volt a levegő. Teleszívtam a tudómet a friss levegővel. Hallatlan jól tudok aludni, ha nyitva az ablak – otthon az erkélyajtó – és érzem a csípős esti, hajnali levegőt. Ilyenkor tudok igazán jól bebújni a paplan alá. De a lábfejem akkor is kidugom a takaró alól. Azt nem viselem el, ha be van takarva.

Nyugtalan éjszakám volt.

Azt a kastélyt láttam magam előtt, amit István oly érzékletesen leírt. Minden ragyogó szép, fiatal voltam, enyém volt a világ, és mindenki engem ajnározott. De hirtelen besötétedett, megjelentek a súlyos, fekete fellegek, és minden, de minden átment egy torz arcba. A kastély, a park, az emberek, és minden gomolygott, vonaglott, mindent átítatott a fájdalom, mert fájdalmat éreztem, a tarkómnál hasogatott. Aztán jeges hideg kúszott fel a hátamon, és minden kezdett távolodni.

Felébredtem.

Kivételesen behúztam a lábfejem is a takaró alá, mert kezdett valóban hűvös lenni.

Utána már tudtam aludni.

Második nap

1.

Korán volt még, amikor felébredtem, nem keltem fel azonnal. Élveztem a falusi, friss levegőt. Lustálkodtam. Amikor rászántam magam, hogy kikászálódjak, ugráltam egy kicsit, magamban ezt reggeli tornának neveztem. Fürdőszoba, nemszeretem borotválkozás, majd kikerestem egy kényelmes szövetnadrágot és egy kockás flanelinget a szekrényből, ahova Vali szépen elrendezte az összes ruhám. Szép, száraz idő volt, már a nap is felkelt, a szemközti domb fölött járt. Szandálba bújtam, úgy mentem le.

– István! István! – szólítottam a barátomat, de semmi. Kint lehet? Kimentem, a konyhaajtót nyitva hagytam. Az udvaron a puli boldogan futkározott a kerítés mellett. Meglátott, odaszaladt, gombszemét csak sejteti lehetett kócos „haja” alatt. Piros nyelvét kidugva lihegett. Leült előttem, és rám nézett.

– Hát mi van, Szörnök? – kérdeztem, és lehajoltam. Fejét kissé oldalt fordította, mint aki tudta, hogy fültövakarás következik. – Hol a gazdi? – kérdeztem, és meglapogattam az oldalát.

Szörnök felugrott, és hátrarohant a gazdasági udvarba, majd a kertbe vezető kapu előtt megállt, s vakantott kettőt.

– Na, a pincébe ment? – kérdeztem, s a kutya, mint aki érti, s szerintem értette is, boldogan, farkcsóválva csaholni kezdett. Felmentem, a lakat hiányzott az ajtóról, István nyilván bent van. Valószínűleg a reggelihez való pálinkát tölti a félliteres palackba, vagy már az ebédbort méri? Belöktem az ajtót.

A félhomályban nem láttam semmit. A pinceajtó délre nézett, a nap fénye még nem ért oda, hogy bevilágíthasson. A pince legvégében egy gyertya állt a legutolsó hordó tetején. Gyenge fénye imbolygott.

– István, itt vagy? – kérdeztem, de ez valahogy nem sikeredett erőse, elég halkán kérdeztem. Valahogy nyomasztott a hely. Hűvös is volt, és olyan érzés uralkodott el rajtam, mint amikor az ember horrorfilmet lát, és utána át kell mennie egy erdőn. A film minden borzalmát odaképzeli a fák sötétjébe, és azok hűségesen végigkísérik őt, meg-megreccsentve egy-egy faágat, kísérteties neszeket keltve, úgy lebbentve meg egy bokrot, mintha maga Frankenstein tenné tiszteletét...

Persze bementem, mert normális ember lévén ugye ilyen apróságok nem hátráltathatnak. Az egyik hordó mögött valami lehetett. Határozottan láttam, hogy megmozdult.

Megálltam.

A mozgás megszűnt.

Újra elindultam. Megint hallottam, most már határozottan. A hideg futkározott a hátamon. Erőt vettem magamon, és hirtelen megfordultam. Semmi és senki. Hát persze, mi is lenne, hülye vagyok, gondoltam. Újra elindultam a pince mélyébe. Azonnal megéreztem, nem hallottam, csak éreztem a neszt. Valami hűvös légáram is megsimogatta a hátam, majd valami csörömpölt.

Homlokom kiverte a víz, villámgyorsan fordultam meg.

Semmi és senki, de egy üveglopó cserepei csillogtak szerteszét a padlón. Megkövülten bámultam. Két lépést tettem, úgy bámultam, hogy a hosszú cső egy darabja a szandálom előtt feküdt. Nem hajoltam le, hogy megvizsgáljam. Láttam, hogy törött.

Es vannak olyan érzelmi állapotok, amikor az ember azt hiszi, ha nem mozdul, elmúlik azon nyomban a lidércnyomás. Mozdulatlan álltam.

Hát mi is történne, semmi.

Megfordultam.

Egy torz arc volt előttem, a szemek szinte feketék voltak, a szemöldök bozontos, karvalyszerű orr, és hófehér fogak, óriási bajusz.

– Uramisten! – sikoltottam, és hátraugrottam.

Az arc vonásait markánsabbá tette a gyertya imbolygó lángja, aztán István elkezdett röhögni. De úgy, hogy alig tudta tartani a gyertyatartót.

– Mi van, megijesztettek?

– A frászt hozod az emberre.

– Hallottam, hogy leverted a lopót. Ott dolgozom, hátul, a beugróban – intett fejével a pince végébe. – Megjavítom a villanyt, hogy ne kelljen vakoskodnunk. Ideje. Tudod, mindig halogatom, de a tegnapi rohamod rávett, hogy megcsináljam.

– A lopót nem én vertem le – mondtam komoran.

István odament a hordóhoz:

– Cicvarek, cicvarek, itt vagy? – kérdezte, s szinte azonnal előbújt egy cirmos cica. István lábához dörgölözött feldomborított háttal, farkát magasra emelte. A gazdája lehajolt, és megsimogatta. – Nézd, mit csináltál – mutatta barátom az eltört lopót, miközben felemelte és a karjára fektette a cicát.

A macska pofáján kárörömöt láttam, de lehet, hogy tévedtem.

– Elkísérsz? – kérdezte István. – Be kell vásárolni. Tej, kenyér, sajt, paprika, paradicsom, ilyesmi. Nincs messze a kisbolt. Kettő van a faluban. A nagy bolt a központban, a kicsi a régi kisiskola mellett.

Bólintottam.

– Szeretek sétálni, most meg rám is fér. Tudod, a betegség. Jót fog tenni.

A konyhában István először reggelivel kínált.

– Inkább egy kávét. – letörtem egy darab kolbászt, haraptam hozzá kenyeret is. – A bécsi reggeliről már leszoktam – mondtam. Láttam, István felvonja a szemöldökét. Nyilván nem ismeri a lengyel mondást, wiedznski siedania, azaz bécsi reggeli: kávé és cigaretta, persze éhgyomorra, mert úgy jobban árt.

A kávéra még várni kellett, most nescafé-t kaptam, mert a forró vizet gyorsan adja a gáztűzhely, s amíg felzabogott a kiöntőben, addigra már le is hajtottam a kupica törkölypálinkát. István térült fordult, majd egy rakat hangkazettával tért vissza.

– Ezeket Kerekes Szabolccsal vettük fel. Majd meghallgathatod. Tudod, a hipnózis alatt készültek. Azt hiszem érdekesek lesznek.

Témánál voltunk.

István fonott vesszőkosarat tartott a karján, hosszú ujjai között cigarettát forgatott. Lassan bandukoltunk az utcán. Szép idő volt. Az út menti fák, azt hiszem eperfák voltak, néha útjára engedtek egy-egy piros levelet. Az árokparton a szomszéd libái csipkedték a füvet. Komótosan, módszeresen haladtak.

– Jó reggelt, Böhm bácsi – köszönt István az udvarba, én is motyogtam valami köszönésfélét. – Tud adni pár tojást, ha visszafelé jövünk a boltból? Kellene, vagy hús. Jó kolbász-szalonnát készítenék a pesti vendégemnek.

– Jól teszi, István úr – mondta az öreg. – Jöhet nyugodtan, a mama tegnap délután összeszedett vagy negyvenet.

– Akkor egy óra múlva – mondta István, és folytattuk az utat a boltba. – Szeretem ezt a falut. Szeretem az utcáit, az egyforma, sváb stílusú, de mégis különböző házait. Kedvelem az embereket. A svábok nyílt szívű, de szigorú emberek. Nem fogadnak be azonnal, de ha szorgalmasnak, dolgoznak ismernek meg, s meglátják benned a jó embert, lassan-lassan azt veszed észre, hogy köztük tartozol.

Amikor a ház elkészült, összetakarítottam az udvart. Aztán hetente kétszer felsepertem, persze csak ezt az elsőt, a ház előtt, meg körülötte. Afféle boltban vásárolt seprűvel. Amikor már vagy két hónapja itt laktam, egyik reggel jön a Böhm bácsi.

– Ne kínlódjon István úr azzal a bolti söprűvel. Udvar söpréshez használja ezt – mondja, és átadott egy vesszőseprőt. – Magam készítem. Magának szívesen adom, mert látom, nem dísznek kell, hanem becsülettel használja.

Erre persze koccintottunk.

Már éppen elment volna, megdicsérte az udvaromat, meg a kertet, éppen akkor fejeztem be egy rész felásását, amikor azt mondja: – ha tojás kellene, vagy tyúkot vágna, akad mindig nálunk. Olcsón adjuk. A pálinkájáról akkor mondom véleményt, ha nem a Schillingékét iszom... Jövőre mutassa meg, mit tud! Van szőleje, meg gyümölcsfája elég!

Ebben maradtunk, és meg is mutatom neki, ne félj.

Hát ilyenek ezek az itteniek.

Van aki habókosnak tart. Sokat sétálok a faluban, közben jár az agyam, forognak a kerekek. Talán néha ki is hallatszik a fejemből, hogy min rágódom... nem tudom. Időnként lejegyzem a gondolataimat, hordok magammal noteszt, s esténként számítógépbe írom. Nincs vele különösebb célom, fogalmam sincs, mi sül ki belőle. Magamban afféle gondolati naplónak hívom. Nem a napjaim írom meg, hanem a napi eszmefuttatásaimat. Ha akarod, egyszer megmutatom. Egy írónak biztosan érdekes lenne. Még azért se haragudnék, ha valamelyik ötletemet, gondolatmenetemet megírnád, vagy felhasználnád egy írásban. Nem perellek be szerzői jog megsértése miatt... – István felnevetett.

Ezután visszatért az elbeszéléshez. Jelzem nem untatott a falusiakról szóló beszédével se.

– Érdekes volt az egyik későbbi találkozásom Kerekessel – folytatta barátom a történetét. – A lakására hívott, azt hiszem ezzel is ki akarta hangsúlyozni, hogy a beszélgetés most nem tartozik a kezelésemhez. Azt mondta, szeretne valamiről szót váltani. Dél előtt mentem fel a hegyre, a buszmegállótól lassan sétáltam, azt hiszem, akkor is ilyen lehetett az idő, mint most, itthon. Nem siettem, azon törtem az agyam, hogy vajon mit akar mondani. Úgy éreztem, hogy a kezelésben jól haladunk, már kezdett visszajönni az önbizalmam is, és egyre kevésbé viszkett a pénz a zsebemben, ha játékszem mellett mentem el.

A pénzre igencsak rá voltunk szorulva, Nelli derekasan állta a sarat, és mellettem volt a lelki mélypontok idején, mert a kezelés alatt is volt ám bőven! De ugye arról szó se lehetett, hogy elmenjek valahova dolgozni. Illetve ez butaság, ha lett volna alkalom, rohantam volna boldogan. De ebben a korban már az ember csak nyűg, nem kell a cégeknek. Még a reklámszakma se vesz fogyasztószámba. Nem tartozom a célközönségbe. Kinőttem abból a korból, akiket még rá lehet venni arra, hogy mindent felvásároljanak kritika nélkül.

2.

Szabolcs leültetett cigi, konyak, hogy ne csak az egészséggel törődjünk, hanem ártsunk is magunknak.

Nem kezdett hozzá a mondókájához, láttam rajta, hogy valami nem kerek, azt hiszem, nem tudta hogyan kezdjen bele. Ezt meglehetősen furcsának találtam, mert ezek a pszichiáterek is afféle dumakészséggel vannak megáldva, mint az ügyvédek. Abból élnek, hogy megdumálják a másikat, egyik a páciens, másik a bírót.

– Vannak az életben furcsa dolgok – kezdte Szabolcs. – Most valami ilyesmiről akarok veled beszélgetni.
– Elgondolkozva elhallgatott, mintha egy kicsit zavarban is lett volna, majd lassan megkérdezte:

– Mit gondolsz Isten felől?

– Nem tudom... röviden nem tudom megfogalmazni, hosszan meg... biztosan belegabalyodnék, tudod, nem vagyok a szavak mestere és kissé váratlan a kérdés. Nem tudom, hogyan jön az én dolgomhoz? Haj, de nehéz kérdés.

– Sokkal nehezebb, mint gondolod! – mondta Szabolcs, s meglehetősen fancsali képet vágott hozzá. – Tudod, irigylem azokat, akiknek hitük van. Az szilárd alapot ad. Lehet rá építeni. És ne hidd, hogy számít, miben hisznek. Ez teljesen lényegtelen. István, nekem nincs szilárd Istenhitem, tehát nekem gondolkoznom kell a dolgokon, és mérlegelve az érveket pro és kontra, nekem kell döntenem. És ilyenkor a tekintélyelvnek már nincs se helye, se szerepe, ami a kisgyerek gondolkozását alakítja.

Kerekes felállt, és nyújtózott egyet.

– Gyere, menjünk ki a kertbe, jobban tudok magyarázni, ha sétálunk.

Úgy látszik közben eső lehetett, mert a terasz, a lépcső nedves volt. A fák ágain még csillogott egy-egy földre készülődő csepp, de kivárták, amíg odaértünk, s akkor ugrottak célba a nyakunkba, orrunkra. Szabolcs észre se vette, szinte azonnal folytatta:

– Nyilván valamire jutottam a töprengéseim során. Arra nem, hogy az ember egy nagyszerű ötlet eredménye, Isten úgy akará: s ecce homo... Egyáltalán, ha Isten, milyennek képzeljem el? Hit nélkül képtelen vagyok rá... El kell mennünk egy kicsit más irányba, mint amit az egyistenhitű nagy világvallások kínálnak.

A mennyországot, még az elsőt se tudom elképzelni, pedig hallhatatlan lelkünk ott csücsül és unalmában harsonáz... vagy a hetedikben hurik között ejtőzik... Ezek annyira fontos kérdések lennének, de... – Kerekes erőteljesen gesztikulált. Letépett egy ágat, azzal csapkodta a lábszárát.

– Tudod Pista, hogy a gondolkodásomat megértсед, ahhoz jobban kellene ismerned. Én világeletemben tekintélytisztelő voltam. Egy bizonyos életkorig ez a fejlődést segíti, gyermekkorban, de azt hiszem egy idő után már gátja. És ez magával hozza azt is, amit sokáig magamba zártam, szinte szégyelltem, persze nem tudatosan. Akkor szabadultam meg az érzéstől, amikor elolvastam egy tanulmányt a témában, egy kanadai pszichológus, viselkedéskutató írását. Arról van szó, hogy némely ember nem képes árnyalatokban gondolkodni. Persze ez így nem igaz, mert természetesen ez a képessége megvan, de az így nyert információkat nem képes úgy feldolgozni, mint más normális ember. Az ilyen ember bár megpróbál árnyalni, ám a végkövetkeztetéseiben fehérben és feketében gondolkodik, csak angyalokat és ördögöket ismer. Csak édes meg keserű van, igaz vagy hazug. Hidd el, sokszor nagyon nem szeretem magam, de én is csak ember vagyok, nem tudok kibújni a bőrből. Azt mondtam, hogy nem kaptam gyermekkoromban hitet. Ez így sem igaz. Volt egy nagynéném, aki megpróbált katolikusnak nevelni. Így aztán tudom, hogy miben kell hinni, csak azt nem, hogyan.

Mondok egy példát, hogyan működik ez nálam.

Tudom, hogy hinni kell a pápa csalhatatlanságában, mert ez dogma.

Kezdetben nem is volt baj, amíg itt-ott felszedegtettem ismereteim meg nem győztek arról, hogy a pápa is csak ember, és hogy is mondjam, nem mindegyik volt szent életű, nem mindegyik volt erkölcsös, és így tovább. És innentől kezdve ez a dogma nem működik, mármint a pápa csalhatatlansága. Azóta nekem ugyanolyan ember, mint bárki más a Földön. Na, adjunk annyi engedelményt, hogy egy a katolikus főpapok közül. Így aztán szegény feje hiába jelentene ki bármit is, az csak a hithű katolikus számára kötelező érvényű kijelentés lenne, nekem nem több, mint a helyi plébános elmékedése, aki köztudottan nem csalhatatlan.

És hát ez a helyzet a zsinati határozatokkal is: azokat emberek, gyarló halandók hozták, akkor miért kellene a zsinat óta hinnünk az elfogadott határozatokat, amiről például tudnivaló, hogy egyéni becsvágy, politikai ambíció indukálta?

A Niceai zsinat kihúzott minden utalást a reinkarnációról a keresztény tanításokból. Justinianus császár feleségének akaratára. Amit egy kora középkori ember akart, azt én most fogadjam el kötelező érvényűnek? Azért mert az akkori emberek, akiknek a tudását össze se lehet hasonlítani a miénkkel, így gondolták?

Nem, Pista ez képtelenség. Ez egyszerűen nem működik.

Így aztán valahol törvényszerű, hogy az embernek jönnek Istentől elrugaszkodott ötletei...

– Mi különböztet meg bennünket ettől a darab kavicstól? – Kerekes jó nagyot rúgott egy kőbe, aztán fájdalmasan felszisszent. – Pedig mindkettő, a kavics is, mi is molekulákból állunk. Többek között az, hogy a kavics szervesetlen, mi pedig szervesből. Hát a fától? Ők ugyebár „fotoszintézisnek”, széndioxidot használnak fel, mi pedig az oxigént hasznosítjuk. Na és végül: miben különbözünk az állattól? Persze nagyon sok mindenben, de azért van egy-két kiemelten lényeges dolog. Vigyázat! – Kerekes megállt, felém fordult, s úgy mondta, szinte szóttagolva: – Vigyázat, itt is mocsár van! Az értelem? A gondolkodás? Biztos vagyok benne, hogy ezekkel a fejlettség magasabb fokain levő állatok is rendelkeznek bizonyos fokig. Nyilván nem kelhetnek versenyre velünk, de elég, ha a majomra, kutyára, delfinre utalok.

Hát akkor mi a különbség?

Az egyszerűség kedvéért fogalmazzunk úgy, hogy a lélek. Tudom, ez meglehetősen csípi a materialisták szemét, de ez legyen az ő gondjuk. Tagadják is bőszen, s amikor megkérdezzük, hogy mit tudnak ellenében felmutatni, akkor több százresz könyvtárral hozakodhatnak elő, csak éppen elfogadható magyarázatot nem lel bennük az érdeklődő. Az a meddő vita, hogy a materialista azt mondja: te bizonyítsd előbb, hogy van lélek, az idealista meg azt mondja, bizonyítsd be hogy nincs, ez sehova se vezet. Ezután kellemesen elvitákoznak azon, hogy kinek a „kötelessége” a bizonyítás. A végeredmény az, hogy nincs megdönthetetlen bi-

zonyíték, de az egyiknek legalább hite van!

– Furcsa egy állatfaj az ember, István – Kerekes akkorát sóhajtott, mint aki az emberiség összes terhét a vállán hordja. – Ha végignézed a történelmet, ezeket kínoztak meg, égettek meg máglyán, tettek lehetetlen-né, mert kimondtak olyan dolgokat, amelyek ma szinte maguktól értetődnek, a lehető legtermészetesebbek. Ugye tudod: „...és mégis mozog...” a Föld a Nap körül... és sorolhatnám a példákat. Talán a világ legnehezebb dolga: elfogadni az igazságot! És mégis, mindent megteszünk, hogy elfedjük. Mindig más az oka, hol a csökönység, egyszer a dogmatizmus, máskor az emberi hiúság: az én elméletem ne cáfolja senki! Végül a féltékenység is: lehet, hogy igaza van, de nem én találtam ki, hát tartsuk titokban...

Amíg Szabolcs beszélt a kertben sétáltunk, hol körbe-körbe a kerítés mentén, hol keresztbe-kasul jártunk a fák és bokrok között.

– Menjünk ki, sétáljunk fel az erdőbe – mondta. Nem volt ellenemre. A cipőm már a kertben elázott, az erdőben legfeljebb egy kicsit sáros lesz. Viszont a séta mindig kellemes a turistajelzések mentén. Kimen-tünk, és nekivágtunk az emelkedőnek. Az utca végében látszott az erdő. Odáig jó minőségű burkolt út veze-tett. Kerekes háza után még három villa épült. Nem távolság, öt perc múlva már a sorompóval elzárt séta-úton bandukoltunk. A sorompó persze a gépkocsik miatt kell. Azokat egy tábla nem állítja meg.

– Ha európai ország leszünk, akkor a sorompóra sem lesz szükség... talán... remélem... – mondta keser-nyés hangon Szabolcs. – Akkor talán megértik, hogy ez gyalogút. És személtérakónak se használják. Hol is tartottunk? Ja... igen. István, mondd, hiszel a reinkarnációban?

– Hogy te miket tudsz kérdezni! – mondtam meghökkenve, egy pillanatra meg is álltam, mert mindenre fel voltam készülve azok után, amit elmondott eddig, csak erre nem. – Már ne haragudj, de hogy jön ez ide? Az Istenről beszéltünk, nem?

– Látod, a válaszod azt mutatja, hogy nyilván hallottál róla. Azt sugallja, amit a keresztény egyházak tar-tanak róla. Az ellenkezést. A lélek örök, és a halál után az öröklét Isten oldalán, meg ilyenek. A keresztény egyházak tagadják, hogy milyen okból, amit erről tudok azt elmondtam. Nyilván mindegyik, amelyik ebből nőtt ki. Még a nyomait is ki akarták irtani a Bibliából, az evangéliumokból. Persze nem tudták nyomtalanul... Az egyház nem fogadja el a lélekvándorlást, még az a szerencse, hogy a mai világban már nem áll módjuk-ban harcolni ellene, mert akkor már rég máglyán végeztem volna – mondta Szabolcs, és felkacagott, meg-paskolta fenekét és pocakját. Nevetése kissé erőltetett volt, s az arcán se láttam valami nagy vidámságot. – Jól égett volna a zsírom... – Kerekes hirtelen abbahagyta a kacagást, és kissé fancsali arccal rám nézett, megvakarta feje búbját, úgy mondta:

– Van nekem egy teóriám. Elképzelés, semmi más. – Teátrális mozdulatot tett – bizonyíték semmi, még csak az kéne! Nincs, de attól az elképzelés nem hagy nyugodni. Végül is a „témában” semmire sincs bizo-nyíték. A képzelet szabadon szárnyalhat kézen fogva a hittel, vagy éppen az ellenkező irányban, nincsenek útbaigazító táblák. Egyszer néztem a fiamat, ahogyan játszott a számítógéppel. Valami lövöldözős játék volt. Konyítasz hozzá?

– Kissé.

– Akkor mondd el, hogyan működik.

– Mi? A komputer, vagy egy játék?

– A játék.

– Hát, azt hiszem, hogy van egy harcosod, akinek meg kell oldani egy bizonyos feladatot. Ehhez több pá-lya áll a rendelkezésére, segédeszközöket vehet igénybe, ha megtalálja őket. Ha hibázik, akkor elveszít egy életet, s azt a pályát, ahol hibázott, azt újra kell játszania. A cél: minél kevesebb élet elvesztésével a célba érni. Nagyjából ez... nem?

– Pontosan. Ez a kaptafa. A többi csak körítés, megoldási trükkök, grafika, hanghatások, ebben külön-böznök, de ez a séma, ezt követi mindegyik. Szóval...? Nem jössz rá?

– Ugyan mire? Ne haragudj, de egyáltalán nem értem... És hogyan jön mindez, mármint egy komputeres játék ahhoz, amiről beszéltél? Istenhez, a lélekhez? Valamit kifelejtettem?

– Egy frászt! De itt a megoldás! Ahogy a fiam játszott, ő egy olyan szintről nézte a komputerben létező embereket, ahonnan be tud avatkozni az „életükbe”. Ami ott a gépben történik pedig semmi más, mint a re-inkarnáció! Addig születik újjá a harcos, vagy akárki, amíg meg nem oldja a feladatot! Te, Pityu – Kerekes rám nézett, és láttam rajta, hogy egyáltalán nem hülyéskedik, komolyan gondolja amit mond. – Te, Pityu, mi van akkor, ha az Univerzumban az élet elterjedt formája az, amit mi léleknek hívunk? Nem a mi fizikai, bioló-giai létezésünk... Ez, a földi élet csak kivételes, véletlenül létrejött...

– Úgy gondolsz, hogy a földi élet bizonyos értelemben határeset lenne a világegyetemben, s létrejötté-nek az esélye majdnem a nullával egyenlő? Ez azt is jelentheti, hogy nincs más hasonló civilizáció rajtunk kívül.

– Lehet, de nem ez a fontos.

– Szóval a világegyetem általánosan elfogadott létezési formája, ahogyan mi hívjuk: a lélek?

– Aha! De amikor a világegyetemről beszélünk, abba a teljes anyagi világ beletartozik, függetlenül attól, hogy számunkra érzékelhető-e vagy se. A huszonnyolc dimenziós világ ugyanúgy, mint az egydimenziós... Valami ilyesmire gondoltam, de azért nem ilyen egyszerű a dolog. Mert számtalanszor igyekeztem már vé-giggondolni. Olyan formába önteni, ami meggyőző lehet. Ami legalább annyira elfogadható, hogy helyette-sítheti azt, ami oly nagyon hiányzik az életemből: a hitet. Próbálj meg követni:

– Induljunk ki abból, hogy a mi számunkra a természetes az, hogy háromdimenziós világban élünk. Ez azt is magával hozza, hogy képtelenek vagyunk más dimenzióban gondolkodni, ehhez vagyunk fizikailag

láncolva, és ebből egyszerűen nincs kiút. Persze ez abszolút természetes, és senkinek se jutna eszébe azon sopánkodni, hogy nem tud kitörni innen mondjuk egy nyolcdimenziós világba. Épp ezért teljességgel képtelenek vagyunk elképzelni a kétdimenziós világokat, és fogalmunk sincs a négydimenziós mibenlétéről. Attól azonban, hogy nem érthetjük meg és itt nem a matematikusokra és fizikusokra gondolok, hanem a hozzánk hasonló laikusokra, még nem jelenti azt, hogy nem „használjuk”. A dimenziók között szigorú hierarchia uralkodik: a kétdimenziós létezik a háromban, a három a négyben, de fordítva sosem. A kétdimenziós világ lakója – persze ha létezik, és ha igen, akkor ne engem kérdezz, hogyan néz ki, mert én kötve vagyok a három dimenzió által, tehát nem tudom – el nem tudja képzelni, mi az hogy vastagság, hogy magasság, ha a szélesség és a hosszúság alkotja a két dimenzióját. Azt tudjuk, hogy a mi háromdimenziós világunkból leképezhető a kétdimenziós: a görbült tér felszínének egy megfelelően kis darabja síknak vehető.

A mi világunk mozgatórugója a gravitáció, a tömegvonzás, de ha ez nem igaz tudományosan, az se baj... Ezért a terünket gömb, vagy valami hasonló formájúnak képzeljük. A kétdimenziós világból úgy „képezhetünk” háromdimenzióst, hogy hozzáadjuk a gravitációt, ami meggörbíti, s létrehozza a teret. Kapunk egy új dimenziót, ennek a támadáspontja a gravitációs tömegközéppontban van, s ettől lehet elmozdulni a szélesség és hosszúság két dimenziójához képest az új irányba, le és fel. Ezzel egyet léptünk a dimenziók világában.

– Mi a következő lépés? – kérdezte Kerekes, és igazán kíváncsian vártam, hogy mi sül ki ebből a fejtegetésből. Még nem láttam a végét, de meg kell mondjam igazán élveztem a logikáját.

– Azt mondják, hogy ott az új belépő dimenzió az idő. Tehát a koordináta-rendszer úgy alakul, hogy van széle, hossza, magassága, és időiránya, vagy térídeje vagy mije.

Ott az idő az „új” koordináta, tehát – fogalmazzunk így – az hat számukra „gravitációként”. Logikus, hogy az időtengely a zéró időpontnál lép a rendszerbe. Attól a ponttól kezdve van az időnek két iránya, és ami lényeges: e világ lakóinak számára használhatóan. Ahogy mi le tudjuk győzni a magasságot, a mi gravitációnkat, úgy ők is le tudják győzni az időt, s mozoghatnak az időtengely mentén. Nyilván megvannak azok a nehézségeik ezzel kapcsolatban, mint nekünk mondjuk a repüléssel, de a lényeg, hogy ez egyáltalán nem leküzdhetetlen. Számukra az idő valami teljesen más, mint nekünk. Azt hiszem, ők el se tudják képzelni a lineáris időt, ami egy kiindulóponttól kezdve „halad”, „telik”, s ezáltal aki a lineáris időben létezik, az öregszik.

És tetszik, nem tetszik, ahogyan mi benne vagyunk a kétdimenziós világokban, hiszen a világunkon végtelen számú sík fektethető le, ugyanúgy a négydimenziós világban benne van a háromdimenziós világok sokasága, végtelen sok háromdimenziós világ létezik bennük az időtengelyük mentén!

Tegyük egy lépést az erdőben. Ezalatt a testünk áthatolt sok-sok kétdimenziós világon! Erre mi képesek vagyunk, mert a mi létezésünk ilyen a térbeli világban. És mozgásunk közben nem tudjuk, hogy milyen változásokat vittünk végbe egy sík világmindenségben!

A mi világunk ugyanilyen módon kell, hogy átjárható legyen a négydimenziós tér lakója számára. Ez nem lehet másképp! Nagy valószínűséggel használják is a terünket. Most mondd meg, egy négydimenziós világ lakója hogyan tudhat mozogni a számára egy alacsonyabb szintet jelentő világban? Mi minden nehézség nélkül tudunk két dimenzióban mozogni. Ők akkor háromban kell, hogy mozogjanak abszolút természetesen, könnyedén, minden korlátozás nélkül. Hogyan lehet a gravitációs térben úgy mozogni, hogy tökéletesen le tud győzni a szélesség, hosszúság, magasság okozta nehézségeket? Fogalmazzunk így: az X, Y, és a Z tengely mentén a mi világegyetemünkben csak akkor lehet „gátlástalanul” mozogni a három dimenzióban, ha nincs tömeged, amire a gravitáció hatna. Világos?

Nem tudok mást mondani, minthogy az a – mi világunkban, és csakis itt, mert arról elképzelésünk se lehet, hogy a sajátjában hogyan néz ki – tömegtelen lény aki a négydimenziós világ lakója és akinek nem jelent fizikai akadályt a térben való mozgás, mi úgy hívjuk, hogy **LÉLEK**.

– Szóval azt gondolod, hogy a létezés általános formája az anyagtalán lélek... és a miénk egy különleges létezési forma?

– Igen, valahogy így. Vegyünk egy hétköznapi nevet. Mondj egyet.

– Takács. Takács József.

– Jó. Nagyon jó. Most kapcsoljuk össze a hármat. A komputeres játékot, amivel tulajdonképpen rátapintottunk a lényegre, a lelket, ami a létezés általános formája a Világmindenségben és Takács Józsefet.

A lélek kitalál magának egy jópofa, megunhatatlan három dimenziós játékot, amit úgy hív, hogy emberi élet. Van több pályája, az egyiket úgy hívják, hogy Takács József. Az élet kezdeti szakaszában kialakul Takács József személyisége, ami valahova fejlődik, s a halállal megszűnik. Akkor a lélek játékos pályát vált. A következő pályát Ibrahim ben Khorzaminak hívják, s a lélek viszi magával azokat a segédeszközöket, amiket a Takács pályán szerzett: az élettapasztalatokat, fontos emlékeket, s ezeket elrejti oda, ahol – azt hiszi – csak ő tud hozzáférni, a tudatalattiba. És így tovább, a lélek halad a pályákon a végső cél felé, s közben a pályák eltűnnek, az emberek meghalnak, de a tapasztalatok továbbadónak.

– Logikusnak tűnik – mondtam, mert azt hiszem, ez a minimum, amit mondani kellett. – De azért ne állj a nagy nyilvánosság elé a teóriáddal. És hogyan állunk az evolúcióval?

– Sehogy. Elvan magában. Úgy-ahogy működik is. Általában. Ha most vicces akarnék lenni, akkor azt mondanám, hogy a lelkek valamikor kóborogtak a nagy világmindenségben, míg az egyik rátalált a Földre. Elmondta a többieknek, hogy milyen hely, és ott olyan ízék vannak, hogy mik, ő se tudta, de osztálykirándulást szerveztek, és alaposan körülnéztek. Megtalálták a majmoknak nevezett hogyishívjakokat, és az egyik nyughatatlan lélek rájött, hogy bele tud bújni, és egészen más kilátás nyílt a majomból, mint amúgy, egyszerű lélekszemmel. Elmondta a többieknek, akik kipróbálták, és látták, hogy ez marha érdekes. A baj csak az

volt, hogy amikor kijöttek, akkor a majomizé mindig döglött volt. Rájöttek, hogy ha nem akarnak galibát, akkor meg kell várniuk, amíg az a majom valami önként feldobja a talpát. De később azért is kezdett unalmas lenni, mert a sok banánon kívül semmi sem történt. A lélekosztály hazament, elmondták, hogy mit találtak, és egy ezermester lélekapuka lejött a Földre, szétszerelt egy-két majmot, kicserélt egy-két gént benne, elcsórt egy kromoszómápart, s a Földön hipp-hopp megjelent az ember, az evolúció meg csak csodálkozott, hogy jé, erre a kromoszómalopásra ő miért nem jött rá?

Sok-sok embernek elnevezett életpályát lejátszottak, amikor megint unalmas kezdett lenni, s a lelkek kitalálták, hogy az embert megtanítták bizonyos dolgokra, s ekkor a Földön megjelent egy bizonyos matematikai és csillagászati tudás, aminek nincs előzménye, meg hirtelen elkezdtek építkezni, meg tizennyolcezer éves ciklusú naptárakat készítettek, ez mind-mind olyan dolog volt, amihez hosszú-hosszú évezredekre lett volna szükség, hogy kifejlődjön, ahogyan az evolúcióban hívőknek hinniük kell, de az ember hipp-hopp, egyszer csak a tudás birtokába került. Nyilván azért, hogy ne legyen unalmas az emberélet játék a lelkeknek.

Szóval mondom, valami ilyesmit mondanék, ha viccelni akarnék. De nem akarok, tehát nem mondom. Egyáltalán, semmi olyasmit nem állítok, ami a miértekre és a hogyanokra vonatkozik. Én csak azt mondom, hogy az embernek van lelke, és ha nem tudom elképzelni mint az isteni teremtés termékét, el tudom képzelni, mint egy négydimenziós, vagy másik világ lakóját, amelyik használja az alacsonyabb dimenziót.

Amikor egy vonalat húzol, valami történik a kétdimenziós világban, mondjuk a vonal mentén áthatolhatatlan lesz, akkor ők, akik ott laknak, nem tudják a miérteket és a hogyanokat, csak megtapasztalják, hogy a világuk kettéhasadt. Kitalálhatnak magyarázatot, miérteket és hogyanokat, azon el is vitatkozhatnak, de az igazságot sohasem fogják megtudni. Az onnan, arról az oldalról soha nem tudható meg!

Hogy a lélek miért és hogyan él, létezik, fejlődik, mi a létezésének a célja, ezek mind-mind ingoványos talajra vezető kérdések. A válaszok mindig ideológia függők. Én ezekkel nem foglalkozom.

Közben felértünk a dombtetőre. A gerincen egy kis tisztás volt, néhány paddal. Már vagy megszáradtak, vagy errefelé nem volt eső, mindenesetre le tudtunk ülni. Kezdett sötétedni, annyira mindenképp, hogy az utcai világítás automatái bekapcsoltak. A völgyben villanyfűzők mellett-között élénkpiros hátsó lámpák húzták a csíkot az autók után. A faszor fái között mintha egy kis pára is lett volna, sejtelmessé rajzolta a körvonalakat. Valahogy a hangulat is illett Szabolcs mondanivalójához. Hangok nem hallatszottak ide fel, az egész mintha némafilm lett volna. Illetve a hangok, amiket hallottunk nem illettek a város látványához. Egy madár csattogott nem messze, ágak recscentek. Szabolcs egy botot szerzett útközben, s most azzal karcogtatott mindenféle ábrát a kavicsba. Egy ideig csendben figyeltem, hogy mit rajzol. Hirtelen lábával elsöpörte, hátradőlt, a távolba nézett, úgy folytatta a mondókáját.

– Tudod, Pityu, lehet, hogy most azt mondd magadban, ez az egész, amit elmondtam egy marhaság, és nagy valószínűséggel igazad is lehet. De nekem kell valami fogódzkodó. Egy olyan szilárd pont, amihez a hívő ember gyerekkorában hozzájut, mert megkapja a szüleitől. Én eljutottam ide, és mert szükségem volt magyarázatra, hát kitaláltam magamnak ezt a – lehet, hogy nevetséges – elméletet. De ha hiszed, ha nem, elég jól működik.

Én azzal dolgozom, amit sokan úgy hívnak, hogy lélek.

Nem hiszem, hanem pontosan tudom, hogy ez a valami, a lélek hordozza magával az előző életek emlékeit.

Hipnózissal felszínre tudom hozni, amiről a lélek azt hiszi, hogy jól elrejtette a tudatalattiban.

Kerekes felállt, szembe fordult velem, s kérdően rám nézett. Egy esőcsepp az orrára hullott, szétfreccsent, de ő nem vett róla tudomást.

– Tudod mit mondok én neked, Szabolcs? – Vaskúti ránézett a mellette bandukoló férfira. – Ez a te fene nagy elméleted részben egyszerű önámítás. Ez tulajdonképpen nem is Istenről szól. Nem mered kimondani azt, hogy nincs Isten, nem tudod azt mondani, hogy van, és ennek megkerülésére találtad ki magadnak mindezt. Egyszerűen a mi világunkat alárendelted egy másiknak, és így a teremtés és Isten kérdésének megválaszolását rájuk, a negyedik dimenzió lakóira hárítod. Mert ugye tisztában vagy azzal, hogy a kérdés még mindig ott van: ki teremtette a lelket, a világot, mindent? Választani kell a Nagy Bumm és Isten között.

– Tudod Pista, amikor átéltem a halálomat, meggyőződtem arról, hogy volt előző életem. A kezeléseken során alkalmazni fogom a hipnózist. És elképzelhető, hogy visszajutsz előző életeidbe. Szóval azért mondtam el mindent... hogy ne érjen váratlanul... érted...?

– Te mindig ilyen nagy feneket kerítesz a mondókádnak, Szabolcs? – kérdeztem kissé kajánul. – Miért nem kérdeztél egyszerűen rá, akarom-e hogy megcsináld?

– Mert te nem egy egyszerű páciens vagy. Azoknak megmondom, és kész. De te a gimis osztálytársam vagy. Mert úgy érzem, hogy a beszélgetések alatt barátok is lettünk. Mert, mert... nem is tudom.

– Talán menj egy pszichiáterhez, aki hipnózissal kihozza belőled a választ.

– Szóval benne vagy?

– Persze, miért ne? Ha használ...

– Na, ez az, amit előre nem tudhatunk, hogy mi sül ki belőle a végére!

– Természetesen benne vagyok ebben a hipnózisos, reinkarnációs dologban. De egy feltételem van: az egy dolog, hogy te ezt arra használod fel, hogy kigyógyíts, az a te passziód. De ha már említetted, akkor ne csodálkozz azon, hogy kíváncsivá tettél. Tehát én szeretném azt is, hogy minél alaposabban megismerjem az előző életemet...

Kerekes, amikor visszamentünk a lakásba, azt mondta, hogy végezzünk el egy egyszerű kísérletet. Segítségével megállapítható, hogy pszichoaktív vagy pszichopasszív vagyok-e, azaz jól, vagy kevésbé jól hip-

notizálható vagyok?

Egy ingát vett elő a fiókból, az ujjam végére rögzítette, elővett egy papírlapot, egy kört rajzolt, és meghúzta a két merőleges átmérőt. A papírt az inga csúcs alá tolta.

– Most koncentrálj arra, hogy az inga kimozduljon, valamelyik egyenes, vagy a kör kerülete mentén. Megtettem.

Az inga egy perc múlva örült sebességgel írta a köröket a papír felett. Biztos voltam benne, hogy ez jó, abból a szempontból, hogy hipnotizálható vagyok.

– Pszichopasszív vagy, erősen – mondta Kerekes, és egy kicsit elszottyantam. Hiszen nem erre számítottam. Ezért, hogy megmutassam, igenis hipnotizálható vagyok, így folytattam:

– Nos, kedves barátom, hadd mesélem, amit eddig elhallgattam előled. Nem tartottam lényegesnek, de most azért vált szükségessé, mert azt állítod, hogy pszichopasszív vagyok.

Amíg meséltem az Alfrédnál tett látogatásomról, Kerekes sejtelmesen mosolygott. Amikor befejeztem, meglepetésemre azt mondta:

– Ez is azt bizonyítja, hogy jól hipnotizálható vagy.

– De hát te azt mondtad, hogy passzív vagyok, hogy nem reagálok aktívan a hipnózisra... – nem értettem, megzavarodottan néztem a barátomra.

– Így jár az ember mindig, ha szakkifejezéseket használ a laikusnak... – vigyorgott Kerekes a képembe.

– A pszichopasszív remekül hipnotizálható, a pszichoaktív nem, illetve bizonyos kezdeti nehézségek árán. Az első csoportba tartoznak azok, akik megtanulták a fegyelmet, illetve a mindennapjaik azzal telnek, hogy mások akaratának engedelmeskednek. Ilyenek a sportolók, akik a cél érdekében az edző legvadabb elképzeléseit is valóra váltják, vagy a katonatisztek, akiknek meg se fordul a fejében, hogy a parancsra más válasz is lehetséges, mint: – Igen, uram! De természetesen a gyenge akaratúak, az érzékeny lelkületűek mind ide sorolhatók. Ők általában kifelé fordulók. A másik csoportba azok tartoznak, akik befelé fordulnak, meditáló szőrszálhasogatók, hajlamosak elvont fogalmakat analizálni, elemezni, akik okosabbnak képzelik magukat az orvosnál, akik vizsgáztatják, be akarják vinni az erdőbe a pszichiátert, nekik mindent alaposan el kell magyarázni, és milyen érdekes: ők azok, akik megkajálják a tudományos színbe ültetett halandzsát is, ha olyan a téma, amihez valójában nem értenek, márpedig, hidd el nekem barátom, a pszichológia kicsit olyan mint a foci: mindenki azt hiszi, hogy ért hozzá, pedig csak a képzett lélekű az, aki a helyes következtetéseket le tudja vonni, és segíteni tud.

3.

A falusi boltban alig páran ácsorogtak. A kisbolt, ahogyan István emlegette, nem önkiszolgáló volt. Egy kedves, a húszas éveinek vége felé járható hölgy serénykedett a pult mögött. Felvágottat szeletelt, paprikát mért, tejet vett elő a hűtőből, és a söröket kérés nélkül bontotta ki. Tudta, melyik várakozó szokott szomjas lenni... Nem mentem be, ketten is voltak a helyiségben, négyen már tömeg lettünk volna. Inkább kint nézelődtem. Az ároksparton két srác valami lyukat tanulmányozott. Egy zsinór volt a kezükben. Sosem hittem volna, hogy van még valaki, aki emlékszik, és tudja, hogyan kell pókot fogni a szurkos végű spárgával!

István viszonylag hamar végzett. A megrakott kosara tetején pár üveg sör is volt, amit igen helyeseltem magamban. Felajánlottam, hogy hozzájárulok a költségekhez, de erről hallani se akart. Ezen szépen „elcivódtunk” amíg hazaértünk. Útközben bementünk Böhmékhez, a tojásért.

– Jövőre nekem is lesz! Meglátja Böhm bácsi – fogadkozott István, miközben a kosarat letette az egyik hokedlire.

– Napos csibét akar venni, vagy kotlóst ültetne? – kérdezte az öreg felcsillanó szemmel. – Mert ha ültetne, akkor abban az asszony segít. Ha megkötlik az egyik tyúkunk, megkaphatja. Aztán ha a kicsibék kelnek, akkor hozza le az unokáit. – Hozzám fordult: – látja-e, hogy rákapott a falusi életre István úr? Ez az igaz, nem a városi, a sok nyüzsgés, meg rohanás...

– Az unokákra még várni kell – mondta István. – Ne nézzen már olyan öregnek! A fiam egyelőre még meg sem nősült, és remélem, egyhamar nem is fog! Jobb ha befejezi a gimnáziumot, aztán egyetem, és akkor jöhet a feleség.

Böhm néni a tojásokat szakajtóba tette, amit hónom alá vettem, úgy vittem haza.

– Nem flancolunk az ebéddel. Mint mondtam, rántottát készítek, hogy melegeget együnk. Este meg szalonát sütünk nyáron.

– Benne vagyok! – mondtam boldogan –, ennél jobbat el sem tudnék képzelni.

István a konyhában rendet rakott. A gangon egy asztal állt, kivitt két széket, oda telepedtünk. Élveztem a kellemes délelőtti, a napsütést, a vidéki levegőt, és a szívélyes vendéglátást.

– Mit akarsz csinálni ebédig? Mikorra készítem el?

– Erre ne legyen gondod. Eszünk, ha megéheztünk. Nem hinném, hogy a rántotta komplikált dolog lenne.

– Hát nem az, valóban. – Vaskúti leült velem szemben. – Egészen más volt Szabolcs hipnózisa, ha összehasonlítom Alfrédéval. Először megbeszéltük, hogyan megy az egész. Milyen körülményeket teremtem, mit alkalmaz, azt én hogyan érzékelem. Csupa érdekes dolog. Amit eddig hallottam, abban biztos voltam, hogy semmi „különös” nem történik, nem lesz semmi hókuszpókusz, csak egy bizonytalansági tényezőről tartottam: hogyan viselkedik egy jól nevelt hipnotizált. Azt ugyanis elfelejtettem megkérdezni. Azért volt bennem

egy kis tartás az egésztől...

Halk, kellemes zene mellett kezdtük. Még ki se mondta Szabolcs, hogy elnehezül a lábam, már éreztem a bizsergést, majd a kezem, és mondjuk így: nyílegyenesen süppedtem bele a pihentető mélységbe, mint valami kipárnázott, biztonságot adó, ölelő valamibe... Fantasztikus és hallatlanul jó érzés.

Bement a házba, kihozott egy kis magnót, meg egy kazettát.

– Ez a hangfelvétele az első olyan hipnózisnak, ami biztosan az előző életemben történt emlékeket hozta elő. Azt hiszem, nem kell hozzá külön magyarázat. Kíváncsi vagyok mit szólna hozzá? Persze nem a kezelést, hanem csak azt tartalmazza, ami a kérdések és feleletek formájában elhangzott. Később ezeket én leírtam, magyarázatokat fűztem hozzá, sőt olaszra is lefordítottam – mondta István, és visszament a lakásba. Motozás, fiókhuzigálás zaját hallottam, s kisvártatva megjelent a kezében egy kábel. A magnónak szerzett hosszabbítót, egyik végét letette az asztalra, a másikat visszavitte a konyhába, s bedugta a konnektorba.

– Olaszra? – adtam hangot csodálkozásomnak. – Ugyan miért?

– Majd megtudod idejében – mondta Pista. – Egyébként ha akarod, az írott szöveget is oda tudom adni, a te választásod – ropogtatta a szavakat, és egyedül hagyott. Megnéztem a kazettát. Kerekesszálkás kézírásával volt megdátumozva, és rajta a címkén: Vaskúti Pityu I.

Akkor halljuk, mondtam magamnak, és behelyeztem a készülékbe.

ELSŐ KAZETTA

Kérdés: Mit látsz?

Válasz: Semmit...

K: Próbáld valamit felidézni. Nos?

V: Valami homályosat. Imbolygó fényt látok. Nem szeretem ezt a helyet. Nem akarok itt lenni. Rossz, nagyon rossz hely. Nyomaszt. Van valami furcsa szag is, nem tudom mihez hasonlítani, olyan doh, vagy mi a csuda... nem... nem jó itt...

K: Rendben, akkor menjünk máshova. Mindig mondd meg, ha valami rossz érzésed van a hellyel vagy az eseménysorral kapcsolatban, semmit ne hallgass el. Most jó helyen vagy?

V: (csend, Vaskúti kissé késve válaszol) Ott vagyok megint..., ahol már voltam... azokat a hegyeket látom megint. Körülöttem gomolyog valami...

K: Próbáld körülnézni.

V: Nem megy. Hiába akarok lenézni, ez a massa vagy mi a csuda nem engedi. Még magamat se látom... Illetve...

K: Igen?

V: Illetve ott a távolban... a hegyek lábánál... mintha lejjebb lenne ez az izé...

K: Hogy érted?

V: A hegyek lábából többet látok... olyan kopárnak tűnik a táj... ellentétben a hegyekkel...

K: Miért, ott mit látsz?

V: Világosan kivehetően semmit, de úgy érzem, ott szép, dús a növényzet. Ezt nem látom, hanem érzem. És úgy érzem, hogy ez biztos tudás, nem tudom másképp mondani. Zöld a hegyoldal... olyan hely lehet, ahol szívesen lennék. Igen ez a jó szó, szívesen lennék ott, de nem tudok odamenni ettől a masszától, ettől az izétől...

K: Meg tudod fogalmazni, hogy mi ez a massa?

V: Nem. Anyagtalannak érzem. Nem tudom megérinteni. Nincs fizikai kontaktusom vele. Nem érzem a bőrömön sem, nem lehet beledugnom a kezem... nem érinthetem meg... furcsa az egész... Menjünk innen... valami rossz érzés kerít a hatalmába...

K: Meg tudod fogalmazni ezt a rossz érzést?

V: Nem igazán... érzek valamit de erre nincs szavam... valami olyasmit, hogy kezdek szétterülni...

K: Mit?

V: Mondtam, hogy nem tudom megfogalmazni... de...

K: Mi az a de?

V: Van valami, ami szép itt...

K: Micsoda?

V: Itt van egy virág... Egy gyönyörű sárga virág.

K: Olyan, mint egy napraforgó?

V: Valami hasonló, illetve... hasonlít, de pontosan tudom, hogy nem napraforgó... Az enyém...

K: A tied ez a virág?

V: Igen. Az enyém. Csak az enyém... ebből nincs több... Ez az én Mocsárvirágom... igen, ez a neve, Mocsárvirág... Meg kell érintenem, mert vonz, ám hiába, mert nem tudom... Nem.. nem jó... valami rossz érzés kapcsolódik hozzá... Már nem akarom megérinteni...

K: Miért?

V: Ha megérintem, akkor meghalok... Tudom... Menjünk innen...

K: Jó, akkor most távolodj el, s amikor van kép, s amikor van kép, amit el tudsz mesélni, maradj ott.

Pár másodperces szünet, közben hallani Vaskúti egyenletes szuszogását. Az egész olyan volt, hogy ma-

gam is kezdtem valamiféle kellemes, elnehezült állapotba merülni... Felkaptam a fejem, amikor István megszólalt a kazettán.

V: Rendben. Van képem...

K: Helyes, akkor most mondd el, amit fontosnak tartasz...

V: Én... nem tudom, mi lenne fontos abból, amit látok.

K: Írd le magad, nézz le, mit látsz?

V: Egy pár fekete cipőt. Fényes.

K: Tovább...

V: Fekete nadrágot viselek. A szabadban vagyok.

K: Réten?

V: Nem. Igazából nem tudom, hol vagyok, fák vannak, meg bokrok. Minden gondozott. Gondosan nyírt a fű, vannak virággyások is. Székek és padok... nagyon kellemes helynek látszik, de...

K: Mi az a de?

V: Ez a kellemes hely nem nekem kellemes... annak látszik, de nekem a szépsége közömbös...

K: Miért?

V: Nem tudom... nem veszek róla tudomást.

K: Ez mikor történik?

V: Nem tudom.

K: Hol vannak a székek és padok?

V: Egy kertben, azt hiszem, igen, egy kertben. Hatalmas a kert. A gyep szélén kavicsos utak vannak. A székek és a padok a gyepre kerültek. Ez nem kert, hanem egy park. Egy hatalmas park...

K: Vannak mások is, vagy egyedül vagy?

V: Nem látok senkit, de hangokat hallok.

K: Fordulj meg. Mit látsz?

V: Egy szép házat. Nem, nem ház, olyan kastélyszerűség. Kétemeletes, van két tornya. Az egyikén szélkakas is van. A park a kastély mögött van... kastélypark... Kicsit lejtős... a végében egy...

K: Van ott valaki?

V: Egy kislány. Még egészen kicsi.

K: Ezen mit kell érteni? Pólyás?

V: Nem, nem... kicsi, nem lehet több négy évesnél. Szalad a gyepen. Fehér szoknya van rajta és világoskék blúz. A haja copfba fonva.

K: Ez fontos?

V: Nem hiszem... csak nem szeretem.

K: Mit nem szeretsz? A copfját?

V: A kislányt. Nem szeretem. Undok gyerek. Elkényeztetett kölyök. Mindent megengednek neki. Sokat szekíroz.

K: Miért hagyod?

V: Nem tudom... Menjünk el innen.

K: Jó, menj. Most hol vagy?

V: Nem tudom. Talán egy országút lehet. Elég széles, apró kavicssal szórták fel. Lefelé megyek. Az egyik oldalon alacsony kőpadkaszorúság. Nyers terméskőből rakták, és nincs semmi habarcs a faragatlan kövek között. Lehet, hogy a földet fogja meg eső alkalmával. Az út másik oldalán mély árok. Az út lejt, lefelé megyek. Most elkanyarodik, sokkal könnyebben megyek. Ezt a helyet szeretem. Házakat látok a kanyar után. Tudom: ott már vége a kis falunak. Most már szaladok.

K: Hova? Valami céllal mész, vagy csak sétálsz?

V: Sietek, mert várnak. Nem tudom, hogy kik. De sietek. Már bent vagyok a faluban. Mindjárt a központban leszek. Egészen kicsi falu.

K: Hol vagy? Milyen országban?

V: Nem tudom...

K: Tudnod kell...

Vaskúti itt csak késve válaszolt. Apró szaggatott sóhajokat hallani, és szókezdeményeket nyögdécsel.

Végül határozottan megszólalt:

V: Olaszországban élek, olasz vagyok.

K: Mi a neved?

V: Nem tudom...

K: Mi a neved? Ezt tudnod kell. Ezt mindenki tudja.

V: Hát... azt hiszem... igen, tudok valamit, de olyan furcsa, ha olasz vagyok olasz névnek kellene lenni.

K: Mindegy milyen név, mondd ki!

V: Igornak hívnak.

K: Milyen Igor? Ez nem olasz név. Nem lehet, hogy orosz vagy?

V: Igor a nevem és olasz vagyok.

K: Mi a családi neved?

Vaskúti hallgat, majd lassan, szaggatottan mondja:

V: Valami olyan izé... Pav... Pavia... nem, nem, Pariva... nem... Parvia, azt hiszem, Pravia... És kártyázni megyek. A faluban a kocsmában várnak a barátaim. Péntek van, minden péntek délután kártyázunk. Két férfi

vár rám.

K: Tudod a nevüket?

V: Nem. Nem emlékszem.

K: Le tudod írni a falut?

V: Pici. Csak pár ház. A főtéren egy trattoria van. Annak a teraszán kártyázunk. A trattoriával szemben a templom. Régi templom, nagyon régi... olyan... terméskőből épült és egy tornya van... a torony alatt nagy kerek ablak... Az oldalán csak keskeny... ablakok vannak. A templom mellett emeletes ház. Mellette egy üres telek, aztán az út, amelyik lemegy a tengerhez.

K: Közel a tenger? Ez egy tengerparti falu?

V: Nem, nem a tengerparton van. De az út a tengerhez vezet. Azt hiszem, messze van a part...

K: Melyik tenger?

V: Hát a tenger... csak így emlegetjük...

K: Ez az Adria, vagy az izé... a másik oldal?

V: Süt a nap, minden olyan ragyogóan világos... a templom másik oldalán egy földszintes épület. Bolt van benne, a boltos a postás is. Aztán az út, megy fel a dombra. A tér közepén kicsi kút. Egy oroszlanos oszlop van mellette. A trattoria mellett két emeletes ház. A domboldalban van még egy utca.

K: A tengerhez le szoktál menni?

V: Nem. Minek? Messze van, és nincs ott semmi, csak az országút. Nem szeretem. Több autó is elmegy arra. Gyorsak. Egyszer elütöttek egy kisgyereket.

K: Milyen autó, tudod? Próbáld meg leírni.

V: Hát milyen... olyan, amilyen egy autó... fekete autó... olyan... olyan... mint egy hintó. Két ajtaja van, hátul kicsi ablaka. Belül bársony ülések. Mirko is ilyet vezet.

K: Ki az a Mirko?

V: A kertész.

K: Hol kertészkedik?

V: Nem tudom. Nem tudom.

K: Gondolkodj.

Megint hosszabb szünet. Aztán alig kivehetően egy helyiségnevet mond Vaskúti.

V: Luncia... Lunciano... valami Luncianóban.

K: Te is ott laksz?

V: Nem tudom.

K: Most ebben a Luncianóban vagytok?

V: Nem.

K: Hol?

Ezután csend következett, Kerekes még kérdezgetett, de István nem válaszolt, csak nyöszörgött.

Itt véget ért a felvétel. Csendben néztem a magnót, mintha ő tehetne arról, ami a szalagon van.

– Na, meghallgattad? – hallottam István hangját valahonnan bentről. – Abból gondolom, hogy csend van.

Mit szólsz hozzá?

– Egyelőre semmit. Nem tudom, mit kellene. Nyilván számodra meghatározó élmény volt. Nem is lehet másként...

– Ezután még vagy egy órát beszélgettünk. Érdekes, Kerekes nem is a „sztorival” foglalkozott, hanem azt a hegyet és azt a masszát forszírozta... Amikor kérdeztem, miért nem ezzel a falusi képpel foglalkozunk, azt mondta hagyjam rá, ez az ő dolga... Kérdezett is, de hagyott beszélni. Ugyanis egy csomó minden kikíváncozott belőlem. Ami számomra is elképesztő volt, hogy pontosítani tudtam a dolgokat.

– De ezeknek az élményeknek semmi közük ahhoz, amit Alfréd előhozott belőled.

– Hát bizony nem sok. Hacsak az nem, hogy ott is ezekkel a hegyekkel és a sötét kulimájsszal kezdődött... Tudod meg is kérdeztem Kerekest:

– Hogy van mindez, Szabolcs? Mi történt velem? Most én egy „poszt-olasz” vagyok? – kérdeztem, szinte kétségbeesve.

– Ahogy mondtam: a lélek az egyik testből a másikba költözik, s bizonyos fontos emlékeket – a fontos nem biztos, hogy érthető a mostani eszeddel – magával visz az összes múltjából. Az a bizonyos Igor nem te voltál. Az az Igor Pravia egy, és megismételhetetlen teremtménye volt Istennek, csak az a lélek, aki az ő testét használta, most a tiedet működteti. Ti ketten, Igor és István, két totálisan független személyiségek vagytok. Mindössze annyi a közöd hozzá, hogy rajtad keresztül tudjuk ezt az Igort elérni.

– De miért nem mondhatom, hogy ő is én voltam, meg én is én vagyok, ha ugyanaz a lélek lakik bennünk. Hiszen a lélek a legfontosabb az emberben, nem?

– Egyetérték. De amikor Vaskúti István lelkéről beszélnek általában, akkor valami másra gondolnak, mint amikor én beszélek a lélekről. Az, amelyikről én beszélek, létrehoz egy személyiséget, és általában ezt értjük a konkrét személy lelkén. Valahogy meg kell egyeznünk, ki mit ért lélek alatt. Jó lenne, ha kettőnk között ezentúl az én értelmezésemet használnánk.

Mert a lélek által létrehozott „én” másképp fejlődik, mindig az adott körülményeknek megfelelően, és mindig más és más személyiséget hoz létre. Esetünkben a tiedet. De nem is ez a kérdés, jól tudod te is, István. Valami olyasmit kellene találnunk ennek az Igornak az életében, ami miatt a mostani személyiséged a játék rabja lett, és azt kéne kihámozni, hogy miért küld a tudatalattid állandóan elverni a pénzt? Mert ha igaz, hogy a lélek a magával hozott emlékeket muníciónak tekinti, és felhasználja őket ennek az „életpályának a

megoldásához”, ennek a személyiségnek a kialakításához, akkor biztos, hogy az emlékek között van az is, amelyik felelős ezért a személyiségjegyért is.

– A lélek minden életben fejlődik? És mindegyik életben valami feladatot állít maga elé, amit meg kell oldania? És ha megoldja, akkor a jelenlegi testet elhagyva egy magasabb szintre kerül? Valami ilyesmit hallottam, vagy olvastam, már nem is tudom.

– Jó felé kapiskálsz. Vannak ilyen elképzelések. De ezekre nem tudok mást mondani, mint hogy fikció. Ki így, ki úgy értelmezi a lélek feladatát, de mutass nekem egyet is, aki pontosan tudná, hogy valójában mi is történik? Én elfogadom azt, hogy a lélek ebbe a személyiségbe gátlásokat építhet be egy korábbi létezés tapasztalatai alapján. Hallottam egy esetről, amikor a sikeres ügyvédnek semmi, de semmi nem jött össze a nővel kapcsolatban. Végül kiderült, hogy az előző életében igencsak kicsapongó életet élő pap volt, s mintegy vezeklésként onnan hozta a nővel szembeni jelenlegi gátlásait. Sikerült segíteni rajta.

– Na, és van rá remény, Szabolcs, hogy valami kiderülhet az én esetemben is? Tudsz segíteni?

– Ha nem lenne, nem kezdtem volna el az egészet. A legjobb úton vagyunk ahhoz, hogy kiderítsük a dolgokat. Amit kezdetnek elmondtál nagyon is jó. Ebből ki lehet indulni a későbbiekben. Majd ezt a Lunciano települést tisztázzuk. Ne félj, ahogyan haladunk, egyre több lesz a rejtély, de egyre több lesz a fogódzó is. Biztos, hogy jutunk az ötről a hatra, csak azt nem tudhatjuk még most, hogy hol lesz az a bizonyos hat?

– Tudod Attila – folytatta Vaskúti – amikor hazamentem, és Nellivel meghallgattuk, a kazettát az első az volt, hogy...

– ... rohantatok térképért... – vágtam közbe, nem engedve, hogy ő fejezze be a mondatot. – Hiszen az első reakció az, hogy ha lehet, akkor igazolni akarjuk az elmondottakat. S erre legalkalmasabb a te esetében egy térkép, hogy kiderítsed a történeted igazságtartalmát...

– Természetesen. Alaposan feladtam a lelkét magunknak. Elővette Nelli Olaszország térképét, hatalmas lelkesedéssel vetettük magunkat a keresésbe. Közben hülyültünk: miért nem Milánóban voltál, milyen könnyen megtalálhatnánk. Mire én: ha a Colosseumot láttam volna, akkor is könnyebb dolgunk lenne. Fogalmam sincs, hogy honnan vettem ezeket az olasz neveket, mondtam neki. Mire az asszony: nem te találtad ki. Ez ott van hátul elraktározva a fejedben, csak te nem tudsz róla.

Nos, a kis térképen nem találtuk meg a települést, ezt a Luncianót. Már kezdtem kételkedni Szabolcs módszerében, ám amikor előkereste az autóstérképet, találtunk valamit a névjegyzékben, az „L” betűnél. Olaszország közepén, az Adriai tenger partjához közel van egy település, de a neve nem az, amit a felvételel mondtam, hanem Lanciano. Ez nyilvánvalóan ugyanaz a helyiség, amiről beszéltem. Lehet, hogy arrafelé úgy mondják, ahogyan én ejtettem a kazettán.

Nelli persze diadalmas mosollyal nézett rám, mintha az ő érdeme lett volna, nekem meg a hideg futkosott a hátamon. Most kezdtem csak felfogni, hogy mi is történt. Hogy igenis valaki voltam valamikor, és Olaszországban éltem. Nem is lehetett túl régen, hiszen már voltak gépkocsik. Illetve nem is tudom, hogy az, aki akkor élt, az én vagyok-e, vagy én voltam-e, vagy én lettem ő, vagy ő voltam én... de hiszen ez borzasztó!

4.

– Hány ilyen kazettád van? – kérdeztem Istvánt. Valami azt súgta, hogy igen érdekes lesz számomra meghallgatni a többit is.

– Akad egy pár... Kerekese igen szorgalmas volt, nem panaszkodhatom rá. Tudod az volt az igazán érdekes, ahogy egyre többet megtudtam „magamról”. Sokszor nem is tudtam, igazából, ki is vagyok? Nem kétséges, Vaskúti Istvánnak hívnak most, de annyira a hatása alatt voltam a kazetták meghallgatása után, hogy valójában annak a személynek, annak az Igornak éreztem magam. Most nem a hipnotizált állapotról beszélek, mert abszolút természetes, hogy az éntudat működik, ott minden veled történik. De utána, később, amikor felidéztem az eseményeket, akkor is! Ez olyan fantasztikus érzés. Azt hittem korábban, hogy ez az egész hasonlítani fog valami álomszerű, álomban átélt eseményre, de nem. Hiszen az álom, az álomban lejátszódó események teljesen mások. Az ébredés után pontosan tudod, hogy ami történt, az igazából nem történt meg, mert álmodtál. Itt pedig a hipnózis után nemhogy azt éreznéd, hogy ez nem veled történt, hogy ez valamiféle film, hanem megerősítve érzed magadban, hogy mindez igenis **veled** esett meg, és nem azzal a valakivel, aki akkor a lelked volt. Itt az éntudat teljesen erős, oly annyira, hogy kijöve a hipnotikus állapotból egyre újabb adatok jönnek elő, pontosítani tudod az eseményeket, a történeteket, a leírást! Nem tudja senki elképzelni, aki nem esett át hasonló élményen. Mi lenne, ha kipróbálnád? Csak úgy... Minden különösebb cél nélkül, csak kíváncsiságból. Hogy megtudd, ki voltál azelőtt. Mit veszélyeztetnél? Több információd lesz magadról, talán te is rájöhetsz bizonyos dolgokra, amiket nem értettél eddig magaddal kapcsolatban. Magyarázatot adhat a lelked előző élete. Hol éltél... Merre van a sírod? Látod, ezt én nem tudom. Ez persze nincs a kazettákon, mert ugye a léleknek nincs eltárolható információja a temetésről. De az is érdekes, megrázó élmény lehet, ha ott állsz egy sír előtt, és tudod, aki ott fekszik, annak az élményei ott vannak a fejedben, jól elrejtve, s lám, napvilágra kerültek, s te megtaláltad a „magad” sírját, ha akarod, virágot is vihetsz magadnak. Ez nekem nem adatott meg, viszont egy másik, kissé hasonló – talán még morbidabb – élmény igen...

– Neked miért nincs meg a sírod? Vagy csak nem találtad? Kerested egyáltalán? Istenem István, ez olyan groteszk! Hogy beszélhetünk így: a „te sírod”. Virágot viszel a „sírodra, magadnak”... Attól tartok, hogy belebolondulnék, ha valami ilyesmi kiderülne rólam.

– Mi? Az hogy valahol van egy sír, amiben egy olyan valaki fekszik, akinek a lelke most benned él to-

vább? Nyugodj meg, Attilám, biztosan van! És ha nagyon akarnád, meg is kereshetnéd! Persze, nem biztos... itt semmi se biztos. Kerekes szerint az esetek döntő hányadában pontosan az a baj, hogy nem lehet igazolni később az előző életek történéseit, nem lehet utánanézni a dolgoknak. De hát ennek is megvannak a logikus magyarázatai. Hiszen az emberek döntő hányada most is, és ezekben az előző életekben is szinte „észrevétlenül”, „névtelenül” élték le az életüket. Nem maradnak hátra feljegyzések egy szatócsról, mert mi értelme lenne? Egy parasztról miért készüljön feljegyzés? Egy katona nem fontos, csak az, hogy harcoljon... Hol lehet utánanézni az adatoknak? Esetleg az anyakönyvekben. De ehhez jól behatárolható időpontra és pontos névre is szükség lenne. Szóval az emberiség zöme úgy éli le az életét, hogy nem hagy nyomot maga után, tehát nehéz azonosítani... Sokkal többet érnek, ha történelmileg lejegyzett eseményről számolnak be...

Na jó, menjünk egy picit előre az eseményekkel. Ezt későbbre akartam hagyni, de ha már rákérdeztél, most elmondom. Nem befolyásolja az eseményeket. Persze nem lövök le semmi „poént”.

5.

A helyzet az, hogy nem vártam meg, hogy véget érjen a kezelés, már közben is elkezdtem kutakodni. Meg akartam mindent tudni arról az Igorról, mindent, amit csak lehet. Az első és legfontosabb kérdés, vajon van-e nyoma Olaszországban ennek az embernek? Ez valami skizofrén állapot Attila, amikor tudod, hogy volt egy személy, akivel van bizonyos azonosságod, és arra kényszerülsz, hogy keresd. És miközben keresed, abban reménykedsz, hogy nem találsz meg. Nem tudom, miért jött ez az érzésem, miért éreztem így? Talán az „én lelke, az én váram” önzés működött bennem? Vagy egyszerűen félttem attól, hogy megtalálom, és ez beindít egy megfordíthatatlan folyamatot? Nem tudom. Ezekre semmit se tudok válaszolni.

Nos, elmondhatom őszintén, nem volt könnyű feladat. Először is, az olasz tudásom megkopott, hogy enyhén fejezzem ki magam. Hiába voltam én jó diákja Cibi bácsinak, ha nem használtam a nyelvet, akkor megkopik, és visszavonul az agy eldugott zugaiba. Szóval azonnal nekiálltam felfrissíteni, és folytattam a tanulmányokat. Most már van némi szókincsem, nem vagyok teljesen buta a nyelvekhez, s amikor kint voltam ragadt rám, mint bogáncs a pulira. Olyan gyorsan tanultam olaszul, hogy ma már biztos vagyok benne: akik jól és könnyedén tanulnak meg egy nyelvet, biztos, hogy előző életükben azon beszéltek.

Hogyan kezdtem hozzá, hogy megtaláljam Igor Praviát?

Azt hiszem, kézenfekvő a válasz: van internetünk, gyérünk a világhálóra és „guglizzuk”³ ki. Be is írtam, hogy Igor+Pravia...

Nos, ha ismered a netet, akkor tudod, hogy az Igor keresőszóra több tízezer találatot kaptam. Maradt a Pravia keresőszó. Na, amit itt találtam, attól meg egyenesen hülyét kaptam. Ugyanis találtam egy ilyen nevű spanyol települést...

Gondoltam, itt abba hagyom a dolgot.

Úgy éreztem, ez a spanyol Pravia valami elraktározott szó lehet a tudatomban, mert amit mi gimiben az első padban ülve összetérképeztünk az egy igen hatalmas adatbázist eredményezett a gömbkomputerben – mondta Vaskúti, és a „gömbkomputer” szónál megkocogtatta mutatóujjával a homlokát.

A következő lépés Lanciano volt. Erre kerestem. Ne felejtsd el, ez évekkel ezelőtt történt, nos, néhány szállodán, üzleten és szervizen kívül semmit nem találtam. Volt a városnak is valami honlapja, de igen kezdetleges.

Mára teljesen megváltozott a helyzet.

– Annyit tudtam róla, mármint Igorról a kazettákról, hogy (itt egy kicsit előreugrok az eseményekben) 1917-ben bevonult. Érdekes lesz majd, ha meghallgatod, mit mondtam erről az időszakról. A lényeg az, hogy mivel a háború az utolsó „emlékem”, s utána nincs semmi a hazatérésről, ezért biztos, hogy „hősi halott” voltam. Gondoltam én, amikor még nem tudtam, hogyan végeztem.

Tudod Attila, ahogyan ezek az apró mozaikdarabok megtalálták az illeszkedési pontjaikat úgy volt egyre hátborzongatóbb az egész. El tudod képzelni?

– El – bólintottam.

– Ugyan már, ne gyerekeskedj! – mondta István. – Ehhez át kell élni mindazt, amit én.

– Akkor nem.

Vaskúti megütközve nézett rám: – mit nem?

– Arra, hogy el tudom képzelni azt mondtad, ne gyerekeskedjek. Akkor jó, akkor nem tudom elképzelni...

– vigyorogtam rá, és tudtam dühbe gurul majd a szórszálhasogatásomon, és így is történt.

– Hülye vagy... – volt a leglogikusabb reagálása. – Na, szóval ezt más nem értheti! Azok a napok fantasztikusak voltak. Új, teljesen új világ épült fel bennem! Más ember lettem! Ha hiszed, ha nem...

– Miért ne hinném? Igazad van, másként nem lehet.

– Most hülyéskedsz megint?

– Nem, folytasd, komolyan gondoltam.

– Szóval, mint tudod, kimentem Olaszországba, hiszen küldtem is képeslapot, hogy utánanézzek ennek az Igor-nak. Fossacesiában kezdtem a kutakodást. A kisváros később majd rajta lesz a hanganyagon. Amikor megérkeztem, nem tudtam, mi tévő legyek. Persze elterveztem, hogy a plébánián fogok érdeklődni, hiszen

³guglizni = az interneten a google keresőgéppel rákeresni valamire...

ott van az anyakönyv. Csak arra nem számítottam, hogy a pap, ígéretével ellentétben nem lesz otthon. Igaz, üzenetet hagyott a parókián, és meg is vendégelt egy házvezetőnőszerű hölgy. De szerencsém volt, mert csak az érkezés napjának délelőttjét kellett eltöltenem valahogy, délután megjött a plébános úr. Nos, addig is alaposan megnéztem magamnak a kicsinyke falut. Azt hiszem, az olaszok az efféle 4-5 ezer lelket számláló településeket már városnak nevezik. A sétám során a templom mellett találtam egy emlékművet. I nostri caduti nella Grande Guerra, ez volt a felirata. A falu első világháborús hősi halottjainak névsora volt. Mód-szeresen végigböngésztem, és becsületesemre mondom, előtte fel se merült bennem, hogy ott keressem, de megtaláltam Igor Pravia nevét.

Csak álltam és néztem, megkövültem és nem tudtam, hogy mitévő legyek? Nem tudtam, sírjak-e vagy nevessek, olyan furcsa érzés volt. Az utca túloldalán egy kis bárt láttam. Beültem, és vörösborot kértem. Közben nem tudtam levenni a szemem az emlékműről, egyszerűen megbabonázott.

- Elnézést, uram, minden rendben van? – jött hozzám a tulaj, egy középkorú férfi.
- Persze, persze, nincs semmi bajom – mondtam.
- Mert olyan felindultnak látszik – folytatta az olasz afféle megértő hangsúllyal.
- Egy rokonom... egy rokonomat fedeztem fel váratlanul... ott... az oszlopon... – motyogtam.
- Aha! – bólintott a tulaj, és kezet rázott velem. – Akkor ön egy hős rokona.

Vaskúti, akin most is látszott a felindultság, amikor csak mesélte, és nyilván nem először a történetet, felugrott, és berohant a szobába. Egy fotóval tért vissza. Odatartotta az orrom alá. Az emlékmű oldala volt, és a sok többi között az olvasható név: Igor Pravia.

– Elmondhatatlan érzés, barátom, egyszerűen megfogalmazhatatlan... – suttogetta István. – Azt hiszem, ezt igazán csak az tudja megérteni, aki már állt egy sír előtt, amire a valamikori neve volt írva.. Hát ha síromat nem is, de a hősi emlékműre rátaláltam, ahol a lelkem előző neve fennmaradt az „örökkévalóság” számára.

6.

MÁSODIK KAZETTA

Miközben emésztettem, amit Vaskúti mondott, előkerestem azt a kazettát, amire a kettes volt írva, és betettem a magnóba. Mielőtt elindíthattam volna, István kijött a gangra, hozott egy üveg bort. Töltött. A sötétpiros nedű hangosan csorgott a poharakba. Máris éreztem az ízét, amint a palackból kiszabadult illat meglegyintette az orromat. Koccintottunk. A hűvös borocska igencsak jól esett. Már éppen mondani akartam valamit, amikor István felugrott.

– Jaj, a hagyma! – kiáltotta, de olyan kétségbeesetten, ahogyan csak az tud, aki presztízskérdést csinál még egy rántottából is, s rohant a konyhába. Alighogy kimondta, nekem is megcsapta az orromat. Nagyon szeretem a piruló hagyma illatát, általában az intenzív, főzés közben keletkező szagokat, annak ellenére, mint mondtam, nem vagyok egy kimondott konyhatündér.

Pár pillanat múlva István újra a gangon volt.

– Tudod az az érdekes, hogy szinte minden kazettán van valami, aminek csak később lett jelentősége. Persze most nem mondom el, miről van szó, majd idejében mindent megtudsz. Ezen a kazettán kettő is volt, ami később fontosnak bizonyult. – István átnyúlt az asztalon, és benyomta a kapcsolót. A kazetta elkezdett forogni, s a szalagról lassan „letekeredett” egy másik hipnózis története:

Kérdés: Hol vagy, mit látsz?

Válasz: Semmit nem látni, sötét van... és hűvös van... félek itt lenni... Menjünk innen.

K: Akkor menj vissza korábbra. Most jó?

V: Igen. Most jó.

István hangján érezni lehetett, hogy mosolyogva, szinte jó kedvűen mondja.

K: Írd le, mit látsz.

Pár másodperces hallgatás, mintha István alaposan körülnézne.

V: Egy konyhában vagyok... szép nagy... Egy ablak alatt van egy kisebb asztal, a konyha közepén egy másik, az hatalmas... a tűzhely a kis asztal másik végében van. Én egy széken ülök az asztal és egy kredenc között. Ég a lámpa, de még nincs sötét. Elöttem egy kisebb tálban zöldség. Finocchio. Én tisztítottam. Mirko bohóckodik. Valamin mókázik, jó kedve van...

K: Mi van előtted?

V: Mondtam, finocchio.

K: Az mi magyarul?

V: Nem tudom, ez finocchio, ezt tudom... nem láttam itthon ilyent...

Vaskúti hangja bizonytalan lesz.

V: Illetve... talán...

K: Ha láttál mostanában ilyen zöldséget itthon, akkor hol?

V: Nagy élelmiszeráruházakban, de nem tudom mi a magyar neve. Nem láttam kiírva.

K: Írd le milyen, nem jövök rá mi lehet...

V: Finocchio, olyan, mintha hagyma lenne, de nincs száraz, barna héja. A szakácsnő salátát készíti belőle. Jó kövér asszony. Bele szoktam csípni a fenekébe. Most ünneplőben vagyunk, ő is, én is.

K: Miért? Milyen ünnep van?

V: Karácsonyra készülünk. Holnap lesz szenteste.

K: Van valami fontos vagy érdekes a konyhában?

V: Nem tudom. A nagy asztalon tányérok, evőeszközök. A szakácsnő spagettit készített. Mirkóval szerettük a vajos fokhagymás spagettit. Az én asztalomon négy pohár bor van, az egyik a szakácsnőé, a másik az enyém, a harmadikat Mirkónak töltöttem.

K: A negyedik kié?

Erre a kérdésre István nem válaszolt, vagy nem ért el a tudatáig, vagy nem tudom... De azonnal folytatta a konyha és a benntartózkodók bemutatását.

V: A poharak mellett egy Biblia van. Nyitva. Mellette egy tintatartó, és egy toll.

K: Fontos, hogy hol van nyitva a Biblia?

V: Nem. Nem, mert csak a kemény fedele van kihajtván. A belső címlapot látom. Bejön Francesca és ad egy tollhegyet. Kiveszem a töröttet a tollból, az újat beleillesztem a tollszárba, és belemártom a tintatartóba. Francesca iszik a borból, és engem néz ahogy beleírok a Bibliába.

K: Mit írsz?

V: Nem tudom. Valamit írok...

K: Nézd meg, mit írtál bele.

V: Egy nevet. Azt hogy Riz... Bara... Bara... Nem, azt írtam, hogy Barbara. Az előbb elkezdtem írni, és közben eltört a tollhegy. Nagy pacát ejtett a Bibliára. Mérges vagyok ezért. De már nem mérgeledöm. Örülünk. Mindannyian.

K: Miért? A karácsonynak örültök?

V: Annak is, de főleg Barbara miatt. Barbara ma született. Három fiú után végre lány.

K: A te lányod?

V: Nem. De én is örülök, hogy lány lett. Az apja Octavio úr.

K: Kicsoda Octavio? A barátod?

V: Nem. Nem a barátom. Octavio a fiatalabb gróf.

K: Ez egy grófi család? Te is gróf vagy?

V: Én inas vagyok. De nem Octavio inasa. De azért örülök Barbara születésének. Mindenki nagyon várta, hogy kislány legyen. Az ifjabbik grófnak már van három fia. Ez a nagy várakozás oka.

K: Tudod a nevüket?

V: A legidősebb Alberto, a középső Luciano, és a legkisebb Emerico.

K: Ők most hol vannak?

Vaskúti nem válaszol, illetve érezni, hogy szavakat formál, valamit nagyon szeretne kimondani, de nem megy.

V: A la squillán vannak...

K: Hol vannak?

V: A la squillán... a püspök... a templomhoz vezeti őket...

K: Ezt meg tudod magyarázni?

V: Nem. Nem tudom...

K: Mégis, mi az a la squilla?

V: Hát a la squilla, az a la squilla... az tulajdonképpen egy menet... minden évben december 23-án tartják... a városháztól indulnak...

K: Jó, ezt hagyjuk, szeretsz itt lenni, a grófékat gondolom?

V: Igen. A gazdám nagyon rendes ember, jól bánik velem. A többiekkel sincs semmi bajom. Igen. Jól érzem magam. Elégedett vagyok az életemmel. Jól élek itt.

K: Most menjünk előbbre az időben, amikor Barbara már nagyobb.

V: Ne! Nem akarok...! Nem, ne... nem akarok... – István nyöszörgött.

Kazetta vége.

– Azt mondta Szabolcs, hogy amikor az utolsó kérdést feltette, akkor az arcomra rémület ült ki, és hadonászni kezdtem... Fogalmam se volt, hogy miért. És tudod, mi az érdekes? Eddig én se tudtam, mi az a finocchio. Természetesen utánajártam. Nem igazán lepett meg, amit megtudtam róla. Az édeskömény gyökérgumója. Hasonlóan húsos, vastag, mint a hagyma, de nincs olyan sötétbarna héja. És persze leginkább salátát készítenek belőle. Már nem a meglepetés az elsődleges, de azért furcsa érzés volt. Tudod, beszéltek benne tollszárról, meg tollhegyről. A legérdekesebb, hogy mint Vaskúti István, nem is emlékszem, hogy mikor láttam utoljára ilyen íróeszközt életemben. Ez nem azt jelenti, hogy ne emlékeznék arra, hogy az iskolában a mi nemzedékünk váltotta fel a mártogatós tollat a töltőtollal. De valahogy nagyon furcsa volt arról be-

szélni, hogyan használom. És afféle nosztalgiát éreztem iránta. Amint tehettem szereztem, magamnak.

Erre emlékeztem, mert az első szobában az egyik polcon láttam.

– Este a fürdőszobában sokáig néztem magamat. – mondta Vaskúti – Próbáltam kitalálni, vajon mi van még a fejemben? Vajon milyen meglepetéssel szolgálok még magamnak meg Szabolcsnak?

– Az ember sose tudhatja, hogy kinek okoz meglepetéseket. – mondta a barátom, és fűrkésző tekintettel rám nézett. Kissé furcsa volt a tekintete.

– Ez így van. De még mennyire! Nem tagadom, nagyon meglepett a történeted – mondtam, és ebben egyáltalán nem hazudtam. Nem mindennapi, ami a barátommal történt, és aminek most hallgatója lettem.

– Reméltem is! Nem hazudtam a lapon, igaz-e, amikor azt írtam, hogy valami hihetetlen történetem van a számodra!

– Valóban, mindenre gondoltam, csak erre nem! És igazán olyan történet, ami arra való, hogy megírjam!

– Ez az! Most már megmondom, egy kicsit ezért is hajlottam rá, hogy neked, éppen neked meséljem el. Ugye ebből valami fantasztikust lehet kihozni?

– Ha a fantasztikust science fictionként érted, akkor nem. De elképesztő történetet lehet papírra vetni. Még ki se kell nagyon színeznii. Itt az újabb igazolása a mondásnak: a legjobb történeteket az élet találja ki, az író fantáziája a nyomába se érhet!

7.

A délutánt a templomkertben töltöttük. A rántotta, ha nem is igazi ebéd, gyors, és igazán ízletes volt. Főleg, hogy István a spájból kihozott egy üveg ecetes kisdinnyét. Azzal felséges volt! Utána elsétáltunk a kocsmáig, leküldtünk egy-egy korsó sört, István köszöntötte a falusiakat, azok némelyike szóba elegyedett vele. Láttam, nemcsak ő szereti a helybélieket, azok is befogadták maguk közé a kissé különcnek tűnő pesti István urat.

A sör után felbandukoltunk a templomkertbe. A falu közepére benyúlik egy domb, annak a végében állt a templom. A dombgerincen, az Isten háza mögött, enyhe kanyar után kezdődött az az utca, ahol István is lakott. Onnan a templomkertbe egyenes út vezetett, de innen, a falu főtere felől a domb lejtőjén lépcsősor vitt fel. A lépcső kövei középen simára koptatva, a szélén feketés-mohos volt. A templomkert sík volt, a domboldalt körbekerítették téglafallal, s feltöltötték. A téglafal tetején, illetve mellette, mert a fal teteje kis párkányt alkotott, végig lehetett sétálni. Körbe-körbe református fejfák, katolikus keresztek, s mindegyiken névtábla. Az I. Világháborúban elesett falusi altisztek nevével, és mindössze egyetlen hadnagy képviselte a K. u. K. tisztikart. A fejfák között szabályos távolságban óriási vadgesztenyefák. Lombjuk már az ősz színeibe öltözve és szaporán hullatták szúrós termésüket, amelyek a földre koppanva szétpukkadtak, s a fekete-barna ovális gesztenyék megültek a fűben. A lépcső és a templomkapu közti távolságot megfelelően állt az emlékmű, tipikus I. Világháborús emlékoszlop, a tetején kőkoszorú, s azon egy sas. Az oszlopon az elesettek nevei, s már arra is volt pénz, hogy a szocializmusban senkiknek tekintett II. Világháborús hősök nevei is felkerüljenek. Az oszlopot megkerülve a templomkapuig téglából rakott út vezetett. A templomkertben volt egy keresztút is, az is szépen karbantartva, egyik vége az utcai kapuhoz, a másik a régi kis templom előtt elmenve az iskola felé vitt.

Leültünk egy padra.

Élveztük a napsütést, a száradó fű illatát, és a potyogó gesztenyék koppanásait.

Barátom folytatta a történetet.

8.

Több holtvágány után azt találtam ki, hogy megkeresem az olasz hadtörténeti múzeumot vagy intézetet, ha van ilyen. Az eredmény az lett, hogy több hetes íméles levelezgetés után kaptam egy weboldal címet, ahol megtalálhatók az első és egy másikon a második világháborúban elesettek nevei.

Az eddigiekben Nelli segített, ő jól bírja az angolt. Valahogy ráéreztem, hogy jobb lesz, ha nekiállok a nyelvtanulásnak. És mint később kiderült, elég könnyen tanulom a nyelvet. Persze idő kellett ahhoz, hogy belejőjjek, és valamennyire pötyöghessek. Nos, azon a weboldalon könnyedén megtaláltam Igor Praviát. Az első, amit megjegyeztem, egyszer s mindenkorra, és kitörölhetetlenül van az agyamban, a halála dátuma: 1917. november 29. Amikor megtaláltam, hirtelen ideges lettem. Kírtam magamnak minden adatot, ami a neve mellett volt, és lekapcsoltam a komputert, mintha az bárminek is az oka, vagy okozója lett volna. Érdekes, az emberek milyen szívesen töltik ki dühüket az őket körülvevő, és amúgy igencsak ártatlan tárgyakon. Elrohantam otthonról, és hosszú órákon keresztül csak rohantam, mert sétának, vagy menésnek egyáltalán nem lehetett volna nevezni. Hihetetlen volt. Még sokáig, nagyon sokáig hasonlóképpen reagáltam mindenre, amikor egy-egy újabb adat, bizonyíték jutott a tudomásomra. Napokig nem tudtam magamhoz térni. Csak kóvályogtam, s azon törtem a fejem, hogy vajon mi közöm van ahhoz az emberhez? Hiába mondta Kerekes, hogy igazából Vaskúti Istvánnak semmi köze hozzá, ez nem elég. Hogy lehetett volna hiteles, amit mondott, hiszen a fejemben hordom annak az embernek az emlékeit, hipnotikus állapotban az ő szavait használom,

az ő szemével láttatom a dolgokat, az ő személyisége öltött körvonalat a hipnózisok alatt. Olyan dolgokat tudok a hipnózisban, amihez Vaskúti Istvánnak az égvilágon semmi, de semmi köze nincs! Apró intimitások bukkannak fel az ÉN tudatalattimból, olyanok, amiket az ember úgy gondol, hogy azok csak és kizárólag az ő titkai, érzései, ahhoz senkinek semmi köze. Még a legközelebbi családtagjai is ki vannak rekesztve, ők se tudnak semmit ezekről az érzésekről, cselekedeteikről, titkokról. Akkor pedig kell, hogy legyen hozzá közöm! Az embernek nyilván az a legkézenfekvőbb reakciója, hogy elfogadja: az a valaki valamikor ő volt. Nem is akarja a lélekre kenni az előző élet dolgait, hanem önként magára veszi.

Az egyszerűen nem lehet, hogy ne legyen hozzá semmi közöm!

Nem, nem lehet... mondogattam, pedig az eszemmel tudtam, hogy igaza van Szabolcsnak.

– Tudod Attila, azt hiszem, ezt hiába magyarázom. Ez olyan fantasztikus állapot, amit elképzelni sem lehet. Meg érteni se... Ezen át kell esni, hogy tudd, miről van szó. Hogy tudd, mit érez az ilyen ember, mint én is, aki megtalálja azt a valamikori személyt, akinek a testében ugyanaz a lélek lakozott...

– Igazad lehet – bólintottam magamban, mintegy kicsit beletörődve a dolgokba, meg mosolyogva is, hiszen én tudom, amit tudok. Ki is mondtam: – De azt hiszem, tudom, milyen ez az érzés... Ne feledd, hogy író vagyok, és egy író mindig magára ölti a hősét, másképp nem tudja hitelesen megformázni. Belebújik a bőrébe, és amíg meg nem írta a könyvet, addig egy kicsit úgy is viselkedik, mint akiről ír. Maradjunk tehát annyiban, hogy el tudom képzelni, milyen állapotban voltál.

– Te tudod – mondta István, és mosolygott. – Ezután írtam egy levelet – folytatta a történetet –, és kérdeztem, hol lehet valamit megtudni a haláláról? Napokig vártam a választ. Egyszerűen nem értem, miért nem egy ímélt írtam? Arra azonnal megjött volna a felet, de legalábbis a lehetőség meglelt volna rá. Lehet, hogy öntudatlanul is késleltetni akartam a választ, vagy azt akartam, hogy hiteles írás legyen a kezemben, nem tudom. Ekkor azt a választ kaptam, hogy Igor Pravia a háborúban eltűnt. Eltűnésének ideje a bejegyzett halálzási dátum. De azért valami további adatot is kaptam, mert megírták, hogy szolgálati helye Bolognában volt egy katonai gyógyszerraktár és elosztó központban.

És még valami fontosat megtudtam: 1870 január 4-én születtem Fossacesiában. És ami még lényegesebb volt, hogy ez a Fossacesia Lanciano mellett van. Szomszédos városok! Tehát jól okoskodtunk Kerekessel, hogy hibáztam a hipnózis alatt, nem Lunciano a falu neve, ahol az a Mirko kertészkedett.

Látod, megint és újra azt mondtam, hogy „szolgálati helyem” meg „születtem”. Még most is képtelen vagyok úgy beszélni arról az Igorról, mint egy idegenről. Azt hiszem, ez életem végéig elkísér. És ez a beszélgetés, hogy mindezt elmondhatom neked, számomra hallatlanul sokat jelent. Érzem, hogy megkönnyebbülök. Igaza volt Kereseknek.

– Ez biztos – mondtam, s István rám nézett, kissé csodálkozva, hogy miért olyan furcsa hangsúllyal mondom, de nyilván arra gondolt, hogy a története hatása alatt vagyok.

9.

István felállt, kicsit nyújtózkodott, majd az órájára nézett.

– Ideje indulnunk. A busz hamarosan bejön – mondta, s felcihelődtünk. Nellit vártuk, Pista feleségét. Megtehetette volna, hogy kocsival jön, hiszen úgazdag barátoméknak kettő is volt, vagy kérhette volna, hogy István menjen ki elé, az állomásra, de nem. Szeret vonatozni, és szereti a buszt is. Elég, ha a faluban várjuk a végállomáson, mondta Istvánnak, amikor megtelefonálta, hogy mikor jön.

Igy most lefelé bandukoltunk a templomkert lépcsőjén. Elmentünk a református paplak előtt. Az udvar szépen rendben tartva, a hosszú gang előtt virágoskert, hosszabban, mint Istvánéknál, itt a bejárat is hátrább esett a tornácos folyosón. Az udvaron öreg Lada.

Már hallottuk, hogy a busz megáll a felső faluvégen, meggyorsítottuk a lépteinket, ami a lejtős utcán igazán nem esett nehezünkre.

Szinte a busszal egy időben érkeztünk a megállóhoz. A busz elment az útelágazásig, ott volt kiképezve a forduló, majd visszagurult, s megállt. A sofőr kinyitotta az ajtót, s azonnal bement a kocsmába. Ma már nem lesz több menet. A buszt beteszi a megállóval szemközti oldalon levő garázsba, s csak hajnalban indul, a kora reggeli járatral.

Nelli szokása szerint utolsónak szállt le.

Nagy lelkendezve integetett, amikor meglátott, és az első pusztit én kaptam, nem is a férje.

– Nahát, Attila, milyen jól nézel ki! – dicsért, és ez inkább bók volt, mint a valóság.

– Te se úgy nézel ki, mint legutoljára, alaposan lefogytál! – adtam vissza a bókot. Természetesen egy szó se volt igaz belőle, Nelli ugyanolyan töltött galamb forma volt, mint világlétében. Ez jól is állt neki, István is ezen a véleményen volt, s csak mosolygott az állandó fogyókúrán. Nelli ehetett, amennyit akart, nem változott a súlya. Megmaradt a kellő gömbölyedsége, olyannak, ahogyan István szerette. Az asszony sűrű nadrágot és a feneké alá lógó sötétkék, pulóvert viselt. Ezzel kellőképpen eltakarta a gömbölyűségét, és kényelmes viselet is a vonatozáshoz, buszozáshoz. Haját összefogta hátul, egyszer megtekerte, valami kontyfélét eszközölt, amelyik most picit lecsúszva, már majdnem kibomlott. Érdekes: mégsem keltett gondozatlan benyomást.

Egyébként a haja Istvánt is meglepte.

– Ez megint Joli találmanya? – kérdezte a felesége hajára mutatva. Joli Nelli fodrásza volt, és az asszonyt többször rá tudta beszélni, hogy átfestesse vele a haját, s ezzel megváltoztassa az arca karakterét.

Most majdnem teljesen fehér színű volt, talán egy picit sárgás, de semmiképp sem keltette ősz haj benyomását.

– Hát ki másé? – nevetett Nelli, s a kezembe nyomta az egyik táskát, a másik már Istvánnál volt. Belém karolt, s elindultunk haza. Nem lehetett lelőni, folyvást beszélt, mondta a híreket, de ez érthető, vagy öt napot töltött a férje nélkül, volt miről beszámolnia. Amikor már látszott a ház, előreszaladt, nagyra tárta a kiskaput:

– Tessék uraim... – mondta, s kivillantotta szép, fehér fogait.

A konyhában tettük le a holmiját.

Nelli az egyiket kinyitotta, és az oldalzsebében keresgélni kezdett.

– Hova tettem, hova tettem... – motyogta, míg egy képeslapot húzott elő. – Neked jött! – adta át Istvánnak.

A barátom érdeklődve fordította meg, elolvasta, mosolygott egy picit, majd szó nélkül átnyújtotta.

Megnéztem.

Megszédültem, s mintha elsötétült volna a világ.

A képeslapon egy kastély volt, pontosan olyan, mint amelyet István Kerekes lakásában látott, s oly találóan láttatott az elbeszélése alkalmával.

10.

Megfordítottam, s kérdően néztem Istvánra. Ő bólintott, mintegy engedélyt adva arra, hogy elolvassam. Beleléztem, de mivel nem igazán bírom az olaszt, visszaadtam, azzal, hogy jobb ha lefordítja.

– „Kedves Barátunk, köszönjük a gratuláló sorait – olvasta Vaskúti –, ha ideje engedi és Olaszországba jár, látogasson meg minket. Előtte ne felejtse el időben értesíteni. Néhány barátunkat is meghívánk ez alkalomból. Aláírás: Chiara D’Aporto”

István leejtette a lapot az asztalra.

– Chiarának kislánya született a múlt hónapban, s gratuláltam. Most jött a válasz... – mondta István. – Úgy látszik, afféle vásári mutatványnak kellenék... Nyilván a barátai nem hiszik, hogy felbukkant az idő homályából a család egykori inasa... hallatlanul érdekes ember, feltétlenül meg kell, hogy ismerjétek, kicsit beszélj olaszul is... Hát majd meglátjuk. Bár érdekes emberek ismeretsége sose árt. Sose lehet tudni.

Fogalmam se volt, hogy ki ez a Chiara, ki az a D’Aporto úr, vagy signore, akihez férjhez ment. Kérdően néztem Istvánra. Nelli szólalt meg:

– Még nem mesélted el neki? Hát mi a jó fenét csináltok...? – kérdezte szemrehányónak szánt, de mégis vidám hangon

– Még nem tartok ott. Csak az olasz weboldalnál...

– Huh, te aztán jól beosztod a mondanivalódat... Akkor én elmond...

– Ne! – csattant fel a barátom hangja, kissé éles volt, annyira mindenképp, hogy Nelli azonnal elhallgatott, s téve a megszeppentet, ránézett a férjére: – ahogy óhajtja, uram! – mondta, s kissé meg is hajolt hozzá, s ezzel visszahozta a vidámságot. Meglátta az asztalon a kazettákat. Felvette az egyiket.

– Ezzel se haladtok nagyon... – mondta, s letette az üres dobozt, amin a kettes sorszám virított. – Mondd Attila, van annyi időd, illetve szabadságod, hogy kivárd, amíg az uram elmeséli, amiért ide hívott?

– Ezzel semmi gond – mondtam, s így is volt. – Szabadságom annyi van, amennyit csak akarok, hiszen a műtét után a lábadozási idő addig tart, amíg a főorvos úr kiír. S a műtét után bizony sokáig eltarthat a lábadozás. – mondtam. Nelli szeme kikerekedett.

– Műtéted volt? Azt hittem, hogy megfáztál... István ilyesmit mondott...

– Is-is. Nem hazudott. Volt egy kis meghűlésem, ami pont azért lehet veszélyes. Már minden régen rendben van, minden oké, csak nem nagyon akarózik visszamenni dolgozni az intézetbe. Ezért tartatom magam még táppénzen.

– Mi meg fizessük a TB-t, amiből fizetik a lebzselésed. Na, szépen nézünk ki... Súlyos volt?

– Két bypass... – kopogtattam meg a mellkasom, a szívem felett.

– Boldog születésnapot – mondta Nelli, s hozzátette: – csak vicceltem.

– Nyilván. – mondtam, s egyáltalán nem haragudtam, sőt jól is esett, hogy Nelli viccel, s nem kezd rögtön tragikus képpel tanácsokat adni, hogyan éljem túl a műtétet, meg saját magam.

– Minden rendben?

– Nagyjából.

– Ez mit jelent?

– Hát... hosszú... azért vagyok itt, hogy István meséljen, s nem azért, hogy én traktáljak titeket.

– Ahogy a méltóságos Pincehelyi úr akarja – nevetett Nelli. – De aztán téged is meghallgatunk!

– Lelkedet rajta! – mondtam tragikus képpel, s azok ketten összenéztek, de aztán egyszerre elnevettek magukat, amihez én is csatlakoztam.

11.

Az esti szalonnasütés igen jól sikerült.

Érdekes, egyikünk se hozta szóba István történetét, sem az én betegségem, illetve műtétem körülményeit.

Nelli vitte a prímet. Elmondta, mi újság Pesten. Az új lakásban minden rendben. Azt már „belakták”. A régi kifestették, felújították. Az majd a gyereké lesz, de addig is kiadják. Az utolsó simításokat végezte Nelli. Állítólag a jövő héten költözik be az új bérlő.

– Ez is hoz némi pénzt – mondta István.

Nem úgy nézett ki a helyzet, hogy nagy-nagy szükségük lenne arra a pénzre, amit a lakásért kapnak. Bár az, hogy kinek mennyi a pénze, az sose a látszat kérdése. Igazán furdalt a kíváncsiság, hogy ennek a történetnek a végén hogyan derül ki a hirtelen „meggazdagodásuk”? Azt hiszem, rám is rám férne a titok, hiszen a könyveimből nem igen lehet megélni, az irodai munka pedig már fáraszt.

Harmadik nap**1.**

István reggeli után kiült a gangra, elének tette a magnót, és mellé a kazettát. A nap átsütött a szomszéd ház teteje felett, így kellemes volt a gangon. Már elmúlt a kora őszi reggelek semmihez se hasonlítható kellemes csípős hidegsége. Vége a nyárnak, korán jött a hűvös ebben az évben. Talán majd egy hosszabb vénaszonyok nyara kárpótol.

– Kávét azért szabad, ugye? – kérdezte Nelli, de a válaszra nyilván nem volt kíváncsi, mert kezében tálca, rajta három csésze, s a kiöntőben illatozott a frissen lefőzött kávé. Óvatosan letette, mindenkinek töltött, és a továbbiakat ránk bízta. Ő cukor nélkül itta, csak egy csöppnyi tejszínt pötytyentett hozzá. – Mindenki a saját ízlése szerint. – mondta.

A hátsó udvarban Szörnök felcsaholt.

– Kapod már! – állt fel Nelli, s egy kis üvegtálcába kávé és tejet öntött, bele sok cukrot tett, és letette a gangra, a lépcső mellé közvetlenül. Hátra ment, kinyitotta a kaput, s a kis szörgomolyag uzsgyi, a lába mellett elrohant, a tálcára vetette magát, s buzgón lefetyelni kezdte a sűrű, édes, tejeskávés szirupot.

– Nem lehet forrón adni, mert a bolond összeégetné a nyelvét, annyira szereti – mondta István, és leguggolt, megvakarta a kiskutya fülét.

Az rá se hederített, toltá orrával a kistányért, s piros nyelve nagyokat kanyarított, egészen addig, amíg a tálka tökéletesen tiszta nem lett. Akkor felnézett, s hangos csaholással köszönte meg a finomságot.

– Na, eredj, szaladgálj... – mondta a gazda, s Szörnök mintha értette volna a szót, boldogan rohant le s fel a kerítés mellett.

Közben Nelli kikészítette a hármas számú kazettát. Rámutatott, mintha attól, hogy én helyezem a készülékbe fontosabb lenne a dolog. Pedig számomra bizony fontos volt.

HARMADIK KAZETTA

Bevezetőnek Kerekes szokásos mondókája hangzott el, a dátum, meg néhány mondat, amivel összefoglalta az előzőket. Afféle emlékeztető...

Majd elhangzott az első utasítás: képzeld magad egy virágos rétre.

V: Megvan... virágos rét... de nem süt a nap...

K: Látsz valami érdekest?

V: Ez ugyanaz a hely... ez pontosan az...

K: Melyik?

V: A hegyek a távolban... és a lábamnál a...

K: Mi van a lábadnál? Az a sötét massa?

V: Igen, illetve nem. A massa majdnem teljesen eltűnt...

K: És látod a te virágod? A mocsárvirágot?

V: Nem... most nem...

K: Tehát csak a rétet látod körülötted?

V: Igen... nem... de ez egy rét... de ez egy... ez egy... harctér vagy mi! Felfordult ágyútalpat látok... Nem jó... ez nem jó... Menjünk el innen, nem akarok itt lenni...

K: Még ne, próbálj valamit magadról mondani, miért vagy itt?

Vaskúti hallgatott. Kisvártatva nyögdecselés, hangfoszlányok törtek ki belőle. Végül tiszta hangon megszólalt:

V: Gyógyszert viszünk a tábori kórházba.

K: Mivel viszitek?

V: Teherautóval.

K: És történik valami fontos itt?

V: Igen. Itt valami fontos történik, de nem... nem akarom... Nem, nem akarok itt maradni... ez nem jó... nem érzem jól magam...

K: Jó, menj innen vissza egy kicsit az időben. Most hol vagy?

V: A könyvtárban. A gróf úr egy létrán áll és egy könyvet keres.

K: Lényeges, hogy mit?

V: Neki biztosan fontos. Én nem értek azokhoz a dolgokhoz, amikkel foglalkozik... két ablak között állok... Egy kis asztalon italok vannak és a grófnak töltök. Minden délután négykor kávé vizsek neki és iszik hozzá valamilyen likőrt, beszélgetünk pár szót, majd dolgozik tovább. De azért furcsa...

K: Mi a furcsa?

V: Ahogyan szólít... Az nagyon furcsa.

K: Miért, hogyan szólít? Nem Igonak?

V: Néha Igonak is, de általában szárnysegéd úrnak...

K: Katona vagy?

Itt Kerekes hangja nagyon csodálkozó volt.

V: Nem. Nem vagyok katona. Az inasa vagyok. A kávé már az asztalán van.

K: Nem töményt iszik a gróf?

V: Nem. Emilio gróf nem iszik grappát... konyakot se... a maraschinót kedveli...

K: Min dolgozik a gróf?

V: Valami védelmi terven, nem tudom pontosan. Van egy kisebb asztal is a könyvtárban...

K: Mire szolgál?

V: Készítetett egy domború térképet, ami a Mediterraneót⁴ ábrázolja... igen, szép... szeretem nézegetni. Néha meg is simogatom. A térképre szokott rajzolni a gróf.

K: Milyen védelmi tervet készít a gróf?

V: A katonai dolgokhoz nem értek... a gróf sokszor elmagyarázza a tervét... minden nap... minden nap előadja, hogy hogyan alakul.

Vaskúti várt egy sort, úgy tűnt, mint aki valamire figyel. Aztán folytatta:

– A lényege, hogy a szaracénok meg fogják támadni és előzönlík Olaszországot... térkép... térkép van az asztalon... azon rajzol... előzönlík az olasz csizmát...

– Ki kell építeni a megfelelő védelmet, mondja – István hangja kicsit monoton volt, szinte álmosító, de persze nem lehetett unni. A körülmények ugye... – De a gróf szerint nem lehet legyőzni a szaracénokat, olyan sokan fognak jönni.

Vaskúti szinte folyamatosan beszélt.

– A család vagyonát meg kell menteni, mondta a gróf...

K: Hogyan? Tudod, hogyan akarta megmenteni?

V: ... mindent arannyá kell tenni..., és elásni..., jó mélyen, ahol a szaracénok nem találják meg.

Vaskúti elhallgatott.

K: Mást nem akarsz elmondani?

V: Bolond.

K: Kicsoda?

V: A gazdám. Emilio gróf. Hetente ír a Hadügyminisztériumnak, és elküldi a héten készített védelmi tervet. Ez fontos...

K: Miért fontos?

V: Mert én viszem el a védelmi tervet, hogy feladjam. De a család úgy parancsolta, mégpedig személyesen Octavio gróf, hogy ne adjam postára, hanem adjam át neki ezeket a leveleket.

K: Más? Van még valami?

V: Ezért hív szárnysegédnek, mert bolond... És mindig kinevetjük a szakácsnővel meg Mirkóval. Elmondom, hogy miket beszél, és nevetünk rajta...

K: Mióta bolond?

V: Régen... engem akkor vettek fel, amikor kiderült, hogy zárva kell tartani... Nem engedik ki... bezárva tartják az emeleti lakrészében.... Szeretem a gazdám... Magányos az öreg gróf a saját kastélyában...

K: Most menj el innen. Ha látsz valamit mondd el.

Vaskúti halk, de határozott hangon válaszolt, ám a hangjában valami idegesség vibrált:

– Nem. Menjünk innen. Nem szeretem ezt a helyet. Dolgozom. Alig látok. Sötét van. – István nyöszörögni kezdett, afféle szemrehányó, de egyúttal félelemmel teli hangon folytatta: – a kezem maszatos. Nem szeretem a piszkos munkát. A cipőm is sáros. Ne... Nem akarok itt lenni... Nem!

Felvétel vége.

2.

István csendben ült, láttam rajta, hogy még mindig nem tudja teljesen megemészteni ezt a furcsa történetet. Nelli se szólt.

– Ez egyre érdekesebb... – mondtam, hogy ne legyen kínos a csend. – Szóval egy bolond gróf inasa voltál, Olaszországban Fossacesiában.

István megvakarta kopasz feje búbját.

– Hát nem éppen, de nem lövöm le. Nem jól okoskods.

Én persze jól okoskodtam, de ezt István honnan tudhatta volna?

– Tudod Attila – szólalt meg Nelli –, érdekes, és egy kicsit szomorú is volt látni a férjem, amikor a kezeléskéről hazajött. Mindig morfondírozott magában, tépelődött, és sokszor nekem se szólt semmit, hanem ment a vackára, és órákon keresztül töprengett.

– Valahogy csak meg kellett érezni ezeket a dolgokat, nem? Nem minden nap él át az ember ilyesmiket – mondta a barátom.

– A legrosszabb a helyzet a negyedik kazetta elkészülte után volt. Amikor olyan feldúltan jött haza, hogy azt hittem, menten gutaütést kap. – Nelli ránézett Istvánra, mintha a helybenhagyását kérné.

– Hát hogy a fenébe ne, amikor majdnem meghaltam – mondta dörmögő, méltatlankodó hangon István.

– Akkor ráparancsoltam – mondta a felesége –, hogy most már ne tartsa magába a dolgokat, mondjon el mindent, mert látom, hogy valami nem stimmel. Gondolhatod, hogy hatott rám! Először azt hittem, hogy

⁴Földközi-tenger

mindketten megbolondultak. Hogyan lehetséges ez, kérdeztem, hogy István valaha Igor volt...

És persze jöttek a magyarázatok, a férjem még engem is elvitt Szabolcs-hoz, s nekem is elmondott mindent, hogy mit gondol ő ezekről a dolgokról. Ahogyan haladtak a „kezeléssel” egyre izgalmasabb lett a dolog, a végén már élveztem a nyomozást.

NEGYEDIK KAZETTA

Nelli elővette a soron következő kazettát. Már kellőképpen felcsigázta az érdeklődésemet azzal, hogy elmondta István, majdnem meghalt, amikor hazajött a negyedik kazetta felvétele után. Nem volt tiszta, hogy a hipnózis alatt, vagy utána történt-e valami?

Lenyomtam a lejátszó gombot. A kazetta lassan forogni kezdett, s valóban ijesztő felvétel tekeredett le róla:

Kérdés: Hol vagy?

Válasz: Alig látok. Nem szeretem ezt a helyet! Nem szeretem ezt a szagot!

Itt hosszabb szünet volt, István nyögdecsel, nem lehet kivenni, hogy mit motyog. Majd érthetően: – Nehéz. A sarokba tettem. Menjünk el – szinte sírva – menjünk el. Nem akarok itt lenni. Sáros a cipőm. A kezem koszos, ragad, izzadok... el, el innen... ezt nem szabad... én sose... ilyet én sose... nem...

K: Rendben, ha nem akarsz itt lenni, akkor menjünk máshova. Hova érkeztél?

István nem szól, aztán a hangja nagyon, nagyon furcsa lesz. Olyan, mint amikor az ember szája tele van, s úgy akar beszélni:

– Jaj... nem látok semmit... homályos minden... – a hangja nehéz lesz, hörgés hallatszik – mindjárt meghalok... vízben vagyok... lebeg... itt lebeg előttem az én virágom... ha nem érem el akkor megfulladok... bűnös ember voltam... sose... sose... – s valóban, a hangja egyre halkul, egyre gyöngébb. – nem kapok levegőt... beszorultam... nem... nem nyílik... jaj Istenem! A virágom... a Mocsárvirág, el kell érnem... nem... nem... azért nem... sose lehetek már... sose lehetek már... bűnös vagyok, nem lehetek többé...

K: Mi nem lehetsz többé?

V: Nem lehetek... nem lehetek gazdag... ez a büntetés azért... nem lehet... nem szabad... hiába a pénz... nem leszek gazdag...

K: Hogy érted? Miért nem lehetsz gazdag?

V: Nagyon bűnös vagyok... ez a bűnhődés... a halál a büntetés... érte...

Vaskúti hangja viszonylag nyugodt volt, olyan, mint aki beletörődött a sorsába.

K: Most meghalsz?

V: Elértem, most már elértem... itt van a kezemben a virágom, a Mocsárvirág... Igen. Most meghalok... a szirmok lehullnak... sose lehetek gazdag...

K: Nem. Ez lezárult. A halállal lezárult minden. Most úgy éld át az egészet, hogy tudod, lezárult minden. A halál mindent lezár.

Kerekes nagyon szuggesztíven beszélt. Számomra meglepő, de mindenképpen érdekes volt, hogy nem kihozni akarta Vaskútiból az állapotból, hanem újra átélítette vele az egészet, s igyekezett lezárttá tenni az előző életet.

V: Igen. Meghalok... a szám tele vízzel... lezárult... nem látok, minden homályos... csak a szirmokat látom...

K: Nem számít már semmi, amit Igor elkövetett. A halállal lezárult minden. Megszabadultál a felelősségtől... Érted?

V: Igen... Meghaltam... Lezárult... a Mocsárvirág eltűnt...

3.

– Lucskosra izzadtam magam ez alatt a három-négy perc alatt. Amikor Szabolcs visszahozott ebből a helyzetből, szinte éreztem, hogy kiszabadultam a fulladásból. Valami szörnyű és félelmetes volt. – mondta István, kissé sápadtan. A felvétel emléke is borzasztotta. – Gondolj bele Attila, ha ezt én Alfrédnél élem át. Lehet, hogy most igazságtalan vagyok vele szemben, mert lehet, hogy megvan a megfelelő képzettsége, de én inkább nem hiszem. Ha ott ér a trauma, nem hiszem, hogy olyan szépen ki tudott volna hozni belőle, és lezárni azt az életet, mint ahogyan Szabolcs tette. Mert azt hiszem, ez volt a lényeg. Ettől a kezeléstől számítva, mintha elfújták volna a játékszenvedélyem! Megszabadultam tőle! Érted, teljesen, egyszer s mindenkorra elmúlt!

Sokat beszélgettünk ez után. Próbáltuk finomítani az emlékképeket. De arra, hogy miért mondtam, hogy bűnös vagyok, és büntetés a halál, nem tudtam válaszolni. Viszont itt lehetett keresgélni a lelki problémám okát. Ha akkor úgy éreztem, hogy bűnös vagyok, és a halálom pillanatában is arra gondoltam, hogy nem lehetek gazdag, akkor az bizony kialakíthatott a mostani énemben egy olyan mechanizmust, ami megakadályozza azt, hogy valaha is pénzes lehessék. És erre egy félkarú rabló az én esetemben elég, hisz nem volt annyi elverni való pénzem...

Hallgattunk egy sort. Én is emésztettem magamban az utolsó kazetta kurta felvételét. Milyen furcsa, gondoltam. István telibe találta a halálának időpontját. Azt a képet sikerült felidéznie, amikor éppen meghal... Atélte Vaskúti Istvánként ennek az Igonak a haláltusája egy részét. Nyilván ebben a fázisban „Igor már tudta”, hogy meg fog halni. Vagy az, akit a lelkének hívunk... Vagy mit tudom én, hogy kicsoda, ez egyszerűen örület, ilyen nincs!

– De, barátom, van ilyen! – mondta István és a szemembe vigyorgott.

Nem is vettem észre, hogy gondolataim utolját hangosan is kimondtam.

– Örület... – adtam hangot érzéseimnek.

– Lehet, de minden egyéb híresztelés ellenére, ez mind megtörtént, ha hiszed, ha nem.

– Muszáj hinnem, hiszen ezért vagyok itt. Ketten vagytok, akik állítjátok, és biztos, hogy a végén én is azt mondom, hogy ez a történet maga a valóság, de azért várjátok ki, amíg ráhangolódom! Most próbáljuk meg összefoglalni, hogy mit tudunk a kazettákból.

– Én mindent, meg Nelli is – mosolygott a házigazdám.

– Ez igaz. Akkor hadd foglaljam össze, hogy én mit tudok ebben a pillanatban. Valamikor az I. Világháborút megelőző években Igor Praviaként szolgáltál egy bizonyos Emilio grófnál...

István megint kihasználta, hogy feladtam a labdát, és azonnal lecsapta:

– Látod, te is azt mondogod, hogy én voltam az az Igor Pravia. Az ember egyszerűen nem tud szabadulni attól a gondolatától, hogy ha a lélek ugyanaz, akkor a személyiség is ugyanaz. Pedig akkor Igor élt, most pedig egy Vaskúti!

– Igaz... folytassuk! Ez a gróf örült volt, vagy bolond, egy biztos, nem volt ki a négy kereke, ha a szerecsenek inváziójáról fantazmagóriált.

– Szaracénok, legyünk pontosak barátom. Emilio gróf a szaracénok ellen készült.

– Ez azért most nem életbe vágóan fontos különbség. Azt is tudjuk már, hogy egy karácsonyt megelőző este, hogy melyik évben az nem derül ki, egy Barbara nevű kislánya születik annak izé, na, milyen grófnak is?

– Octavio.

– Igen. Szóval ennek a grófnak lánya születik. Valószínű, hogy Octavio a te gazdád, Emilio fia lehet, hiszen ő rendelkezett az öreg gróf fölött, úgy tűnik, ő vette át a családfői szerepet.

– Ez volt nagyjából.

– Azt is tudjuk, hogy te... illetve ez az Igor Pravia 1917 novemberében esett el a háborúban.

– Hallottad, nem elesett, hanem vízbe fúlt.

– Igen. Tehát meghalt. A születése időpontját és helyét is tudjuk, az a Fossa.. izé, Fossacesia. A kastélyban biztos, hogy van egy kislány, akit nem szeretsz, mert utálatos. És időnként elmész kártyázni... – István vigyorgó arcát látva, hozzátettem: – a fene essen bele, hát nem lehet erről a pasasról úgy beszélni, mintha nem te lennél... Ez örület!

– Az, Attila, pontosan az: egy örült nagy örület! De azért jobb lenne, ha mint Igor Praviáról beszélnél, és nem rólam.

– De nem tudok! – kiáltottam. Felugrottam, az asztalra támaszkodtam, és kieresztettem a hangom: – értsd meg! Nem tudok arról az emberről úgy beszélni, mintha nem te volnál! Ő van benned! Ő van benned... – a hangom egyre halkult – értsd meg István, nem tudok... nem tudok... te vagy ő, ő vagy te, mindegy. Ugyanaz a személy vagytok! – suttogtam.

– De ez csacsóság.

– Te vagy ő! – kiáltottam megint, és hadonászni kezdtem. Majd felugrottam, és tenyérrel vertem az asztal lapját, hogy minden csak úgy ugrált rajta, közben kiabáltam. – Te vagy ő! Te vagy az az ember! – Úgy láttam, hirtelen rémület villan István szemében.

– Nyughass már! – emelte meg a hangját ő is.

– Ne hülyéskedjete, fiúk! – szólat közbe Nelli is, és határozott mozdulattal megfogta a karom. Erre hirtelen megnyugodtam. Remegni kezdett kezem-lábam, s lerogytam a székre.

– Hagyjuk abba mára – javasolta az asszony. – Attila egészen ki van készülve. Mi ütött beléd? Sose szoktál így viselkedni.

Ez igaz.

– Nem tudom... és az a rohadt fóbiám is kiújult. Egyszerűen nem értem. Pedig Szabolcs azt mondta, hogy ezt egy életre elfelejthetem...

– Kicsoda?

– Hát ki más, mint Kerekes Szabolcs.

Vaskúti teljesen elhűlve nézett rám.

– Ő kezelt téged?

– Miért, tilos?

– Hát nem, persze hogy nem, de... csak furcsa...

– Miért? Mert közös barátunk nem beszélt neked erről? Miért tette volna? Tudod, orvosi titoktartás, meg minden...

– De annyit csak mondhatott volna, hogy: képzeld, a Pincehelyi is a páciensem volt, de nem tette.

– Úgy látszik, nem tartotta fontosnak. És az, hogy hozzá fordultam, természetes, hiszen te is tudod, hogy fóbiákat eredményesen kezel, legalábbis ezt mondja magáról. Na, ha visszamegyek Pestre, akkor beolvasok neki. Még hogy kikezelt... Nahát! Hiszen tegnap is rosszul lettem.

Magam sem értettem, hogy mi ütött belém. Miért kaptam fel a vizet, pedig ennek semmi köze sincs a főbiámhoz. Valami nyilván kihozott a sodromból, de hiába próbáltam rájönni, hogy micsoda, olyan üres volt a fejem, mint egy elhagyott repülőgép hangár. Nelli egy nyugágyat hozott ki, és az udvaron egy terebélyes diófa alá tette.

– Na, gyere, pihenj le. Rád fér, hiszen alig épültél fel a műtét után.

Igaza volt. Hálás voltam a kedves gondoskodásáért. Kényelmesen elhelyezkedtem. Éreztem, hogy az asszony betakar egy pléddel. Kicsit összekucorodtam, behúztam alá mindkét kezem és... és... és azt vettem észre, hogy Nelli ébresztget:

– Attila, gyere, kész a vacsora!

Te jó ég! Átaludtam az egész napot! Mély álomba zuhantam, ebédre se tudtak felkelteni, bár megpróbálták mindketten. Azt mondja a barátom, hogy motyogtam valamit, aztán aludtam tovább.

VII. A NYOMOZÁS

1.

Lábadozásomra hivatkozva, és arra, hogy kell a testmozgás, nagy kirándulásokat, gyalogtúrákat tettünk a falu határában. Már az se volt kis teljesítmény, hogy kijussunk a faluból. A völgyekben hosszan futottak az utcák, hát magától értetődik, hogy a Rákóczi utca is a völgy vonalát követte. A túlsó domboldalban a Petőfi utca volt, a két sort a patak választotta el, így az nem igen számított két „szembe szomszédnak”, hogy a kert végében beszélgetni tudtak, ahhoz hogy meglátogassák egymást, el kellett bandukolni az első közig, ami a kertek között egy keskeny gyalogösvény volt legtöbbször, és átmenni a kis fahídon. A széles, a kőhídra menő út, melyen a kocsik is át tudtak menni, egy nagyobb épület előtt indult. Lementem a járdáról, bele az út porába. A talaj itt a tolnai dombságban löszös agyag, ez pedig eső után nagy rögökben szárad, és utána szinte folyós porrá hullik szét, persze csak akkor, ha a szekerek kerekei előbb megtörik. A por befolyik a cipőbe, olyan, mint a víz. Átfurakodik a gépkocsik szigetelésén, mindent bevon a finom, halványsárga színű, bársonyos tapintású takaróval. Aztán ha jön megint az eső, ez a por azonnal folyós latyakká válik...

– Ez a valamikori erdészet – magyarázta Vaskúti. – Azt mondják, nagy falu volt, az ötvenes évek közepén több mint kétezeröttszázan lakták, most meg alig hétszázan. Na, lépünk ki egy kicsit, ott már az utolsó ház – mutatott előre a barátom.

A betonút előbb elfogyott, mint a házak. Vajon mit jelent ez? A fontos elvtárs házáig ment csak, vagy egyszerűen akkor fogott el a tanács pénze, ki tudja? A völgy itt enyhe kanyart vett, azon az oldalon, ahol mi voltunk a földek mögötti domboldalt dióerdő borította. A túloldalon szőlőparcellák sorakoztak, mindegyiken volt présház, pince, és az épület előtt a környék jellemző fájából legalább kettő-három: vastagderekű, dús lombú, illatos levelű diófa.

Valami halvány sejtésem lett.

Vaskúti mosolygott.

– Kitaláltad? – kérdezte, és a túloldalra intett a fejével.

– Ott a szőlőd...

– Na, mégse találtad ki. Azt már láttad, a hohstelon, fent a ház mögött. Annál nincs több... – aztán a fejét vakarva kibökte: – egyelőre. De lehet, hogy veszek még egy darabot. És ha annyi borom lesz, akkor még palackozni is lehetne. A fenti szőlő erre nem elég. Annyi kellene, hogy évi tízezer palackot meg tudjak tölteni jó minőségű, tájjelegű borral. Annyit biztosan el lehet adni. Persze, ez lehet, hogy csak álom marad. A borhoz csak szeretnék érteni, s hogy vérbeli borosgazda váljak belőlem, arról lekéstem. Ebbe bele kell születni, de legalább egy fél életet rá kell áldozni, hogy megtanulj a csínját-bínját. De jó mulatság ez így is, hogy laikusnak számítom magam. Majd a szomszédok segítségét kérem, mikor mit kell csinálni. Böhm bácsi biztosan ad jó tanácsokat...

A patak egy darabig a völgy közepén, a melléje kanyarodó út mellett folyik, de aztán egy „huszárvágással” a völgy bal oldalára megy át, a kanyarban hídon mehettünk át, s pár méter után már a szőlők alatt voltunk. A harmadik parcella présházának az ajtaja nyitva.

– Jó napot, Böhm bácsi – köszöntöttük a szomszédot, aki amúgy pár évvel fiatalabb volt, mint mi.

– Na, hogyan határozott István úr? – kérdezte a gazda.

– Erősen gondolkodom rajta, az asszony is hajlik rá, de még nem adta be a derekát.

– Hát csak győzze meg! Mert ha ravaszkodásból mondja, azzal nem megy semmire. Az árból nem engedek! Magától az árát kérem, nem tettem én rá egy forintot se, de amit ér, azt elkérem.

– Ne féljen, Böhm bácsi, megkapja. Amit kért, megadom. – István egy pillanatra megállt a beszédben. – Tudja mit? Vegye úgy, hogy megegyeztünk... Elvégre ki az úr a házban? Nem? Az asszony borüggyekbe ne szóljon bele! Igaz?

– Úgy ám, István úr, álljon csak a sarkára... vagy kedveskedjen egy kicsit a feleségének, amelyikre jobban hajlik az asszony... Na, jöjjenek csak be! Koccintani kell erre. Meg amúgy se mehetnének tovább, innen látogató még nem ment el úgy, hogy pár pohárkával le ne küldött volna!

A bor sose volt ellenünk, és a szíves invitálást se illett visszautasítani.

A présházban finom borillat fogadott. A bejárat mellett nagy asztal, mellette két lóca. A hátsó részben pár lépcsőn kellett lemenni, hogy a domboldalba, a szőlőparcella alá vágott borospincébe jussunk.

– Jöjjenek csak, jöjjenek, a fejre tessék vigyázni, alacsony a mennyezet – invitált a gazda. – Fehéret vagy vöröset fogyasztanak?

– Vöröset – vágta rá azonnal Vaskúti.

– Fehéret... – mondtam, de nem azért, hogy ellenkezzek.

– A fehér ott van a pince végében – mondta a házigazda.

– Hozok belőle... – ajánlkoztam. Ezt azért tettem, mert próbára akartam tenni magam, hogy elfog-e megint a klausztrófiám. Ott a pince végében biztosan rám jön, ha megmaradt. Bízam benne, hogy nem.

Biztos léptekkel mentem, és örültem, hogy semmi szorongás nem volt bennem. Felmásztam a hordó oldalának támasztott létrán, beledugtam a lopót a hordóba. Ehhez jól előre kellett hajolnom, mégis semmi.

Amikor felegyenesedtem... mintha a villám csapott volna belém. Belenyilallt a tarkómba, pontosan ott, ahol szokott.

Tudtam, hogy Vaskúti mögöttem van.

Megfordultam.

Pista ott állt, kezében pohár.

– No, csurgasd csak tele! – tartotta elém.

A fájdalom lassan csillapodott, s mire letelepedtünk a prэшázban az asztalhoz, már el is múlt.

2.

Virágos jókedvünk volt, még nótáztunk is egy sort hazafelé. Amikor megláttam a házat, illetve jobb, ha úgy fogalmazok, hogy beláttam az udvarba, megállt bennem az ütő.

– Pista, van rágógumid? – kérdeztem gyorsan Vaskútitól.

Az megrázta a fejét, és nem értette, mi ütött belém.

– A kisbolt nyitva van még? Mit gondolsz, nyitva van? – kérdeztem, szinte kétségbeesetten.

Vaskúti az órájára nézett.

– Azt hiszem, igen.

– Akkor nyomás! – mondtam ellentmondást nem tűrő hangon. Annyira ismertem már a falut, hogy tudtam, a templomkert mellett van egy kis köz, amivel lerövidíthetjük az utat. A boltban feketét is lehetett kapni, megvendégeltem vele Vaskútit, és még kértem pár szem kávé a boltos kislánytól, mert éppen egy zacskó nyit öntött a darálóba, hát nem került neki semmibe. Boldogan rágtam a mentolos rágót, és Pista csak akkor jött rá, hogy miért kellett ez az akció, amikor visszaértünk a házához.

Az udvaron a kocsink, a kapuban Vali, és messziről mondta:

– Na, ti aztán szépen vagytok... nézze meg az ember, Attila inge nyitva, sapka nélkül, és hol a pulóverod? Még megfázol nekem!

– Szia Valikám... – puszilta meg Vaskúti a feleségemet.

– Te Pista, ti csak nem ittatok? – kérdezte az asszony, mert nyilván Vaskúti szóda nélkül lehelte az arcába Böhm bácsi vörös és fehérborának gőzeit.

– Ugyan, hova gondolsz Vali... – mondtam, hogy megelőzsem Vaskútit, és pusztit adtam az arcára. A feleségem gyanakodva nézett, és alaposan megszaglászott.

– Borszagod van! – nyilatkozta vészjóslóan.

– Hát a Böhm pincében voltunk... Pista megveszi, az árat alkudták ki... hát csak kellett koccintani, nem igaz, Valikám?

– Az a Pista dolga, neked teára és nem alkoholra van szükséged... – mondta Vali és szigorúan nézett a barátomra.

Vaskúti megvonta a vállát, befordult a konyhába, kisvártatva a hóna alatt egy fél kenyérral, a kezében két tányérral jött vissza. Az egyikken mindenféle disznóság: füstölt és sós szalonna, kolbász, és a fenséges füstölt hurka, a másik tányéron paprika, paradicsom, hagyma meg fokhagyma. Letette az asztalra a gangon, és leült az asztalhoz. Szépen elrendezett mindent, a következő kanyarral fatálakat hozott mindenkinek, és éles, recés késeket.

– Gyere Attila, együnk! – mondta, s azonnal falatozni kezdett. Nagyot harapott a kenyérből, egy karika füstölt hurkát vágott, s egy fél paprikát is begyömöszkölt a szájába. Két pofára zabált. Jó volt nézni. Az a típus, aki mellett a halott is felkelt volna egy-két harapásra, olyan jóízűen tudott enni. Csak az első harapás sietős, a többivel már nem hamarkodott, komótosan készítette el a falatkákat.

– Attila, te ugye nem! – nézett rám kétségbeesetten Vali. – Ugye te csak gépsonkát, vagy egy kis párolt zöldséget... erőlevest... – motyogta, de minden meggyőződés nélkül.

Vaskúti ránézett, majd szó nélkül felállt, s hamarosan két palackkal, és poharakkal tért vissza. Két pálinkás poharat csurig töltött, és leült.

– Attila nem iszik pálinkát – mondta Vali gyorsan.

– Ki mondta, hogy Attilának töltöttem? – kérdezte Vaskúti.

A feleségem csodálkozva nézett.

– Ő tud magának tölteni, ha akar. Nem gyerek! – dörgedezte a barátom. Vali zavartan nézett hol egyikünkre, hol másikunkra. Nem teljesen értette a helyzetet, de azt hiszem érezte, hogy a gyeplő kezd kicsúszni a kezéből.

– Na, ide figyelj Majtényi Valéria! – Pista kieresztette a hangját, amely amúgy is eléggé öblös volt, de most úgy hangzott, mintha egy hordóból, vagy a pincéből jött volna. – Azt a pálinkát neked töltöttem! – dörgögte.

– Nekem...? Én nem iszom! Még mit nem!

– Dehogynem, mégpedig egy hajtásra! Most, azonnal! – és Vaskúti ököllel az asztalra csapott, de úgy, hogy a tányérok, fatálcak és poharak csörögve táncoltak az abroszon. – Kiinni! Gyerünk!

Vali nem mert rám nézni, és mint akit megbabonáztak, felvette a pálinkás poharat, s meghúzta. A „fenékgig!” vezényszóra a maradékot is felhajtotta.

Pista megfogott egy gerezd fokhagymát.

– Ez mi? – dugta Vali orra alá. – Zöldség?

Az asszony bizonyára másnak mondta volna, fűszernek, vagy gyógynövénynek, de most nem volt itt az ideje, hogy ellentmondjon Pistának. Nem mert ellenkezni, hát bólintott. Vaskúti a kolbászt vette sorra.

– Ez miből van? Disznóhús? Igen? És a sonka? Az is? – sorolta a kérdéseket.

Vali mindegyikre kényszeredetten bólintott, mert az okfejtés logikus volt, csak a kolbász az füstölt... és megfekszi a gyomrot... a halvány vékonyra szeletelt bolti gépsonka pedig nem.

Akkor most eszünk, iszunk, jól érezzük magunkat. Te is, én is, Attila is... Gyerünk!

Meg kell mondanom, hogy velem nem kellett kiabálni, azonnal szót fogadtam. Ettem, ittam, és kiválóan éreztem magam.

Vali is pálinkázott, evett, és sietősen bizonygatta a barátom fenyegető kérdéseire, hogy jól érzi magát. Kaja után boroztunk.

Amikor jóllaktunk, Pista átkarolta Vali vállát, és azt mondta:

– Na, most azt énekeljük el, hogy „Lovamat kötöttem piros almafához...”

– Szívemet kötöttem gyöngé violához... – válaszolta énekelve Vali csengő hangján.

Éjfélig ittunk, nótáztunk. Csak néztem, hogy Vali mennyi dalt tud! Ez nekem nagyon hiányzott eddig, a közös nótázás élménye. Mivel nekem repedtfazék hangom van, hallásom abszolút nincs a zenére, így Vali nálam nem talál társra, ha dalolni támad kedve, ezért aztán otthon ritkán énekel. Most is inkább dúdoltam, mint énekeltem.

– Igazán kellemes este volt – mondta, amikor jóval éjfél után elmentünk aludni.

Így elfelejtette átadni, amiért leszaladt Pestről.

Két kézirat volt, amit sürgősen – lektorként – el kellett olvasnom. Ha ideadja, akkor biztos, hogy magamra zárom az ajtót, és három napig ki se dugom az orrom, amíg nem végzek a munkámmal.

Ha ideadja, minden másként alakult volna.

De elfelejtette.

3.

Másnap későn ébredtünk. Előbb keltem fel, mint Vali, gyorsan lementem. Vaskúti már dolgozott, ezért elég nehéz volt megtalálni. Hátról harsant a kiáltása. Nem kevés időbe tellett, amire rájöttem, hogy a hohstelon van és onnan integet. Aztán eltűnt, és kiszáratva a lépcsőn jött le, téglákat cipelve.

Gyorsan hátramentem.

– Meghozták a téglát – mutatta a gusztusos, pirosra égetett építőanyagot. – A pincéhez kell. Tudod, kiépítjük a hátsó kis beugrót. A téglát ide hozattam fel, innen csak le kell hordani, közelebb, mintha az utcán teszik le.

Azt találtuk ki, hogy egy kötéllel és vödörrel leengedem, ő pedig lent kiszedi, sokkal gyorsabb lesz a munka, mintha kézzel hordanánk le. Jól esett a kemény munka, bár kíváncsi voltam, a karom és a derekam mit szól hozzá holnap? Elszoktam a fizikai munkától. Tizenegy körül Nelli hangját hallottuk:

– Fiúk, kész a kávé!

Nem kellett biztatni. A téгла fele már lent volt a pince bejárata mellett. Ránk fért egy kis pihenés. A kerti csapnál mostuk a kezünket, amikor Vaskúti megszólalt.

– Megkérdeztem Szabolcsot az egyik alkalommal, hogy miközben a múltamban járunk, aközben tudnék-e hazudni neki? Tudod, azt mondják, hogy hipnózis alatt az ember nem kényszeríthető semmi olyanra, ami nem egyeztethető össze az erkölcsével. Érdekelt, hogy a hazugság is ilyen valami-e? Na, mit gondolsz, mit válaszolt?

– Jó kérdés. Az ember hall itt-ott olyan eseteket, amikor a hipnózis, a szuggesztió szóba kerül, ami hihetetlennek tűnik. Hogy a katonának a feljebbvalója szigorú parancsba adja, hogy a hipnotizőrt ne engedje ki a kapun, és azt látják, hogy a szerencsétlen baka még tiszteleg is neki... Itt nyilván arról van szó, hogy nem azt szuggesztálta, hogy engedje ki, mert az ellenkezne a katonába nevelt fegyelemmel. Egyszerűen egy magas rangú katonát láttatott vele, akire nem vonatkozott a nem kiengedni parancs. De ez nem ilyen eset. Azt hiszem, Kerekesnek tudnál hazudni, mert ő csak vezet a képek között, amit látsz, és elfogadja, amit látsz, azt elemzi, nem foglalkozik nyomozással. Ez valószínűleg olyasmi, hogy a gyógyulásod érdekében nincs okod hazudni. Tudatosan. Amikor a tudatalatti próbálja kicselezni őt, arra rá kell jöjjön, hiszen ezért ő a pszichológus és nem te... Persze ki tudja?

– Jó, nagyon jó... – mondta Vaskúti, miközben karját lengette, hogy megszáradjon a keze. – Szabolcs is effélét mondott. Itt ugyanis nincs értelme a hazugságnak. Így aztán nyugodt lélekkel beszéltem mellé a következő, ami később kiderült, utolsó alkalommal, amikor a múltamban kutakodtunk. Azt persze tudni kell, hogy az már csak arra ment ki, hogy megtudjuk, a „sztori”, hadd fogalmazzak ilyen vulgárisan, végét.

Tudod, azért ez valami fantasztikus, hogy ne mondjam, abszurd történet volt:

4.

Kazetta helyett

Az utolsó emlékem a gróf kastélyában a bevonulásom előtti utolsó este. Ez valami olcsó krimi jelenete is lehetett volna, mert segítettem a gazdámnak elrejtetni a családi vagyon azon részét, amihez hozzá tudott jutni. Amint elrejtettük, már mentem is a frontra. Ám valami nem stimmelt az időpontok körül, és ezt éreztem is. Mint már többször elmondtam, egy pillanat alatt megint „komplex információcsomag” birtokába jutottam. Tudod barátom, a legnagyobb élményeket nekem a hipnózisok alatt mindig ezek jelentették. Ez annyira különbözik attól, ami a hétköznapi életben megszokott tanulási, „információszerzési” technikának ismerünk,

hogyan az elképzelhetetlen.

Most is így volt.

A másodperc törtrésze alatt megkaptam az összes tudnivalót. És persze, ha azon frissiben el akartam volna mondani, csak makogni tudtam volna... hiszen nem ért meg bennem az egész, vagy... vagy... hogy is mondjam? Tudok egy sokkal jobb hasonlatot, ha egy picit értesz a számítógéphez, tudni fogod, mire gondolok. Úgy képzeld el, hogy kaptam egy zip-pelt, vagy más néven tömörített, csomagolt dokumentumot, azaz információcsomagot. Ebbe gyors módszerrel bele lehet pillantani, de alapos tanulmányozáshoz ki kell bontani. Ehhez időre van szükség. Ez a kibontás már jóval a hipnotikus állapot után történt meg, így aztán nem is igazán mondhatom, hogy hazudtam volna Kerekesnek, csak nem említettem meg.

Szóval bevonultam.

Bolognába kerültem egy gyógyszerraktárba, ezt annak köszönhettem, illetve hogy Igor köszönhette, de látod, már rég letettem arról, hogy ne „én”-ként fogalmazzak vele kapcsolatban, hogy mielőtt inas lettem volna egy patikában dolgoztam segédként. Amikor egy teherautóval gyógyszert szállítottunk valahova, egy völgyben mentünk, amikor az egyik kerék durrdéfektet kapott, és a sofőr elvesztette uralmát a jármű felett. Épp egy hídon voltunk, a korlátot átszakítva zuhantunk a folyóba.

– Ugyanaz a hely volt, amit a kezdetekkor úgy láttam, hogy egy völgyben vagyok, körben hegyek, és valami fekete, gomolygó massa vesz körül, ami nem engedi, hogy körülnézzek. Ami félelmetes volt, hogy amint a massa eltűnt, mert szinte láttam, hogy a föld magába issza, a Mocsárvirág, amint a szára találkozott a földdel, elhervadt és elhullatta a szirmait, majd köddé vált és eltűnt a szemem elől. Közben ahogyan a gyönyörű sárga szirmait hullatta, ezeket ott kavartak körülöttem, próbáltam elkapni belőlük, legalább egyet, de az utolsó pillanatban mindig kicsúsztak az ujjaim közül. Ez a gomolygó micsoda eddig nyilván a halál traumáját volt hivatva ki- vagy eltakarni – mondta Vaskúti és kissé elmélázott, majdnem megbotlott a gangra vezető egyetlen lépcsőfokban. Mire letelepedtünk, már Vali is ott volt. Kicsit tartottam tőle, hogy a tegnap este után a sarkára áll, és elkezd szigorúskodni, de nem. Ha szabad így fogalmaznom: teljesen normális volt.

Nelli kitétt magáért. Lekváros piskótát sütött, friss volt, még meleg, jól esett a savanykás baracklekváros sütemény. Pista pálinkáját elhárítottam, és nem Vali kedvéért tettem, most valóban nem kívántam. Inkább letoltam még két piskótát.

Vaskúti beleszürcsölt a kávéba.

– Akkor... – kezdte lassan – el kell mondanom, mi történt azután, hogy elhatároztam: kimegyek Olaszországba...

– Én úgy mondanám, hogy elhatároztuk! – szólt közbe Nelli. – Mert családi elhatározás volt.

5.

– Valóban családi döntés volt – mondta Vaskúti, igazat adva feleségének. – Nem álltunk anyagilag valami rózsás helyzetben. Pontos költségvetést készítettünk. Mindent kiszámoltunk. Körülbelül egy hetet szándékoztam Olaszországban tölteni, abból két éjszakát szállodában.

– A többi hol? – kérdeztem meghökkenve.

– A gróféknál, ha megtalálom őket. – Vaskúti elnevette magát, látva megnyúlt ábrázatomat. – Kedves Attilám, az szinte biztosnak látszott, ha megtalálom őket, akkor biztosan felajánlják, hogy maradjak ott, lakjanáluk.

– Nem értem, még ha azt adnád elő, hogy családtag vagy, mondjuk a gróf reinkarnálódása, ami amúgy lehetetlen, akkor még csak-csak, mint régi családtagot, de egy inas... Na, mindegy, nincs értelme, hogy bármin is tépelődjek, hiszen már úgyis megtörtént minden, nem?

– Pontosan. Sokat gondoltunk azon, hogy kocsival menjek, vagy vonattal? A kocsival mellett, a nagyobb kiadások ellenére, az szólt, hogy mozgékonyabb leszek. Azt hiszem, nincs szükség arra, hogy az előkészületeket részletezzem, hiszen azt már elmeséltem, hogyan találtam meg a bizonyítékát annak, hogy Igor Pravia bizony élő személy volt, és az első világháborús esetek emlékművén megtaláltam a nevét.

– Lehet, hogy Attila tudja, de nekem senki nem mondta el... – méltatlankodott Vali, így aztán Vaskúti pár szóban elmesélte hogyan is történt.

– Fossacesiát megtalálni nem volt nehéz. Az A-14-es úton egy kicsit túl kell haladni a lancianói elágazásánál, majd a tenger felé eső első település ez a kisváros. Nem nagy, valamivel több lakója van, mint négyezer. Miután az emlékművet Igor nevével megtaláltam, visszamentem a paplakba. A házvezetőnő leültetett azzal, hogy a plébános úr hamarosan hazajön, az imént telefonált.

Vaskúti hirtelen a feleségemhez fordult.

– Vali szerinted hogyan néz ki egy plébános?

– Nem... nem is tudom... mindegyik más... hogy jön ez ide? Hát, izé... olyan fekete reverendában van, meg imakönyv a kezében, meg... hát mit tudom én, Pista, ahány pap, az mind másképp néz ki! Nem lehet általánosítani. Afféle jovialis öregúr, mosolygós bácsika lehet, vagy szigorú aszkéta fazon, szűrős szemekkel, esetleg túlságosan is simulékony ábrázatú, kenetteljes szöveggel és főleg hanghordozással, nagyon sok pap átviszi a civil életbe a templomi hanghordozást, de lehet kopasz férfi óriási pocakkal, hatalmas tokával, szóval sokféle...

– Azt hiszem, én is hasonlót mondtam volna, mint te itt most – bólintott Vaskúti Pista, majd így folytatja: – mert ahogy iszom a cappuccinót beront egy bőrkabátos fiatalember. Hosszú haja kilógott a metáلكék

bukósisakból, hátán fekete tokban gitár, fekete kesztyűt viselt és fekete, térdig érő csizmát. És egyenest odajött hozzám, útközben levette a bukósisakot, egy mozdulattal a kanapéra dobta, és a lendülettel már kezét is nyújtott:

– Signore Vaskúti? Jó napot kívánok, Giuseppe di Lello...

Kicsit bamba képpel nyújthattam kezét, mert nem vártam, hogy magyarul fog köszönni a plébános. És hát a megjelenése se volt mindennapi. Mosolyogva mondta:

– Csak egy picike lélektan... ha csak két szót szólsz a vendéged nyelvén, gyorsabban megnyitja a szívét. Többet nem tudok magyarul, ezt is az ön tiszteletére kerestem meg az interneten. Meg azt tudom még, hogy keszenem... – tette még hozzá, meglehetősen büszkén.

– Ezzel a köszönőmmel mindig megjárják a külföldiek, mert az „ö” számukra kemény dió – mondta Vaskúti. – Szóval a plébános egy belevaló fiatalember volt. Előhozakodtam a kéréssel:

– Van egy távoli rokonom, illetve csak volt, megtaláltam a nevét az emlékművön, a háborúban tűnt el. Azt szeretném megtudni, hogy élnek-e rokonai, illetve bárki tudna-e felvilágosítást adni róla?

Készséges volt a fiatal plébános, előkereste a régi anyakönyveket, de nem sok eredményt hozott. A szülőkről nem volt adat, egyikük se Fossacesiában született, tehát nyilván úgy költöztek a városba, a kereszt-szülők pedig nem helybeliek voltak. A plébános rajta tartotta az ujját a fekete tintával írott néven: Pietro Bracone. Közben a nevet motyogta.

– Braconék... a Braconék... Azt hiszem, a Ponte di Sangro étterem és bár Lancianóban a Braconék családi vállalkozása. Ők talán tudnak valamit a rokonáról... Az éttermet a via Garibaldin találja, a nagytemplom mellett. A bazilikát kérdezze, ha érdeklődik, bár nem lehet eltéveszteni, előbb utóbb odakeveredik. Elvinném, illetve elkísérném, de hamarosan szólít a kötelesség.

– Misét kell celebrálnia? – kérdeztem bizonytalanul, hiszen nem vagyok otthon a katolikus szertartásokban. A fiatal pap mosolygott.

– Nem, edzést vezetek a parókia gyerekcsapatának. Kupameccsre készülünk...

Azt már nem kérdeztem meg, hogy fociról van-e szó, mert ugye Olaszországban vagyunk, tehát ez magától értetődik. Bár amikor kiléptem a kapun, a templom mögött kosarazó tíz-tizenkét éves fiúkat láttam egy-séges sárga-bordó szerelésben.

6.

Azonnal kocsiba vágtam magam, miután elbúcsúztam a fossacesiai plébánostól. Még azt se fogadtam el, hogy az edzés után, kíséretében megnézzem a San Giovanni in Venere kolostort, és még az se tudott eltéríteni a szándékomtól, hogy megtudtam: a bencések a kilencedik században alapították. Majd legközelebb, hátrítottam el a kedves ajánlközást.

Az A-14-es útról letértem a lancianói elágazásnál. Az út völgy mentén haladt, balra kisebb dombok, jobbra valamivel nagyobbak, és beljebb, ahogy távolodik a tengertől egyre meredekebb lesz, végül hegyé magasodik. A völgyben gazdaságok, egy-egy tanya is, vagy csak épület a gépeknek? Már elég közel jártam, az út menti kilométerkövek tanúsága szerint, amikor egy útjelző táblát nem tudtam kiselőzni, de az biztos, hogy valamiféle természetvédelmi parkot jelzett. Madarokról volt szó a hosszabb ismertetőn, nem tudom, hányan veszik a fáradságot, hogy egy ilyen táblát elolvassanak.

A város váratlanul bukkant elő a fák közül. Egy kisebb emelkedőn hajtottam, nem erdőben, inkább ligetes, fás, bozótos között kanyargott az út. Az utolsó kanyar után, nem több mint kétszáz méterre várakozással ellentétben nem a szélső ház köszöntött. Nem, egy középkori városfal mellett találtam magam, az út e mellett ment, majdnem derékszögben befordult, bement Lancianóba. Mintha a középkorba tértem volna vissza. Keskeny keresztutcák futottak bele a kiszélesített útra, az országút folytatásába. Sok épület nem is volt vakolva, szebb is volt a szemnek a terméskőből rakott fal.

Di Lello plébánosnak igaza volt. Nem lehetett eltéveszteni a Basilica di Santa Maria Maggiorét. Amikor beértem a városba, nem kellett kérdezősködnöm. A Civitanova negyeden keresztül kanyargott a várost átszelő főút. Tudtam, illetve éreztem, hol kell letérnem róla a via Garibaldira, ami a templom előtt kiöblösödik, kis teret formáz, s a tér túloldalán azonnal megláttam egy étterem színes napvédő gombáit. Parkolót hamar találtam.

Kiszálltam. A napsütésben majdnem fehérén ragyogott a román stílusú vaskos templom fala. A majdnem fehér azt jelenti, hogy a szürkés kövek szinte ragyogtak, borús időben biztosan szomorú hangulata van az épületnek. Kissé nyomasztó, nem igazán szeretem a középkori templomokat a bejáratot és a rozettákat kivéve. Ide, ebbe a közép olasz kisvárosba viszont pompásan illett. Lenéztem, a kockakő, amin ácsorogtam szintén öreg. Arra gondoltam, lehet, valamikor egy római légionárius tapodta... A tér közepén park, egészen picike, pár paddal. Forgalom alig volt, így nem kerültem meg a teret, átvágtam az úttesten, a parkon, majd megint az úttesten. Ott álltam a Ponte di Sangro bár és étterem előtt. A teraszon foglaltam helyet. Letettem a táskámat, zsebkendőmmel megtöröltem a homlokom. Mire befejeztem a műveletet, egy fiatalember állt előttem.

– Mit hozhatok? – kérdezte.

– Kávét, és ásványvizet... de hideget, és minél nagyobb pohárban! – adtam le a rendelést. A fiú, mert nem saccoltam többre a pincért tizenöt évesnél, sarkon fordult, és sietősen ment el.

Amíg vártam, a gondolataimat rendeztem. Hogyan tovább, és miként. Ahhoz nem férhet kétség, hogy a

végcél a grófi család, ha ugyan egyáltalán valóban léteznek, és nem csak a képzeletem játszott velem. Ezt a lehetőséget egyre határozottabban vettem el. De hogy bármire is mehessek a tervemmel, előbb meg kell találnom őket. Annyira bíztam a sikeremben, hogy fel se merült a kudarc lehetősége. Lehet, hogy más rögtön azzal kezdte volna, hogy utánuk érdeklődik, de nekem más volt az elképzelésem. Azt hiszem, érthető mindenki számára, hogy előbb „magamról” illetve az „enyémről” szerettem volna mindent, illetve a lehető legtöbbet kideríteni. Azért használok az enyéimről kifejezést, mert az mégiscsak morbidnak tűnne, ha azt mondanám, hogy a családom. Igor Praviát éreztem annyira közelinek, hogy a családjáról ne úgy beszéljek, hogy Igor családja... Már megint belebonyolódtam. Hagyjuk. A piros mellényes, fényesre brillantozott hajú pincér meghozta a vizemet és a kávé. A karcsú pohár verejtékezett a melegben, a szélén citromkarika, elsőként azért nyúltam, közben intettem a pincérnek, hogy várjon. Bekaptam a citromot, kortyoltam a vízből.

– Ez a bár a Bracone családé... – se kérdés, se kijelentés nem volt, olyan megállapításnak szántam, amire bármit felelhetnek.

A fiú kissé meghökkent, látszott, váratlanul érte a kérdés az idegentől, aki még csak nem is olasz. Tétován bólintott, majd udvariasan megerősítette:

– Igen uram, a Ponte di Sangro a miénk. Mi Braconék vagyunk. Segíthetek valamiben?

– Azt hiszem, igen... – mondtam, és kezdtem kínosan érezni magam. Felettébb abszurdnak éreztem a helyzetet. – A családról szeretnék beszélni... – mondtam lassan és hozzátettem: – valakivel... – mert úgy tűnt, hogy ez a tizenöt körüli fiú még nem ismerheti a család történetét, legalábbis olyan mélységben, ahogy engem az érdekelt. Láttam rajta, hogy felkeltettem az érdeklődését.

– Jó, várjon egy kicsit... – mondta és besietett, az éttermen keresztülment és egy ajtót kinyitva bekiabált:

– Eva, c'è un signore, vuol' parlare con te...⁵

Egy harminc körüli nő jött elő, világoskék kötény védte a ruháját. A konyhában dolgozhatott. Kellemes olívaolaj illatot hozott magával. Nem vagyok ugyan szakértő, de az olaszt és a görögöt vagy spanyolt meg tudom különböztetni, és nálam az itáliai a nyerő. Megilletődve állt meg, amikor a fiú az asztalomhoz kísérte.

– Miben segíthetek?

– Én azt a családot keresem, azt a Bracone családot, aminek az ősei között volt Pietro Bracone aki 1841 augusztus 31-én született, itt Lancianóban. – Hallatlanul büszke voltam, hogy két „ööö...” közbeszúrásával viszonylag folyékonyan mondtam el.

– Nem tudom, signore, igazán nem tudom. Ehhez a családi iratokba kellene belenézni. Az apám, ő az, aki segíthet önnek... – a fiúhoz fordult: – Gianpaolo, keresd meg a papát. A számlákkal bíbelődött az előbb – majd hozzám intézte a kérdést: – Miért keresi ezt a Pietro Braconét?

Hirtelenjében nem tudtam mit válaszoljak. A magamban előre eljátszott szerepjátékok során mindenféle helyzetre kidolgoztam a választ, ám amint az lenni szokott, arra az ember gondolatban sose kerít sort, ami valójában bekövetkezik, szóval én is így jártam, erre a kérdésre nem készültem, pedig teljesen logikus lett volna. Minden helyzetet úgy képzeltem el, hogy én irányítom a beszélgetést, tehát széttártam a karom:

– Még azt se tudom, hogy jó helyen járok-e, minek traktáljam mások dolgaival... – ilyesmit mondtam, de ha nem is ezt, biztos, hogy effélét akartam. Nem emlékszem, hogy mit sikerült olaszul kihoznom magamból.

Kisvártatva az asztal mellett megjelent egy testes férfi. Pocakos, sildes sapkát viselt, kockás inge ujját felgyűrte, a farmer kissé lógott rajta. Zokni nélkül hordta a csámpásra taposott sarkú fekete félcipőjét.

– Francesco Bracone vagyok – mutatkozott be –, Pietro Bracone a dédapám nagyapja volt – mondta köszönés helyett. Úgy látszik Gianpaolo már beszámolt neki, hogy miért jöttem. Ugyanazt a kérdést tette fel, amit a lánya, és ugyanúgy nem voltam felkészülve:

– Miért keresi ezt a Pietro Braconét?

Meggondolatlanul válaszoltam:

– A keresztapám volt.

7.

Francesco Bracone leült a meglepetéstől. Ha már megtette, úgy is maradt. Rám nézett, és lassan mondta:

– Ezt hogyan érte? Maga az én korosztályom, signore, Pietro jó negyven éve halott volt, amikor mi a világra jöttünk...

Elvörösödtem, mivel a hajam tövéig lehetetlen volt, ezért úgy gondolom, az egész fejem, a tarkóimig lángolt. Dadogtam:

– Ööö... nem nekem... tudja, nem tudok igazán jól olaszul... Nehéz elmagyarázni. Na, nézze, nem kertelek – innen már folyékonyan ment, előadtam a kettes számú variációt, amit kitaláltam: – A dédapám megjárta az első világháborút. Magyar vagyok, hát akkoriban a front két oldalán harcoltak az őseink. A dédapám megsebesült, és meg is halhatott volna, ha nem segít rajta valaki. Ez a valaki egy egészségügyi katona volt, az adott valami gyógyszert neki. Valójában órála szeretnék többet tudni, de a fossacesiai plébános csak annyit tudott mondani, hogy a keresztapja ennek az embernek Pietro Bracone volt.

– Ja! – mondta Francesco Bracone. – Értem. És ki az az ember, aki a nagyapját megmentette?

– Igor Pravia. – mondtam várakozással a hangomban. Azt hittem, hogy signore Bracone erre azt mondja: „Ó, a Pravia család? Ők itt laknak a szomszédban...” és esetleg át is kísér, de nem. Szóval ennyit érnek a gondolatban lejátszott szituációs játékok. Ehelyett csak a szemöldökét ráncolta.

⁵Éva, egy úr van itt, veled akar beszélni...

– Nem, nem ismerek senkit ilyen néven. De a városban sokan laknak, még ha őslakosok vagyunk is, mindenkit lehetetlenség ismerni.

Ebben bíztam én is. Bracone úr meghívott egy italra, amit elfogadtam. Néhány percre magamra hagyott. Késő délután volt már, egyre többen voltak az utcákon, néhányan beültek a bárba, meg a kerthelyiség asztalainál is egyre többen ültek le. Egy idős úr újsággal a kezében intett Bracone úrnak, aki egy dossziéval tért vissza. Az intést viszonozta, de nem ment a vendéghez, ezt rábízta a fiára. Meg kellett hallgatnom néhány családi történetet, megnéztem elsárgult fényképeket, köztük volt Pietro Bracone is. Elkértem a levelezőlap nagyságú fotót, sokáig néztem. Magamban ilyeneket mondtam: „szevasz keresztfater...”, de hangosan nem lehetett, ugye ez teljességgel érthető.

A beszélgetést többször is a Praviákra tereltem, de semmi fogódzót nem kaptam. Bracone úr még néhány vendéget is megkérdezett, hátha tudnak segíteni, de ez az akciója sikertelennek bizonyult.

Már éppen menni készültem, eltöltöttem legalább másfél órát a Bracone család vendégszeretetéét élvezve, amikor egy pöttömke állt meg az asztalunknál. A pöttömke egy nyolc, legfeljebb kilenc éves kislány volt. Afféle madárcsontú teremtség, akinek a csontjai sokkal gyorsabban nőnek, minthogy izmot tudjon növeszteni köréjük, így aztán véznának hatott, bár biztosan évek múltán formás leány lesz belőle. Frufruja volt, és világoskék sapkája, farmert hordott, rózsaszín trikója fölött a mellény is a kék farmeranyagból készült. Lábán rózsaszín vászoncipő. Nyakában egy széles szalagon mobiltelefon lógott.

– Én Renáta vagyok – mondta Francescónak adresszálvá a bemutatkozást.

– Va bene, va bene... ciaó Renata... – mondta férfi. A kislány továbbra is ott álldogált, látszott, nem akar elmenni, hát megkérdezte a házigazdám: – nos, akarsz valamit?

A kislány megrázta a fejét, de nem tágitott, ott ácsorgott.

– Hát akkor...? – kérdezte kissé tanácstalanul signore Bracone.

– Én nem akarok semmit, de hát ti hívtatok. Én egy Pravia vagyok, Renata Pravia... tessék... itt vagyok... mit akartok...?

Nekem a pohár kiesett a kezemből, a vörösbor végigfolyt az asztalon, Francesco meg csuklani kezdett. Eva bent volt a konyhában, így ő megúsza ezt a... ezt a... nem is tudom, hogyan nevezzem... esetet. Ki hívta ezt a csöppséget...? Ez lehetetlen! Valami tudatalatti... vagy valami mágikus kapcsolat működik? Boszorkányság? Túl fiatal ez a pöttömke ahhoz, hogy magas fokon művelje a mágiát. Nem értettem, és signore Bracone se.

A helyzetet Gianpaolo oldotta meg. A kislányhoz fordult:

– Renata, ez az úr Magyarországról jött, és titeket keres. Elkíséred? Megmutatod, hol laktok?

– Hát persze! – a pöttömke felém fordult, és kecsesen, ahogyan csak egy ennivalóan kedves kislány tud, meghajolt: – Jó napot, uram! – köszöntött, immár mint az ő vendégüket.

– Ciao Renata... – mondtam halkán. – Honnan tudad, hogy kerestelek? – kérdeztem óvatosan, mintha attól tartanék, hogy valami titokzatos tudományba kellene beavasson.

– Én ugyan nem tudtam – mondta a kislány, s nagy, kerek szemével rám nézett. – SMS-t kaptam, hogy jöjjenek ide.

– Miiiit kaptáál? – kérdezte signore Bracone megnyúlt arccal.

– SMS-t – mondta Renata a világ legtermészetesebb hangján. És nyilvánvaló volt, hogy ami az én korosztályomat sokszor elbűvöli, a technika mindennapi csodái számára a leghétköznapibb dolognak számítanak.

Gianpaolo nevetve ült le, és úgy mondta az apjának:

– Látod papa, mire jó a mobil? Szétküldtem egy sms-t a barátaimnak, azzal, hogy mindenki küldje tovább a lancianói ismerőseinek, mert egy Praviát keresünk. Ha van, akkor jöjjön ide az éttermünkhöz. Nézd! – mondta csillogó szemmel, és előkapta a készülékét. – Vissza is kaptam párszor, többen elküldték, úgy hogyan ők megkapták. Arra gondoltam, hogy a magyar signore nem tudja kideríteni, hát segíték egy kicsit. Hiszen mindenki barátja valakinek, és ha lakik itt ilyen, akkor ezen a baráti láncon előbb utóbb eljut hozzá az sms-em. És igazam volt!

– Szédületes! – mondtam.

– Okos vagy Gianpaolo! – mondta az apja.

– Akkor megyünk? – kérdezte Renata Pravia.

8.

Ha már így hozta a sors, hogy ez a pöttömke lett a kísérőm, tőle kérdeztem, bár nemigen hittem benne, hogy tud segíteni:

– Renata, tudsz valami olcsó szállodát? – Azt a választ kaptam, amire számítottam. Megrázta a fejét.

– Nem, nem tudom, melyik szálloda olcsó, melyik drága. De a Via della Rimembranzán van egy, a Hotel Excelsior, az szép nagy, és csupa üveg a bejárata. És egyenruhás portás áll mindig előtte. Ott dolgozik Maria, a nővérem is. Elviguelek oda? Nincs messze a Plebesticótól. Csak át kell menni a Diocleziano hídon, ami a piaccal köti össze a teret.

– Nem, köszönöm, inkább ha tudnál valamit, ami nem olyan... olyan... szép. – nem tudtam, hogyan fogalmazzam meg az igényeimet. Reméltem, hogy tud segíteni.

– Hát van itt egy, nem messze... A via Albán az Albergo Alba. Az egyik osztálytársam szülei ott dolgoz-

nak. Ha ezt az épülettömböt megkerüljük, ott is vagyunk.

Valóban nem volt drága, illetve nekem méregdrága volt, de olasz viszonylatban a 60.000 lírás szobaár nem számított drágának. És ha azt veszem, akkor még spóroltam is, mert 75 ezres maximumot szabtam meg magamnak éjszakánként. A szobát kibéreltem, azzal, hogy nem tudom, mikor hozom a csomagjaimat. A portás nem igen lehetett Renata osztálytársának az apja, mert egy udvarias „buon giorno”-n kívül semmit nem beszélgettek egymással.

Praviák nem laktak messze a szállodától. Egy kis utcában álltunk meg. Valami hallatlanul furcsa érzés kerített a hatalmába. Az utca láttán pontosan tudtam hova megyünk. Megnyújtottam a lépéseimet, a pöttömke nem is tudta a lépést tartani. Megálltam egy keskeny ház előtt. A földszinten kökeretbe foglalva egy kirakat, kerékpáralkatrész üzlet működött benne. Csalódott voltam, hiszen itt papírboltnak, cartoleriának kellett volna lenni, minthogy Igor idejében az is volt. Nem lehetett tudni, hogy az épület milyen idős, mert a vakolat eltakarta az építőanyagot. De biztos voltam benne, hogy az udvaron még látszanak a középkori falak. Az üzlet fölött erkély, és két ablak. Az a lakás. Ez biztos volt. Az üzlet melletti bejárat az udvarra visz, és onnan nyílik a feljáró.

– Honnan tudod, hogy itt lakunk? – kérdezte pöttömke. – Ott az erkélyen a biciklim. A bolt a papáé... menjünk be? Vagy a mamát keresed? Akkor...

– A papával beszélek... – mondtam alig hallhatóan. Óriási gombóc volt a torkomban, és éreztem, hogy kezd kivenni a víz, a homlokomat törölgettem a zsebkendőmmel. A kislány bekiabált az üzletbe:

– Papa, téged keres ez az úr, Magyarországról jött!

A hangra a szomszéd ház földszinti ablakában megjelent egy öregasszony, és kíváncsian bámult rám. Nyilván esemény lettem az életében, nagy program, amíg kideríti ki és miféle vagyok, ki fia-borja jött látogatóba Pravia úrhoz? Renáta meglátta a kíváncsiskodót, és jó hangosan megismételte, bizonyítva ezzel, hogy némely emberi tulajdonságok, közöttük az apró női gonoszkodások nincsenek életkorhoz kötve:

– Hozzánk jött a magyarországi signore!

Az ablakban bémésködő öregasszony majd kiesett az utcára...

Egy negyven körüli férfi jött elő. Keze olajos volt, nyilván kerékpárt szerelt. Fehér ronggyal törölgette, és kíváncsian nézett rám. Rámutatott az üzlet bejáratára:

– Jöjjön be, Igor Pravia vagyok.

Mintha villám csapott volna belém, akkorát nyilallt a szívem a név hallatára.

9.

Kifutott a vér a fejből, elsápadtam, a lábam megroggyant, meg kellett, hogy kapaszkodjak Igor Praviában.

– Jaj Istenem, rosszul van? – kérdezte. – Szaladj Renata, hozz egy kis hideg vizet a signorénak.

A pöttömke elsietett, de vissza-vissza nézett. Biztos nem akart semmit elszalasztani a nagy eseményből... Az üzletben széket kerített Pravia úr, és leültem. A hideg ásványvíz jól esett, még akkor is, ha nem pöttömke szolgált velem, hanem egy fiatalasszony, nyilván a mamája. Mohón ittam, de ahhoz túl hideg volt, hogy egyszerre lehúzzam. Viszont segített, és kimondottan jól esett. Hálásan megköszöntem. A Pravia házaspár ott állt előttem, és nézett. Nem voltam képes megszólalni. Hiszen fel kellett dolgozzam az élményt: a rokonaim?, az enyéim?, a *valamikori énem* oldalági leszármazottai állnak előttem. Mert azt tudtam, hogy nem volt gyermekem, úgy haltam meg a Nagy Háborúban, ahogy az olaszok gyakran mondják az I. Világháborút. És egyre inkább morbidnak éreztem a helyzetet. Most mit tegyek? Mit mondjak? Keblemre, kedves rokon? Hát nem, ezt semmiképpen nem tehetem...

– Jól van, uram? – kérdezte az asszony.

Bólintottam.

– És mi járhatban? Miben segíthetünk? – érdeklődött kedvesen.

Ez a kérdés volt, amitől a legjobban tartottam. Bár ha logikusan belegondolok, a helyzetből semmi más nem adódhatott. Újra ittam a szűrős, hideg vízből, lassan kortyoltam, hogy egy kis időt nyerjek, és úgy döntöttem, hogy ugyanazt adom elő, mint Bracone úrnak.

– Nem hinném, hogy valaha kitalálnák, miért jöttem – kezdtem kissé mosolyogva. – Tudják egy bizonyos Igor Praviáról szeretnék többet megtudni.

– Melyikről, aki a háborúban halt meg? – kérdezte a férfi.

Meghökkenem. Miért az ilyen egyenes rákérdés?

– Ó, hát ő volt az első a családban, akit Igornak hívtak, és mivel hősi halott lett, a család úgy emlékezik rá, hogy az első fiúgyerek mindig az Igor nevet viseli. És hát ez nem igazán gyakori név itt nálunk. Ha fiam lesz, én is az Igor nevet adom majd neki. És mit akar erről az Igorról megtudni? – kérdezte Utolsó Igor.

Elővettem a már bevált mesét:

– A dédapám megjárta az első világháborút. Magyar vagyok, hát a front két oldalán harcoltak az őseink, ellenségek voltunk. Az ősem megsebesült, és meg is halhatott volna, ha nem segít rajta valaki. Ez a valaki egy egészségügyis katona volt, Igor Pravia. Ő adott valami gyógyszert neki, s ezzel megmentette a biztos haláltól. Pravia neve fennmaradt a családi történetekben. Mivel erre jártam, és a fossacesiai emlékművön megtaláltam a nevét, arra gondoltam, hátha megtudhatok róla valamit. Ha neki nem is lehet megköszönni a segítségét, legalább a rokonainak kifejezem a hálám...

A férfi arcán valamiféle meghatottság suhant át.

– Jöjjön uram, menjünk fel a lakásba, ott elővesszük a családi albumokat, és szétnézünk bennük. Nagyon örülök, hogy megkeresett minket, igazán nagyon örülök. – Pravia úr felállt, és kiment az utcára, majd ott be a kapun. Én viszont öntudatlanul is a helyiség hátsó ajtajához mentem, és azon ki az udvarra. Mire Igor Pravia odaért, már ott vártam. Meg kell mondjam, eléggé megnyúlt arccal nézett rám. – Azt az ajtót csak a család szokta használni... – mondta.

Tudom, dűnnyögtem magamban, de nem mondtam ki.

– Lore, ugye jut vacsora Istvának is? – kérdezte feleségét a házigazda.

– Persze... – hangzott a válasz, s tányérok csörömpölése jelezte, hogy a fiatalasszony terít az utcai szobában. Közben Igor hozta a családi albumot.

– Igorról nincs sok fotó, talán ha három, vagy négy... – kinyitotta a vaskos albumot. Egy házaspár volt benne az első kép. – Igor szülei... – mondta, és nem értette, hogy mit bámulok annyit ezen a fotón. Számára a nagy bajszú férfi és a kontyos asszony, akik ünneplőben álltak a fényképész elé csak „valami ősök” voltak, de számomra...

A következő kép két fiút ábrázolt. Mindkettő matrózruhában, sötétkék rövidnadrág és sötétkék, fehér hajtókás blúzban. Az idősebbik kopasz volt, a kisebbiknek tüske frizurát viselt. Igor a kopaszra bökött.

– Ő Igor, az akit keresel...

10.

A vacsora nagyon finom volt. Loredana igazán jó szakácsnőnek bizonyult. Minestronét kaptunk először, utána pedig ízletesen elkészített nyulat sok salátával, és természetesen a vörösbor se hiányzott az asztalról. Fonott palackos Chiantit ittunk, pedig a házigazda sörrel is kínált, mondván, nem tudja a magyarok szeretik-e a bort, de elhárítottam. Ezután némi kiselőadást tartottam a magyar borokról, Igor legnagyobb meglepetésére.

Már a kávé ittuk, amikor megjelent pöttömke, aki persze egész idő alatt a közelünkben sertepergelt, egy szót el nem mulasztott volna a felnőttek beszédéből.

– Papa, ezt mutattad? – hozott egy vastagabb kartonlapra kasírozott öreg fényképet.

– Ó, hát persze, ez kimaradt... Ezt a nagymamám külön tartotta... – és mutatta.

Ez az! Ez kell nekem! Rögtön felismertem! A grófi kastélyban készült a kép, egy nagy szobában, a falak könyvespolccal borítva, és Igor Pravia csíkos mellényben, sötét nadrágban, tükörfényes cipőben, hátranyalt hajjal egy asztal előtt áll, kezében ezüst tálca.

– A grófnál készült, ugye? – kérdeztem meggondolatlanul. Még jó, hogy nem tettem hozzá, hogy a könyvtárszobában.

– Igen, de honnan tudja? A Rizzoli családnál volt inas...

Ó, hát persze, a Rizzoli család, most persze azonnal helyére került a név, amit hiába is próbáltunk előhozni a hipnózis alatt. Akkor most könnyebb, sokkal könnyebb lesz megtalálni őket! És ami nem lényegtelen, íme a bizonyíték, hogy Igor Pravia valóban inas volt egy grófi családnál, és nem elhanyagolható körülmény az se, hogy már a nevüket is tudtam.

– Hát nem tudom... – mondtam –, csak a ruhájáról gondoltam, hogy egy grófnál szolgálhat. És mit gondoltok, ezeket a hogy hívjákékat... a Rizzoli családot meg lehet valahol találni? Esetleg ők is tudnak valamit róla... Bár nem hinném, hogy emlékeznek rá, hiszen csak inas volt...

Loredana kedvesen mosolyogva mondta:

– Hát kérdezd meg te őket...

– Te ismered a családot? – kérdeztem meglepetten, bár az az igazság, hogy nem voltam különösebben megdöbbenve. Hiszen a család lanciai, és elég logikusnak látszott, hogy az alkalmazottak is „dinasztikus” követik egymást.

– Hát persze, Igor volt az első, de utána a családból valaki mindig dolgozott a gróféknál. Én most a szakácsnő mellett dolgozom és szobalány is vagyok.

– Tulajdonképpen semmit se tudunk erről az Igorról, nagyon sajnálom, de gondold meg István, több mint nyolcvan éve meghalt. Ennyi idő után csak annyi érdekes róla, hogy a családhoz tartozott. A dédmamám nagybátyja volt. És a dédmamám is alig emlékezett rá. Valójában nem volt téma a családban. Mindenki számon tartja, mint afféle családi „hősi halottat”, de ennyi, semmi többet nem tudunk róla. Na, és visszük tovább a nevét, pedig nem is vagyunk egyenes ági leszármazottai.

Azt hiszem a dédszüleimnek tetszhetett az Igor név, és „megtették” családi keresztnévnek. Talán a gróféknál vannak iratok róla...

– Elvinnél hozzájuk Loredana? – kérdeztem az asszonyt. – Bemutatnál nekik?

– Miért ne? Bár én dolgozni megyek hatra, de ha eljössz úgy kilenc körül, kimegyek érted az utcára. Könnyen megtalálsz, tudod hol a Basilica di Santa Maria Maggiore, menj végig a bejárattal szemközti utcán, és a Rizzoli kastélyhoz érsz. Az utca kicsit lejtős, ha a bazilika a hátad mögött van, és benézel az utcába, akkor a kastély mögött a Monte Amaróra látsz. Ez a környék legmagasabb hegycsúcsa.

Megköszöntem a részletes útbaigazítást, és elbúcsúztam a családtól.

Elmentem a bazilikához, megkerestem a kocsit, és vissza az Alba hotelhez. A portás elmagyarázta, hogyan tudok a garázsba beállni, ha nem akarom a kocsit a szálloda parkolójában hagyni. Arra gondoltam, hogy itt nem lopnak olyan ócska autót, amilyen az enyém, így maradtam a parkolónál.

Mielőtt a portás felvitt, kértem egy üveg sört, és azzal bandukoltam az emeleti szobámba. A szoba kicsi volt, de egy személynek pár éjszakára megfelelő. A férfi bekapcsolta a tévét, bár nem kértem rá. Végig zongoráztam a csatornákat, majd lekapcsoltam.

Lezuhanyoztam, és a nyitott ablak elé ültem a sörömmel.

Nem tudom, mikor jutottam ágyba, hiszen volt min gondolkodnom.

Az idő elrepült.

11.

Nem volt kétséges: életem legnehezebb napja várt rám. Ha bejön a számításom, akkor minden megoldódik, akkor minden szép, ha nem, akkor megette a jó fene, nyűglődünk tovább. Csak az volt a baj, hogy még mindig nem találtam ki, hogy mit tegyek, hogyan kezdjem... Az természetes, hogy magamban százszor, ezer-szer eljátszottam a mai napot, de hogy mennyire közelíti meg a valóság az elképzelést? Azt hiszem, ez sose jön be... Mindig másképp alakulnak a dolgok. És olyankor az ember rettentő okos tud lenni. Utólag. Mindig csak utólag jönnek a frappáns mondatok, a remek gondolatok, ötletek, míg a valóságban az ember kínlódik, nem jön össze amit kitervelt... szóval teljesen felesleges képzelődni, rágódni a dolgokon, helyzetjátékot játszani, ahol mindig én vagyok a nyertes, minden úgy alakul, ahogyan számomra optimális. Arra, hogy valaki ki tudja totózni a lehetséges rossz helyzeteket is, nem sokan képesek. Az életben olyan kevésszer vagyunk a nyerő oldalon, hogy némi kompenzálásként, és egy jó adag önámítással képzeletben mindig minden bejön.

Tehát a megoldás: Insallah, azaz lesz ahogy lesz, vagy ahogyan az Úr akarja.

Volt egy halványan elgondolt taktikám: kertelés nélkül megmondani az igazat... de hasznos-e? Ez a nagy kérdés? Mert ha kirúgnak, hogy csak úgy repülök, akkor hogyan folytatom? Egy pontig mindenképpen el kell jutnom velük, és akkor valószínűleg nyert ügyem lesz.

Borotválkoztam éppen, miközben járt az agyam. És egyszer csak, mint a villám, belém csapott egy meglehetősen keserű felismerés, amire sose gondoltam: mi van, ha elkéstem? Mi van, ha... Hiszen az igazi okot, amiért idejöttem, senki nem tudja. Még a feleségemnek se árultam el. Akkor hiába volt minden. Akkor kapok egy üdítőt, megköszönik, hogy meglátogattam a családot, s jól elszórakoztattam őket, de semmi több.

Ettől ideges lettem, meg is vágtam magam, szóval rosszkedvű lettem. Már abban se bíztam, hogy meghívjak, lakjak náluk, marad ez a kicsi szállodai szoba, de ezt se tudom sokáig fizetni... A fene aki megeszi az ilyen grófi famíliát... Kezdett a hangulatom kisnyuszis lenni, aki el akarja kérni a medve fűnyíróját...

Azért tisztességgel felöltöztem, elsétáltam a bazilika elé, majd lassan bandukoltam, hogy kilencnél előbb semmiképp se érjek oda. Hogy biztosan ne tűnjek fel, mert a kastély előtt ácsorgok, beültem egy bárba. Meg akartam inni egy capuccinót és megenni egy süteményt. Mindezt reggelinek is fel lehetne fogni, de azért az én magyaros fogalmaink szerint ez nem az.

A pincér kihozta, letette az asztra.

A bár mellé ekkor egy motoros kanyarodott. Afféle ötven köbcentis robogó volt, az a fajta, ami annyira népszerű Olaszországban a fiatalok körében. A márkáját ne kérdezd, nem jegyzem meg ezeket... Piaggio, Cagiva, vagy valami más? Nem tudom... A motoros bukósisakban volt, de arra tippeltem, hogy hölgy lehet, mert a farmer és a bőrdzseki kirajzolta kellemesen nőies domborulatait. Nem tévedtem, mert amikor a sisakot levette, szőke hajzuhatag bomlott ki alóla. Kezében táskát lóbált, és úgy viharzott be a bárba. Még oda se ért, már rendelt, nagy hangon, de a viselkedése egyáltalán nem volt ellenszenves. Vidáman jött be, éreztem a hangján a megelégedettséget, szóval nagyon kellemes látvány volt. A hölgy kissé szeles volt, mert a táskáját úgy lóbálta közben, hogy pontosan telibe találta a kávéscsészémet, és a tartalmát pedig teljesen, de úgy hogy egy csepp se vesszen kárba, az ingemre és a zakómra lötyentette. Arról most nem beszélek, hogy a kis kerek asztalkát megszabadította a terítőtől is, mindent levert, a csésze és alátét meg a vizespohár rapi-tyára tört. A hamutartó nem adta meg ilyen könnyen magát, az csak kettévált.

– Barátom, látnod kellett volna azt a nőt! – magyarázta Vaskúti nevetve. – Egy csapásra megváltozott. Elvörösödött, és nagy buzgalommal igyekezett felitatni a kávé az ingemről. Ez persze sikerült neki, így csak a nadrágom lett kissé kávé, na, gondoltam, lőttek a mai napnak...

A nő nagy zavarában kapkodott, ideges volt, de aztán mintha elfújták volna az egészét. Majdnem jókedvűen mondta:

– Uram, jöjjön el hozzánk, ott rendbe teszünk mindent. Itt lakom, kétszáz méterre.

Nem tudta, hogy ezzel minden gondomat megoldotta egy csapásra, de ezt akkor még én se gondoltam. Csak azt, hogy ilyen ruhában nem állíthatok be a grófékhoz. Még mindig jobb késni egy órát, mint nem menni, gondoltam. Ha a nő összebarmolta a ruhámat, hát az a minimum, hogy kisegít. Így aztán elfogadtam a meghívását.

A fiatal nő a robogóra pattant, és mutatta a hátsó ülést maga mögött. Felültem, a kismotor felberregett és befordultunk a bazilikával szemközti lejtős utcába. Végigrobogtunk, és a szemközti palota mellett levő kisebb, nyitott ajtón mentünk be. Leszálltunk.

– A papám ruhái közül biztosan jó lesz egy Önnek, persze csak addig, amíg veszek egy másikat az úrnak... – mondta pergő beszéddel, miközben leállította a motort. Kezet nyújtott:

– Chiara Rizzoli... – és mutatta a kastélyba vezető utat.

12.

Madarat lehetett volna fogatni velem! Hát hogye! Bejutottam a kastélyba, olyan körülmények között, hogy nekik kell a kedvemben járni, hát a fene bánta volna az öltönyt, de még kapok is egy újat, ez már több mint szép volt! És nyilván nem kell majd kínosan feszengennem, hogy miért jöttem, lehet beszélgetni, és közben rátérni a lényegre. Nem is áldodhattam volna alkalmasabb megismerkedést!

A kapu, amelyiken befordultunk, a kastélyparkba vezetett. Nem hajtottunk végig rajta, de azt láttam, hogy az út elfordul, nyilván az épület park felőli homlokzata elé. Ha kicsit továbbmegyünk az úton, kis épület elé érünk, hatalmas bukóajtaja azt mutatta, hogy garázs lehet. Ha az, akkor legalább négy kocsinak volt benne hely. Az út nagyon apró szemcsés sárga kavicssal volt borítva, mintegy négyméternyi betonozott szakasz után. Ennek nyilván afféle sárvető szerepe volt, bár sáros autó erről az útról sose hajtott ki. Az apró kavicsokat viszont leszedte a kerékről. Vastagtörzsű fák alkotta fasor kísérte az utat a garázsig, a fák előtt bukszus bokrok.

Az épület oldala mentes a díszítéstől, ez nyilván a személyzeti sor lehetett, mert keskeny ablakok sorakoztak egymás mellett, és ugye a kilátás se a legragygóbb volt. Azon egy pillanatra elmerengtem, hogy miért is jutott az eszembe, hogy a legrosszabb fekvésű rész a személyzeté, de ez nyilván minden kastély esetében így van.

Kis ajtón léptünk be, mely ugyanabba a hatalmas földszinti terembe vezetett, mint a főbejárat. Elámultam. Először azért, mert valóban impozáns látvány volt, másodsor pedig az, hogy teljesen idegenül éreztem magam. Azt vártam, hogy itt is dejá vu érzésem lesz.

A terem faburkolatú volt, a burkolat kazettákat keretezett, amiben brokáttapéta feszült. Két nagyméretű festményt láttam, mindkettő csatajelenetet ábrázolt, az egyik szárazföldi, a másik tengeri ütközetet mesélt el. A terem jobb oldalát becsukott óriási kapu foglalta el, nyilván a kastély főbejárata, vele szemben széles lépcső vitt az emeletre. Ott mentünk fel, közben forgattam a fejemet, bámultam a dúsan díszített falakat, a mennyezetet, a hatalmas ablakokat. Számomra elképesztő, hogy ebben az épületben egyetlen család lakik. Olyan, mintha valakit beköltöztetnének a Nemzeti Galériába...

Az emeleten mindkét irányba folyosó nyílt, balra indultunk, és bementünk az első ajtón. Chiara egy pillanatra eltűnt, majd intett. Egy gardróbba hívott.

– Válasszon ruhát magának. A papa biztosan nem haragszik érte. – mondta kedvesen. – A kávé ruháját adja ide, azt hiszem, veszünk egyet... vagy meglátjuk... – ezt már kimenet mondta.

Becsukta az ajtót.

Körülnéztem. Hát az biztos, hogy a kedves papának volt jó pár rend ruhája. Úgy szemre látszott, hogy nem lesz nehéz választanom, alkatilag hasonlóak lehetünk, bár én inkább annak örültem volna, ha anyagilag is elmondhattam volna ugyanezt. Levetettem a száradó ruhámat. Az inget is ledobtam a földre, zokniban és alsónadrágban elkezdtem az öltönyt tologatni a guruló sínen, az akasztójuknál fogva.

Hamarosan rájöttem, hogy az efféle nagyméretű lakásoknak is vannak bizonyos hátrányai. Annyira belefeledkeztem a válogatásba – mennyivel könnyebb a választás három, mint negyven közül! –, hogy észre se vettem, nem vagyok egyedül.

– Egészen biztosan elfogadható magyarázatot tud, uram, arra nézve, hogy mit keres hiányos öltözetben a ruháim között? – hallottam a hátam mögött.

Villámgyorsan megpördültem, mint akit rajtakapnak valami helytelenségen, és megpróbáltam magam valahogy eltakarni, nem sok sikerrel. Meglehetősen hátrányos helyzetben voltam. Majdnem meztelenül egy választékosan öltözött úr előtt az ember könnyen elveszti magabiztosságát. Az úr elegáns volt, mogyorószínű öltönyt, vajszerű inget viselt, arany mandzsettagombja kivillant a zakója alól, szemüveget hordott, azt a napfényre sötétedő üvegűt. Haja szőke, vagy inkább fehér, de valami azt súgta, hogy se nem ősz, se nem festett. Elég ritka volt, és valami furcsa módon fésülte előre, nyilván zavarta az előrehaladott kopaszodása. Most nem ütközött különösebb nehézségbe, hogy a hátam közepéig elvörösödjek, zavaromban nem tudtam, hogy melyik lábamra álljak.

– Hát... izé... – mondtam magyarul, de ez nem elégítette ki a grófot, nyilván ő a kedves papa, aki majd nem haragszik, ha felveszem a ruháját.

Beszélgetőpartnerem erre felvonta a szemöldökét, ami annyit jelentett: „nocsak, egy külföldi?!”. Ha ismerem volna őt és a lányát, akkor biztosan pontosabban fordítottam volna le a tekintetét, valahogy így: „nocsak, egy külföldi is?!”. Nem hinném, hogy az általam makogott nyelvre ráismert volna. Hirtelen jött a megváltó ötlet. Felkaptam a kávé nadrágomat és ingemet, elé tartottam, és kimondtam a varázsszót:

– Chiara...

Azt nem mondhatnám, hogy a jól ápolt úr arca erre felvidult volna, de ebből az egy szóból nyilván pontosan ki tudta következtetni a történeteket. Valószínű, hogy az adott szituáció meglehetősen ismerős lehetett. Mint tudjuk, az arisztokrácia tagjai fölöttébb intelligensek, és kevés szóból is értenek. Vonásai megenyhültek, bólintott, sőt, enyhén el is mosolyodott, s hogy a helyzetem megkönnyítse, a ruhák közé nyúlt, egy határozott mozdulattal külön választott egy rakatot.

– Ebből válogasson signore, ezeket szoktam napközben, itthon hordani... – Tekintete barátságosan hátra veregetett, majd kihátrált, s ezzel megóvott egy kínos bemutatkozástól, mert már azon agyaltam, hogy alsógatyában mégse fog az ember kezét egy vadiidegen gróffal, elvégre nem a golfklub öltözőjében vagyunk, bár azt se tudom, hogy ott kezet fognak-e negligésben az urak.

13.

– Doktor Rizzoli – nyújtott kezét a gróf, miután átmentünk a szomszédos szobába, és még hozzátette: – Emilio, Emilio Rizzoli..., beszél olaszul, vagy esetleg más nyelven...

Kezet fogtunk. Bemutatkoztam.

– Olaszul, persze beszélhetünk, de odabent... – a fejemmel intettem a gardrób irányába –, kissé zavarban voltam, nem találtam a szavakat.

– Ó, hogyan, ez nyilvánvaló... hasonló helyzetben talán én is... – mosolygott Rizzoli doktor. Bár az volt az érzésem, hogy ő, ha akarna se tudna hasonlóan kínos helyzetbe kerülni. Valahogy nem állna jól neki. A doktor folytatta, s nem igazán tudtam csodálkozni a szavain.

– Tudja az idén volt egy mentaszörpös blúzos kislány, és egy úr, hagymaleves Toulouse Lautrec módra..., a... a zakóján – a férfi arca egy pillanatra elborult. – Ennél a levesbe belefőzzük a sajtot, kis konyakkal megbolondítjuk, tejszínnel bársonyos-selymessé, megfelelően sűrűvé tesszük, hát uram, ez valami fenséges étel..., vajon az unokám is ilyen szeles lesz?

A mondat első fele felkeltette az érdeklődésem, de váratlanul belekeverte az unokáját, amit nyilván nem nekem címzett, hát nem is reagáltam rá.

A szoba, ahol voltunk barátságos méretű volt. Nem kicsi, de nem is hodály. Nagy valószínűséggel napali lehetett, de erre nem vennék mérget. Az ablakai a kastély parkjára néztek. Odament a doktor, és kinézett. Barátságos mozdulattal magához intett.

– Ugye szép? – kérdezte.

Teljesen egyértelmű volt, hogy mire értette. A tájat a Monte Amaro uralta. Magasba törő csúcsai messze voltak, erdő borított oldala zöldeskék színben játszott. A hegyek kétharmadánál felhőfoszlányok úsztak, s mivel Lanciano is dombon van, ezért a hegy és a város között széles völgy húzódott, megművelt földek, magányos tanyák, országút, s rajta valószínűtlenül apró kamionok araszoltak. Ehhez a nagyszerű képhez, mintegy előterül a kastély parkja szolgált. A zöld gyepeket szabálytalan alakra metszették a fehér kavicsos leszórt utak. A sétányok mentén virágok. A kastély előtt közvetlenül a régi kocsibejáró volt. Közepén egy szökőkút, ami most nem szökött. Szeretem a természetet, és a vidéki életet. Talán azért, mert világéletemben Budapesten éltem, de a nyarakat a nagymamámnál töltöttem...

Miközben a tájban gyönyörködtem Rizzoli úr megkínált:

– Iszik valami?

Bólintottam: – Önre bízom a választást.

A poharakat egy kis asztalhoz vitte, a szoba világos sarkába, körülötte kényelmes fotelek. Leültünk. Rizzoli úr olyan természetesen viselkedett, hogy a közénk telepedett csend nem volt kínos. Belekortyoltunk az italunkba.

– Finom! – mondtam, hogy ne hallgassak.

Rizzoli bólintott.

– Szép ez a kastély...

– Az – hagyta helybe a házigazda. – Mivel foglalkozik, mi járatban Olaszországban?

Azt hiszem, nem jártam messze az igazságtól, amikor azt válaszoltam, hogy, vállalkozó vagyok, hiszen ez az utam is egyfajta vállalkozásnak tekinthető, és megemlíthetjük a befuccsolt kis céget is.

Rizzoli valami fejtegetésbe kezdett a kis- és középvállalkozások fontosságáról, meg arról, hogy mennyire hozzájárultak az olasz gazdaság megerősítéséhez, a munkahelyek teremtéséről, meg effélékről. Azt hiszem, túlértékelte olasz tudásomat. Közben beszélt telefonon is, halkán, ehhez felállt, és az ajtó mellett levő asztalkán álló készüléket használta, így nem tudom kivel és miről. Nem tudtam követni a férfi gondolatait, így inkább a magaméi foglalkoztattak.

Arra riadtam, hogy nyílt az ajtó, és egy szobalány lépett be, tálcán kávét hozott.

– István, te itt vagy? – kérdezte Loredana, merthogy ő volt a délelőtti személyzet. – Hát leshettek téged a bejáratnál... – kis szemrehányás volt a szavaiban, de egyúttal erős meglepetés is, ami azt hiszem, érthető volt.

A doktor tágra nyílt tekintettel nézett ránk.

– Ismerik egymást? Nocsak! Érdekes! Talán több, mint érdekes, mert a szavadból azt vettem ki, hogy pont az urat vártad... – kérdezte Loredanától. – Vajon miért?

Loredanának több se kellett, néhány perc alatt elhadarta mindazt, amit rólam és jövetelem céljáról tudott.

Én közben megittam a kávét. Mit lehet tudni, hátha bejön közben Chiara. Bár az apja ruhája volt rajtam... de akkor is. Jobb a biztonság.

14.

– Szóval azért jött, hogy egy régi inasunkról megtudjon valamit... – aztán Rizzoli korigálta magát: – inkább minél többet, azt hiszem, ez a helyes kifejezés.

Bólintottam, mivel ez is az igazság része volt.

– Segítségére leszek – mondta, és ez mindenképpen biztató volt. – Szeretek a múltba mélyedni. Tudja

kedves István úr, mindenki addig él, ameddig emlékeznek rá az emberek. Ez az Igor Pravia se gondolta volna, hogy ennyi idővel a halála után eszébe jut valakinek, sőt, kifejezetten őrá gyűjtsön információt. – Rizzoli úr le-fel sétált, miközben beszélt. István úrnak szólított, mert az könnyebb, mint a vezetéknevem, bár nem esett nehezére a furcsa szó kiejtése. Azt hiszem a „signora Várgúti” sértette a dallamos olaszra kihegyezett hallását. Az István urat használta, s nekem ekkor tetszett meg. – Azt hiszem – folytatta a doktor –, ez egy kicsit olyan, mintha ez az Igor Pravia most feltámadt volna, s idejönne közelem.

Biztos voltam benne, hogy a grófnak fogalma sem volt, milyen közel járt az igazsághoz.

– Nézzük csak, miben segíthetek? A régi könyvelésünkben biztosan benne lesznek a neki kifizetett összegek, ebből meg tudjuk állapítani, hogy mikor kezdett nálunk dolgozni, és meddig volt itt. Aztán ott vannak a naplók, amiket a családjunk férfitagjai rendszeresen írnak, ez alól én se vagyok kivétel, ha történt Igorral valami fontos, akkor talán ott is találhatunk bizonyos utalásokat, információkat. Na, gyerünk, menjünk át a könyvtárba!

Rizzoli sietős léptekkel megindult, de az ajtóban a lányába botlott. Majdnem összeütköztek.

– Jaj, papa, az úr... tudod egy kis baleset történt...

– Tudom. – mondta Rizzoli úr.

– A ruhája...

– Arra most nincs idő, azt majd Giorgio elintézi, te gyere velünk, kell a segítséged.

Chiara kíváncsi tekintettel nézett Loredanára, aki felvonta a vállát, megrázta a fejét, mutatván, nem tudja, mit akar a gazdája.

Szorongva mentem a könyvtárba. De semmi, igazán semmilyen érzés nem fogott el, és már-már kezdtem arra gondolni, hogy rémeket látok, délibábot kergetek, nem volt az az Igor itt soha, vagy ha volt, akkor nincs bennem, illetve nem hordom az emlékeit, illetve... megint kezdtem bezsongani, hát hagytam az egész érzés dolgot a fenébe.

– Chiara, kedvesem, vedd le a könyveléseket, azt hiszem, valamikor 1900 körül kellene kezdenünk.

A lánya a könyvtár polcaihoz erősített létrát a megfelelő helyre tolta, majd felmászott, és hangosan olvasta a vaskos könyvek gerincén a feliratot. Az elsők alig olvashatóak voltak a számok, de ki tudta betűzni.

– Itt az 1820-as évvel kezdődnek...

– Akkor a következő rekeszben kezdjed – utasította az apja. Ehhez Chiarának le kellett jönnie, a létrát arébb tolta, így pont elé került. Felment. Formás a combja, állapítottam meg, mivel szoknyája elég bő volt ahhoz, hogy betekintést nyerjek.

Úgy döntöttem, itt az ideje, hogy bedobjam az első bombát.

– Az 1901-es évet vegye le, mert Igor annak az évnek az őszén került ide.

A házigazda megütközve nézett rám:

– Ezt honnan veszi?

– Mert azon az őszön derült ki, hogy Emilio Rizzoli, a gróf megbolondult. Tulajdonképpen az ő ápolására vették fel.

A levegő egy pillanatra megdermedt... Loredana értetlenül nézett, hol rám, hol a gazdájára, Chiara az apját bámulta, akiben egy pillanat alatt felment a pumpa. Elvörösödött, bár ez nem az a fajta volt, amit a düh vált ki. Inkább olyaná vált az arca, mint akinek valami szégyellnivaló titkára derül fény, majd közel lépett hozzám, a szemembe nézett, sokáig nem szólt. Végül halkán, szinte csak én hallottam így szólt:

– Ezt honnan tudja? Ember, ezt honnan tudja? Kicsoda maga, mi? Honnan került ide? Ki maga? Ezt senki sem tudhatja! Senki! Érti?! Ez titok, családi szégyen, sosem engedték, hogy kiderüljön, akkor maga honnan...? Honnan...?

15.

– Chiara, gyere le! Egyelőre nem kellene azok a könyvek. Előbb ennek az úrnak van némi mesélni valója! – mondta Rizzoli úr feldúltan, de ugyanakkor türtöztetve magát. – Azt hiszem, a leghelyesebb, ha itt ülünk le. – mutatott a könyvár egyik sarkába. – Loredana, elmehetsz, majd hívunk, ha szükség lesz valamire.

A szobalányon látszott, hogy majd a szíve szakad meg, annyira furdalta a kíváncsiság, de a gazdájának nem mert ellentmondani.

– Nem tudom, nem lenne-e jó, ha Loredana is hallaná, amit el akarok mondani? – kérdeztem, és ebben egyáltalán nem az vezérelt, hogy a szobalány kedvére tegyek.

– Szükséges ez? – kérdezte Rizzoli úr.

– Elvégre a férje Pravia, ennek az Igonak a rokona, és végül is róla lesz szó... Nyomós okom van arra, hogy amit elmondok itt, az a Pravia család tudomására jusson. És a legegyszerűbb, ha Loredana szem és fültánúja lesz mindennek.

– Jó, nem bánom, maradj Loredana.

A szobalány arca széles mosolyra futott. Hálásan nézett rám, még kacsintott is. Letelepedtünk. Én az ablaknak háttal, egy kényelmes mély fotelben, ezáltal kicsit helyzeti előnybe kerültem, hiszen az én arcom maradt sötétben, a gróf és a lánya egy szófán, Lore egy széken, velem szemben. Mély lélegzetet vettem.

– Hogyan kezdjem? Sokkoljam önöket, vagy lassacskán adagoljam a tényeket?

Chiara csodálkozva nézett rám, az apja szúrós tekintettel. Láttam nem tud dönteni a felkínált alternatívák

között. Egy telefon oldotta meg a gondot. Chiara mobilja csöngött. Felvette. Arcán egy gyors fintor futott át.

– Jaj, nem...! – suttogta, majd a telefonba így szólt: – persze Barbara néni.

A készülékre rákattintotta a kis fedelet, és eltette.

– Barbara néni le akar jönni. Mindenképpen meg akarja nézni a vendéget... Hogy semmi se marad titokban előtte! – Chiara bosszús volt, és az apján is látta, hogy nem örül túlzottan.

– Loredana, hozza le Barbarát – utasította Rizzoli úr a szobalányt. – Ne féljen, nem marad le semmiről – tette hozzá –, megvárjuk... és talán Barbara is hasznos lehet, hiszen ő még ismerhette is ezt az Igor Praviát... – Amikor Loredana már az ajtóban volt, utána szólt: – És ne felejtessen el szendvicseket is hozni!

Ennek a kijelentésnek megörültem. Lehet, hogy akaratlanul is a segítségemre lehet ez a Barbara nevű öreg hölgy, láthatóan kellemetlen családtag. Azt, hogy a hölgy öreg, abból gondoltam, hogy a doktor szerint ismerhette Igor, azaz jócskán benne kell legyen a korban. Viszont nem voltam éhes, és ezt ki is mondtam.

– Én köszönöm, nem kérek semmit enni, még egy árva szendvicset se.

– Nem... nem... majd meglátja... – mondta Rizzoli úr kissé rezignáltan. Úgy látszott, az italokat szereti maga szervírozni, mert egy nagy pohár whiskyt kaptam tőle, lehet azért, mert nem akarok enni?

– Ki maga, István úr? Van valami furcsa érzésem magát illetően... Nem mondanám, hogy rossz érzés. – Barátságosan mosolygott miközben őrült keringőre kényszerítette a jégkockákat a whiskyben. A kockák nekiütődtek a pohár falának, alig hallottam a csilingeléstől, amit elég halkán hozzátett: – Maga meglepetést készített a számunkra.

– Rátapintott a lényegre, uram – mondtam komolyan. Belekortyoltam az italba. Nem vagyok szakértője a skót párlatnak, sajnos anyagi helyzetem sose tette lehetővé, hogy közelebbi ismeretségre tegyek szert a fajtákat illetően, de azt határozottan éreztem, hogy ez más, mint az előző. És nemcsak más, de sokkal finomabb is. Vagy csak nekem ízlett jobban? Nem tudom. – De attól tartok, hogy nem fog hinni nekem. – folytattam. – Egyébként ez a Barbara az, aki 1913 december 23-án született?

A gróf megütközve nézett rám.

– Na nem! Nem engedem, hogy kihozzon a sodromból! Nem, és nem! Nem fogok ezután semmin meglepődni, bármit is mond! Igen. Ez a Barbara, az a Barbara. A Rizzoli család legöregebb tagja. Már csak toló-kocsiban tud létezni...

Ez végszó volt, mert kitarult a könyvtár ajtaja, és Loredana betolta a kerekesszékében Barbara Rizzolit. A hölgy haja hófehér, meglehetősen töpörödött asszony volt. Fekete, egyszerű ruháját, mindössze egy fehér csipkegallér díszítette. Lábán takaró, ráncos kezét egymás mellett azon nyugtatta. Szemüveges volt, de csak a nyakában lógott, nyilván olvasáshoz kellett viselnie.

Rizzoli doktor odament hozzá, és arcon csókolta.

– Ciao, Barbara néni, hogy aludtál? Hogyan telt az éjszakád?

– Rosszul, Emilio, nagyon rosszul, nem tudtam aludni, és képzeld el, Gina nem adott enni...

– De nénikém, magam láttam, hogy Gina egy egész tálca szendvicset tett melléd.

– Az csak pár darab volt, és olyan picikék, még az éhem se verte el...

– Jó, majd szólok Ginának, hogy este többet készítessen.

– Köszönöm Emilio! – az öregasszony hálásan nézett a férfira. – Nélküled éhen is vesznék ebben a házban! Hiszen itt éheztek az embert! Ó, ön se kapott enni, ugye? – nézett rám.

– Én nem kérek, köszönöm, nem vagyok éhes...

– De már elmúlt tizenegy óra! Az hogyan lehet?

– Későn reggeliztem.

– Ó, én régen... valamikor kilenc körül... és utána csak pár süteményt, úgy tíz körül... – mondta az idős hölgy. Azt kezdtem gondolni, hogy Barbarával nem lehet semmi másról beszélni, mint az evésről, és mint kiderült, nem is jártam messze az igazságtól.

– Kilenckor is, meg tízkor is vittem reggelit – mondta Loredana, és a szeme nevetett, amint rám nézett.

*

– Erről jut eszembe – mondta Vaskúti –, hogy nekünk is eljött az ebéd ideje, vagy nem? – az órájára nézett. – Jól eldumáltam az időt, a téglá meg ott vár minket a hohstelon.

– Megvár az titeket – mondta Nelli, és ebben Vali is egyetértett vele. Nyilván nem akarták, hogy Pista úgy folytassa a történetet, hogy ők kimaradjanak belőle. Nelli biztosan hallotta már, nem is egyszer, mégis szótlanul hallgatta férjét, és látszott, hogy nem unja. – Gyere Vali, terítsünk – hívta a feleségem.

A két asszony eltűnt a konyhában.

16.

Amíg tovább beszélgettünk, a lányok terítették. Hol nekem kellett félrehúzódnom, hol Pistának volt a könyöke útban, de minden baleset nélkül lezajlott a fontos művelet. Az asztal közepén ott gőzölgött a tyúklevés. Aranyszínű volt, a tetején jókora foltok keringöztek, kövér volt a tyúk, amit Nelli levágott.

A levesben töretlen, jó hosszú cérnametélt ölelte át a narancsszínű sárgarépát, a sápadt fehérgyökeret, és a zeller zöldje hínárként tapadt a jól megfőtt csirkelábhhoz, vagy éppenséggel a jó zsíros-bőrös nyakhoz.

Bőven mertünk belőle. István erős paprikát szakított a gang egyik oszlopán lógó sötétvörös füzérről. Odakinálta. Nem kértem, és nemcsak Vali kedvéért mondtam le az erős élvezetéről, a borstartó után nyúltam, s megszórtam frissen darált fekete szemcsékkel a levest.

Szóltanul kanaliztunk. A nyakat meghagytam a végére, még egy püspökfalatot is kivettem, jól megszórtam – tudom, ez bűn a vérnyomásom ellen, de mit tegyek, ha így finom, ha picit érződik a főtt húson a só íze is –, és a villával frissen reszelt, könnyeztető tormába mártogattam.

A leves után negyven csepp bor dukál. Ezt még a nagyapámtól tudom, aki az együtt elköltött vasárnapi ebédek alkalmával a leves után mindig hozta a borosflaskát, és kitöltötte mindenkinek az adagot. Ez maga volt számomra a csoda. Én akkoriban még nem kóstoltam a bort, de annyit tudtam, hogy a nagyapám mire a negyvenhez ért, minden pohárban ott volt a másfél deci vörös nedű. Hogyan csinálta, sokáig rejtély maradt, mert számolta a cseppeket, tudom, hiszen hallottam a saját fülemmel, és egyszer csak tele a pohár.

– Majd ha nagy leszel, te is tudni fogod, hogyan kell számolni! – mondta titokzatos mosollyal.

Biztosíthatom, hogy igazat mondott. Már én is tudok negyvenig számolni, tízesével, amíg megtelik a poharunk. Isten tartson meg az emlékezetünkben, nagyapa! Ez a te halhatatlanságod, amíg lesz, aki számolja a cseppeket, addig biztosan élni fogsz a körünkben!

A kakaspörkölt abban a lábosban került az asztalra, amiben főtt. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy ez nem azt jelenti, hogy valami kormos, zománcát vesztett ócskaságot tett volna az asztalra Nelli. A rozsdamentes acél, vastagfenekű lábos gusztusos a szemnek, és ínycsiklandó gőzök puffogtak a fedő alól.

Tálalás közben Nelli el- eltűnt, hátraszaladt a hátsó udvarra.

– Ne hagyj itt magunkra... – morgott Vaskúti Pista. – Milyen dolog ez a vendégekkel szemben?

Nelli nem vett tudomást Pista morgolódásáról. Egy tálban csuszatészta is került az asztalra, egy cseréptálban pedig jó zsíros házi tejföl.

– Tessék, vegyetek! – kínálta Nelli Valit, mert engem ugyan nem kell, de azért hozzám is volt egy-két jó szava: – No, Attila, ott ne hagyd azt a combot, vegyél csak bőven, négyünknek sok ez, de így szeretek főzni: ne kelljen nézni, hogy marad-e a másíknak. Elfogy ez este, meg ha marad holnapra, az se tragédia.

Igaza volt.

A tányéron a tejeles csuszatészta, mellette a combok, és a tányér szélére szedtem a savanyúságot is, hiába adott Nelli kistányért. Így szeretem. Nem baj, ha a kis dinnye, a savanyú paradicsom, a gyöngyhagyma leve belecsorog a pörköltbe, egy picit megáztatja a köretet, úgy is egy helyre kerül.

Istenesen belaktunk. Ilyenkor az ember elpilled, már csak a kávévártuk, amikor Nelli, ez a háziasszonyok gyöngye, megint hátraszaladt, és egy nagy sütőlappal került elő. Akkor vette ki a kemencéből.

Nem hittem a szememnek: cseresznyés, kapros-túrós, és káposztás rétes illatozott rajta. Vékony tészta, de annál vastagabb a tölteléke. Nem égett meg, a teteje enyhén barnás, a kapor fekete, apró szemcse a vágás mentén, az egész remegős, amúgy jó forrón habzsolni való. Csak a fele volt kapros. A másik, Vali kedvéért édes túróval készült, ő így szereti. A káposztás jó borsos, a cseresznyés édes... egy király se eszik felségesebbet! Az én kedvemért az édes tésztát nem hintette meg porcukorral, tudta, hogy a hideg is kilel tőle. Ha muszáj egy szelet porcukorral meghintett süteményt megennem, ugyanaz az érzésem van, mint amikor a kréta megcsúszik a táblán...

Három szeletet, mindegyikből egyet-egyet, pillanatok alatt befaltam, és azt hiszem, meglehetősen komor pillantást vethettem a téglákra a pince előtt, mert Pista nevetve mondta:

– Ráér holnap is, nem fut el, és nem kerget a tatár. Inkább mesélek, te meg közben csendben figyeld a pocakodat, hátha fogysz...

Ez utóbbi megjegyzése övön aluli ütés volt, de ki bánta? Ha csak ez az ára egy ilyen ebédnek, akár minden nap elviselem...

17.

– Azt kérdezte István úr, hogy sokkoljon-e vagy lassan adagolja a tudnivalókat. Azt hiszem, az lenne az okos, ha nem használna ilyen teátrális fogásokat, hanem egyszerűen beavatna a titkába, hiszen jól gondolom ugye, azért van itt? – kérdezte doktor Rizzoli, miközben ujjait összeillesztette, és időnként megnyomta őket. Az ujjai hátra hajlottak, és hatalmasakat roppantak. Szemmel láthatóan élvezte a férfi, bár ez engem idegesített, mégse mondhattam meg.

– Igen, kedves uram, avasson be minket a titkába... – mondta Barbara Rizzoli, és előrehajolt a székből, nehogy egy szót is elvesztessen.

– Nos – mondta István –, most megint bajban voltam. Hogyan tudom elővezetni a sztorimat, hogy ne érje őket váratlanul, amit mondok? Azt hiszem elég szerencsétlenül fogtam hozzá, megköszörültem a torkom:

– Jól gondolom, ugye, önök katolikusok?

Nem értem, hogy miért, de megint azt láttam, hogy nem tudják követni a gondolatmenetemet.

– Hát persze... – bökte ki a gróf. – katolikusok vagyunk, mint az olaszok esetében ez nyilvánvaló.

– Persze, persze... és tudom, ez teljességgel magánügy. – Ez volt az első eset, amikor láttam, hogy doktor Rizzoli teljes egyetértését bírom. – De azért meg kell kérdeznem, hogyan vélekednek a túlvilágról, a halál utáni létről?

– Hát uram, egészen biztos abban, hogy ez önre tartozik? Mintha egy kissé furcsa irányba terelné a beszélgetést.

Sóhajtottam. Nem, ez így nem megy. Tessék egyenesen kérdezni, határoztam el magam.

– Jó, egyenesen kérdezek. Hisznek önök a reinkarnációban? Abban hogy a lélek egy másik testben újjászületik?

Rizzoli úr résnyire szűkítette a tekintetét, és úgy nézett rám. Gondolom csapdát sejtett ott, ahol nem volt.

– Hát, nézze István úr, ha ezért kérdezte katolikus voltomat, akkor nagyjából értem, hiszen ez ellenkezik egyházunk tanításával, a hittel, a dogmákkal. Nem, nem hiszek benne, mert mint említettem: a vallásomat hiszem és aszerint élek, de ez egyúttal nem jelenti azt, hogy kizárólag, mint érdekesség, fel ne merült volna bennem. Hogy milyen érdekes lenne... – mondta a gróf, és attól tartottam, hogy leesik neki a tantusz, de nem.

– A kérdés mindenkire vonatkozik, önre is Chiara, és Barbara, de rád is Loredana... – néztem körül a társaságon.

Loredana és Chiara határozottan nemet intettek.

– Nem, ez teljességgel képtelenség... – Chiara határozottan megrázta a fejét.

– Miről kérdezett, uram, a lélekvándorlásról? Hát persze, persze hogy hiszünk benne, mi amerikaiak sok mindenben hiszünk, így például nagyon sokan ebben is. Magam is közéjük tartozom. Van egy klubunk is, Colorado Springsben, a Bradmoor hotelben szoktunk kéthetente összejönni, de az elmúlt időben nem volt alkalom részt venni az összejöveteleken... És azt hiszem, többé sose látom őket... Sose beszélünk róla, de meghalni jöttem haza... – az idős hölgy hangja kissé reszketeg lett. Chiara tiltakozni akart, hogy ne beszéljen ilyeneket, de leintette. – Hagyd, kislányom, hát mit gondolsz, miért jön haza a szülői házba valaki, aki hatvankét évet az Államokban élt, ha nem azért, mert otthon akar a földbe kerülni? Ott, ahol a rokonai, a szülei és a testvérei vannak. Azt vetettétek nem egyszer a szememre, hogy szentimentálisabb vagyok, mint a született amerikaiak, hát akkor miért nem lehetek ebben az esetben az is? Hiszen nincs férjem, és nincsenek gyerekeim, akik tengerentúlhoz kötnének. Azok a barátok... – legyintett az idős hölgy –, ha ott halok meg, a temetés után senki nem fog meglátogatni... Csak a pénz, a biznisz, más nem tartott ott. Igen, itt akarok elmenni, ahol a családi sírboltban nekem is helyem van, és rákerülhet a nevem a sírkamra márványtáblájára, és nem felejtenek el... és bizony azt is remélem, hogy itt is fogok majd valamikor megint megszületni. Mert nem butaság a lélekvándorlás. Ott az Edgar Cayce Alapítvány az államokban. Egy egész intézetet működtetnek... Igen, én hiszek benne, uram. – Ez után a monológ után kissé váratlanul ért a következő mondata. – Nem kér egy szendvicset? Én bizony farkaséhes lettem. Isten tudja, mikor volt egy falat a számban. Vagy süteményt? – kérdezte, de már tele szájjal. Fantasztikus volt, milyen gyorsan tüntetett el két szendvicset. Szerintem az találta ki a „letolni” kifejezést az evésre, aki látta Barbarát enni. Egyszerűen bedugta a szájába a szendvicset, és már nyúlt is a következőért. – Vegyen lazacosat. Az remek, nagyon szeretem – kínálta, de egyúttal el is tüntette őket a tálcáról, és ha akartam volna is érte nyúlni, lemaradtam a lazacos csoda élvezetéről. – Loredana, készíts valami harapnivalót, ez a lazacos szendvics jó, ilyet is, meg padlizsánkrémeset is, meg abból a friss mortadellából is... szóval siess, szedd a lábad, ne hagyd, hogy éhezzen!

Doktor Rizzoli csak szemrándítással jelezte, hogy menjen, és a szobalány kisietett a szobából, kezében a tálca. Látszott, nem tart attól, hogy lemarad valamiről, mert igazából ez a lélekvándorlásos téma nem nagyon érdekelte. Majd, ha valami érdekes is lesz...

– Nos, doktor úr, a helyzet az, hogy voltak bizonyos problémáim, lelki, pszichés problémákra gondolok, és egy barátom, aki pszichiáter, kezelésbe vett. És ezeken a kezeléseken sok minden érdekes dolog kiderült. Tudja a kezeléshez hipnózist is alkalmazott. Traumát keresett, ami a problémáim kiindulópontja lehetett. Úgy gondoltam, hogy a gyermekkorba megyünk vissza, de... hogy is fogalmazzak... de... távolabbra jutotunk.

Közben Loredana visszatért, a tálcát letette Barbara keze ügyébe, aki minden teketória nélkül nekilátott. A második szendvics után körbenézett a társaságon:

– Olyan régen ettem... nem értem, ti hogyan bírjátok ezt a folyamatos éhezést?

Választ nem kapott, mindenki rám figyelt. Szerintem a grófnak már leesett a tantusz, mert igen furcsa tekintettel méregetett. Folytattam:

– A regresszió egy előző életembe vezetett. Természetesen mindent feljegyeztünk, mindenről, hogy úgy mondjam, jegyzőkönyv készült.

– Nagyon helyes, kedves István úr... – Barbara teli szájjal helyeselt. – Nagyon helyes. Amikor engem vittek az előző életembe, azokat is pontosan dokumentáltuk. Én például pontosan tudom, hogy egyszer itt élttem, közel, a tengerparton, és az egyik legérdekesebb életem Augustus császár udvarában volt. Akkor is patrícius család voltunk! – felemelte a mutatóujját, hogy nyomatékosan adjon szavainak. – Bár ezt az életemet nem nagyon szeretem, mert kissé rövid, ráadásul a halálom ugye, az nem valami dicsőséges... – Barbara elmerengett, mintha az emlékeiben kutatná az előző életét. – Bár nem tudom, sokan biztosan elfogadnák, más, dicstelen halál helyett. Egy lakomán belefulladtam a borral teli fürdőmedencébe... kissé sokat ittam...

– Barbara néni, talán István urat kellene meghallgatnunk... – mondta kissé türelmetlenül Chiara.

– Igen, ezzel én is egyetértek – mondta Rizzoli úr –, talán folytassa kérem. Nem járhatok nagyon messze az igazságtól, ha feltételezem, azzal kíván előhozakodni, hogy az ön előző élete a mi családunkban... izé... zajlott? Nem ez nem jó kifejezés... – nem fejezte be, függőben hagyta a kérdést.

Megingattam a fejem.

– Nem, dehogy. Fogalmazzunk így: a család közelében... egyszerű alkalmazott voltam... Én voltam Igor

Pravia.

Loredana aprót sikkantott, és a szája elé kapta a kezét, mintha valami illetlenséget mondott volna.

18.

– Nehéz helyzetbe hoz, kedves István úr. Azt kellene hinnem, amiben nem hiszek. El kellene hinnem, hogy ön a család egykori inasa volt, azaz nem tudom, hogyan kell mondani, hiszen szemmel látható, hogy ön nem az, szóval... teljesen belezavarodok... de amiket elmondott a családdal kapcsolatban az okot adna arra, hogy némi hitelt adjak a szavainak, még akkor is, ha ez ellenkezik a józan ésszel. Megmondom, nem nagyon tetszik az a megoldás, hogy elfogadjam amit mond. De amit rólunk tud... amit tud...

– Ugyan papa! – Chiara felugrott, és szélesen gesztikulálva az apja elé állt, aki a whiskys poharát biztonságba helyezte úgy, hogy kézbe vette. – Már nehogy bedőljen ennek! István úr egyszerű szélhámos! – Chiara hangja metszőn és gúnyosan csengett, és megmondom őszintén, nem hibáztatom érte. Azt hiszem, egyedül ő reagált ésszerűen. Na, meg Loredana. A gróf hozzáállásán éreztem az érdeklődést, és biztos voltam benne, hogy valahol legbelül... – Hiszen, amit tud – folytatta Chiara dühösen –, az valahogyan, ne kérdezd hogyan, a tudomására juthatott Barbara amerikai baráti körén keresztül. Hiszen ezek a lélekvandorlók mindennütt ott vannak, ezek nyilván mindent tudnak egymásról... ezek olyanok, mint egy szabadkőműves páholy... valahogyan néhány családi adathoz jutott, és most azt felhasználva idejött. Meglátod, hamarosan pár millió lírával szegényebb leszel... nem tudom, hogyan akar pénzt csinálni, de a szélhámosok leleményessége elképesztő!

Chiara véleménye a képességeimről igazán hízelgő volt, de sajnos messze járt az igazságtól.

– Rizzoli úr, elég az, ha kijelentem, hogy egy fillérre nem számítok önöktől? Illetve ne így fogalmazzunk. Csak olyan összegre számítok, amit a családi egyetértés megítél számomra.

– Na, ugye, hogy pénzről van szó! – mondta Chiara. Rizzoli felvont szemöldöke is ugyanezt kérdezte.

– Ne olyan gyorsan, kisasszony! Én ugyan semmit nem kérek. Elfogadom majd azt az *ésszerű* összeget, amit felajánlanak.

– Nos, István úr, azt hiszem, az „ésszerű” jelző semmiképpen se azt jelenti, hogy bármiről szó lehet.

– Most még ne beszéljünk pénzről. Lehet, hogy önök nem hiszik azt, hogy én hordozom azt a lelket, ami valamikor Igor Praviában lakott, s így az emlékei bennem élnek, de ez az igazság. És bizony szeretném, ha kiderülne, hogy amit tudok róla, az mennyire fedí az igazságot.

– Akkor most ön biztos benne, vagy sem? – kérdezte Chiara.

– Az a tény, hogy eddig jutottam, nekem elégséges bizonyíték, hogy az emlékek Igor Praviától származnak. De sok mindent nem tudok róla, és önök azok, akik segíthetnek abban, hogy kiderítsem, mennyire fedik az emlékek a valóságot?

– Kedves István úr – fordult Rizzoli úr hozzám –, higgye el, az azért kevés, hogy tudja, mikor állt Igor Pravia munkába és tudja Barbara születési idejét. Ez utóbbi nem bizonyít semmit, mert ez valóban más úton módon is a birtokába juthatott.

Otthon amikor átgondoltam a tervem, valami efféle gondolva, lefordítottam olaszra az összes hipnózis anyagát. Most elővettem. Letettem az asztalra.

– Itt vannak a hipnózisok leírásai. Én fordítottam olaszra, hát ne nagyon várjanak irodalmi szöveget.

19.

Doktor Rizzoli a teleírt lapokat tartalmazó dossziét Chiarának adta.

– Jobb, ha te olvasod fel...

A lánya szó nélkül átvette, és kissé durcásan rendezgette a lapokat. Végül elkezdte olvasni. Mindenki figyelt. Az arcok feszültek voltak. Ahogyan haladt Chiara az első hipnózis leírásában, úgy csökkent az érdeklődés. Mire a végére ért, kételkedő pillantások keresztüztében ültem.

– Nos, kedves István úr, ez bizony nem sok. – Lehet, hogy Rizzoli úr arckifejezése csalódott volt. Nem tudtam eldönteni. – Mert azt lássa be – folytatta –, hogy efféle kastélyleírás sok más kastélyra is ráillik, persze a miénkre is. És ugyan ki lehet az az undok, utálatos kislány?

– Hát ki más, mint én? – mondta Barbara egy szendvics és egy szelet piskóta között. – Én nagyon undok kölyök voltam, és sok borsot törtem mindkettejük orra alá. Kaptam is szidást eleget, de azt nem kellett komolyan venni...

– Ki az a „kettő”, Barbara néni? – kérdezte Chiara.

– Hát ki... ki más mint az inas meg a sofőr, Igor és Mirko.

– Akkor lehet, hogy... mégiscsak... bár ez azért nem bizonyít még semmit, ez lehet véletlen is... – Chiara elbizonytalanodott.

– Mit kell bizonyítani? Ez az úr megmondta, hogy Igor volt. Beszámol Mirkóról is. Hát akkor?

– De Barbara néni, a te hozzáállásod az, hogy Igor lelke beköltözött István úrba, ezt te hiszed. De nekem akkor is hihetetlen, és ahogyan te Mirkót emlegeted, ez számomra annyit mégiscsak jelent, hogy tanácstalan lettem...

– És mi van azzal a faluval, ami olyan szépen le van írva? Én ugyan fel nem ismerem, hogy lenne ilyen a környékünkön! És te Barbara? – kérdezte a doktor.

– Fogalmam sincs. De ne feledjétek, hogy egy ilyen regresszió alatt előjöhetnek olyan emlékek, amelyek nem oda tartoznak, nem ahhoz az élethez... Hiszen úgy rémlik, hogy egyszer beszélünk róla, és akkor azt mondta a papa, hogy Igor nem kártázott. Az ördög bibliája, ő azt kézbe nem veszi, ezt mondta. Példának hozta fel egy kártás alkalmazott megleckéztetése alkalmával.

– Akkor ez bizonyíték arra, hogy esetleg István úr, hogy is mondjam, nem mond igazat? – kérdezte halkan Loredana. Úgy éreztem a hangján, örülne, ha megcáfolnák.

– Én ezt nem mondanám. Inkább úgy fogalmaznék, hogy ez csak emberi dolog, és ahol emberek a szereplők, ott mindig előfordulnak tévedések, hibák... – mondta Rizzoli úr. A lányához fordult. – Chiara olvasd tovább!

A lánya leült a székére, és kellemes, kissé rekedtes hangján folytatta az olvasást. Szája időnként mosolyra húzódott, és ilyenkor éreztem, hogy nyelvtani hibáimat korrigálja, vagy kiigazítja a helytelen szóhasználatomat. Az biztos, hogy ma már másképp fordítanám le a szöveget.

Amikor a lány befejezte, az apja arcán elégedettséget láttam. Azért mondom lánynak Chiarát, mert akkor még nem tudtam, hogy fiatalasszony, és egy fél éves fia van. Nyilván őrá célzott Rizzoli úr, amikor azt a kérdést fogalmazta meg Chiara szelessége kapcsán, hogy „vajon az unokám is ilyen lesz?”. Most visszagondolva az eseményekre egyre biztosabb vagyok benne, hogy doktor Rizzoli sokkal okosabb, mint feltételeztem, és jóval előbb tisztában volt a dolgokkal, mint feltételeztem, s ahogy haladtunk előre, a megelégedettség akkor ült ki az arcára, ha igazoltnak látta a feltételezéseit. Ő persze nem adta ki magát, mint én, s most látom, nálam okosabban viselkedett. Az igazság az, hogy nem nagyon tudtam meglepni. Már ami a szándékaimat illette. Hiába, a vagyonosak, a gazdagok – nem tudom, a gróf üzletember-e, így azokat most nem veszem be e körbe – mindig megérik, ha pénzről van szó, akár kiadás, akár nyereség legyen.

Viszont azt nem lehet leírni, hogy Barbara asszony mennyire átélte, amit leírtam. Még enni is elfelejtett. Amikor a születése körülményeiről írtam, szinte megatódott. Nyilvánvaló jól esik mindenkinek hallani, ha arról beszélnek, hogy mennyire örültek a megszületésének.

– István úr itt sok mindenről beszél, és lehetne is ellenőrizni, és megkockáztatom a kijelentést, hogy kétséget nem tűrően bizonyítani, hogy Igor és ő... hát... szóval lehet... – a doktor nem fejezte be a mondatot. – Talán Barbara tudna nekünk segíteni...

– Én, miben? – kérdezte az öregasszony tele szájjal, és megnyalta az ujját. – Ha tudok, persze, persze...

– Erről a Francescáról...

– Mit mondjak róla? A szobalány volt. A szakácsnő lánya.

– Szóval élő személy?

– Hát nem mondta Igor? Azaz... hát... István úr?

– Persze, mondta, de azért meg kell erősíteni, nem?

Barbara nem válaszolt. Éppen egy narancsot hámozott nagy hozzáértéssel.

– És nem emlékszel a családi nevére?

– Nem – Barbara megrázta a fejét. – Nem... nem ebéd után kellene folytatnunk? – kérdezte, és már én se lepődtem meg ezen a kérdésen. A család számára nyilván természetes volt. Így nem egészen érthető, hogy a „nem” mire vonatkozott. De valószínűleg nem tudta ennek a Francescának a vezetéknevét.

– Ez mit oldana meg, papa? – kérdezte Chiara.

– Ha esetleg Gina... talán az ő rokonsága, vagy Giorgio... hiszen nemigen veszünk fel senkit az utcáról. A személyzet is „dinasztikus” nálunk.

– És akkor meg lehetne találni a Bibliát? Erre gondolsz? – kérdezte Chiara.

Az apja bólintott.

– Pontosan. – a szobalányhoz fordult: – Loredana, szóljon Ginának, hogy terítsen és kerítse elő Giorgiót.

20.

Doktor Rizzoli Chiarára bízta Barbarát. A lánya kioldotta a kerek szék fékjét, és halkán beszélve az idős asszonyhoz, kiment. A férfi csendben figyelt. Amikor kettesben maradtunk belső zsebébe nyúlt és kivett egy fehér zsebkendőt. Akkurátusan széthajtotta és megtörölte a homlokát. Majd körbemutatott a könyvtárban.

– Nem ismerős?

Megráztam a fejem. De azért körbehordoztam a tekintetem a zsúfolásig teli polcokon. A polcok ablaktól ablakig tartottak, középen kisebb erkély, annak az ajtaja most is nyitva állt. A dohányszínű függöny meglebent, kellemes volt a beáramló friss levegő, mintha a szellő is beállt volna személyzetnek, aki a háziak gondolatát is kitalálja... A velünk átellenes sarokban egy nagyobb asztal állt. Nem íróasztal, inkább ebédlőasztalnak gondoltam, de hát egy efféle bútordarabra ebben a helyiségben nincs szükség. Sokkal inkább való lett volna körülötte három magas rangú katona akik egy hadműveleti térképet figyelnek. De hiába akartam oda képzelni őket, mert igazán akartam, nem sikerült. Egészen a sarokban egy régi földgömb. Szépen faragott,

sötétre pácolt keretbe foglalta a hajdani mester. A polcok előtt két zsámoly is volt, három fokkal, és egy hosszú nyéllel, hogy legyen kapaszkodója annak aki a felső fokról nézegeti a könyveket, valamint minden oldalon egy sínen futó létra. A velünk átellenes sarkot egy olvasó, vagy talán íróállvány foglalta el.

Kíváncsi voltam, vajon miért kérdezi a gróf, hogy ismerős-e a könyvtár? Vajon ott tart-e a történetben, ahol én? De az biztos, hogy annyit nem tudhat mint én. Csak találgathat.

El kell ismernem, magamnak is csalódás volt, hogy tagadó választ kellett adnom.

– Tudja afféle „voltam már itt” érzésre gondolok... – magyarázta doktor Rizzoli, amire nem volt szükség. Én is ezt hiányoltam. – Igazán kíváncsi vagyok, hova fog kilyukadni! Kezd egy határozott érzésem kialakulni, de még nem látom a nyomát, hogy arra tartanánk. – doktor Rizzoli halványan elmosolyodott, és felállt. – Ebéd előtt egy italt? – kérdezte.

Nem kértem. Nem szoktam délelőtt ennyit inni, kissé a fejembe szállt. A házigazda kitessékelt a könyvtárból. Ekkor köszöntött rám az eddig hiányolt élmény. Rizzoli úr balra fordult, én jobbra. A folyosó hosszabb szakaszán indultam el. A házigazda rögtön megfordult. Mosolyogva mondta:

– Menjen nyugodtan. Kíváncsi vagyok, hova megy.

Az igazság az, hogy fogalmam sem volt. Megindultam az épület baloldali szárnya felé. A falakat ezen az oldalon szabályos távolságra festmények borították, a túlsón voltak az ablakok, melyek a városra néztek. Mielőtt a folyosó derékszögben fordult volna, tanácstalanul megálltam. Valami nem stimmel. Tudtam, hogy itt kell megállnom, sőt befordulnom, de a fallal találtam magam szembe.

– Hát igen... – mormolta a gróf. – Elgondolkoztató, bizony az! Tudja kedves István úr, még gyermekkoromban történt, hogy erre a falra egy hatalmas festményt tettek, de nekem nem tetszett, így amikor én lettem apám halálával a család feje, levettem. Nos, apám a kép kedvéért befalaztatta az ajtót, és a forduló után nyitottak egy újat. Valószínűnek tartom, hogy azt keresi... Akkor a sarkon túl...

Befordultunk, kinyitottam az ajtót. Megcsapott egy illat, amit ismertem. Ott volt az ódon csigalépcső a keményfa fokaival, a fényesre koptatott, tenyérhez simuló karfával. És lentől jött az illat. Némi konyhaillat, és a... és a... az ősiség, az ódon épület illata.

– Nem nagyon használjuk már... tudja, a modern kor hozta, itt mellette van a liftajtó – mutatta Rizzoli úr a fém, önműködő toléajtót.

Azért én a lépcsőn indultam meg. A földszinten a kijárat a „megfelelő” oldalon volt, így nem tévesztettem el. Pár lépés után megálltam egy ajtó előtt. Tanácstalan voltam. Nem merem benyitni.

– Nos, kedves István úr, lehet... igen, nagyon is elképzelhető... Nem mehetünk be Giorgio nélkül, ez az ő szobája, respektálnunk kell a magánéletét. De igazán lehet, hogy izé... Igor is itt... ebben a szobában... nagyon is lehet...

Tovább mentünk. A következő ajtó tárva nyitva, na, itt aztán semmi nem emlékeztetett a valamikori konyhára, amit a második kazettán elmondtam. A legmodernebb berendezés, gépesített, itt nyilván öröm a főzés. A tűzhelyen levő lábasok és fazekak ínycsiklandozó illatok forrásai voltak. A nagy asztalon piskóta hűlt, átellenben vele frissen mosott zöldségeket és előkészített salátástálat láttam. Ketten ültek egy kisebb asztalnál, amit szemmel láthatóan étkezésre használtak. Loredana zavartan felugrott, és a vele szemben ülő férfi is meglepetten tápászkodott fel a tányérja mellől.

– Egyenek csak... – mondta a gazdájuk. – A vendégnek mutatom az épületet...

Loredana visszaereszkedett a székre, de nem folytatta az evést.

– Uram, az öltönyt elhoztam az üzletből, a gardróbba tettem, ahogyan Chiara kisasszony meghagyta.

– Jól van, Giorgio, köszönöm. Mondja, hogy hívták a nagymamáját? Ugye ő is itt dolgozott nálunk?

Giorgio nemet intett a fejével. Miközben a gróffal beszélt, engem bámult, olyan kifejezéssel a szemében, ami elárulta, Loredana részletesen beszámolt neki mindenről.

– Elena, Elena Sganzerla volt a nagymamám, de nem dolgozott itt.

– És nem tudja, hogy Gina nagymamája, esetleg... Maguk unokatestvérek, ugye?

– Igen. Apai unokatestvérek vagyunk. Az ő nagymamája Francesca Giancristofaro, ő itt dolgozott. A gróf úr biztosan nem emlékszik rá, még gyerekek lehetett, amikor meghalt.

– Köszönöm Giorgio... esetleg beengedné ezt az urat egy pillanatra a szobájába?

Giorgio igen készséges volt. Valamiféle kollegalitást éreztem a viselkedésében. Előre ment, szélesre tárta az ajtót. Persze semmi különös, hiszen a szoba nyilván több átrendezésnek volt az áldozata, ki is festhették többször, és nyilván a bútorokat is többször cserélték. Éppen csak bekukkantottam, és megköszöntem a kertész, sofőr, inas, mindenek kedvességét.

21.

Ebéd után doktor Rizzoli bejelentette, hogy el kell mennie. Engem a lányára bízott, azzal, hogy kutakodjunk kedvünkre a családi iratok között, és derítsünk ki annyit, amennyit csak lehet Igorról. Mivel csak késő este jön haza, semmi esetre sem végezhetünk ma, ezért felajánlotta, hogy áthozatja a holmijaimat a szállodából, s elhelyezkedhetek ez egyik vendégszobában. Ezzel az utolsó gondomat is megoldotta.

Azt láttam Chiarán, hogy nincs ellenére a feladat. Miközben a könyvtárba mentünk, megpróbált kifaggatni.

– Mondja, ebben az egészben maga hisz? Mert én megmondom őszintén, nem tudok. Ez egyszerűen

nem lehet igaz, itt valami búzlik! Ez ellentmond mindenféle józan észnek.

– Nem hinném – vettem közbe. – Inkább a konvencióknak, a merev gondolkodásmódnak, a kizárólagos tudományos szemléletnek. És ha azt kérdezte, hogy hiszek-e benne, mit válaszoljak? Hogy nem, természetesen nem hiszek benne? Hiszen nekem nincs választásom. Ez nem egy jópofa sztori, ez itt és most velem történik, egyszerűen nem tehetem, hogy ne higgyem el.

– Jó. Illetve nem jó, de a maga dolga, hogy mit gondol erről. De ebből maga pénzt akar csinálni, ha jól értettem a szavait. És ezt hogyan képzeled? Miért fizetnének magának? Azért mert valamikor az inasa volt a családnak? Valamiféle nyugdíjat vár, vagy mit tudom én? Hiszen maga most nem az az ember, Jézusom, ez örület... hiszen maga csak *egy ember*, nem lehet kettő, vagy három élete...

– Nem, persze. Én Vaskúti István vagyok, ez az egy életem van, és nem volt előző életem és nem is lesz több.

– De hát akkor...

– A lelke az, amelyik élt már másban, esetünkben Igor Praviában. Ha érdeklí, akkor kifejthetem bővebben, mit gondolok a lélekvándorlásról.

– Ha nem akar meggyőzni, akkor csak mondja. Bár úgyse tud... nem, nem tud meggyőzni...

Így aztán amíg a könyveket, könyveléseket, a családi iratokat tartalmazó dossziékat, naplókát szedegettük le a polcokról összeszedve minden olasz tudásom megpróbáltam a lényegét elmondani. De láttam, hogy most nem sikerült újabb hívet szerezni a reinkarnációnak. Kicsit mulatságosnak tűnt, hogy Chiara mennyire nem akarja elhinni mindazt, ami velem történt.

A keresgélés, kutakodás közben a fiatalasszony időnként eltűnt, de mindig csak pár percre. Egyik ilyen rövid szünetben, miután visszatért, megkérdeztem, hol járt.

– A kisfiamat néztem meg. Alszik, még sokat alszik, pár hónapos – mondta mosolyogva, nyilván maga előtt látta a bébi képét, amíg róla beszélt.

Főleg Chiara kutatott a régi iratokban, a kézírás eléggé nehezen volt olvasható, de azért úgy, ahogy belejöttem. Egy érdekes történet kezdett kirajzolódni. No nem nekem, hanem Chiara számára. Nyilván érdekelte a dolog, mert végül is a családja történetében búvárkodtunk. Sokszor el is kalandozott, mert sok érdekeséget talált, amihez Igornak semmi köze nem volt, így én unatkoztam ilyenkor egy kissé.

Hamarosan elérkezett az idő, hogy Chiara megint kiszaladjon, megnézzze a fiát.

– Nem jön velem? Megnézi a kis Bartolomeót? – kérdezte kedvesen. Kaptam az alkalmon. Felmentünk a második emeletre, a gyerekszoba a könyvtárszoba felett volt.

Hm, hogy is mondjam, szóval ha legközelebb újjászületek, akkor jó volna valami gazdag famíliába csöppenni, mint ezt ez a kis Bartolomeo is megtette. Nyilvánvaló volt, hogy a szobát a számára újjították fel, minden világoskék, a tapétától kezdve az ajtókeretig, többféle árnyalata a kéknek, de csodálatos összhangban. Az ifjú Rizzoli sarj ágyacskája két ablak között volt. Egy terhes nő ült mellette, és figyelte a csecsemőt, aki egyenletesen szuszogott. Az asszony utolsó idős lehetett, hatalmas pocakját állandóan igazgatta, látszott, sehol se találja helyét, minden testhelyzet kényelmetlen. Úgy gondoltam, hogy Chiara húga lehet, s állapota miatt nem jött le közénk.

Chiara a kiságy fölé hajolt.

– D'Agostini úr, hogy érzi magát? – kérdezte kedveskedve, és akkor ugrott be, hogy persze, nem lehet Bartolomeo Rizzoli, hiszen az apja nevét kell viselje. Am D'Agostini „úr” megválaszolatlan hagyta a kérdést, nyilvánvalóvá téve a tényt, hogy aki alszik, az nem beszél, de még csak nem is gügyög. Megnyugodva látta, hogy a kisfia édesdeden alszik, Chiara bemutatott a „húgának”.

– Anna, István úr Magyarországról jött, igen érdekes ügyben jár nálunk...

– Anna Rizzoli – nyújtott kezét a terhes nő.

– Hogy van az öcsém? – kérdezte Chiara. Nem értettem a kérdést. Persze nem is hozzám, hanem Anához intézte.

– Remélem jól... – a nő megsimogatta a pocakját. – Előbújhatna már... késésben van a fiatalúr.

Nem vagyok buta, ha nem veszik szerénytelenségnek, hát gyorsan kapcsoltam. Anna nem húga Chiarának, a Rizzoli családnevet házasságban szerezhette. Doktor Rizzoli úgy gondolhatta, hogy az új feleség legyen a legfiatalabb a családban, mert a lánya valóban idősebb volt, mint a felesége.

Chiara megnyugtatta anyai ösztöneit, indultunk vissza a könyvtárszobába. Amíg megtettük a rövid távot, Chiara beavatott családi életük néhány apró mozzanatába. Az édesanyja tizenöt éve halott, és apja nem akart megnősülni. A lánya állandóan nógatta, ne éljen egyedül, asszony kell mellé. Chiara negyedéves egyetemista volt, amikor Anna barátnőjét elhozta Rómából nyaralni, s Anna olyan eredményesen nyaralt a Rizzoli családnál, hogy Chiara azt vette észre, elfoglalta édesanyja státuszát, s az apja felesége lett.

A könyvtárba érve újra folytattuk a régi iratok böngészését. Chiara legtöbbit a hajdani családtagok naplóival töltött.

Persze én is megtudtam ezt-azt.

Estére elég sok anyagot összegyűjtöttünk. Chiara rendszerezte mindet, gondolom azért, hogy később mindent vissza tudjon tenni a helyére. Egy kisebb irattartót meglepetten tanulmányozott. Arcán le lehetett olvasni lelkiállapotát. A dosszié keskeny volt. Az iratok félbe voltak hajtva, hivatalos és nem családi okmányoknak látszottak. Illetve nyilván családiak voltak, butaságot beszélek, de olyan, amit valami hivattól szereztek be.

Hiába kértem, nem adta oda.

– Kedves István, ez már későbbi időszakra vonatkozik. Amikor ezek keletkeztek ön már, hogy úgy mond-

jam, hősi halott volt, de legalább is közeledett az időpont, amikor elesik. Azaz Igornek... De a papának ezt látni kell, ha még nem látta. – mondta Chiara, és hiába furdalta az oldalamat a kíváncsiság, nem mutatta meg. Ez nyilván az ő kis bosszúja, mert ilyen képtelen módon feldúltam a lelki nyugalmát.

22.

Teljesen elültük a fenekünket amíg Pista mesélt, így aztán sürgősen mozognunk kellett egy kicsit. Reméltem, hogy Pista barátom nem a téglákat helyezi a testgyakorlat középpontjába. Úgy gondoltam, ha eddig vártak, akkor már nem szaladnak el az éjszaka. Persze nem rajtam múlt. Úgy látszott Vaskútinak se volt sok kedve folytatni a megkezdett munkát. Így aztán felkerekedtünk, és négyesben indultunk egy sétára.

A Rákóczi utca elején nem a templomkert felé vettük az irányt, ahogyan azt gondoltam, hanem a szélső ház mellett befordultunk, és egy földes úton indultunk el. Az út a löszfalra vezetett fel, horhosnak hívták ezeket a meredek falú bevágásokban levő kocsutakat. Az emelkedő nem volt több, mint százötven kétszáz méter. Ezzel feljutottunk a hohstet, a magas part szintjére. Azt gondoltam, hogy az ott futó kocsúton visszafordulunk, és az utcával párhuzamosan haladva felülről nézzük meg a portákat.

De nem. A horhosra merőleges útról egy másikra tértünk, ami a domboldalra vezetett. Nem láttam hova, mert a kilátást tövises akácbozót zárta el. Pár méter után megláttuk a temető kapuját. Automatikusan befordultunk.

Szeretek temetőben sétálni. Itt megáll az idő. Hiába vannak a kereszteken, református fejfákon más és más évszámok, a státusz azonos: halott. Nekik nincs koruk. A halott az halott, mindegy mikor halt meg. Csak annyi különbözteti meg őket, hogy van akihez kijárnak a leszármazottak, és vannak elfelejtett, elhanyagolt sírok. A fejfákon, minél régebbiek voltak, annál több sváb nevet láttunk. A falu csak a huszadik században magyarosodott el. És persze a Kővári, Felföldi, Hunfalvi nevek is svábokat takartak. Ők a két világháború közötti években magyarosítottak.

Ismerőst persze nem is kerestünk, hiába is kutattunk volna, hát hamarosan kijöttünk a halottak kertjéből. Feljebb mentünk a domboldalon, addig, amíg be nem láttuk a falut. Találtunk egy kidőlt, öreg diófát, leültünk a vastag törzsre, és innen béméskodtunk. A templomtorony uralta látképet. Dombtetőn állt, kimagaslott a házak közül. A harangot, ami a nagytemplom tornyában lakott, ha meghúzták az egész faluban hallani kellett, mindegy, hogy az utcát domb választja el a templomtól. A betonozott országút enyhe kanyarral jött be a központba, egy darabig párhuzamosan futott a patakkal. Megtaláltuk a boltot, a hajdani mozit, a buszmegálló. És persze István portáját. Szemre nem különbözött a szomszédoktól. Nem hivalkodott gazdája jó sorával. Csak annyiban volt más, hogy látszott, nemrég újították fel.

– Tudjátok valahol megértettem Barbarát, hogy hazament az Államokból. Otthon vágyott meghalni. Chiara egyik nap megmutatta a családi kriptát. Egy kis kápolna áll a park végében, megbújva a fák között, és mellette a család sírboltja. Az ősök egészen a tizenharmadik századig visszamenőleg ott fekszenek. Biztosan előkelő társaság. És még holtukban is összetartanak. A sírbolt természetesen több teremből áll. Az eredetét két évszázad alatt „lakták” be. Úgy kétszáz évenként biggyesztettek hozzá, bővítették.

Nyilván érdekes egy családi sírbolt, de fél óra elég belőle egy idegennek. Én mégis több időt töltöttem el vele.

– Úgy tűnik, valakit keres, István úr – mondta Chiara.

– Igen. Emilio Rizzoli úr sírját, koporsóját nem találom...

Chiara meghökken. Aztán kapcsolt, nem a papájáról van szó, hanem arról az ősről, akinek Igor volt az inasa.

– Hát... – mondta elnyújtott, kelletlen hangon – ő nincs itt... majd a papa elmeséli... biztosan így lesz a jó... ő kapcsolódik önhöz, illetve Igorhoz, aki miatt idejött, hát hagyjuk meg a történetét a papának... Ő sokkal jobban ismeri, én csak pár szóval tudnám elmondani...

Ennek a hírnek viszont kimondottan megörültem!

Nem jöttem hiába!

Chiara nyilván nem értette hirtelen kedélyváltozásomat, de ez érdekelt most a legkevésbé!

Hiszen valóra válthatom a tervemet, most már egészen biztos. Sose gondoltam, hogy egy nem létező sírnak ennyire lehet örülni. Ha a grófom nincs ide temetve, akkor minden úgy van, ahogyan Igor hagyta! Akkor minden a legnagyobb rendben, persze az én szempontomból.

23.

Mint később kiderült, két nap „szabadságot” kaptam a családtól, mert nem értek rá velem foglalkozni. Mondjuk ezt nem is bántam. Hiszen Itáliában két nap semmittevés egyáltalán nem rossz. Ki is használtam, bejártam a városkát, megnéztem magamnak alaposan. Ha elfáradtam, kis bárokban ücsörögtem, vörösbort ittam, hozzá tramezzinét ettem, Camparit szopogattam és méregerős kávét ittam hozzá.

A Sacca negyedben ebédeltem, a valamikori gettóban. Meglátogattam pöttömökét és családját, és a második nap délutánján elfogadtam Chiara meghívását egy környékbeli kirándulásra.

Kimotoroztunk a Grotta del Cavallonehoz, a Monte Amaro nagy barlangjához, kivitt Juvanumba, a kör-

nyék ókori településének romjaihoz. A hatalmas templom, a színház nézőterének befogadóképessége azt sejtette, hogy a római kori város jelentős település lehetett.

Néhány kilométerre a várostól van a l'Oasi di Serranellának nevezett természetvédelmi terület. A kocsiból ennek az útjelzőjét láttam, amikor Lancianóba érkeztem. A Serranella tó a Sangro és az Aventino folyók összefolyásánál van. Több mint kétszáz madárfaj lakja és ezek közül mintegy hetven ritka, csak erre látható. A tó bal partján utakat építettek ki a turisták számára, számos táblácskát helyeztek el botanikai, madártani magyarázószöveggel.

A két napot azért kaptam, mert Anna Rizzoli még aznap késő este, amikor megérkeztem a grófékhoz, megsült. Gyönyörű kisleányként adott életet. Gianluca Rizzoli velem egy napon, augusztus 3-án született, csak hát pár év különbséggel. A születésnapom tényét nem vertem nagydobra. Hiszen most Gianluca érkezésének örülnek, ebbe „bedolgozni” az enyémet nem lett volna ildomos.

A családi öröm nyilván nagy volt, és ebből engem, természetesen, kihagytak. Élhettem a világot, a reggelit és a vacsorát a szobámba kaptam, az ebédet meg a városban költöttem el. A második este Giorgio által üzenetet kaptam doktor Rizzolitól. Másnap reggel kilenckor reggelinél várnak, és utána pontot kell tegyünk az „ügy” végére. Nem áll módjában többet ráfordítani, mint a holt napi napot.

Egyetértettem Rizzoli úrral, én is úgy gondoltam, hogy egy nap elegendő lesz.

Nem mondom, hogy nyugodt éjszakám volt. Későn aludtam el, többször felébredtem, és korán keltem.

NEGYEDIK RÉSZ**IGOR PRAVIA****1.**

– Nos, rakjuk össze mindazt, amit megtudtunk Igorról... – mondta doktor Rizzoli, amikor felálltunk a reggeliző asztaltól. Előre ment, egyértelmű volt, hogy a könyvtárba tart. Menet közben utolértem, és néhány suta szóval gratuláltam Gianlucához, mert reggeli közben elfeledkeztem róla.

– Fiatalabb, mint az unokám... – mondta mosolyogva, miközben megköszönte figyelmességem.

A könyvtárban mindenki a szokott helyére ült. A gróf figyelmes volt. Loredana is közöttünk foglalt helyet. Ha itt volt az első nap, legyen itt a befejezésnél is. Mondjuk én nem ragaszkodtam volna ehhez, ha rajtam múlik, mert a célomat elértem, tudják, hogy én hordom az egyik családi őslélekét. És esetleg... de elhessegettem a bennem lappangó gondolatot.

Háttal az ablaknak, kényelmesen elhelyezkedtem a fotelben, és arra gondoltam, hogy mire leszál az este, gazdag lehetek. Persze magamhoz mérve. Lehet annyi pénzem, amennyivel nyugodtan nézhetek a hátalévő éveim elé. És biztos volt: nem fogom eljátszani a pénzt, egy árva kanyit se lát egyetlen rohadt játékgép se.

Chiara előtt egy csomó papír, könyv, dosszié. Élvezettel rakta össze a mozaikokat. Az édesapja ránézett. A tekintete azt mondta: kezd el...

A fiatalasszony egy naplót vett fel, Laura Rizzoli írta, Emilio gróf hitvese.

2.

Az 1900-as év utolsó júliusi napján a Rizzoli palota parkjának kapuja nagyra tárva. Ezen a rekkenő nyári napon aki tehette elbújt a szoba hűvösébe, vagy keresett valami szellős helyet a domboldalon, lehetőleg olyan helyen, ahol ráláthatott a Monte Amaróra. A hegy és a domb között – amire a városka: Lanciano telepedett – futó völgyben a szél leszaladt az Adriáig, megborította a leveleket, és a szerencsések haját, enyhét simogatót az izzadó nyakakra, homlokokra. A kovácsoltvas kapu tárva, azért, hogy ha megérkezik a kastély ura, akkor ne kelljen bibelődni a nyitásával. Fontos hírek várták Emilio Rizzolit. Felesége, a szikár, vékony Laura úrnő megtiltotta mindenkinek, hogy a férje előtt elszólják magukat.

Személyesen akarta a rossz hírt közölni férjével. Tudta, hogy az ötvennégy éves férfit sokkolni fogja, hát minél kíméletesebben akarta tudomására hozni. Okos asszony volt Rizzoli grófné, született diplomata, ebben nyilván szerepe volt az öröklött tulajdonságainak. Laura Bonaparte a nápolyi királyi ágból származott.

Nyomós oka volt, hogy apránként, óvatosan adagolja a rossz hírt.

Emilio gróf több mint egy éve nyugalomba vonult. Amikor 1899. május 25-én Pelloux-t bemutatták a Parlamentben, mint az új miniszterelnököt, a belügyminiszter magához rendelte kihallgatásra, és ennek eredményeként Rizzoli gróf nyugállományba vonult. Természetesen méltó keretek között, még maga a király is fogadta kihallgatáson, ahol elismerését fejezte ki több mint tíz éves munkásságért. A királyi kézfogás mellé egy díszes oklevél és egy emlékgyűrű is járt.

A gróf ezzel légüres térbe került.

Nem tudta életét elképzelni a király szolgálata nélkül. Maga volt a megtettesült alattvalói hűség, ami azért mondjuk meg őszintén, alapköve, bázisa, első számú követelménye volt a munkájának. A király személyes biztonságáért felelni nem kis felelősség, és hogy kit helyeznek erre a posztra, az legalább akkora. Nos, Rizzoli gróf becsülettel ellátta ezt a munkát, csak dicséretet és elismerést kapott érte.

Nagy jártasságra tett szert az összeesküvők leleplezésében, merénylő nem csúszott ki a kezei közül, hát érthető, hogy nem volt se ideje, se energiája az udvari intrikákkal foglalkozni (ami nem a király ellen irányult), és nem vett részt a hatalmi harcokban. Ez a későbbiekben fontosnak bizonyult, mert egy törtető tiszt lett az utódja, aki kihasználta az összeköttetéseit.

Amióta nyugdíjazták, Emilio Rizzoli a családjának szentelte életét. Addig meglehetősen kevés ideje jutott rá, hogy a gyermekeivel foglalkozzon. Mivel gyermekei már felnőttek, ezért szíve minden szeretetét Leonóra, alig féléves kis unokájára pazarolta.

A gróf rákapott a vadászatra is.

Vasárnap délután, egy hirtelen elhatározásnak engedve, két fiával, a húszéves Andreával és a huszonháromat nemrég betöltött Octavióval felmentek a hegyekbe, azzal, hogy két három napot töltenek a vadászházban.

3.

A hír, amittől Laura grófné meg akarta óvni a férjét, illetve mivel elhallgatni nem lehetett, a lehető legkíméletesebben közölni, az a hétfői, az 1900. július 30.-i La Stampa címlapján, középen szedve, hatalmas betűkkel üvöltött.

Re Umberto assassinato iersera a Monza

Magyarán: Umberto királyt tegnap este Monzában meggyilkolták. A lap több cikkben foglalkozott az esettel, az első oldalon levő írás a gyilkosság körülményeivel ismertette meg az olvasókat. A legelső jelentés többek között elmondta, hogy: július 29-én, vasárnap reggelén Umberto a szokott órában kelt fel, a szokásos reggelijét fogyasztotta, majd szokása szerint megfürdött, kilovagolt, és meglátogatta örök szerelmét Eugenia Littát. Délben tért haza ebédre a feleségéhez (akitől teljesen elhidegült), s akit felkért arra, hogy este kísérelje ki a Gimnasztikai Játékokra; meleg júliusi este volt, és Ilona királyné elhárította a kérést azzal, hogy jobban szeretné az estét a parkban tölteni, a hűvös levegőt élvezve.

Az indulás előtt I. Umberto, valószínűleg a nagy meleg miatt, elutasította, hogy felvegye a szokásos páncélinget, nyitott kocsit kért, és abban hajtott ki a pályára 21.30-kor.

Befejeződött a torna utolsó gyakorlata. A győzelmet a Monza csapata szerezte meg, a Monza Város Kupáját a Trento csapata vitte el, amelyik először vett részt az „olasz játékokon”. A győzelmi ceremónia végeztével Umberto beszállt a nyitott hintóba Ponzio Vaglia és Avogadro generálisok társaságában, hogy visszatérjen a palotába. Még nem ült le, kissé elgondolkodott, amikor a merénylő Bresci meglehetősen közlőről négy gyors és jól célzott lövést adott le pisztolyából.

Közel voltam a hintóhoz - mondta Giuseppe Buggioli szemtanú lapunknak - a király még állt, éppen leülni készült amikor az első golyó a nyakán eltalálta; az uralkodó megfordult és ekkor kapta a másik két lövést a szívtájékra. Miközben lerogyott, ráparancsolt a kocsisra: hajts, gyorsan.

A négy lövésből három talált. Az első a nyakán sebesítette meg, a második és harmadik a szívébe fúródott. I. Umberto király Avogadro generális ölébe zuhant.

Mire a palota parkjába értek, a király halott volt.

4.

– Doriana kedvesem, kérem, jöjjön le a parkba, és hozza a kis Leonét is... – a grófné tudta, hogyan lehet jókedvre deríteni a férjét. Az unokájának sose tudott ellenállni. Ezután uzsonnát rendelt a lugasba, és ott várták hármában, hogy mikor hallják meg a gróf hintájának közeledtét. A két nő halkán beszélgetett, hogy ne ébresszék fel a kisiút, aki még aludt.

– Aztán nehogy elszólja magát az apósa előtt, Doriana...

– Nem, Isten ments. De hát ez rettenetes! Ófelségét így lelőni...

– Egy paraszt fia... egy senkiházi... – mondta Laura grófné megvetéssel.

– Azt írja az újság, hogy ez egy bajkeverő, 1896-ban már börtönben volt, mert sztrájkokat szervezett. – A fiatalasszony a sztrájk és a börtön szavakat úgy ejtette ki, mintha a világ legilletlenebb kifejezései lennének, amiket fiatal hölgyeknek semmiképpen se szabad a szájukra venni. – Valahogyan sikerült megszöknie, s Amerikába emigrált. Az idén júniusban jött vissza, és első dolga volt, hogy 500 líráért egy 9 mm-es pisztolyt vásároljon. A merényletig az Emilia tartománybeli Castel San Pieróban, a szülőfalujában bújt meg. Huszonhatodikán, három nappal a merénylet előtt szobát bérelt a via Caroli 4 alatti panzióban napi két líráért. Gaetano Bresci magas, atletikus alkatú, elegáns férfi volt, aki különös gonddal öltözködött, erre mindig is adott – mindez egy szuszra mesélte Doriana az anyósának. – Biztosan szép férfi... – tette még hozzá.

– Maga kedvesem csak ne mondjon ilyeneket erről a hitvány gazemberről. Látszik, jól megtanulta az újságcikket, biztosan többször is elolvasta. Nem kell ilyen dolgokkal foglalkoznia ifjú és jól nevelt hölgyeknek. Nem való újság egy ilyen fiatal teremtésnek. Maga csak viselje gondját Leonének. Nézze, már ébrednek...

A dajka fent maradt a gyerekszobában, így a fiatal grófné saját kezűleg emelte fel a picit, és vette az ölébe. A kisiú derűsen ébredt.

Ekkor hangzott fel a lovak patkóinak dobogása, amint átfutottak a kapu előtti vékony kövezett szakaszon és befordultak a kocsibejáróra.

A két hölgy tisztes távolságban megállt, de ezzel egyúttal jelezték is a megérkező férfiaknak, hogy ne a kastélyba menjenek, hanem először a lugashoz siessenek, ahol a feleségüket és az édesanyjukat üdvözölhetik.

Rizzoli gróf ruganyos léptekkel közeledett. A magas férfi dohányszínű vadászruhában és kalapban volt. Amint a lugashoz ért, kezét csókolt a feleségének, majd gyengéden magához vonta, és az asszony arcára, sőt az ajkára is csókolt.

– Kedvesem, minden rendben itthon? – kérdezte, majd a feleletet meg se várva arcon csókolta menyét, aki addigra kibontakozott a férje, Andrea öleléséből.

A gróf az üdvözlések után leült, a feleségére nézett, és azt mondta:

– Borzalmas! Szörnyű! Kedvesem, ez túlmeleg minden határon! Ha nem nyugdíjaznak...! Ha nem küldenek nyugállományba, akkor őfelsége biztosan ma is élne... Én megvédtem volna. Ezt a Brescit én már a kőtőben elkaptam volna!

Laura grófné csalódottan vette tudomásul, hogy az előkészületei feleslegesek voltak. A gróf valahogyan megtudta a szörnyű hírt.

5.

Emilio Rizzoli ettől kezdve egyre inkább begubózott, sok időt töltött egyedül. A felesége csak annyit látott, hogy férje, a nyugalmazott ezredes szemét ráncolva motyog magában, hosszasan monologizál, és nagy sétákat tesz a kastély parkjában. Ezek a séták egyre hosszabbakká váltak, és néha-néha előfordult, hogy Rizzoli gróf elkóricált. Ilyenkor mintha nyoma veszett volna, rövidebb-hosszabb ideig nem lehetett kideríteni merre járt. Erről sose beszélt. Olyan eset is előfordult, hogy lóhátra kapott, és vágatva eltűnt. Amikor négy napig nem kaptak hírt róla, és az ötödik napon szekéren hozta haza az egyik környékbeli gazda, aki ismerte, Laura grófné úgy döntött, hogy orvost hívnak hozzá.

Doktor Abbonizio egy késő délután érkezett, s mint a család régi kezelőorvosa barátnak mondható viszonyban volt Rizzoli ezredessel. Így aztán nem tűnt hivatalosnak, amikor a kora esti, könnyű vacsora után Aron Abbonizio belekarolt a grófba, és sétára invitálta a kastélyparkba. A tavasz kissé hűvös szellőt küldött a parkba, mindkét férfin könnyű kabát volt.

Abbonizio doktor térdig érő kaftánszerű fekete kabátot viselt, és fekete kalapját is feltette. A doktor is, akárcsak az ezredes, ősi családból származott. Az Abbonizio ős 1191-ben telepedett le Lancianóban, amikor a Nápolyi Királyságból nagy vérengzések közepette kiűzték a zsidókat. A Normannok uralta és kormányozta város befogadta a nyolcvan menekülő családot, s ők boldogan elfogadták a feltételeket, amiket a szigorú városi vezetés rótt ki rájuk: egy tömbben kellett lakjanak, ma is megvan ez a gettó, Sacca negyednek hívják. A Mózes hitűeket eltiltották mindenféle foglalkozástól, kivéve a kereskedelmet, és a tengeri kereskedelemmel csak bizonyos feltételek esetén foglalkozhattak. És még az se rettentette el a menekülőket a letelepedéstől, hogy rájuk szabták az éjszakai kijárási tilalmat is, valamint kötelezően hordaniuk kellett egy jól látható sárga karszalagot.

A doktor a mai napig a Sacca negyedben lakott, s ha az óvárosban akadt dolga, Lancianovecchiában, akkor előszeretettel használta az ősrégi hidat, a Ponte di Lamacciót. Szerette a híd csúcsos átíveléseit, a majd ezeréves köveit, csatos cipőjének sarka élénken kopogott, miközben sétapálcáját a dereka mögé tette keresztben, s könyökhajlatába szorítva a botot arra kényszerítette már fájós derekát, hogy kiegyenesedjen, s így közlekedett. A Malvo völgyét ívelte át a kőhíd. A tizenegyedik századi építőmesterek tudását dicséri, hogy a mai napig használható.

– Ezredes úr, a grófnő bizonyos aggodalmát fejezte ki, mert néha eltűnik a család szeme elől... – a doktor nyitva hagyta a kérdést, esélyt adva Emilio Rizzolinak, hogy úgy folytassa, ahogyan akarja.

– Tudom, kedves doktor, tudom, és ez nekem igen gyakran fejfájást okoz... Választnom kell a kötelesség, és a család között, és ugye ha magasabb eszmékről van szó, akkor az ember nem vetheti magát alá a családtagjai földhözragadt akarátának, ugye érti, miről beszélek.

– Hogyne, hogyne, teljesen világos, folytassa csak.

– Tudtam, hogy ön meg fog érteni – folytatta Emilio Rizzoli. Az orvos remélte, hogy a gróf megnyílik, és nem is tévedett.

– Nem tehetem meg, hogy a nyugdíjaztatásom miatt többet ne törődjek bizonyos dolgokkal, ez nyilvánvaló... a kötelesség... ugye... Az, hogy őfelsége biztonságára most más vigyáz, az engem sajnos nem tehermentesít, hiszen én sokkal jobban ismerem a helyzetet, mint a helyemre kinevezett biztonsági tiszt.

A doktor nem tudta eldönteni, hogy az őfelsége cím vajon kit takar, I. Umbertót, a meggyilkolt királyt, vagy fiát, a jelenlegi uralkodót III. Vittorio Emmanuelt. Úgy gondolta, hogy az ezredes nyilvánvalóan kusza tudatában I. Umberto feltámadt, vagy talán meg se halt igazán...

– És tudja kedves doktor, ha az ember tudomására jutnak fontos, hogy úgy mondjam az állam érdekeit érintő titkok, akkor nem lehet tekintettel a családra. Legyen most annyi elegendő, hogy fontos információim vannak, amiket le kell nyomoznom...

– Ó, persze... fontos titkok... – mondta lassan a doktor.

– Igen, nagy horderejű titkok! Mivel önt köti az orvosi titoktartás, annyit elárulhatok, hogy szeretett hazánkat súlyosan fenyegeti egy háború lehetősége. És mivel nem bízom ezekben a fiatal tisztcskében, hát magamra kell vegyem a megoldás keresésének súlyos terhet is.

– Igen, ez bizony igen súlyos teher lehet, kedves ezredes, nem csodálom, ha annyit van távol.

– Látja doktor Abbonizio, nem sok embertől kap az ember ennyi megértést mint magától. Ön jól látja a helyzetet. Fenemód jól látja – a gróf teljesen felvillanyozódott ettől a megállapításától. – Nos, mivel ön is felelős ember, annyit még hozzáteszek, hogy a külső ellenség mozgolódik, s délről készülnek megtámadni drága Itáliánkat!

– Ah! Ez igazán váratlan hír. Azt hiszem a honfitársaink hálásak lehetnek önnek ezért az áldozatos felderítő munkáért...

– Hát, ne higgye, doktor. Egy jó szót, magán kívül, még nem kaptam. És mindenki akadályoz a munkámban. Hiszen a szaracénok...

– Nos, igen a szaracénok... mi is van velük? – a doktor megpróbálta követni a gróf csapongó gondolatait, de néha nem volt könnyű. – Valamit hallottam, rebesgetnek a városban...

– Ne mondja! Én erről semmit se tudok! Hát hiába, ha nincsenek az embernek megbízható emberei, akkor bizony nehéz a hírszerzés. Hiába írok folyamodványokat a belügyminiszter úrhoz, nem válaszol... – a gróf megállt, és szembe fordult a doktossal. – Mit gondol signore Abbonizio, megkapja egyáltalán a leveleimet a miniszter úr? Mert ha a szaracénok...

– Hát könnyen lehet, hogy ezek vagy az ügynökeik elfogják a leveleit... Én bizony nem hibáztatnám a belügyminisztert. Ezredes úr, ha nem haragszik, hogy laikusként tanácsot adok, az lenne a javaslatom, hogy

valamit tenni kellene a helyzet súlyosságára való tekintettel. Valamiféle hírszerző iroda kialakítása, talán nem lehetetlen... Ám az egészet a legnagyobb titokban kellene tartani. Nos, én nem attól tartanék, hogy ön elszólja magát, de a család... tudja a családból bárki, még a legnagyobb jóindulat esetén is... és ugye nem lennének hibáztathatóak... Nos mit gondol, egy afféle titkos irodáról? Amiről ráadásul senki fel se tételezi, hogy hírszerzőközpont működik benne?

– Ez az! Doktor, ez az, ami nekem kell! A fején találta a szöveget, hogy úgy mondjam! Egy abszolút titkos irodára van szükségem, mégpedig ott, ahol senki nem is gondolja! Nagyszerű! Barátom, maga aranyat ér... Igazán! Ne higgye, hogy túlzok, távol álljon tőlem efféle gyarlóság ilyen komoly helyzetben! Nem lenne kedve esetleg belépni hozzám? Nagy hasznát tudnám venni... a szaracénok nem is sejténék, hogy nekem dolgozik! Na?

Signore Abbonizio nem válaszolt, nyitva hagyta a kérdést, de szinte biztos volt benne, hogy el kell vállalnia a feladatot, ha bejáratos akar maradni a bomlott agyú ezredeshez. Mert erről az egyről megbizonyosodott.

6.

Octavio Rizzoli alacsony, testes fiatalember volt. Kerek arcát simára borotválta, dús fekete haját középen választotta el. Sötét öltönyéhez, ropogós, keményre vasalt fehér ingéhez bordó csokornyakkendőt kötött. A hatalmas íróasztal mögött egy bankigazgatóhoz hasonlított. Az ajtót megkopogtatták, harsány hangon szólította be a kint várakozót, monoklit tett a jobb szemére, és azon keresztül vette szemügyre a belépőt.

Huszonnyolc-harminc év körüli férfi lépett be. Félszegen haladt végig a teremnyi szobán. Tisztelettel állt meg az íróasztal előtt.

– A papírjait... – vakkantotta Rizzoli úr. Húsos kezét előrenyújtotta, s átvette az iratokat. Letette maga elé, elsimította mindegyiket, és tanulmányozni kezdte őket. – Eeegen... jóóól vaaan... – mondogatta elnyújtott hangon. Mintegy öt perc kellett ahhoz, hogy mindegyiket átolvassa. A férfi közben egyik lábáról a másikra állt. Mukkanni se mert. – Szóval magát küldte a doktor – állapította meg az ifjú gróf.

– Igen, uram. Abbonizio úr ajánlásával jöttem.

– Helyes. És az előző helyéről miért jött el?

– Meghalt a gazdám... a volt gazdám... betegségben.

– Szóval annak ellenére meghalt, hogy maga ápolta? Mi?

– Tudták, hogy meg fog halni, már akkor nyilvánvaló volt, amikor felvettek... még két évig élt... hűen szolgáltam, a család meglegedésére.

– Igen, ezt látom – mondta Octavio Riozzoli. – Nos, egyelőre semmi akadályja annak, hogy a szolgálatunkba lépjen. Hogy is hívják, kedves... Igor...

– Igen, Igor Pravia, a gróf úr szolgálatára.

– Helyes. Szóval ért az ápoláshoz is.

– Orvos akartam lenni, de mint kiderült, nem bírom a vér látványát, képtelen vagyok az emberi húsba belevágni... abbahagytam a tanulmányaim, és gyógyszerész lettem. Segédként dolgoztam, amikor Abbonizio doktor az előző helyemre beajánlott. – Igor Pravia halkán, tisztelettel beszélt. Mindenképpen akarta ezt az állást. A fizetés sokkal jobb volt, mint amire számított. Több mint a dupláját kapja majd, mint az előző helyén. Ezért, ahogyan a doktor mondta, speciális feladatokat is el kell látnia. Nem volt semmi elképzelése arról, hogy egy beteg ápolása miféle különleges helyzet elé tudná állítani.

– A munkája az édesapám szolgálata lesz, de a munkaadója én vagyok, és nem ő, megértette?

Igor Pravia bólintott.

– Signore Abbonizio már bizonyos dolgokat elmondott, hogy mik lesznek a kívánalmak velem szemben. Nem fognak csalódní bennem.

– Reméljük is. Inasnak lenni mindig bizalmi állás, erre a helyzetre ez még fokozottabban érvényes. A munkájáról doktor Abbonizio fogja tájékoztatni, a házi szokásokba pedig Francesca vezeti be. Ő az egyik szobalány, és eddig ő volt az édesapám mellett. Így tőle mindig kérhet segítséget, alaposan ismeri a helyzetet.

– Igen uram, értem uram...

– Elmehe. A folyosó végén van egy csigalépcső, azon lemegy, és megtalálja a konyhát. A szakácsnő eligazítja, megmutatja a szobáját. Szolgálatba akkor áll, ha a doktor megérkezik és megad minden instrukciót.

7.

– Remek, doktor, igazán remek... – mondta Rizzoli ezredes, és megfogta a frissen felszerelt rácsot a könyvtár ablakán. – Jó tartós... ezen aztán senki nem jön be! Kiváló ötlet volt az irodámat itt, a könyvtárban berendezni. Hiszen erre senki nem gondol! Itt rejtve leszek a szaracénok elől! Nyugodtan végezhetem a munkám! Milyen nagyszerű ember maga, egyedül ön volt képes felfogni, micsoda horderejű dolgok vannak készülőkben! Akkor talán mutassa be az embereimet. De ugye – mondta a gróf – mind megbízható, kipróbált emberek! Különösen fontos a szárnysegédem esetében. Ehhez ragaszkodom, doktor, szárnysegéd nélkül nem

tudok létezni!

- Természetesen, nagyon megbízható embereket szereztem, és ne feledje, én is itt vagyok...
- Persze, persze, hiszen ön is beállt hozzám. Nagyon jó, nagyon jó... Konspirálni tud?
- Ó, hogyne, persze... tudok... azt tudok... a hogy is... teljesen tudok..., konspirálni... hát igen, nem jelent gondot.

– Mert ez feltétlenül szükséges ebben a munkában! Nos, hol a szárnysegédem?

– Mindjárt kimegyek érte, ha megengedi.

Rizzoli ezredes elengedte a doktort, aki hangtalanul zárta be az ajtót. A folyosón készenlétben várt Igor és Francesca. A szobalány a megszokott ruhájában, de Igor Pravia főhadnagyi egyenruhában feszített. Illetve helyesebb azt mondani, hogy feszengett. Hiszen nem volt katona, és ha valami távol állt tőle, akkor az a katonásdi volt.

– Nyugodjon meg Igor, nem kell sokáig viselnie ezt a maskarát. Csak bemutatom a grófnak, és biztosíthatom, hamarosan átöltözhet, és felveheti a vadonatúj ruháját.

– Jó, doktor, de ez az egyenruha... sose tudom megszokni. Nem szeretem.

– Ne feleseljen. Jöjjenek – intett doktor Abbonizio, és visszament a könyvtárba.

Igor előre engedte Francescát, majd utána belépett ő is. Megállt az ajtófélfánál. A doktor Francescára mutatott, de Rizzoli ezredes félretolta, azzal, hogy őt nem kell bemutatnia, s Igorhoz sietett. Derűs arccal nyújtott kezét.

– Üdvözlöm főhadnagy, örülök, hogy itt van, és elvállalta ezt a felelősségteljes beosztást. A doktor már tájékoztatót, ön minden bizonnyal a legalkalmasabb személy erre a posztra.

Igor zavarban volt, nem tudta, hogyan kell ilyenkor viselkedni, félt elfogadni a parolára nyújtott kezét, de nem is mert ellenkezni, és az egyenruha miatt úgy érezte, valami katonásat kell mutasson, hát jobb kézzel a gróf kezét szorongatta, ballal pedig tisztelgett, de elég határozatlanul: kezét előbb a halántékához kapta, majd félszegen félig visszarántotta, fogalma se volt, mit ír elő a katonai etikett, hogy az ő szavaival éljünk a hivatalos szabályzat helyett. Az ezredes látszólag semmit nem vett észre. Tetőtől talpig végigmérte, megforgatta, majd a doktor mellé lépett. Igor nem hallotta, hogy mit sugdolóznak. Legszívesebben elrohant volna, olyan kellemetlenül érezte magát. Francescát irigyelte, aki kaján mosollyal nézte, és a kínlódását. Ez még jobban zavarba ejtette, mivel Francesca igencsak szemrevaló teremtés, hát kiábrándító volt nevetségesnek lenni az ő társaságában. Ám szerencséjére a sugdolózás az ő helyzetét oldotta meg.

– Nos, főhadnagy, van egy apróság, amit önnek, mint fegyelmezett katonának el kell tűrnie, szó nélkül végre kell hajtania.

Igor figyelmes arccal hallgatta, és nem tudta, hogy mit kellene most tennie.

– A helyzet az, hogy a szolgálat különlegessége nem teszi lehetővé, hogy egyenruhát viseljen...

Az új inas ezt örömmel hallotta.

– Ön mostantól, mint az inasom fog szerepelni, úgy senkinek se fog feltűnni. Csak az az aggályom, hogy tud-e úgy viselkedni, mint egy inas? Mert ez kitűnő álcázásnak tűnik.

– Biztosíthatom uram, kitűnő inas leszek – mondta Igor, és meghajolt.

– És az ezredes úr megszólítást ezentúl mellőzze.

Bár Igor nem emlékezett arra, hogy valaha is ezredesnek szólította volna Rizzoli gróft, beleegyezett. – Igen, uram. – mondta, s igyekezett valami katonás mozdulatot tenni, de ezzel megint csak Francesca arcára csalt mosolyt.

– Remek. Akkor uraim, most egyeztessük az óráinkat! – Mellénye zsebéből aranyozott fedelű órát vett elő, felkattintotta, és gondosan szemügyre vette a számlapot. – Ma, 1902 április 6-a van, délután tizenégy óra ötven perc. Értették?

Mindenki szó nélkül tudomásul vette a napi dátumot és időt, de Igor és Francesca óra hiányában csak megismételni tudták.

8.

– Barátom, ez valami fergeteges volt! Nem hiszitek el... – Mirko harsányan röhögött, a könnye is kicsordult. Öklével az asztalt verte, s közben rázkódott a nevetéstől.

– Ne légy izléstelen Mirko! – Igor dühösen nézett a kertészre, miközben komótosan édesköményt tisztított a szakácsnőnek. Mirko újabban a sofőri teendőket is ellátta a kastélyban. Két gyönyörű autó állt az újonnan épített garázsban, egyik Octavio úré, a másik Andrea Rizzoli tulajdona volt.

– De amikor olyan jópofa volt! Ahogy az öreg gróf a könyvtárban ugrált egyik szőnyegről a másikra, s közben a vázával álcázta magát! – Mirko felállt, a konyha közepére ment és leguggolt. – És akkor kérem, a szaracénok támadást fognak indítani Tunéziából. – Mirko az öreg Emilio Rizzoli hangját utánozta. – Maguknak az lesz a dolguk, hogy feljegyezzék a védelmi hadmozdulatokat... – mondta nekünk, és tovább mutatta, ahogy a gróf intézkedett. – Ez a szőnyeg itt kérem most Pantelleria szigete, amaz az asztal sarkánál Málta. És ez a nagy pedig Szicília. Na most kérem, a szaracénok, mint azt kiderítettem, elsőként Pantelleria szigetet akarják előzönlenni, az invázió következő állomása Málta. – Mirko egy hatalmasat ugrott, mutatva, hogy miként tette a bomlott agyú gróf. – Most, hogy Máltára befészkelte magát a szaracén sereg, a következő célpont Szicília lesz. Kérem, ezek itt fognak partra szállni – mondta a gróf és a legnagyobb szőnyegre ugrott, majd egy vázát tolt maga elé – de a mi seregeink itt várnak álcázva, s lecsapunk rájuk. – Mirko harsányan

nevetett, amíg előadta a gróf „teóriáját”.

– Szegény gróf úr... – a szakácsnő spagettit főzött, a fakanállal egy hosszú szálat vett ki, és megkóstolta. Gőzbe burkolózva folytatta: – már ki se mehet a könyvtárból. Régebben legalább felügyelettel sétálhatott. Most meg... szegény... Nem hiszem, hogy felfogja: megszületett a következő unokája, ráadásul egy gyönyörű kislány! És milyen karácsonya lesz szegénynek? Bár azt hiszem, a gróf úr a maga módján boldog. Nincs hiánya semmiben, mindenki engedelmeskedik neki, és a doktor okosan olyan helyzetet alakított ki, amiből ki se akar törni. No, Mirko, kérsz egy kis vajas-fokhagymás spagettit? – meg se várta, hogy bólintson, tányérra szedett egy hatalmas adagot, meglocsolta vajjal, amiben a fokhagyma pirult, s a kertész elé tette. – Igor? – kérdezte az inast, de az nemet intett.

– Most nem, bezsíroznám a Bibliát... Majd utána...

Igor Pravia előtt egy Szentírás feküdt, nyitva volt, az első oldalon. Az inas előtt tintatartó és egy toll. Akkurátusan bemártotta a tintatartóba a tollat, s írni kezdett a Biblia belső, kemény fedőlapjára. Halkan mondta, ahogyan a betűket róttá:

– Akkor a mai dátum: 1913. december 23. És a kislány neve: Bar... Ó, a nemjóját, eltörött a tollhegy, nézd Francesca, milyen pacát ejtett... Ó, hogyan itatom fel?

– Hozok itatóspapírt és egy új tollhegyet! – a szobalány felugrott és kisietett.

Igor felemelte a poharát, és koccintásra tartotta a szakácsnő elé.

– Isten éltesse Octavio urat és a kislányát, Barbarát!

A szakácsnő letette a finocchiót, amit éppen karikára vágott, és koccintottak.

– Három fiú után végre egy kislány – mondta elégedetten a testes asszony. – Alberto, Luca, Emerico és végre most Barbara... Alberto úrfi nagyon várta hogy húga szülessen. És lám, megadta neki a jó Isten, hála az égnek.

Chiara az apjához fordult:

– Papa, tudtad, hogy megvan a Biblia, amiről István úr mesélt? Loredana találta meg, náluk volt.

Rizzoli doktor a szobalányra nézett, ezzel mintegy engedélyt adva, hogy előadja a történet rá eső részét.

– Otthon volt, nálunk... Ez a mi családi Bibliánk. – kezdte a szobalány. Chiara kihasználva a számára adódó rövid szünetet, kiment, biztosan a kislányhoz szaladt. – De nem nagyon használjuk, ezt a könyvespolcon tartjuk. – Loredana szemével kísérte Chiarát egészen addig, amíg be nem csukta az ajtót, mintha titkolni akarna előle valamit. A szobalány felvette az asztalról a Bibliát, és gyengéden simogatta, amíg beszélt. – Mindenkinek van sajátja. Amikor otthon megláttam, akkor eszembe jutott, hogy István úr mit mondott a névről, és beugrott, mintha a mi Bibliánkban is lennének nevek. Elővettem, és biztos voltam benne, hogy ez az, amelyikről szó volt, hiszen ott volt a paca Barbara Rizzoli néven. Fogalmam sincsen, hogy került hozzánk. Ne felejtsek el, hogy a férjem családjáról van szó. Azt hiszem, most volt másodszor a kezemben, amióta a Pravia családba tartozom, csoda egyáltalán, hogy emlékeztem arra, neveket láttam a belső oldalon.

– Elkértem a Bibliát Loredanától, és amikor a kezembe fogtam, valami hallatlanul furcsa érzés kerített hatalmába – mondta Vaskúti Pista barátom, és láttam, hogy igazat beszél, hiszen most is, amikor felidézte az olaszországi eseményeket furcsa remegés volt a hangjában. Ezt nyilván az okozta, hogy nem sok kézzel fogható tárgy maradt Igortól, illetve abból a korból, ami bizonyítottan Igoré lett volna, kivéve ezt a Bibliát. És ott van benne a keze írása...

– Illetve nem is biztos, hogy Igoré volt – mondta a feleségem Pistának. – Eddig csak annyit tudtunk meg róla, hogy az a Biblia Igortól került a Pravia családhoz. De hogy hogyan, azzal még tartozol, ha egyáltalán tudják.

– Persze Valikám, jól mondd. Majd később kiderül, hogy Igor egyszerűen elcserélte a sajátjával, illetve nem is ő... de mindent idejében – mondta István vidáman.

A délutáni gyengülő napfény egyre hosszabb árnyékokat rajzolt a házfalakra, az udvarok gypéire. Ideje volt felszedelőzködni, és hazaindulni. A horhosban már szinte esti sötétség volt. Mire a templomkert mögött beértünk a faluba, már meggyújtották az első villanyokat.

– Érdekes, amit mesélsz – mondtam Pistának – kétség nem férhet hozzá, de még mindig nem látom, hogy miként lesz a sztoriból akárcsak egy forintod is.

Közben hazaértünk. A kertkapu nyikorogva nyílt, és valahogy kísértetiesen hangzott. A verandán – illetve ahogyan Vaskúti mondta, a gangon – telepedtünk le. Nelli elővarázsolta a rétes maradékát, némi itókai is került az asztalra. A káposztás rétesre igazán csúszott a jófajta vörösbor.

– Ami késik, nem múlik! – válaszolta Vaskúti nagy vidáman. – Meglátod hamarosan Attilám, hogyan lesz ebből pénz, s mindez, amit itt látsz, na meg valamivel több is...

Hogy mennyi az a több, azt nem árulta el, és engem nem is érdekelt, mert a más anyagi helyzete sose volt nálam beszédtema. Ezzel elég jól felvérteztem magam az élet igazságtalanságaival szemben, mert nem érdekel a másé, csak az, hogy én mit érek el a magam erejéből.

9.

– A további évekről is ugyanazok a dokumentumok vannak, és az igazság az, hogy a családi naplókban nem sokat írnak Igorról – folytatta Chiara. Szinte bocsánatkérően nézett rám, mintha ez valamiképp bántó lenne

rám, vagy Igorra nézve. Mit tehettem mást, mint elengedtem egy suta vigyort, mert nyilvánvalóan igaza volt. Nem várhattam, hogy Octavio Rizzoli felesége oldalakat szenteljen a naplójában az apósa inasára, még akkor is, ha az főhadnagyként és „szárnysegédként” tekint rá.

– A legközelebbi említés Octavio bácsi naplójában van, na meg a könyvelésben. Ez 1917 november 12-ről származik. Itt megemlíti, hogy Igor Pravia... de inkább olvasom, jó?

„November 12. Igor Pravia, édesapám inasa ma megkapta a behívóját. Sajnáljuk, mert igazán jó munkát végzett. És arról nem beszélve, hogy mikor kapunk megfelelő alkalmazottat, aki így tudja kezelni a papát, és hozzám is lojális lesz? Mert ez mindenképpen fontos, és hozzáteszem, hogy a minimum is. Majd körül kell nézni a rokonságában.

Sajnos a papa baja egyre súlyosabb. Igor beszámolt arról, hogy nap mint nap arra készít terveket, hogy a családi vagyont miként menekítse meg a szaracénok elől...”

Amikor Chiara felolvasta az iménti mondatot, az édesapját figyeltem. A családi vagyon említésére meg-rándult az arca. Rögtön éreztem, hogy minden rendben lesz.

– Nos, így ír Octavio tovább: „Én nem akarok semmit tenni, mert a doktor szerint csupán ártalmatlan játéka, nem kell komolyan venni, mert kiéli magát abban, hogy tervezget, és a terveivel Igor traktálja, na meg néha Francescát, akit hírszerzőnként időnként különböző helyekre küld.” – Chiara a szemét futtatta a sorokon, majd felnézett. – A következő említést 17-én találtam: „Ma Igotól elbúcsúztunk. A család nevében kapott egy kis ajándékot, és biztosítottam róla, ha leszerel, akkor visszavárjuk. Igor délelőtt tízkor hagyta el a kastélyt...”

Chiara becsukta a Naplót.

– Hát ennyi, több említés nincs Igorról. Nos, kedves István úr, elégedett azzal, amit megtudott?

– Többé, kevésbé – mondtam, és nagyot bólintottam.

Chiara egy dossziében lapozgatott, s amikor megtalálta, amit keresett, kiemelt egy megsárgult lapot.

– Na, még ezt... ez nem napló... ez Doriana – Andrea felesége – levele az anyósához, Laurának írta. Nem olvasom fel egészében, csak egy passzust, azért, mert itt ír az inasról: „És kedves Laura, azt is meg kell írnom, hogy ez az Igor nagyon ügyes ember. Tegnap este beletörtem az íróasztalfiókomba a kulcsomat. Nagyon fontos volt, hogy ki tudjam nyitni, de a zárban benne volt a letört darab. Igor egy óra alatt kinyitotta, s ráadásul meglepett egy másik kulccsal is, mert később készített egyet a töröttet használva mintának...” ennyit ír, csak azért olvastam fel, mert ugye említik...

Szinte nem is figyeltem Chiarára. Sokkal jobban izgatott a napló.

– De a napló bizonyára folytatódik...

– Persze – mosolygott Chiara. – De Igorról nincs benne szó. Családi dolgokról beszél Octavio bácsi...

– És nem lehetne tovább olvasni? Érdekelne...

Rizzoli doktor felállt, és elkezdett sétálni. Közben vontatott hangon beszélt.

– Nos, kedves uram, amit ön kér... – hatásszünetet tartott. – nos, az hogy is mondjam, kissé különös, hacsak... hacsak nincs nyomós oka erre. – Megállt pontosan velem szemben, és rátámaszkodott Chiara székének támlájára. – Meglehetősen nyomós okának kell lenni, hogy folytassuk...

– Engem... tulajdonképpen az érdekelne, hogy mi történt Emilio Rizzoli gróffal a rá következő napokban?

– Nos, István úr, ettől tartottam. Választ kell kapnom arra, hogy miért érdekl...

– Nem is tudom – mondtam, mert nem gondoltam, hogy efféle helyzetbe kerülhetek, nem készültem fel erre.

– Nézze – mondta a gróf –, ha maga valóban Igor Pravia lelkét hordozza, és megvallom, ha hihetetlen is de hajlok rá, hogy elhiggyem, akkor magának mi érdekes a történet folytatásában? Igor hadba vonult, el-esett, nem jött vissza...

– Jó... – mondtam egy nagy sóhajtással. – Jó, akkor fogalmazzunk úgy, hogy ha megtudom, hogy mi történt az öreg bolond gróffal, illetve nem is így fogalmazok. Ha elmondják, mit tud a család róla, akkor utána esetleg elmondom, hogy Igor Pravia hogyan tudja a folytatást, és... – itt jelentőségteljesen elhallgattam. Most maga jön, Rizzoli doktor, gondoltam, s nem is csalódtam.

– És miféle információval tudna szolgálni?

– Esetleg olyasmivel, ami nem teljesen vág egybe azzal a rendőri jelentéssel, amit Chiara annyira nem akart megmutatni... – Láttam, hogy telitalálat volt.

– Azt ön miből gondolja, hogy az rendőri jelentés volt? – kérdezte Chiara bosszúsan, mert mégse tudta eltitkolni előttem a dosszié tartalmát, amit a papájának tartogatott.

– Hát a pecsétről az egyik lapon... amit a nyomozásról írtak... – mondtam, és ez persze blöff volt, de tudtam, hogy telibe találtam.

– Ez egy régi családi történet, nem hinném, hogy értelme lenne István úr előtt titkolózni... – mondta Rizzoli doktor. – Chiara, olvasd Octavio naplóját – utasította a lányát. – Amit huszadikáról ír...

10.

„November 20. Ezt a napot sose felejttem el. Egyszerűen nem tudom, mit gondoljak a történetekről... teljesen tanácstalan vagyok! Nézzük az eseményeket sorban.

Reggel fél kilenckor Francesca, aki most egyedül gondozta apámat, nagy lélekszakadva rohant hozzám.

– Gróf úr, a gróf úr... – kiabálta – a gróf úr...

– Na, mi a baj Francesca? – próbáltam nyugalomra inteni, de láttam a lányon, hogy valami nagy baj történt.

– A gróf úr... eltűnt!

– Az apámról beszél? – kérdeztem, de tudtam, hogy felesleges volt a kérdés.

Francesca hevesen bólogatott: – igen, igen. Eltűnt, nem tudom hol van... Pedig nem tudott kimenni az ajtón!

A szobalány nagyon meg volt ijedve. Együtt rohantunk a könyvtárba. Apámnak a hálója innen nyílt. – Nézted a szobájában? – kérdeztem Francescát.

– Hát persze. Az ágyán látszik, hogy nem is aludt benne. Olyan volt, ahogy alvásra előkészítettem.

Erről magam is meggyőződtem pillanatokon belül. Biztosan nem aludt az apám az ágyában. A könyvtárat tűvé tettük, felforgattuk, nem találtuk a nyomát, és annak se, hogyan juthatott ki.

Megdöbbenve álltam az eset előtt. Képtelen voltam felfogni, azt ami történt. Az ajtó zárva volt...”

Rizzoli doktor itt félbeszakította az olvasást.

– Azt tudnia kell, hogy a könyvtárba, hogyan is mondjam, szóval afféle zsilipelős módszerrel lehetett bemenni. Dupla ajtó, és a belső, a könyvtárba vezető csak akkor nyílt, ha a külsőt, a folyosóra vezetőt már bezárták. Természetesen mindkét irányban így működött a rendszer. És köztük a távolság három méter. Na, folytasd Chiara!

„Ezután megvizsgáltam az ablakokon és az erkélyen a rácsokat. Mind rendben. Egyszerűen nem tudtam mire gondolni, hiszen a papának nem voltak kulcsai az ajtóhoz, hogy csak úgy egyszerűen kísétálgon.

Anyámhoz siettem, és beszámoltam neki a helyzetről. Hiába törtük a fejünket, egyszerűen nem lettünk okosabbak. Végül Andrea öcsémnek jött az ötlete, hogy nézzük meg a nagy széfet. Kinyitottuk, és ekkor döbbsentünk meg igazán. Minden értéktárgynak hűlt helye... Tökéletesen üresen találtuk.

Ekkor lettünk csak idegesek! Azt a következtetést vontuk le, hogy az apánk valószínűleg megszökött, hogy elrejtse a családi vagyont a szaracénok előtt!

Sose gondoltam volna, hogy meg tudja ezt tenni!

De hova vihette? Mit csinálhatott vele? Ez ám a rejtély!

Megbeszéltük, mit tegyünk, és az első az volt, hogy mindenkit, akit csak lehetett mozgósítottunk az édesapám keresésére.

Körülbelül dél lehetett, amikor Mirko jön lélekszakadva.

– Gróf úr, találtam valamit. Ott lenn a park végében... közel a Sangro partjához.

– Mit? Mondd Mirko, mit találtál?

– A gróf úr papucsát... nem nyúltam hozzá, tessék jönni és megnézni!

Lélekszakadva rohantam le a parkba. A parknak a folyó a határa, ott kanyarog csendesen, és biztonságosan lezárja a birtokot. Andrea is jött velem. Mirko megmutatta a helyet, és valóban, egy fűcsomó mellett megtaláltuk. A november csúnya, esős, és minden csupa sár. A papucs sárba ragadt, valószínűleg sietett a papa, és talán észre se vette, hogy elvesztette. Vajon milyen lelkiállapotban lehetett szegény? És mit akartott erre? A papucs mélyen a sárba volt nyomódva. Fel akartam venni, de Andrea rám szólt:

– Hagyd, Octavio. Majd a rendőrség...

– Csak nem értesíteni akarod őket?

– Miért ne... – nem tudta befejezni, mert Mirko újra talált valamit. Odasiertünk, egészen le a partra. Itt a folyópart kevésbé lett sáros, mert sétányt építettünk ki, meg padokat is elhelyeztettünk. A folyóban egy stég is állt. A csónak eltűnt, és a stégről levezető lépcsőn találtunk egy selyemsálat. Az is a papáé volt.

Innentől kezdve egyértelmű az ügy.

Andreával elmentünk a rendőrségre. A parancsnokkal beszélünk, és felhívtuk a figyelmét a maximális diszkrécióra. Ezt meg is ígérték.

Civil ruhás rendőr jött ki, kérésének megfelelően magára hagytuk, csak Francesca és Mirko ment a segítségére, amikor kérte.

Kihallgatta a személyzetet, jegyzőkönyvet vett fel, ahogy ez már lenni szokott, a családtagokkal „elbeszélgetett”, majd távozott.

November 23. A nyomozó kijött, és elmondta, hogy találták egy felfordult, de jó állapotban levő gazdátlan csónakot. A tengerből fogták ki, halászok találták meg egészen közel a parthoz. Mirko azonosította, ez az a csónak, amit a stégnél tartottunk. Egy kiálló szögön szövetfoszlányt találtak.

A szövet minden kétséget kizáróan a papa nadrágjáról származott.

– Hát kedves gróf úr – mondta a rendőr –, nekünk arra nincs emberünk, hogy a Sangro minden méterét átkutassuk a gróf úr holtteste után, de azért keressük. Valószínű, úgymint megtalálják előbb-utóbb, ha valahol partra sodorja a szerencsétlenül járt édesapjuk tetemét.

Ezzel mintegy le is zárta az ügyet. Az lett a végkövetkeztetés, hogy a papa vízbe eshetett valahol, és minden, ami nála volt a vízbe veszett. Persze ezt nem hagyjuk annyiban, és már körvonalazódott bennem a terv, hogyan kutatjuk át a folyó minden négyzetcentiméterét.

– Ha esetleg sikeresek lesznek a keresésben, valószínű, a gróf úr holttestét is megtalálják... – mondta a rendőr.”

Chiara letette a naplót, ezzel jelezte, hogy vége van annak a résznek, amit fel akart olvasni.

– Nos, kedves István úr, elmondhatom, hogy nem sikerült a családnak megtalálni semmit. Még én is kerestem, úgy jó tizenöt éve egy fémkereső készülékkel búvárruhában végigmentem a folyón, egészen a tengerig, de semmi. Ezt csak azért teszem hozzá, mert remélem, hogy ez a mozgatórugója a tetteinek, amiért ide jött, vagy rosszul gondolom?

Elmosolyodtam.

– Igen, valami ilyesmiről van szó!

– Apám halálának napját jobb híján november 20-ra tettük. A rendőrség eltűntnek nyilvánította.

– Azt hiszem, valóban ez a pontos dátuma – mondtam.

– Akkor kedves István úr, ön megkapott mindent, amit akart, most ön jön! – mondta, és várakozóan nézett rám.

– Mondja kedves Rizzoli úr, most mire számít? Hiszen én csak azt tudhatom, amit Igor Pravia tudott...

– Ez tesz engem is felettébb kíváncsivá, hiszen ő az emlékezetes események előtt három nappal bevonult!

– Mielőtt bármit mondanék... – egy hatalmasat sóhajtottam, hiszen most kell előhozakodnom a legnehezebbel. – Nézzék, én úgy gondolom, hogy a kincsük nyomára vezethetem önöket.

Chiara megdöbbenve nézett rám, de az apján ezt egyáltalán nem láttam.

– Ugye, azt mindenképpen megértik, hogy ebből némi anyagi hasznot remélek magam is...

– Szóval erre célzott, amikor üzletről beszélt! – mondta Chiara.

– És, hogy szó szerint idézzem, ön azt mondta, hogy: „Rizzoli úr, elég az, ha kijelentem, hogy egy fillérre nem számítok önöktől? Illetve ne így fogalmazzunk. Csak olyan összegre számítok, amit a családi egyetértés megítél számomra.”

– Látom, pontosan megjegyezte – mondtam mosolyogva, és tudtam, már akkor nagyjából tisztában volt a gróf azzal, hogy mit kell ez alatt érteni.

– Rendben István úr. A családi egyetértésre nincs szükség, mert ebben én határozok. Akkor most felfüggesztjük a beszélgetésünket, és holnap reggel tízkor folytatjuk. Rendben?

Természetesen beleegyeztem. Azt is meg kell mondjam, fogalmam se volt, hogy a gróf mire készül. Lehet, azért nem mondta meg, hogy legalább egy éjszakán át bizonytalanságban tartson. Ha ezért tette, akkor se lehetne egy rossz szavam se. De mint kiderült, nem. Dr. Emilio Rizzoli gróf igazi úriember volt, és így is járt el.

12.

Másnap reggel egyedül lézengtem a palota bal szárnyában a szobám környékén. Lementem az alsó szintre, megnéztem magamnak megint a néhai Igor Pravia szobájának ajtaját. Bekukkantottam a konyhába. Loredana ott volt. Ő már nem hivatalos a további „tárgyalásokra”.

– Azért István, ha itt elintézted a dolgod, akkor látogass ám meg még minket is... Igor látni szeretne. Egyszerűen nem hiszi, hogy te lennél az az Igor...

Már kezdtem unni az állandóan magyarázkodást: én nem az az Igor vagyok, hanem csak az emlékeit hordozom, a lelkünkben van csak a közös. Azt nem volt szívem kimondani, hogy a „lelkünk” nem azonos azzal, ami most vagyok... Ez afféle tudati öngyilkosság lenne, vagy mi a csuda. Azt hiszem, nem véletlen, hogy a természet úgy rendezte: a lélek az „ismereteit az előző életekről” megtartsa magának, és ezáltal meglehetősen kevés ember kerülhet olyan bizarr helyzetbe, mint én vagyok most. Ez eléggé elmeferasztó állapot. Valamiféle állandó készültségben élek. Mert mára többé-kevésbé egybefolynak az emlékeim. Sokszor be kell vallanom magamnak, hogy hirtelen nem is tudnám megmondani, egy feltoluló emlék kié: Igoré vagy az enyém?

– Jó, Lore, megígérem, meglátogatlak még benneteket is – mondtam szórakozottan, mert azon törtem az agyam, hogy a doktor milyen meglepetést tartogat a számomra. Közben Loredana kitalálta, mi az, ami a legjobban hiányzik: egy jó kávé. Letette elém az asztalra. Csak tejet tettem hozzá, és két kortyra lenyeltem. Finom az olasz kávé, csak kevés...

A szobalány a falórára mutatott: hamarosan tíz óra, mennem kellett a könyvtárba.

Kopogás nélkül nyitottam be, elvégre nyitva volt az ajtó. Odabent csak a gróf tartózkodott két ismeretlen férfi társaságában. Amikor beléptem, Rizzoli doktor becsukta az ajtót, és helyet mutatott. Ő az íróasztal mögé ült, és onnan mutatta be a férfiakat.

– Ismerje meg István úr signore Cicconetti, városunk megbecsült ékszerészét és a közjegyzőnk, Livreri urat.

Bemutatkoztunk, és lélekben megemltem a kalapomat a gróf előtt, ha arra készül, amire gondoltam.

A doktor az íróasztal fiókjából elővett egy papírlapot. A lap egy lista volt, nem láthattam.

– Uraim, ez a lista azokat a tárgyakat tartalmazza, amelyek elvesztek a századelőn. Most megkérem Cicconetti urat, hogy becsülje meg ezeket az értéket.

Az ékszerész kézbe vette a listát. Pár pillanatig böngészte, aztán letette.

– Uraim, ez majdnem lehetetlen. Hiszen látnom kellene ezeket a tárgyakat.

A doktor a könyvespolchoz lépett, és egy vaskos könyvet emelt le. Azt hiszem, ez már elő volt készítve.

Átadta az ékszerésznek.

– Parancsoljon. Ebben a könyvben megtalálja ezeknek a tárgyaknak nagy részét, eléggé részletes leírással és rajzzal. Ezt még az egyik ősünk készítette az 1800-as évek közepén.

– Ó, az más... – mondta Cicconetti úr, és elkezdte a könyvet lapozgatni. Néhány másodperc múlva se látott, se hallott, minden figyelmét lekötötték az ábrák.

– Nos, azt hiszem, hamarosan választ kapunk arra nézve, hogy mennyi lehet a hozzávetőleges értéke ezeknek a holmiknak – mondta a doktor. – Livreri urat arra kérem, hogy készítsen egy szerződést, amely szerint én letétbe helyezem ezen ékszerek megállapított értékének a tíz százalékát. Amennyiben István úr beváltja az ígérését, és segítségével megtaláljuk őket, akkor a közjegyző úr átadja az összeget, illetve az ön rendelkezése szerint cselekszik. Azt, hogy István úr eleget tett-e a szerződésnek, szintén Livreri úr fogja eldönteni. Megfelel ez így?

– Egy dolgot szeretnék, ha belevennék az írásba, ha nincs akadálya.

– Hallgatom – nézett rám a doktor.

– Szeretném, ha benne lenne, hogy semmilyen más tényezőt nem szabad számításba venni, ismétlem, semmi más nem számít, csak az, hogy a felsorolt tárgyak, vagy azok egy része előkerül-e? Ha nyomra vezetek, akkor mindenképpen jár az érték tíz százaléka.

– De hát ez természetes. Miért kell ezt kihangsúlyozni?

– Szeretném, ha benne lenne, van-e akadálya?

– Nincs – Livreri úr megrázta a fejét, és a doktor úgyszintén beleegyezett.

Ettől hallatlanul megkönnyebbültem.

Néhány ital is lecsúszott, amíg signore Cicconetti felnézett a könyvből, és befejezte a jegyzetelést.

– Rizzoli doktor, úgy gondolom, hogy ezek a tárgyak körülbelül ötmilliárd egyszázmillió lírát érhetnek... de ez csak hozzávetőleges érték. Ha megvizsgálhatom, őket akkor pontos értéket mondok.

– Ez számomra felfoghatatlan, hogy mennyi... – mondtam.

– Nos uram, ez mondjuk közel hárommillió dollár – mondta az ékszerész.

– Ez mindjárt más! – mondtam, és a zsebemben éreztem háromezer dollárt! Erre nem számítottam!

Nem tudtam elfojtani a mosolygásom. Ahogy a doktorra pillantottam, rajta is valami hasonlót éreztem. Valószínűleg ő se számított arra, hogy a családi vagyon ennyivel emelkedhet a közreműködésem által, arról nem is beszélve, hogy rég elveszettek hitt családi ereklyék kerülhetnek meg, aminek az eszmei értéke számára jóval nagyobb, mint a hárommillió dollár.

13.

Kezdttem nagyon kellemetlenül érezni magam. Egyre jobban fáj a fejem, lüktetett a tarkóm, és enyhe hányingert is éreztem. Amíg Pista mesélt, ez az érzés ha enyhén is, de állandóan fokozódott. Hiába volt a történet érdekfeszítő, nem tudtam teljesen rá koncentrálni. El-elkalandoztak a gondolataim. És persze a történet színhelyén jártam. Amíg a könyvtárban történeteket mesélte Vaskúti én valami sötét helyet éreztem magam körül, valami nem megfoghatót. De ha valaki rákérdezett volna, akkor határozottan állítottam volna, hogy ez a hely ott van Lancianóban, a kastélyhoz tartozik. De persze nem lehetett, mert honnan is tudtam volna, ha egyszer Vaskúti járt Olaszországban, s nem én...

Így aztán nagyon is kapóra jött, amikor a barátom bejelentette, késő van, ideje aludni térni. Vali se ellenkezett, láttam, elég laposakat pislog, és egyre gyakrabban fojt el egy ásítást.

Nehezen aludtam el. Nem tudtam szabadulni a mai napon hallottaktól. Gondolataim állandóan az olasz kisváros körül jártak. A fejem alig mozdítottam, ennek tudtam be, hogy fejfájásom némileg enyhült. Sokáig néztem a ferde mennyezeten az utcai lámpa fényének játékát. A ház előtt álló eperfa lombja között megtalálta az utat a szobába, s nyugalmat hozó árnyjátékot vetített elém. A levelek megnyúltak, az ágak még göcsörtösebbek lettek, s egyre többször vették fel valami elfeledett arc körvonalait. Az egyik gerendához közel két fényesebb pont volt, olyan, mintha a szeme izzott volna valakinek. Öregember arca kerekedett ki a levelek árnyékának véletlen kaleidoszkópjából... A ráncos, meggyötört arc nem volt rémisztő, nem volt félelmet keltező, inkább valamiféle sajnálatot éreztem. De ez nem az igazán jó szó. Mintha valamiért én lettem volna a véletlen alkotta képen, s ez afféle önsajnálat lehetett. De hogy miért alakult ez ki bennem, nem tudom.

Minél tovább bámultam az árnyképet, annál inkább belelovaltam magam, hogy Lancianóban vagyok, a történet színhelyén, s nem tudtam az érzéstől szabadulni, hogy magam is részese vagyok ennek az egésznek.

Hirtelen az arc szétesett, s hiába próbáltam újra összerakni, sehogyan se sikerült. Pedig mindössze egy késői motoros ment el a ház előtt, és a reflektorának fényéből jutott a magasba is. Más minőségű fény volt, nem nyomta el az utcai lámpa fényét, körbevette, s amint a motoros elhaladt, mintha a fej aurája lett volna, vagy a Hold halója, remegve körbetáncolta a fejet, és ezzel mintegy el is tüntette. Olyan hihetetlennek tűnt! Hiszen olyan élethűen láttam azt a ráncos, fáradt arcot... Viszont a levelek továbbra is lágyan hintáztak az ágakon, s táncukkal kárpótolni igyekeztek. Nagyon szép tánc volt. Ilyennek képzeltem el mindig a szaracénok háremébe zárt rabnók táncát. Illetve a nem is tudom, a háremben talán nem rabnók vannak... lehet... nem tudom... nem tudom... de a szaracénok... valamiért nyomasztó rájuk gondolni. Nyomasztó... nyomasztó... nyom...

Felébredtem.

A nap beragyogta a szobát. Akkor biztosan jó késő van, hiszen a hohstelt is meg kellett másznia az égi vándornak, hogy benézhesen hozzám.

A fejfájásom elmúlt.

14.

Bőséges reggeli várt a gangon. Mindenki túl volt már rajta, a lányok kávéztak, Istvánt nem láttam, nyilván hátul folytatta a megszakított munkát.

– Na, te aztán jót aludtál – mondta Vali, és azt éreztem a hangján, hogy inkább örül neki, mint bánja, amiért egyedül kellett reggeliznie, illetve nem egyedül, hanem nélkülem. Egy kiadós alvásnál sokszor nincs jobb orvosság, szokta mondani, és ebbéli véleményét magam is osztom, főként akkor, ha az alvás nekem jut osztályrészül.

Hallgatagon reggeliztem. A lányok főzésről, receptekről beszéltek, úgy hallgattam, mintha magam is értenék a főzéshez, pedig... de enni azt szeretek.

Még nem fejeztem be, amikor Vali rám szólt:

– Azt hiszem Attila, Pista veled jobban boldogulna... Neked se árt egy kis testmozgás, csak ne erőltess meg magad.

Nem válaszoltam, mert amúgy is szándékomban állt kaja után hátramenni, és folytatni a téglák hordását. Jó erőben éreztem magam, az éjszaka, mintha újjászülettem volna. Mielőtt hátra indultam volna, a konyhában néztem megfelelő ajándék után, és ezt egy darab szalonnabőr formájában találtam meg. A kertkaput kinyitva azonnal Szörmóknak adtam, aki boldogan felkapta, megrágta, és lekushadt vele egy bokor tövébe. Onnan nézett rám, okos, göndör pulihajjal borított gombszeme kivillant, köszönetet láttam benne.

– Jó hogy jössz – mondta Pista. – Na, eredj fel a hohstelra, s engedd le a téglákat.

Felbandukoltam a löszfalba vágott lépcsőn, s némán munkába álltam. Mivel nem kíván nagy odafigyelést, miközben pakoltam és leengedtem a téglákat közben a tájat figyeltem. Kiszúrtam egy házat a szembe utcában, s próbáltam feltérképezni. Persze kihalt volt. Lévéen közelebb a dél, mint a reggel, hamarosan ünneplőbe öltözött öregeket láttam a mi utcánkban is és némi időbeni csúszással a szemközti tiben is. Csak annyit késtem, amennyi idő szükséges, hogy a közön átmenjenek az istentisztelet után. Fialokat szinte nem is láttam. Mi lesz a templomokkal, ha kihalnak az öregek? Kinek prédikál a tiszteletes asszony, és kinek tart misét a szomszéd faluból átjáró katolikus pap? A megfigyelt házban most kinyílt az ajtó, és egy fiatalasszony lépett ki. Még hálóingben volt, hamarost egy hároméves forma kisgyerek kapaszkodott a lábába. A nő cigarettára gyújtott, aztán visszament a házba. Gondolom az ebédre majd az anyja vagy az anyósa fogja hívni, ha hazajött a templomból és megfőzött...

Nem is vettem észre, hogy minden téglát leküldtem az udvarra.

– Na, mire vársz, miért nem jössz le? – harsogta odalentről Vaskúti. Azt hiszem, az átellenes utcában is hallották.

Erre felriadtam a báméskodásból, s ráérősen leballagtam a földbe vájt lépcsőkön. A lépcsőfokokat megerősítették. Két vascsövet vertek le, s keresztbe deszkát fektettek. Ezeken láttam, hogy újak, nem is ezek fogtak meg, hanem a régebbiek. Itt vagy öt facövek volt, és a közülük hajlékony vesszővel befonva. Ezek tetszettek. Ez sokkal jobban illett a hohstelhez. Le is hajoltam, hogy jobban szemügyre vehessem.

– Tetszik? – hallottam a hátam mögül, és a hangra belenyilallt a tarkómba, mintha villám csapott volna belé. Azt hittem, itt a „vég”, jön a fejfájás, de szerencsére a nyilallást nem kísérte a borzasztó migrén.

– Tetszik – válaszoltam, s felegyenesedtem.

– Majd szedünk fűzfavesszőt, és az összes lépcsőt ilyenre fogom megcsinálni – dörmögte Vaskúti a bajsa alatt.

– Szívesen segítenék... szedni is, meg dolgozni is vele.

– Előbb a pince... amíg az nincs kész, nem fogok másba. Mindent sorjában... nem szabad elhamarkodni. Csinján kell bánni az élvezetekkel, mert Attilám, ha hiszed, ha nem, ez nem munka, ez maga az élvezet. Fát, természetes anyagot fogni, és nem műanyaggal dolgozni... előre gyártott elemeket ragasztani, nem az a szép, hanem amikor mindent te magad csinálsz: kikeresed a megfelelő fűzfát a patak partján, lenyesed a gallyakat, cöveket faragsz, és a végén ügyesen befonod. Megengedem, egy műanyag lap sose korhadna el, de irtózom még a gondolattól is...

Megértettem Vaskútit.

Bementünk a pincébe, és helyet készítettünk a munkához. Átcsoportosítottuk a berendezést, amit lehettől kihordtunk, vagy betettünk hordók közé. Így se nyertünk túl sok helyet, de hát majd úgy megy a falazás, hogy behordunk pár téglát, felhasználja a kőműves, aztán jöhet következő forduló... Meg hely kell a malteros vödörnek is, ha jól tudom mi minden kell egy fal felhúzásához.

– Ugye marad a csupasz téglafal? – kérdeztem. Pista bólintott. A pince elejében egy asztal volt paddal. Oda telepedett le Vaskúti.

– Na, gyere, mesélem tovább...

– De a lányok! Ők is hallanák, nem?

– Nelli már unja, és amikor felkeltem, ők már kint ültek és kávéztak. Nelli éppen Valinak mesélte, így ő se

marad le semmiről. Ne félj...

Vaskúti cseréppoharakat és egy kancsót hozott. Hangos csobogással csurgott a piros bor a magas, vas-tag poharakba. Ezt most hirtelen megirigyeltem Pistától. Nekem is van otthon Pesten egy hasonló boros készletem, cserép, szépen megírt korsó, de hát az ilyen csak pincébe, vagy a szabadban való borozásra alkalmas. Meg kell mindennek adni a módját... Szemben velem telepedett le. Kopasz fején megcsillant a kis ablakon beáradó fény. Én maradtam árnyékban, illetve csak az arcom, mert a fényt hátulról kaptam.

15.

– Nos, kedves István úr, hallgatom. Remélem már elhárult minden akadály – mondta Rizzoli doktor, amikor a közjegyző elkészítette az iratot, amiben a jövőbeni jó soromat láttam megvalósulni. – Az urak itt maradnak – mutatott a közjegyzőre és az ékszerészre, aki, mint később kiderült afféle becsüsként is működött régiségkereskedők számára.

Nekem nem jelentett semmi gondot a jelenlétük, persze, hogy beleegyeztem.

– Rizzoli úr, úgy gondolom, a legjobb az lesz, ha én most elmondom mindazt, amit tudok... Mint mondtam, én csak nyomra vezetek... és remélem, az emlékek most se hagynak cserben. Amit mondok majd, azt legalább is ki lehet deríteni, hogy merre játszódtok le...

Az urak kényelembe helyezték magukat, mindannyian egy-egy metszett, súlyos poharat szorongattunk, amiben jég csilingelt, s úszott az aranybarna whisky tetején.

16.

Igor szomorú volt. Valahogy nem tudta felvidítani a mai küldemény, amit a postás hozott. A behívó lehet, hogy megdobogtatja egy ifjanc szívét, vagy egy militáns szellemű férfi is lelkesen forgatta volna, de az inas irtózott az egyenruha gondolatától is. Hát még attól, hogy háborúba kell mennie. De tudta, mi az, amit nem tehet: nem ellenkezhet. Octavio úr, az ifjú gróf holnapról szabadságra engedte. Rendes volt, igazán megértő, és Igor legnagyobb meglepetésére a lelkére kötötte, hogy vigyázzon magára, mert visszavárják. Persze ez nem lesz hosszú szabadság. Holnap november 13-a, nem szerencsés nap, még akkor se, ha nem péntekre esik.

A férfi elgondolkozva ballagott a folyosón. Egy ötlet kezdett benne megfogalmazódni. Igazából nem tudott magyarázatot arra, hogy miért... miért..., nos mondjuk így: miért lódított a gazdájának. Talán azt akarta elérni vele, hogy biztosabban elengedje... biztosan ezt gondolta, igen, más magyarázat nincs... Biztosan... De ha így történt, akkor... Talán... Akkor lenne három, nem két napja. Két nap, és ha okos, akkor...

Igor még egyszer megnézte a behívót. November 20-án kell jelentkeznie Bolognában. Octavio úr úgy tudja, hogy 17-én kell bezupálnia. Ha már neki ezt mondta, akkor másnak se más! Van két napja! Igen, két nap!

A szakácsnőnek is ezt mondta:

– Bevonulok... Tizenhetedikén...

– A jó Isten segítsen, Igor – mondta a szakácsnő.

– Gyere vissza épségben! – adott két puszit az arcára Francesca.

Igor megígérte, hogy vigyáz magára, és elbúcsúzott azzal, hogy sok a dolga. A városba sietett.

Amikor megjött, bekapta a vacsoráját, és visszavonult a szobájába. Gondosan kulcsra zárta az ajtaját, és asztalhoz ült. Egy ládikát vett elő az asztal alól, kipakolta a szerszámait, és egy zacskót, meg két kulcsot vett elő a zsebéből. Letette s alaposan megszemlélte mindkettőt, majd két nyers kulcsot vett elő a kis papírtasakból, amibe a boltos csomagolta. Reszelőket, kis satut tett az asztalra, és munkához látott. Teljesen elfeledkezett az idő múlásáról. Éjfél is elmúlt jócskán, amikor kiment a konyhába, hogy igyék egy nagy pohár vizet, mert kiszáradt a szája. Utána nem a szobájába tért vissza, hanem felosont az emeletre. Tudta a járást, nem gyújtott gyertyát se. Lábán papucs, és a futószőnyeg még azt a kevéske neszt is elnyelte, amit a puha bőrtalp okozott volna. A könyvtár előtt állt meg. Az egyik kulcsot, amelyiket izzadt tenyerében szorongatott, óvatosan a zárba helyezte.

Elfordította.

A kulcs mindenféle zaj, a legapróbb kattanás, vagy nyikorgás nélkül elfordult. Igor fellélegzett. Még egyszer elfordította, majd óvatosan kinyitotta az ajtót. Belépett. Az ajtót bezárta, majd a belső ajtóhoz lépett, ami legalább három méterre volt a külsőtől. A másik kulccsal már nem volt ilyen óvatos. Az is úgy működött, ahogy várta. Benyitott a könyvtárba. Az öreg gróf hálófülkéjének ajtaja nyitva. Pont úgy, ahogyan hagyta, amikor elbúcsúzott a gazdájától.

17.

Emilio gróf felült az ágyban. Valaki járkál a könyvtárban! Hevesen megdobbant a szíve. Hát már ide is eljuttott az ellenség? Nem hagyják aludni se? Vajon hogyan tudhatták meg, hogy itt tartja fent titkos bázisát? Áruló lenne mellette? Óvatosan felkelt, papucsba se bújt, nehogy zajt üssön, s az ajtófélfá takarásában ki-

kémlelt. Egy férfit látott a könyvtár másik végében. Egy poharat tartott a kezében, és, és... és az ő Maraschinóját itta!

Emilio Rizzoli kilépett a hálófülkéből. A keze pisztolyt markolt, a csöve pontosan az iszogató férfi fejét vette célba.

– Fel a kezekkel! – mondta elég hangosan ahhoz, hogy az ismeretlen kezében megálljon a pohár. Lassan felemelte a kezét. – Lassan forduljon meg! – utasította most a gróf.

Igor megfordult.

– De szárnysegéd úr, kérem... – lélegzett fel Emilio Rizzoli. – Ön az? Hát mit keres itt ilyenkor? Kérem, öö... töltsön nekem is... Ja, a kezét leteheti – mondta, és maga is letette a pisztolyt a mellette álló székre.

– Egészségére gróf úr... – adta át Igor a poharat.

Rizzoli gróf elvette, és egy hajtásra megitta.

– Még egyet – tartotta a poharát. Abba már csak belekortyolt. – Nos, hallgatom.

– Ezredes úr – halkította le a hangját Igor, és maga is furcsállotta, hogy így szólítja gazdáját, hiszen sose szokta a katonai rangját említeni. – Azt hiszem, egy nagyon jó hírem van az ön számára.

Az idős férfi szeme felcsillant.

– A szaracénokról? Esetleg valamilyen hadmozdulat hírére hozta? – kérdezte reménykedve.

– Ennyire nem jó a hír. Hanem kitaláltam valamit, mégpedig azt, hogyan tudnánk elrejtetni a családi kincseket a támadók elől!

A gróf szemöldökét ráncolva az ablak elé lépett. Az éjszakai égbolton kirajzolódtak a távoli hegyek sziluettjei. Pár másodpercig nézte, aztán megfordult.

– Nos, ez valóban okos ötlet... és hogyan valósítjuk meg, de úgy hogy senki se jöhessen rá, mi történt. Tudja, árulóktól mindig lehet tartani! Elég egy gyenge pillanat, vagy kínzás és a titok többé nem titok. És a család örökre elveszti azt, amiért az ősök keservesen megdolgoztak. Szárnysegéd úr, tehát hallgatom!

Igor fellélegzett. Ettől kezdve könnyű dolga volt. Ha a gazdája is partner, akkor minden simán megy majd.

– Gróf úr, amit ön el akar rejtetni, annak legjobb helye a borospincében van. Mint talán tudja, némi átalakítást hajt végre a gróf úr, akarom mondani... Octavio úr... szóval most éppen munkálatok folynak.

– Erről engem nem tájékoztattak. Senki, még ön se! Szárnysegéd úr, ön hibázott, de most az idő nem alkalmas, hogy megfenyítsem mulasztásáért. Erre később visszatérünk. Folytassa kérem. – Rizzoli gróf lassan a fotelhez ment, és leült. Önkéntelenül is sutogó volt a hangja, Igor alig értette.

– Tehát a borospincébe megyünk. A lejárát, amelyik egy mélyághoz vezet, azt Octavio úr befalaztatta, és elé egy hatalmas állványt készített a palackozott borok számára. A polcrendszer sokára fog elkészülni, de elkészül... Mi kibontjuk a falat, elhelyezzük a használaton kívüli folyosóban az elrejtendő dolgokat, visszafalazom, és ön gróf úr nyugodt lehet a szaracénok miatt!

– És miért falaztatja le azt az ágot a fiam? Tudja?

– Ez az a járat, amelyiknek a vége közel van a folyóhoz. Állandóan nedves, és az árvizek alkalmával egészen feljön a folyó... nos ezt nagyon régen használták, így Octavio gróf úr döntésének megfelelően le kell zárni.

– Hát ez igazán jó ötletnek látszik. Majd biztonság kedvéért magasra helyezzük a ládát...

– Igen, és ha végeztünk, eltűnünk, megyek a frontra.

– Persze, persze, de nekem vissza kell jutnom a könyvtárba, hogy ne fogjon senki gyanút.

– Ez nem jelent semmiféle akadályt. Itt a két kulcs, ezeket azért készítettem, hogy az akció után a gróf urat visszaengedhessem. Én majd csak utána távozom.

– Helyes...

18.

Letettem a whiskys poharat, és felálltam. Megkerültem a széket, így pontosan a becsüssel és a közjegyzővel szembe kerültem, rátámaszkodtam a díszesen faragott háttámlára, és mintha az uraknak címezném, mondtam:

– Ennyi... nem tudok többet...

– Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy... – mondta Rizzoli doktor.

Nem hagytam, hogy befejezze a mondatot.

– Ez azt jelenti, hogy kell valahol lenni a birtokon, remélem közel, egy borospincének, ahol van egy nagyméretű palacktároló polc... vagy legalábbis volt. És a mögött egy befalazott járat, vagy mi a csuda...

– És kedves István úr, az ön pszichológusa, aki mindezt kiderítette, nem tudott mélyebbre menni, hogy azt is kiderítse, hol... merre van ez a pince? – kérdezte a közjegyző.

– Felesleges – vetette közbe a gróf. – Természetesen a kastélyhoz tartozó borpincéről van szó, ahol ma is áll a polcrendszer. Semmi gondot nem jelent, hogy megnézzük, mi van mögötte. Illetve, ha gondot nem is, de némi... illetve jobb, ha így fogalmazom: meglehetősen komoly munkát jelent majd a polc eltávolítása.

19.

Nyertem még egy napot, vagy inkább csak éjszakát. Ez természetesen jól jött. Megszerettem ezt a kisvárost a temperamentumos lakóival, az évszázados templomfalaival és modern üzleteivel.

Este kisétáltam a S. Biagio kapuhoz, majd a via S. Biagióon elbandukoltam a közeli templomhoz. Ez a városnak az ellentétes része volt, amit eddig megismertem. A chiesa S. Biagióhoz közel voltak a középkori kis üzletek, ott tébláboltam, amikor rám köszöntek.

– Jó estét István úr!

Felkaptam a fejem, és persze azonnal megismertem Chiarát. Elmosolyodtam, bólintottam úgy köszöntem vissza. És közben azon törtem a fejemet, hogy mit tegyek? A fiatalasszony a szemközi üzletből jött ki, egy kisebb csomag volt nála, s várakozóan megállt a járda szélén. Vajon arra vár, hogy átmenjek hozzá, vagy elég a távoli fejbiccentés. Valahogy úgy éreztem, Chiara nem igazán szível, emlékeztem rá, hogy kirohant ellenem, szélhámosnak nevezett...

– Jöjjön át, István úr... – mondta a nő, mintha megérezte volna a bizonytalanságom.

Pár gyors lépéssel mellette teremtem. – Sétál, nézelődik? – érdeklődött Chiara.

– Persze. Szeretek este sétálni, kellemes az idő, ebben az idegen világban minden más, mint otthon.

– Használja ki, ha már a véletlen ebbe kisvárosba vetette.

– Miért gondolja, hogy a véletlen?

– Hát nem az?

– Chiara, maga hisz a véletlenekben?

– Hát persze, de ezt hogyan érti? Ki az, aki nem hisz bennük? És miért kellene hinni bennük? A véletleneket el kell fogadni, mert vannak és kész. Az ember sokszor ki van szolgáltatva a sorsnak.

Elnevettem magam.

– Ellentmondásban van!

– Én-e? Már ugyan miért?

– A sorsot belekeverte a véletlenek közé.

– A sors véletlenek láncolata, nem így gondolja? Azt hiszem, ez teljesen egyértelmű. Ha maga véletlenül nem erre sétál, akkor most nem beszélgethetnénk. Ez is egy véletlen. Ha én nem öntöm le magát kávéval, akkor ma nem ismerjük egymást...

– Nem. A sors nem véletlenek láncolata. Tudja kisasszony mi a véletlenek láncolata? Az evolúció, az élet fejlődése. Az egyén, egy ember életében semmi szerepet nem játszanak. A véletlennek semmi köze az emberi sorsokhoz. Mondhatnám azt is, hogy a Véletlen nevű úrnak derogál olyan apróságokkal foglalkozni, mint egy ember élete. Az például, hogy maga leöntött kávéval, lehet, hogy a maga szempontjából véletlennek látszik, de az én szempontomból egy súlyosnak tűnő gondom hallatlanul elegáns megoldása volt a sors részéről. Egy eseményt nem csak egy nézőpontból kell vizsgálni!

– Hát mi tereli az ember életét hihetetlenül kacskaringós utakra, ha nem a véletlen? – Chiarával ráérősen bandukoltunk a fényesre koptatott köveken. Ebben az utcában még a járdát se cserélték ki, meghagyták a középkori köveket és ezáltal a hangulatot is. A kandeláberek is erősítették ezt az érzést, ahogyan foltokban világították meg az utcát, mintha csak egy gyenge fáklya pislákolna bennük, nem erős nátriumizzó.

Zsebre dugtam a kezem, és a nőre néztem, úgy folytattam.

– Az ember élete, az életútja előre meghatározott. Amikor a lélek testet választ. Kiválasztja a megszületendő életet, mert tudja, hogy a világra jött halandó sorsa az lesz, amit neki be kell járnia ahhoz, hogy feladatát megoldhassa.

– Ez képtelenség! Hiszen annyi véletlen van az életünkben! Hányszor mondjuk, hogy ha egy esemény nem történik meg, akkor merőben másként alakul az életünk. Ez bizony sokszor csupán véletlen. Nézzük a mai estét. Teljesen véletlen, hogy ebben az üzletben vásároltam, mint az is, hogy maga pont itt sétált. Tehát az, hogy találkoztunk, a véletlen műve.

– Csak akkor gondolja ezt, ha nem látja, hogy a sorsában ez volt megírva. Persze nem biztos, hogy ez a mai este bármi jelentőséggel bír bármelyikünk életében is, tehát ne is gondolkozzunk azon, miért kellett így lennie. Ha sordöntő változást hoz mondjuk a maga életében ez a beszélgetés, akkor bizony látni kell: semmi esetre sem lehet véletlen. Mondok egy konkrét példát: egy fiatal lány fővárosi állásért töri magát. Magyarországon a rendszerváltás előtt ez, mondjuk egy tanárnak, sokszor elérhetetlen álomnak tűnt. Lenne is valaki, aki el tudja intézni azt, hogy megkapja az állást, de elfoglalt ember, nem lehet megtalálni, nem jön össze a megbeszélte találkozó. A lány feladja, beletörődik a sorsába: elérhetetlen felkerülnie vidékről, összepakol, fogja a csomagját és lemegy a villamosmegállóba. Akkor egy hirtelen ötlettől vezérelve azt mondja magának, ha jobbról jön előbb a villamos, akkor a pályaudvarra megy, ha balról, akkor a minisztériumba, még egyszer utoljára, hogy megkeresse a pártfogóját. Balról jött a villamos, hát a minisztériumba ment.

A portás azt mondja, menjen csak fel, most biztosan megtalálja a férfit, akit keres. A lány bekopog, be nyit, de nincs bent a férfi. A titkárnője szerint már hazament.

A lány keserűen elmosolyodik, és lebandukol a lépcsőn. Már kint járt, amikor a portás utána ment, és megkérdezte:

– Megtalálta a fontos elvtársat?

– Már hazament.

– Ugyan kislány, az nem lehet! Menjen csak vissza, bent kell lennie, az én tudtom nélkül nem mehet ki az épületből.

A lány szót fogad, visszamegy, és valóban. Fontos elvtárs a helyén ül, csak kiszaladt valahova, a kolléga

meg azt hitte, már elment.

Innen ment minden mint a karikacsapás. A lány megkapta a fővárosi munkahelyet, és ezért pár hónap múlva találkoztunk, s hamarosan összeházasodtunk. Ha nem jön föl a fővárosba, sose találkoznunk, mert én ugyan abba a faluba miért utaztam volna bármikor is?

Ha most valaki azt mondja, hogy ez a véletlenek sorozata, azt kinevetem. Ezek csak azért történhetnek meg, mert így kellett történniük. Túl sok a véletlen egymás mellett, nulla az esélye annak, hogy ez az eseménysor végbemehessen, ha nem kell, ha nem valamilyen kényszer miatt kellett megtörténnie! És a lényeg azon van, hogy **kell**, meg kell, mert csak így találkozhattunk, mert csak így lehetett az, hogy összeházasodjunk!

– Én meg úgy gondolom, hogy mindez az Isteni gondviselésnek köszönhető, és higgye el, ez a megállapítás egészen jól belepaszsol a katolikus hitembe.

– Tudja signora, az a hipnoterapeuta, aki bevezetett az előző életembe, felállított egy érdekes teóriát, nem fogom én most levezetni, de abból meg lehet érteni, hogy miért nincsenek véletlenek. Ő tudja, hát tényként kezeli azt, hogy egy bizonyos nézőpontból nincs különbség a jelen, a múlt és a jövő között, mindegyik egy-egy esemény, amelyek egy időben léteznek. Ez pedig nem lehet akkor, ha a véletlen alakítja egy ember sorsát! Hiszen két létező esemény között nem lehet véletlen kapcsolat, hanem csak szükségszerű. Leegyszerűsítve, nem mondhatom, hogy ha egy nátrium és egy klóratomot egyesítünk, akkor véletlenül konyhasó keletkezik belőle. A két atom találkozásának az a sorsa, hogy só legyen belőlük, mert mi, akik azon munkálkodunk, hogy sőt állítsunk elő, mi tudjuk, hogy mi fog bekövetkezni, mert az eredményt tudva „intézkedünk”. Ez persze a klóratom életében lehet, hogy fatális véletlennek tűnik, és csak csodálkozik, hogyan lehet ez a hihetetlen találkozás...

Néha beszélgetünk az öregemmel az életről, az életutunkról. Ilyenkor elmondja, hogy ha újra élhetné az életét, akkor mit hagyna ki belőle. Pedig ez az, amit nem lehet megtenni. Ha újraélhetné, akkor nem tudná kihagyni a ballépéseit, mert azok is hozzájárultak ahhoz, hogy ezt az életutat járja be, amit bejárt, másképp nem tudta volna elérni mindazt az életében, amit elért.

Én sose mondok ilyeneket. Az én életem olyan, amit szívesen vállalok újra, mert azt mondom, hogy a ballépéseim is egy-egy lépés azon az úton, amely oda vezetett, hogy én kaptam olyan feleséget magamnak, aki kisegített a bajból, olyan családot, amelyik mellém állt, amikor igazán szükségem volt rá, hát miért kellene változtatni ezen! Olyan nincs, hogy majd szemezgetek abból, amit a sorsom, vagy a lelkem rám mért, majd meglátjuk, hogy mi tetszik, és ami nem, azt kihajítjuk. Ha lehetőségünk lenne újraélni az életünk, akkor pontosan úgy élnék le, mint a mostanit, mert mindenkinek csak egy sorsa, egy esélye van ezen a világon.

Mély levegőt vettem.

– Ne gondolja, hogy én bármiről meg akarom győzni! Csak egyszerűen így gondolom. Azért, mert én másként gondolkodom, miután nekem bizonyos tapasztalataim vannak arról, hogy a lélek nem teljesen úgy halhatatlan, ahogyan azt ön hiszi. És a tapasztalás az bizony nagy úr! Az nem engedi, hogy elfogadd azt, amit mások mondanak! Az sem véletlen, hogy én most Olaszországban vagyok.

– Jó. Elfogadom. Bár az én nézőpontomból ez csak véletlen, hogy ön az a magyar, aki most a közelemben keveredett. De elfogadom, hogy egyáltalán nem véletlen, mivel egy találkozásnak két szereplője kell legyen, hát mindkettő szempontjait vizsgálni kell.

– Chiara, mondja meg őszintén, mit gondol az esetemről? – kérdeztem, mintegy lezárva az eszmefuttatását.

– Nem tudom. Igazán. Ne gondolja, hogy komolyan mondtam a papa előtt, hogy szélhámos. Csak vannak esetek, amikor könnyebb vagdalkozni, mint... mint... nem tudom, nem tudom azt mondani, hogy elfogadni amit a tények mutatnak, mert még most se tudom elfogadni, hogy Igor és ön... nem... Valamit kellett mondanom, és mivel nem voltak érveim, könnyebb támadni, mint hallgatni.

– És mit gondol a holnapi napról?

– Ha arra gondol, megkapja-e a pénzét, akkor azt mondom: igen. Hiszen ha nem tudná biztosan amit tud, nem jött volna ide.

– Na, ezt bizony jól látja. Persze volt néhány bizonytalansági tényező is, amit nem tudtam ellenőrizni. Mi van, ha közben rátaláltak az elrejtett ládára? Mi van, ha nem találjuk meg azt a pincét?

– Az, hogy nem találta-e meg valaki más, majd holnap kiderül. De egy dologban biztos vagyok István úr.

Felvontam szemöldököm, jelezve, hogy várom a folytatást.

– Amikor a családi sírboltnál Emilio Rizzoli sírja után érdeklődött, és azt mondtam, nincs itt, és kérdezze a papát, láttam, szinte vidám lett az arca. Nem tudtam, miért, és most se tudom, de biztosíthatom, hogy érzem: ön valamit tud az ősem haláláról, és ennek jelentős szerepe van ebben a történetben. Igazam van?

Somolyogtam a bajszom alatt.

– Ha eljön holnap a pincejárt kinyitásakor, akkor kiderül minden...

20.

Signor Livrerinek, a közjegyzőnek bár elfoglaltsága volt, de mivel megígérte, másnap délelőtt eljött, hogy jelen legyen a pincefal megbontásánál. Giorgio jó munkát végzett.

A gróf őt bízta meg az előkészítéssel. Elbontotta a polcot, persze a palackokat előbb biztonságba helyezték. Vagy hús, faforgáccsal kibélelt ládába tették a kincset érő üvegeket. Egy se tört el, hímes tojásként bántak mindegyikkel. Építőanyagot is kerített, ami a járat visszafalazásához kell, és persze kőművest is, aki elvégzi a munkát.

Egy tagbaszakadt férfi társaságában várta a mindenes a gróf vezetésével érkezőket. A kőműves egy csákány nyelére támaszkodott, fél lábát téglakupacon pihentette. Egy malterosládát is látottam, persze üresen, majd megkeverik, ha az urak elvonultak, ki tudja meddig kell arra várni... Az árnyékom óriást mutatott a falon. Egy reflektor csóvjában álltam, ami a munkaterep jobb világítását szolgálta.

Érdeklődve néztem szét a pincében. Semmiféle különös érzés nem kerített hatalmába. Nem éreztem, hogy voltam már itt, semmi dejá vu, semmi...

A hatalmas polc elemeire volt bontva, és szép rendben a túlsó falhoz támasztva. Mindenütt tisztaság, a villany kellőképpen bevilágította a helyiséget. A közjegyző mellé álltam, mintha összetartoznánk. Signor Livreri egy enyhe mosolyt küldött felém, amiben valami olyasmi kifejezést véltem felfedezni, hogy „na, most kiderül minden, barátom!”.

A gróf egy mappát tartott magánál, kinyitotta, és Giorgióhoz lépett. Sutyorogtak, csak úgy, egymás közt, hiába hegyeztem a fülem, semmit se értettem belőle. Úgy láttam, valamiféle térképet, vagy inkább helyrajzot tanulmányoznak. Nyilván a bontás helyét állapítják meg. Végül Giorgio egy kalapácsot fogott, és ott, ahol doktor Rizzoli mutatta, elkezdte a falat kocogtatni. Vagy a negyedik ütésre megváltozott a kalapács hangja. Üreg lehet mögöttem!

A közjegyző összerendezte a hangra.

Úgy érzem, hogy ezzel az ütéssel egy kő esett le a szívemről. Egy kisebb bizonyosság azon az úton, ahol mindvégig hatalmas önbizalommal haladtam, és a kételyt sosem hagytam kibontakozni.

Ott az inas megkarcolta a falat, majd tovább haladt, módszeresen. Mintegy másfél méter után megint változott a kalapácsütések hangja, ott már tömör fal volt. Újabb karcolás a falon. Giorgio a gazdájára nézett.

A doktor bólintott.

Az első csákányütésre, amit a tagbaszakadt kőműves a falra mért csak vakolat hullott a földre, szétmálolt és fehér port eresztett magából. Chiara kicsit megborzongott. Pár perc múlva megmozdult az első téglá. A kőműves hatalmast csapott rá, és két-három társával eltűnt a túloldalon, jó kétfényrnyi lyukat hagyva a falban.

– Óvatosan! – csattant Rizzoli hangja. – Nehogy valami megsérüljön a túloldalon!

Giorgio letette a csákányt, mondott valamit a másik csákányozónak is, és mindketten kalapácsot fogtak, azzal lazították meg a téglákat, majd óvatosan kiszedték, s maguk mellé tették a földre, szép kupacban.

A lyuk lassan de biztosan terebélyesedett nyílássá. Amikor már elég nagyknak tűnt, Rizzoli doktor megszólalt. Hangja reszelős volt, érezni lehetett rajta a feszültséget.

– Álljanak meg, Giorgio. – mondta, és közelebb ment. Óvatosan lépett, még itt is vigyázott, hogy ragyogóan fényes cipőjét be ne piszkítsa. Táskájából egy zseblámpát húzott elő. A kertész és a kőműves mester elhúzódtak a nyílástól. Rizzoli fellépett a kibontott téglá halomra, kicsit mozgatta a lábát, amíg azt nem érezte, hogy biztosan áll, nem inog. Óvatosan behajolt a nyíláson, majdnem derékig eltűnt. Láttam, ahogyan az elemlámpa csóvjája keresett odabent. Aztán a csóva, illetve az a fénykör, amit a falra rajzolt megpihent. Rizzoli semmit se szólt. Talán másfél perc telhetett el, amikor óvatosan hátrálva kibújt a nyílásból.

Engem keresett a tekintete...

21.

Vaskúti megfogta a borospoharat és rám nézett. Azt hiszem, én is valahogy úgy nézhettem rá, mint akkor ő doktor Rizzolira. Nyilván az volt a tekintetemben, hogy: „mondjad már!”, mert István elmosolyodott. A kancsóért nyúlt, teletöltötte a poharat, és átadta.

– Előbb igyunk egyet.

Átvettem a cserép csuprot, és közben arra gondoltam, hogy felfogadom rendezőnek mert remekül ért dramaturgiához, az érdeklődés felcsigázásához. Gyorsan felhörpintettem, és letettem a poharat.

Nem úgy István.

Lassan itta a bort, megforgatta a szájában, kicsit megszürcsölte, hogy meglevegőztesse, és csak úgy nyelte le. Mint aki borversenyen van, és zsűrizi a borokat. Még az kéne, hogy most valami kaját kínáljon, mielőtt befejezné a történetét. De szerencsére mégsem jutott eszébe ezzel is húzni az időt.

És mégis az történt, hogy... ettünk. Ugyanis Nelli állított be egy tálcával s büszkén tette elénk, pedig nem is az ő érdeme volt a... a... a gyönyörűség libatöpörtyű. Istenem, hát van még ilyen! Aranysárga töpörtyű, az egyik omlós, a másik ropogós, a pettyes bőre egy kicsit megsugorodva, kicsit barnás árnyalatú, és van húsos is, az meg picit szálkás, de a szájban szinte elolvad. Még langyos, és ott púposodik a mélytányérban a szívnek gyönyörűségére és a gyomornak öröme.

Elirigyeltem azonmód Pistától a szomszédjait. Mert Böhm néni vágott libát, és örvendeztetett meg a kóstolóval. A puha kenyér és a lilahagyma Nellit dicséri. Na, erre aztán lehet majd inni!

Hangosan csobogott a pohárba a vörösbor, amikor Vali jelent meg a pinceajtóban. Úgy állt ott, hogy tudtam, most nem azért jött, hogy „ránca szedjen”, vagy valamit a fejemre olvasson a napközbeni vétségeimből. Egy nagy dosszié volt a kezében.

- Attila, az a helyzet, hogy elfelejtettem... ezeket a kéziratokat a Géza küldi, mihamarabb olvasd el és írd meg a véleményed.
- Most nem érek rá... – hárártottam el a munkát, pedig az azért némi pénzt csak hoz a házhoz.
- De sürgős... nyugodtan kend rám a dolgot – mondta Vali, pedig nem is kell rákennem, hiszen ő a hunyó, ha nem tudom határidőre visszaadni.
- Majd elolvasom holnap... – mondtam, és ezt isten bizony komolyan gondoltam, nem rajtam múlt, hogy nem lett belőle semmi.
- Amikor jól befaltunk a libatöpörtyűből, és ittunk is rá, Pista az asztalra könyökölt, állát az öklére engedte, és rám nézett.
- Emlékszel Attila, egyszer kérdeztem, hogy mit gondolsz, lehet-e hazudni a kezelőorvosnak?
- Persze, de arra is, hogy végül nem hazudtál, hanem csak elhallgattál előle bizonyos dolgokat.
- Stimmel. Jól emlékszel. Akkor most elmondom, hogy mit hallgattam el.

22.

- Akkor most megint 1917. november 17.-ét írunk – folytatta Vaskúti. – Nos, kora délután elbúcsúztam a szakácsnőtől, azaz dehogy én, Igor volt az, aki úgy tett, mint aki bevonul. Francesca kitörölt egy könnycsep-
pet a szeme sarkából, amikor átölelt. Nem sok holmit vittem magammal, azt a pár fehérneműt, pár napi
élelmet egy hátizsákba dugtam, és elmentem a háborúba. Két napig egy magányos pajtában dekkoltam,
nappal nem mutatkoztam, nehogy meglásson valaki. Nehezen telt el a két nap, de azért ki tudtam várni. Kés-
ő estére időzítettem az érkezésem a kastélyba november 19-én. Éjfélre járt az idő, már mindenki aludt.
Szerintem az öreg gróf teljesen elfeledkezett a tervről, mert amikor besurrantam a könyvtárba, a hálófülkéjé-
ben édesdeden aludt.
- Gróf úr, gróf úr – szólongattam, de nem ébredt fel. – Ezredes úr! – próbálkoztam újra.
- Erre rögtön kinyitotta a szemét.
- Szárnysegéd úr? – kérdezte, de rögtön kapcsolt. – Eljött az idő, ugye?
- Igen. Készen áll az ezredes úr?
- Erre rögtön kiugrott az ágyból, hálóingét le sem vetve nadrágot húzott, köntöst terített magára és láttam
rajta, kiment az álom egy pillanat alatt a szeméből.
- Jó erőben van? Mert nem lesz ám könnyű!
- Nyilván az elrejtendőkről beszélt. Körülnéztem, de sehol se láttam a könyvtárban. Az ezredes a könyves-
polchoz lépett, a polcokat elválasztó oszlopok egyikének a faragása egy angyalt mintázott. Megfogta a gön-
dör fejecskét és elforgatta.
- Jöjjön szárnysegéd úr... – mutatott a mellette levő polcra, és nekiveselkedett. Segítettem, és a polc el-
fordult, mögötte egy kisebb helyiség volt. A másik végében folyosó nyílt. Egy gyertyát már előkészített, csak
meg kellett gyújtani. Kézbe fogta, és előrement. Pókháló lengett a mennyezetről, minden poros volt, mint az
illik egy olyan helyen, amit alig-alig használnak évtizedeken keresztül. Vagy évszázadokon, ki tudja, milyen
régii lehet ez a titkos járat a kastélyban. Nem lehetett több, mint tizenöt lépés, amikor megállt. Egy vaskos
ajtó volt előttünk. Pont olyan, mint egy páncélszekrény ajtaja. Kinyitotta az ajtót, és a középső polcon egy
ládát pillantottam meg.
- Na, fogja. Ez az... – mondta eszelősen nevetve. – Majd néznek, ha üres lesz a széf! Ki gondolná, hogy
van hátsó ajtaja is! Ez persze a család fő titka, és a fiam majd akkor lép igazán a helyemre, ha feltárom előtte
is ezt a titkot. Ez még odébb van... – motyogta az öreg gróf.
- Fogtam a ládát, és átcipeltem a könyvtárba. Valójában nem is volt túl nehéz. Persze, hisz fiatal voltam, a
gróf meg már rozoga. A siker azon múlt, hogy észrevétlen ki tudunk-e jutni a kastélyból. Szerencsénk volt.
Mindenütt csend, mi se csaptunk zajt, sikerült kionsonunk a szabadba. A pincéhez szinte futólépésben men-
tem, a gróf úr le is maradt. Erősen lihegett, amikor utolért.
- Szárnysegéd úr, ne rohanjon annyira! – mondta, és rám támaszkodott. Zsebkendőt vett elő, megtörölte
a homlokát, majd kihúzta magát. – Mehetünk! – vezényelt.
- A pince sötét volt, de tudtam, hol tartják a gyertyákat és a gyújtószerszámot, hát nem okozott semmi ne-
hézséget, hogy világosságot csináljak. Persze csak akkor, amikor már magunkra csuktuk az ajtót. Magasra
emeltem a gyertyatartót, és előre mentem. A gróf követett. Amikor a pince közepén jártunk, megálltam, és a
frissen húzott téglafalra mutattam.
- Itt vagyunk. Pihenjen le, ezredes úr, én majd kibontom a falat.
- Jó, de előbb hozza ide a ládát.
- Letettem elé, és ő leült rá. Kezével csapkodta az oldalát, és láttam rajta mennyire elégedett magával,
hogy megteszi, amire oly sokáig készült, és már azt hitte, hogy sose sikerül. A család vagyonát biztonságba
helyezheti a szaracénok elől.
- Tudod Attila – mondta Vaskúti Pista – kezdtem megsajnálni az öreget. Szóval ott tartottam, hogy neki-
álltam kibontani a falat. Könnyen ment, még nem igazán kötött meg a malter. Kibontottam, és ott volt előtt-
tünk a lezárt folyosó.
- Vaskúti teletöltötte a poharakat, az enyémet átnyújtotta.
- Jól vagy, Attila? – kérdezte. – Olyan sápadtnak tűnsz, és a homlokod is... izzadsz... megint rád tört?

Tudod, a klausztofóbia?

Megráztam a fejem.

– Nem, nem tört rám, nincs rohamom – suttogtam alig hallhatóan.

– Akkor jó... már azt hittem... nem nézel ki jól, egyáltalán nem.

– Folytasd már! – emeltem meg a hangom, és ettől Vaskúti egy pillanatra összeresztett.

– Oké, oké... mondom már... Szóval becipeltem a ládát. Elhelyeztem a folyosón, mintegy kétméternyire a bejáratnál. Az öreg gróf bejött utánam, mutatta, hogyan igazítsam el, mintha annak a ládának nem lett volna mindegy. Tudod, magamban már arra gondoltam, ha majd visszajövök a háborúból, hogyan vihetem el innen. Már azon agyalogtam, hogyan fogok bejönni a pincébe, és hogyan bontom majd meg észrevétlen a falat. A gróf közben ráült a ládára, és úgy trónolt ott, mint aki nem is akarja itt hagyni... Talán ez adta az ötletet, nem tudom... egyszerűen nem tudom, honnan jött az ötlet, mert hidd el Attila, addig nem is gondoltam rá... de abban a pillanatban jött az ötlet, és rögtön cselekedtem is...

Vaskúti arca különösre változott. Mereven, szinte megbabonázva meredt a pince sarkába. Nem hitt a szemének. A sarokban egy sárga, nagy virág pompázott... Nem napraforgó volt, de ahhoz hasonló. És a virág lassan elkezdett hervadni... mindez egy pillanat alatt játszódott le, az előbb még sehol, aztán váratlanul megjelent a pince sarkában. Úgy tűnt, mintha kissé lebegne... aztán Vaskúti legnagyobb rémületére elkezdte hullatni a szirmait. István megbabonázva nézte. Nem értette.

Hirtelen belenyilallt valami... valami felismerésféle... és elkapta a pánik.

Felnézett.

23.

Rizzoli doktor kihátrált a falba vágott lyukból, gondolatban elismeréssel adóztam neki, hogy még csak poros sem lett elegáns öltönye. A gróf tekintete az enyémet kereste.

– Nos, István úr, igaza volt. Azt hiszem, megtaláltuk... ööö... amit kerestünk. – Itt megállt a beszédben, és látszott, hogy nem találja a megfelelő szavakat, ami azért ismerve stílusát, valljuk be, kissé meglepő volt.

– Mondhatom, többet is találtunk, mint amit vártunk.

Persze, pontosan tudtam, mire gondolt a doktor, ám a többiek, főleg Chiara el nem tudták képzelni, miről beszélt.

Giorgio és a kőműves most már megállás nélkül folytatták a fal bontását. A doktor hozzám fordult.

– Ugye, István úr, tudja, hogy mit találtam még?

– Sejtem.

– És ezért tette a kikötését?

– Igen.

– Nos, azt hiszem, ez felesleges volt, hiszen ön és Igor között semmiféle jogi kapcsolat, hogy úgy mondjam, jogi értelemben vett folytonosság nincs.

– Én is így gondolom, de azért mégis... jobb az óvatosság.

– Papa, miről beszéltek? – kérdezte Chiara. – Megtudhatom, vagy titok?

– Hamarosan magad is rájössz – mondta a doktor.

Erre nem kellett sokáig várni. A falba vágott rést gyorsan kitágították akkorára, hogy éppen be lehetett lépni az üregbe. A doktor ment be elsőnek. Intett nekem is. Lehajoltam, vigyázva léptem be, nehogy beüsem a fejét. A gróf lábánál egy láda volt. Ám doktor Rizzoli, amikor azt mondta: – Itt van! – nem a ládára mutatott, hanem a másik oldalra, amit kívülről nem lehetett látni.

Lassan oda fordultam. Pontosán azt láttam, amit vártam. Csak azt nem gondoltam, hogy a látvány ennyire megrendít.

Igor hajdani gazdája, Emilio Rizzoli gróf csontváza ott ült a sarokban. Térdén tartotta állát, karjaival átkulcsolta a lábait. Nyilván a sarokba húzódott, amikor érezte, itt a vég...

– Szerencsétlen pára... – mondtam – vajon meddig élhetett itt, bezárva? Úgy látszik, hogy az ütéstől nem halt meg, amikor a téglával fejbe csaptam, illetve Igor fejbe csapta... – zavartan elmosolyodtam, amikor korigáltam magam.

– Csoda, hogy nem őrült meg... – suttogta rekedtes hangon a doktor. – De hát erre nem kapunk választ sose... és biztosan beleőrült a félelembe... persze már őrült volt... szóval ebbe a félelembe is... ebbe külön megtébozódhatott... – a doktor érezte, hogy kezd belegabalyodni a mondandójába. – Istenem, milyen borzalmas lehetett rájönni, hogy be van zárva, ide, ebbe a szűk helyiségbe... Nyilván rátört a klausztofóbia...

24.

Vaskúti megkövülten bámulta a Mocsárvirágot. A hideg futkározott a hátán amint látta, hogy lehullnak a szirmai. De az utolsó nem esett le. Vajon mit jelent? Reményt? Miért nem esett le a legutolsó? És miért látja egyáltalán ezt a virágot? Ez nem az övé... ez Igoré, vagy mégsem? Hiszen neki, Vaskúti Istvánnak jelent

meg az emlékeiben... de hát ez sose létezett, akkor meg hogyan lehet, hogy az emlékei között, az előző életének emlékei között felbukkant...

Nem értette a dolgot.

Csak azt tudta, hogy amikor a Mocsárvirág elhullajtotta a szirmait, Igor akkor halt meg. Igen, Igor, de hát ő nem Igor. Vagy mégis? Nem... az nem lehet... Ki ez az Igor? Miért látom az ő Mocsárvirágát?

Valami rosszat sejtett. Kiverte a víz. Hűvös fuvallatot érzett. Mint akit a halál szele csap meg. Megborzongott.

Felnézett.

Meglátta az eltorzult arcot, most pont olyan volt, mint amelyet Igor jól ismert, holott más arc volt... Ismerős arc...

Úristen! Mit mondott Rizzoli doktor, amikor kibontották a pincefalat? Nem, ez egyáltalán nem lehet!

Klausztofóbia...

Klausztofóbia...

És a gróf, az öreg és bolond Emilo Rizzoli arca átváltozott, és nem maradt más, mint a barátja, a klausztofóbiás Pincehelyi Attila, aki eszelős arckifejezéssel néz rá, és téglát tart a kezében...

És a Mocsárvirág utolsó szirma lassan lehullott, de mire megpihent volna a sárga agyagos padlón semmivé foszlott...

NEGYEDIK (VÉKONYKA) KÖNYV

AZ UTOLSÓ SZÓ JOGÁN

Kerekes szétnézett az íróasztalán.

A hatalmas paksaméta a megszokott látványt nyújtotta. Könyvek, füzetek, dossziék, egymásra halmozva. Egy napszitta, rongyos szélű és repedezett papírfedelű, több mint százéves újság hevert az ingatag paksaméta tetején.

Soha nem feledte el azt a napot, amikor meglátta.

Az újság alatt egy dosszié, azalatt egy vastagabb könyv, s mindez két videokazettán egyensúlyozott, csoda, hogy le nem dőlt eddig.

Most rendet kell tennie.

Levette az újságot, és betette a fiókba. Abba került, amelyekben a számára kiemelten fontos dolgokat tartott. Amelyekhez érzelmileg valami erősebben kötötte.

Alatta két dosszié.

Levette a felsőt. Kinyitotta. Benne katonás rendben lefűzött lapok sorakoztak. Szinte szóról szóra tudta a tartalmukat.

Rendőrségi jelentés Pincehelyi Attila emberölési kísérlete ügyében. Egyelőre csak kísérletről van szó, illetve súlyos testi sértésről. Ugyanis ha az áldozat él, azaz élőhalott, akkor még nem lehet emberölésért vagy gyilkosságért vádat emelni.

És Vaskúti kómában feküdt akkor a megyei kórház intenzív osztályán.

Ez valami örület!

Kerekes mindenre gondolt, csak arra nem, hogy idáig fajulnak a dolgok. A jegyzőkönyvben persze eleinte semmi érdekes. A helyszín ismertetése, az eset leírása. A jelenlévők, a családtagok.

De a hivatalos, rendőri bikkfanyelven kivehető volt a rendőrtiszt meglepetése, amikor a gyanúsított tettét elismerve az indítéknak a következőt mondta, abban a hiszemben, hogy áldozata meghalt:

– Megöltem, hogy megbosszuljam a halálom. Előző életemben ő gyilkolt meg, és ebben az életemben állandóan kínlódtam a következményeivel. Klausztrófiámból csak így gyógyulhatok ki teljesen...

Kerekes a dossziét letette. Szépen rá az *Histórias Estranhas* példányára. A másik dossziét félretette, és a két irattartó alatt levő könyvet fogta kézbe. Nem volt olyan magas a kupac, hogy ledőlhetett volna.

A könyv címlapján ott virított a cím: *Lelked rajta!*

Kerekes elkezdte a könyvet lapozni, mintha abban mást találna, mint amit már tudott.

Gyorsan végigpergette a lapokat, majd letette a könyvet.

A következő dossziét nem nagyon akarózott kinyitnia. Persze annak is ismerte a tartalmát.

Az igazságügyi orvosszakértő jelentése állt benne Pincehelyi Attiláról. A diagnózis skizofrénia. Kettős személyiség. Az író azt képzelte magáról, hogy ő egy, a tizenkilencedik század végén, a huszadik elején élt gróf. Illetve annak reinkarnációja. És az lett a rögeszméje, hogy annak az elképzelt grófnak a halálát meg kell bosszulnia, különben nem múlik el a klausztrófiája. Úgy képzelte, hogy barátja – Vaskúti István, akinek sérelmére emberölést kísérelt meg –, aki az előző életében az inasa lett volna, megsebesítette és befalazta egy szűk helyiségbe a kastély borpincéjében.

Pincehelyi a reinkarnációval magyarázza tettét, de ezt, minthogy tudományos képtelenség, nem lehet elfogadni.

Amit Pincehelyi előad, az egy személyiségében meghasadt elme képzelgése.

Nagyjából ezt tartalmazza a hivatalos nyelven megfogalmazott jelentés, aminek alapján a bíróság a súlyos testi sértéssel vádolt Pincehelyi kényszergyógykezelését rendelte el.

S a jelentésen az igazságügyi orvosszakértő pecsétje és aláírása:

Kerekes Szabolcs

Kerekes rendet rakott az asztalán. Az újságokat kihordta, a szakkönyveinek új helyet keresett a könyvespolcon. Eddig a háta mögött tartotta őket, hogy egy mozdulattal elővehesse, ha szüksége volt valamelyikre. Most a legfelső polcon csinált helyet nekik, s rögtön fel is pakolta mindet. Mielőtt lejött a létráról, lassan végigfuttata ujját rajtuk.

A dossziéinak a könyvespolc alsó részén, az irattartóban talált helyet. Utoljára hagyta az *Estranhast* és a hozzá tartozó anyagot. Ezeket egy dobozba süllyesztette, gondosan helyezte bele őket, a régi magazint, a két irattartót, s ezekre tette a *Lelked rajta!* című könyvet, s közben azon morfondírozott, hogy végül mégsem lett nagy tragédia, mert Vaskúti visszajött a kómából, így Pincehelyi se lett gyilkos. Ők még biztosan találkoznak az életben, talán már a legközelebbi osztálytalálkozón.

Ő biztosan nem lesz ott.

Soha többé.

Még egy lapot és egy levelet borítékostul betett a dobozba, mielőtt átkötötte volna. A lemondó nyilatkozatát, amiben bejelentette, hogy kilép az Orvosi Kamarából és a Pszichiáterek Egyesületéből.

Utolsónak a válaszlevelet ejtette a dobozba, amiben elfogadták lemondását.